

ISSN 0416-2242

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

TREBANJSKI GLASBENIKI NA EMK V LJUBLJANI

TREBNJE - Evropski mesec kulture (EMK), ki se nočoj pričinja v Ljubljanskem Cankarjevem domu, bo trajal do 4. julija. V tem času bo Ljubljana prestolnica evropske kulture. Otvoritveni govor bo imel župan mesta Ljubljana dr. Dimitrij Rupel. Že to nedeljo, 18. maja, bo ob 12. uri pred Prešernovim spomenikom promenadni koncert Občinskega pihalnega orkestra Trebnje in Trebanjskih mažoret pod vodstvom Igorja Teršarja in Darje Korelec. Nastop pomeni trebanjskima skupinama priznanje za uspešno in ustvarjalno delo.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Trimo med največjimi v Evropi

Trimo že med večjimi izvajalci za montažne objekte - V drugi polovici leta bo končana več kot 12 milijonov mark vredna naložba tega 428-članskega kolektiva

TREBNJE - Trimo bo v drugi polovici leta zaključil večje investicije, ki jih je, kot smo že poročali, pričel lani in je na najboljši poti, da postane eden največjih izvajalcev montažnih objektov v Evropi. Gre za skupna vlaganja v višini 12,2 milijona mark, pretežno za novo linijo za proizvodnjo lahkih gradbenih plošč, izgradnjo objekta za začetno skladiščenje izdelanih plošč in opremo za kemični del linije ter ostala vlaganja v proizvodno opremo in dograditev računalniškega informacijskega sistema.

Temu strateškemu cilju, da bi postali eden najuspešnejših izvajalcev montažnih objektov, je bilo posvečeno tudi lansko poslovanje. Tako so lani povečali realizacijo v primerjavi z letom 1995 za 14,9 odst. tako na domačem kot tudi na tujem trgu. Največje povečanje prihodka so zabeležili v Sloveniji z novim proizvodom - streho za individualne kupce TPO DOM. Trimo hiša še ni beležila večje realizacije, ker so se bolj posvečali pridobitvi potrebnih dovoljenj in certifikatov.

Da bi zagotovili boljše ekološke razmere v proizvodnji jeklenih konstrukcij, so zgradili novo lakirnico. Kot je na novinarski konferenci poudarila glavna direktori-

ca mag. Tatjana Fink, je Trimo, d.d., zahvaljujoč intenzivnemu procesu izobraževanja večine zaposlenih ter stalnemu prilaganju hitrim spremembam na trgu v letu ponovno naredil pomemben korak k izboljšanju poslovanja, kar kaže večji dobiček in tudi izboljšan delež kapitala v strukturi virov. Ključni dejavniki uspeha v prihodnje bodo še nadaljnji razvoj proizvodov in storitev, razvoj trgov ter odlična izvedba. Zato

bodo tudi poslej posvečali veliko pozornost izobraževanju zaposlenih, da bodo kos odgovornim izzivom vse hujše konkurence na svetovnem trgu.

P. P.

APOSTOLSKI NUNCIJ PRIDE V KOČEVJE

KOČEVJE - Apostolski nuncij Edmond Farhad bo v nedeljo, 18. maja, obiskal Kočevje. Najprej bo ob 9. uri prisostvoval maši, med katero bo nagovoril prisotne, po njej pa bo na kočevskem pokopališču blagoslovil 8 metrov visok križ s kipom Kristusa, ki je delo domačega akademskega kiparja Staneta Jarma.

POENOSTAVLJEN IZVOZ ZA KRKO

NOVO MESTO - V ponedeljek, 12. maja, je novomeška Krka dobila dovoljenje Carinske uprave za poenostavljeni postopek potrjevanja blaga. Gre za nova enotna evropska pravila glede porekla blaga, ki jih bodo uporabljali v 29 evropskih državah. Ta pravila naj bi spodbudila tudi širše gospodarsko sodelovanje med evropskimi državami in njihovimi podjetji.

VODSTVO TRIMA, D.D. - Vodstvo Trima (od leve) dr. Aleš Bulc, Danijel Zupancič, Tatjana Fink, Breda Bon ter Zvone Livk in Dušan Rman, ki nista na posnetku, je dobro uigrana ekipa, ki je pod taktirko mag. Finkove lani precej prispevala, da je Trimo z izvozom 2,7 milijarde tolarjev poskočil za 9 mest na lestvici stoterice slovenskih izvoznikov in pristan na 74. mestu. Prodaja na zaposlenega je znašala 130.000 mark, kar je za 34 odstotkov več kot leto poprej! (Foto: P. Perc)

KOČEVJE: SAMOPRISPEVKA NE BO

KOČEVJE - Nedeljski referendum za samoprisepek za sofinanciranje naložb v šolstvo in šport na Kočevskem ni uspel. Od 13.258 volilnih upravičencev se je referenduma udeležilo 7.082 volilcev oziroma 53,42 odstotkov, za uvedbo samoprisepka pa je glasovalo le 3.038 volilcev oziroma 43,53 odstotkov. Čeprav referendum ni uspel, bodo ob 50-odstotni državni udeležbi letos kljub temu pričeli z izgradnjo nove šole v Mestnem logu, bodo pa zato za prihodnjih nekaj let zamrle vse ostale, tudi nujne investicije na Kočevskem.

RAZSTAVA T.O.D. DEANA VERZELA

PODSREDA - Kozjanski park pripravlja v petek, 16. maja, ob 19. uri v galeriji na gradu Podsreda otvoritev razstave T.O.D. Deana Verzela.

GEOGRAFI O OBMEJNEM RAZVOJU

ČATEŽ OB SAVI - V tukajšnjem Petrolovem motelu se bo jutri ob 12. uri začel posvet, na katerem bodo sodelovali profesorji oddelkov za geografijo Univerze v Ljubljani in Vseučilišča v Zagrebu.

VREME

Do konca tedna bo sončno in toplo vreme, le jutri so še možne posamezne vročinske nevihte.

Doma odklonjenega umetnika E. Goršeta sprejela tujina

S počastitve stoterice v Zamostcu pri Sodražici

ZAMOSTEC PRI SODRAŽICI - Prireditve ob osrednjem letošnjem kulturnem dogodku v ribniški občini, praznovanju 100-letnice rojstva kiparja Franceta Goršeta, so se začele z odkritjem spominske plošče in priložnostnim kulturnim programom ob kiparjevi rojstni hiši v Zamostcu pri Sodražici. V toplem nedeljskem popoldnevu se je na robu idilične vasice zbralo več kot tisoč spoštovalcev umetnikovega dela iz domovine in zamejstva. Goršetov ustvarjalni opus, klasika slovenske moderne umetnosti, je zbranim predstavil prof. Ludvik Mihelič, predsednik krajevnega odbora za praznovanje jubileja.

Ob srečevanju z Goršetovimi umetninami odkrivamo v prvi vrsti odličnega kiparja, tako mojstra male plastike kot monumentalne stvaritve. Prve navdihe in spodbude za oblikovanje je dobil v domačem okolju. Prav lesu in glini je ostal zvest vse življenje. Živel in delal je v Sloveniji, Italiji, Ameriki in Avstriji. Bil je glasnik Slovenije in slovenstva, to sta v nagovorih povedala tudi dr. Va-

Jutri, 16. maja, ob 20. uri bo v baročni cerkvi pri Novi Štifi koncert Dekliškega pevskega zbora Andrej Vavken iz Cerkelj na Gorenjskem, ki je prav tako posvečen spominu na velikega umetnika.

lentin Inzko iz Sveč na Koroškem, kjer je domačijo v galerijo in parkom kulturnikov zapustil tamkajšnjemu prosvetnemu društvu Kočna, in dr. Drago Štoka iz Opčin pri Trstu, kjer je Gorše ta-

Najkrajši remont krške jedrske elektrarne

V pričakovanju uparjalnikov

KRŠKO - V jedrski elektrarni v Krškem se je 10. maja z izključitvijo naprav iz omrežja začel letošnji remont, ki bo trajal 33 dni in ki bo s tem najkrajši v njeni zgodovini. V tokratnem temeljitem pregledu bodo med drugim vstavili 28 novih gorivnih elementov in ob tem pregledali tudi tiste, ki so jih doslej izločili iz obratovanja. V remontu bodo dokončno odpravili tudi dve napaki, ki sta v času od zadnjega remonta zaustavili elektrarno.

Nuklearna bo po letošnjem opravi še dva remonta, ki bosta pomenila že pripravi na zamenjavo uparjalnikov leta 2000. Uparjalnike, ki jih bodo takrat zamenjali z novimi, bodo shranili v Krškem na dvorišču elektrarne. Za mora bo NE Krško pridobiti še ustrezna so-

• Pred časom so ustanovili nov poslovni odbor nuklearne, v katerem sta zastopani Slovenija in Hrvaška. Po besedah direktorja Staneta Rožmana odbor pomeni organ, ki lahko neposredno sprejema odločitve. Od odbora pričakujejo sprejetje prepotrebnege gospodarskega načrta jedrske elektrarne.

glasja občinskega sveta za spremembo ureditvenega načrta.

Kot so tudi sporočili na nedavni konferenci za novinarje, Nuklearna elektrarna Krško letos redno plačuje v Sklad za razgradnjo NEK, in sicer plačuje znesek, zmanjšan za vsoto, ki bi jo morala prispevati Hrvaška. L. M.

Berite danes

stran 3:
• Desetina družin živi v revščini

stran 5:
• Lastništvo več vredno kot zdravje?

stran 6:
• Tolarji za stranke in za kampanjo

stran 11:
• Anžur je res reševal Adrio Caravan

stran 12:
• Kozmusova rekordno, Primc sijajno

stran 21:
• Kako presekat novomeški prometni gordijski voz

stran 24:
• O "zvezdnih trenutkih" neke mladosti

Krška vas ☎ 0608/59-059
Novo mesto ☎ 068/21-123

AFRICA, Trebnje

Petek, 16. 5.

OLIVER DRAGOJEVIČ

s SKUPINO

Predprodaja: 068/41-215

MANA Kandijska 9
turištska agencija Novo mesto

068/321-115
342-136

POČITNICE '97
DOMA IN V TUJINI

V GORŠETOV SPOMIN - Z nedeljske slovesnosti v Zamostcu pri Sodražici.

M. GLAVONJIČ

Revšina najhujše nasilje

Danes se končuje Teden Rdečega križa in v tem tednu so aktivisti novomeške območne organizacije RK po prehrabnih trgovinah na Dolenjskem postavili košarice za zbiranje hrane, ki jo bodo po končani akciji razdelili med socialno ogrožene družine in posameznike. S tem želijo potrkati na čut solidarnosti in humanosti ljudi.

V Sloveniji, ki se svetu predstavlja kot razvita država, ki da je v primerjavi z ostalimi nekdanjimi socialističnimi državami plačala nizko ceno tranzicije, se po letu 1990 slabša položaj vse večjega dela prebivalstva, pri čemer so družine z otroki najbolj ranljive. Manj kot povprečno plačo zasluži več kot polovica zaposlenih, v revščini pa živi že okrog 10 odst. družin z mladotletnimi otroki. Minimalna raven socialne varnosti, ki jo država jamči vsakemu posamezniku, pa je opredeljena tako nizko, da omogoča kritje zgolj 35 odst. minimalnih življenjskih stroškov.

Mnogi skrivajo svojo revščino, nekateri pa se v obupu obrnejo tudi zoper sebe in s tem svojo družino pahnejo v še težji položaj, kar nazorno razkriva zgodba iz današnje Priloge. Mahatma Gandi je rekel, da je revščina največje nasilje nad ljudmi. In čeprav smo si ljudje različni, različno sposobni, pridobitni in iznajdljivi, pa prav gotovo vsakdo zasluži, da živi človeka vredno življenje.

JOŽICA DORNIŽ

SREČA V NESREČI - Na gorjanski cesti pri Črmošnjicah se je sredi prejšnjega tedna zgodila prometna nesreča, zaradi katere je bila za krajši čas zaprta cesta, vendar jo je voznik iz Bosne in Hercegovine na srečo odnesel skoraj brez poškodb. (Foto: J. D.)

SEJEM ZA LJUBITELJE KNJIŽNEGA BOGASTVA - Za letošnji dolenski knjižni sejem, je prav gotovo upravičen predznak tradicionalen, saj je že dvajseti po vrsti. Tudi tokrat so ga pripravili KUD Krka, Knjižnica Mirana Jarca in Knjižarna Mladinska knjiga iz Novega mesta, je pa do sedaj največji, saj je na njem razstavljenih skorajda 2300 knjig, ki so letos izšle pri slovenskih založbah. Torej prava poslastica za vse ljubitelje knjig. Želja, da sejem privabi nove, predvsem mlade bralce, ostaja še naprej. Na sliki sta od leve proti desni gostja otvoritvenega večera pisateljica Maja Novak in pesnik Boris A. Novak. Več o prireditvi na 10. strani. (Foto: L. Murn)

Leto 2000 in čas potem!

Če se bo uresničilo le nekaj napovedi v zvezi z letom 2000, se bo novo tisočletje začelo z vsaj 187 potresi, približno toliko hkratnimi poplavamami na vseh zemeljskih zemljepisnih širinah, z neznošno vročino, ki jo bo spremljal pošastno oster mraz, in z drugimi posebnostmi, ki so za navadnega smrtnika 20. stoletja zdaj nedoumljive. Leto 2000 torej! Nanj so siromaki in veljaki privezali toliko svojih strahov in upov, da bodo močno razočarani, ko bodo opolnoči zadnjega decembra leta 1999 obrnili list koledarja naprej in ugotovili, da je vse skoraj tako kot leto poprej ob istem času. In vendar: človeštvo je položilo na prihajajočo letnico 2000 toliko vsega, da bi se že zaradi tega moralo na prelomu tisočletja pripetiti kaj nenavadnega, kaj takega, kar se zna zgoditi v človeških združbah npr. ob pojavu kometa. Mogoče bodo celo znanstveniki do tistega leta počakali z objavo že prej znanih odkritij, samo da bi vse skupaj delovalo bolj nepozabno. V Sloveniji na državni ravni se bo mogoče vse skupaj končalo in nadaljevalo z mašo zadušnico za staro tisočletje ali z izrednim kongresom kakšne nove, zdaj še neznanne leve ali desne ali vmesne politične stranke z odredilnim imenom in delovnim načrtom. Do leta 2000 je danes, v torek, 13. maja 1997, še 962 dni, kot poroča osrednji slovenski dnevnik druge polovice 20. stoletja. Kako vi pričakujete leto 2000?

MATEJA VRESK, prodajalka v samopostrežni Izbira Laško v Sevnici: "Želim si in upam, da bo po letu 2000 nasploh boljše za večino ljudi. Ne verjamem v kakšen vesoljni potop ali kaj podobno usodnega, verjamem pa, da nas bodo različne panoge znanosti prijetno presetile s kakšnimi novimi odkritji v prid vsega človeštva, npr. da bodo odkrili zdravilo za raka in aids..."

DANIJEL ZUPANČIČ, direktor tehničnega sektorja v Trimu Trebnje, doma z Muljave: "V novem tisočletju pričakujem in želim, da se bodo predvsem spremenili odnosi med ljudmi, da bo več strpnosti, da si bomo vzeli čas za bolj prístne medsebojne odnose. Tudi v našem podjetju sem opazil, kako ugodno lahko vpliva večji poudarek medsebojnemu odnosom na boljše poslovanje."

RUDI VLAŠIČ, tekstilni tehnik iz Metlike: "Mislim, da bo leto 2000 povsem normalno, tako kot vsa druga. Ne pričakujem, da bi se zgodilo kaj posebnega, morda se bo celo še manj kot ostala leta. V svetu sicer vlada nekakšna evforija, a menim, da je povsem nepotrebna. Tudi sam nimam nobenih načrtov, kaj bi moral narediti do konca tega tisočletja, saj načrte delam glede na svojo starost."

IVAN KAJIN, monter centralne kurjave iz Podklanca pri Vinici: "Kar se bo leta 2000 zgodilo, se bo pač zgodilo, ne glede na to, ali bo kdo to napovedal ali morda želel preprečiti. Tukaj ljudje nimamo nikakršnega vpliva. Saj so tudi za katero drugo že marsikaj napovedovali, pa se potem ni uresničilo. Zame leto 2000 ne pomeni nič posebnega in se nanj tudi posebej ne pripravljam."

SLAVKA BARBO, vodja oddelka za izvajanje zavarovanj pri novomeški območni enoti ZZS: "Leto 2000 mi ne pomeni nobene posebne prelomnice in tudi ne pričakujem, da se bo kaj posebno velikega ali nenavadnega zgodilo, pač nisem vraževerna. Zame bo to leto kot vsa druga leta, želim pa si, da bi bili zdravi in da bi živeli v miru."

FRANI TOMAŽIN, strugar s Smednika: "Leto 2000 nekateri pričakujejo z veseljem, vsi pa ne. Tudi v Rimu ga pričakujejo nestrpno. Zadnjič sem bil tam. Videti je, da bodo obnovili vse imenitne stavbe. Postavili so že uro, ki odštevava čas. No, res je, da bo leto 2000 samo enkrat. Bolj ko se bliža, več je nestrpnosti. Leta 2000 se človek še ne bo uničil, kdaj pozneje pa najbrž."

VOJKO BIBIČ, pri VGI Ljubljana vodja izpostave Brežice: "Največja težava bo, da se bom moral navaditi namesto 19. pisati 2000. To je čisto drugače, kajne?! Sicer grede zadeve stalno naprej, ne glede na letnico; razvoj ima svoj tok. Drugo pa je, da bomo morali biti vsi veliko pametnejši, če bomo sploh hoteli preživeti."

ROMAN OFAK, zaposlen v Inlesu Hrastu Ribnica: "Zaradi preloma stoletja in novega tisočletja ne bo nobenih posebnosti, tudi kar zadeva razne prerokbe ne. Leto 2000 bo takšno kot vsako drugo leto, zato tudi nimam nobenih posebnih pričakovanj ali načrtov. V svetu bo teklo vse tako, kot teče. Optimist sem glede izboljšanja gospodarskega stanja pri nas."

BARBARA ČRNKOVIČ, natakarica iz Kočevja: "Letos sem se vpisala v gostinsko šolo in upam, da jo bom do leta 2000 končala. Drugih načrtov in pričakovanj nimam, želim pa si, da bi nam vsem šlo boljše, kot nam gre sedaj. Upam, da bomo uspeli zmanjšati nezaposlenost. Sicer leto 2000 za nikogar ne bo nič posebnega. Pričakujem tudi enoten evropski trg in si želim več miru v svetu."

Medicinska sestra samostojna nosilka zdravstvene nege

Ob mednarodnem dnevu

Odločitev za poklic medicinske sestre je plemenito dejanje. Človek s takšno humano nalogo lahko opravi v celotnem zdravstvenem sistemu pomembno nalogo. Geslo letošnjega mednarodnega dne medicinskih sester je "Zdravi mladi ljudje - svetla prihodnost". Poudarek je na preventivi in vzgoji. V njem je pomembno sporočilo, kako si naj zagotovimo perspektivo. Ob tej priložnosti čestitam več kot 12 tisoč pripadnicam tega poklica v Sloveniji in jim izrekam priznanje za njihovo nesebično delo. Prepričan sem, da se mi pridružujejo tudi vsi tisti desetiški, ki jim medicinske sestre krepijo in obnavljajo zdravje, preprečujejo bolezni in lajšajo trpljenje.

Vsi vemo, kaj pomeni razumevajoča, sočutna in strokovno izurjena oseba v beli ali modri obleki človeku v bolniški postelji. Vsi vemo, da so medicinske sestre s človekom tako rekoč od rojstva do smrti, z bolnikom v bolnišnici pa vseh 24 ur na dan. Delo medicinske sestre se odvija v navzkrižju samostojnosti in odvisnosti. Medtem ko je zdravnik nosilec medicinske stroke, je medicinska sestra samostojna nosilka zdravstvene nege. Odnos njene odvisnosti do zdravnika v procesu medicinske obravnave je pravzaprav sodelovalni odnos. Drug brez drugega ne moreta. Njun skupni cilj je omogočanje človekovega zdravja.

Poskrbeti moramo za izboljšanje delovnih razmer za medicinske sestre pri najtežjih delih in za pravično plačilo njihovega dela. Za zahtevnejša in kakovostno opravljena dela morajo dobiti primerno višje plače. Dr. MARJAN JEREB minister za zdravstvo

Prof. Bačer - osemdesetletnik

Profesor slovenskega jezika, pedagoški svetovalec in bibliotekarski svetovalec-bibliograf Karel Bačer se je rodil 13. maja 1917 v Zadru. Mlada leta je preživel v Ljubljani, kjer je končal osnovno šolo in gimnazijo ter diplomiral na oddelku za slavistiko na filozofski fakulteti.

Leta 1945 je prišel v Novo mesto. Fakulteta in lasten poglobljen študij sta ga oblikovala v resnega, delovnega in razmišljujočega profesorja. Takšnega ga vsi poznamo, še posebej generacija gimnazijcev in učiteljskihnikov, ki jih je poučeval in vzgajal ter s svojim delom in vzgledom oblikoval v prave osebnosti.

Kot pedagoški svetovalec na Medobčinskem zavodu za prosvetno pedagoško službo je svoje znanje in izkušnje prenašal na učitelje slovenskega jezika na osnovnih in srednjih šolah na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju in s tem pomembno prispeval k izboljšanju pouka materinščine.

Po 26 letih dela v prosveti se je posvetil knjižničarstvu. V Knjižnici Mirana Jarca je nadaljeval svoje vzgojno delo, saj je neštetim dijakom in študentom kazal pot do dobre knjige in jim svetoval. Stirinajst let je vodil Oddelke domoznanske bibliografije Dolenjske. Društvo knjižničarjev Dolenj-

Zdravje ljudi se ni poslabšalo

To zatrđili ob 5-letnici Zavoda za zdravstveno zavarovanje

NOVO MESTO - Slovenija se je pred petimi leti lotila tudi sprememb na področju zdravstvenega varstva. Leta 1992 je bila sprejeta nova zdravstvena zakonodaja in takrat je bil ustanovljen tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Po Sloveniji je bilo ustanovljenih 10 območnih enot, med njimi tudi območna enota Novo mesto s štiriimi izpostavami: v Novem mestu, Črnomlju, Metliki in Trebnjem. Na seji območnega sveta prejšnji teden v Novem mestu so predstavniki novomeške enote predstavili svoje delo.

Po zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju morajo biti obvezno zdravstveno zavarovani vsi tisti, ki živijo in delajo v Sloveniji. Konec lanskega leta je bilo na Zavodu prijavljenih 1.944.190 zavarovancev, od tega je bilo aktivnih zavarovancev nekaj več kot 40 odst. Na področju prostovoljnega zavarovanja ima ZZS 1 milijon 300 tisoč zavarovancev. V teh letih je bilo uvedeno tudi zasebno delo zdravnikov, ki jih je v celotni Sloveniji že 657, na območju novomeške območne enote pa 22. "Med najpomembnejše dosežke reformnega obdobja sodi univerzalna pokritost prebivalcev s pravico do zdravstvenih storitev, zdravstveno stanje prebivalstva se ni poslabšalo, dosegli smo stabilno financiranje izvajalcev zdravstvenih storitev, delež javnih izdatkov za zdravstvo pa ne presega 7 odst. bruto domačega proizvoda, povečuje pa se tudi delež zasebnih sredstev preko prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja," je povedala direktorica novomeške enote Suzana Jarc.

ZZS je lansko leto zaključil uspešno, na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja ima za 2,7 milijarde tolarjev presežka, na področju prostovoljnega zavarovanja pa so ustvarili za 830 milijonov tolarjev dobička. Na zavodu pravijo, da bo pozitivno poslovanje prispevalo k stabilnosti poslovanja, na področju prostovoljne-

ga zavarovanja pa k uveljavljanju novih, konkurenčnih pogojev za podaljševanje veljavnih zavarovanj v letošnjem letu tako, da bodo zavarovalne premije ostale iste ali pa bodo celo nižje od lanskim.

V lanskem letu so na zavodu urejali področje tehničnih pripomočkov. Tako so izdali poseben priročnik, preko javnega razpisa pa so izbrali in podpisali pogodbe z izbranimi dobavitelji tehničnih

• Predstavnica sindikata Vanja Vizjak je opozorila na velik pomen dostopnosti zdravstvenih storitev vsem ljudem. Dragica Rome pa je glede na večanje deleža starejših ljudi in povečevanje stroškov njihovega zdravljenja predlagala, da bi morali posvetiti večjo pozornost najboljšim rešitvam tega problema. Nato je Jože Zupanc predlagal, da bi v Novem mestu lahko kot prvi poizkusili organizirati preko podjetja Iris pomoč in nego na domu za starejše ljudi. Edini izmed sedmih povabljenih županov, ki se je udeležil te slavnostno obarvane seje, je bil škočjanski župan Janez Povšič, ki pa je opozoril, da je še vedno veliko mladih, ki delajo na črno in zato ne prispevajo ničesar za zdravstveno varstvo, poleg tega je zavodu predlagal, da bolje poskrbi za informiranje ljudi o njihovih pravicah v zdravstvu.

pripomočkov, na Dolenjskem s 4 dobavitelji in dvema lekarnama, organizirali pa so tudi izposajo tehničnih pripomočkov, ki jo na našem območju izvaja novomeški dom starejših občanov. Lani septembra je začel veljati tudi sklep o razvrstitvi zdravil na liste, s kate-

ro so želeli doseči postopno zmanjševanje nesmotrne porabe zdravil, kajti Slovenija sodi med največje porabnike zdravil v Evropi. J. DORNIZ

OGLED FILMA IN PREDSTAVITEV "MEDITACIJE"

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca vabi danes, v četrtek, 15. maja, ob 19.15 v veliko čitalnico na ogled videa severnega dela Indije. Prikazano bo območje pod Himalajo, kjer še vedno spiritualno domuje bog Šiva v 18 tisoč let starih jamah. Sledila bo meditacija. V četrtek, 22. maja, pa bo tukaj predstavitev knjige avtorja Sai Chin Moya z naslovom Meditacija: človekova popolnost v božjem zadovoljstvu. Knjigo bo predstavil Andrej Teinig.

RAZSTAVA DEL MATJAŽA MATKA

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 15. maja, bo ob 19. uri v atriju na Glavnem trgu otvoritev kiparske razstave domačina Matjaža Matka z naslovom "Maček ima sedem življenj". Razstavo, ki bo na ogled do konca maja, bo odprl priznani slovenski kritik Jože Hudeček, program, v katerem bo za zabavni del pozno v noč skrbela skupina Machu Pichu, bo povelovala Jasna Šinkovec. Suha grla bosta osvežila vinogradnik Franc Planinc iz Grčevja in Klub Vida.

INFORMATIKA DOBRO OBISKANA

LJUBLJANA - Letošnji sejem računalništva in pisarniške opreme Informatika 97, ki je potekal prejšnji teden na Gospodarskem razstavišču, je bil dobro obiskan. V štirih dneh si je razstavišča 71 podjetij iz štirih držav in zastopnikov podjetij iz 83 držav ogledalo okoli 10 tisoč ljudi.

OB PETLETNICI ZZS - Minuli petek je novomeška območna enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije obeležila petletnico delovanja s sejo, ki jo je vodil predsednik območnega sveta Ciril Jamovič (levo), delo enote pa je predstavila njena direktorica Suzana Jarc (v sredini) skupaj s sodelavkami. (Foto: J. D.)

Mariborsko pismo

Ovce in prašiče koljejo sredi mesta Maribora

Vse za preživetje

MARIBOR - Pred dnevi so mariborski policisti dobili obvestilo, da v starejši zgradbi v najstrožjem središču mesta nekdo kolje ovce. Ko so si policisti ogledali kraj dogajanja, so ugotovili, da je bilo obvestilo resnično: v zgradbi so našli ostanke že zaklanih ovac, ena ovčka pa je v zanemarjenem prostoru še čakala na zakol.

Glede na slabe rejske razmere, v katerih je svoje zadnje dni preživela majhna ovčka, so policisti lastnika ovadili zaradi mučenja živali. Kaj več pa niso mogli storiti, saj Maribor - pa tudi Slovenija nima nobenega odloka ali predpisa, po katerem bi bilo klanje drobnice za domačo uporabo v mestih prepovedano.

Vest o klanju ovac v središču mesta, ki ni bilo prvo, pa ni pre-

senčila ne meščanov ne veterinarskih inšpektorjev, čeprav jih je razburila. Veterinarski strokovnjaki v Mariboru si namreč že dalj časa prizadevajo, da bi se spremenili predpisi in da v mestih ljudje za svojo uporabo ne bi več smeli klati drobnice na domu. Sedaj namreč ljudje v garažah, v kletih in celo na dvoriščih stanovanjskih hiš in blokov v centru mesta koljejo prašiče, zajce in kure, kožo in druge ostanke zaklanih živali pa mečejo v posode za smeti.

Pregovor pravi, da sila kola lomi. V Mariboru je že preko 32 tisoč brezposelnih, vsaj eno od oblik socialne pomoči pa potrebuje preko 15 tisoč posameznikov in družin. Če ne bi sami klati, bi v nekaterih družinah bolj malokrat videli meso na mizi. Marsikateri Mariborčan, ki ima čas, pa za skromen zaslužek doma na črno kolje na kmetih kupljene prašiče tudi za okoliške sosede in znance, ki pridejo tako do mesa ceneje kot pri mesarju.

Tako se pač ta svet vrti! Medtem, ko se slovenski politiki intenzivno pripravljajo za vstop v Nato in Evropsko zvezo, marsikateri Mariborčan doma kolje drobnico in hiti delati klobase - da v Evropi njegova družina ne bi bila lačna.

TOMAŽ KŠELA

80 LET PROF. KARLA BAČERJA - Ob 80-letnici prof. Karla Bačerja, slavista, literarnega zgodovinarja, bibliotekarja in etnografa sta Knjižnica Mirana Jarca in novomeška občina v torek, 13. maja, na slovesnosti v knjižnični čitalnici predstavili publikacijo O delu domoznanskega oddelka, katerega ustanovitelj in utemeljitelj je bil prav prof. Bačer. Spoštovanemu profesorju je med drugimi v imenu kolektiva Dolenjskega lista čestital direktor Drago Rustja. Prof. Bačer namreč že dolga desetletja prizadevno skrbi za jezikovno podobo našega časopisa. (Foto: A. Bartelj)

Desetina družin živi v revščini

V Sloveniji je 70.000 socialno ogroženih družin, na našem območju pa potrebuje pomoč okrog 1000 družin - Vse do 7. junija bo po trgovinah potekala akcija zbiranja hrane

NOVO MESTO - V tednu Rdečega križa, ki se je začel 8. maja, na rojstni dan ustanovitelja te humanitarne organizacije Henryja Dunanta, je novomeška območna organizacija začela z akcijo zbiranja prehrabnih artiklov, ki jih ljudje lahko v trgovinah darujejo v posebne košarice oz. zaboje. Akcijo pa bodo zaključili 7. junija, na zadnji dan v tednu solidarnosti. Z akcijo želijo pomagati predvsem socialno ogroženim družinam in posameznikom, ki jih je žal vse več. V Sloveniji je namreč takšnih družin, ki jim pomaga Rdeči križ, že okrog 70.000.

Leta nazaj je na Rdeči križ prihajalo veliko pomoči iz tujine, darovali pa so tudi domači donatorji, sedaj pa naša država iz tujine ne prejema več pomoči, ker naj bi sodila med razvite države. "Ker se pri nas za pomoč oglašajo vedno več ljudi, smo se letos odločili za akcijo zbiranja prehrabnih artiklov, ki jih bomo razdelili med najbolj ogrožene. Ocenjujemo, da okrog 10 odst. naših družin z otroki starimi do 18 let živi v revščini, več kot polovico zaposlenih pa prejema podpoprečne plače in tudi v primerih, kjer sta oba zaposlena, lahko družina živi v pomanjkanju. Na našem območju potrebuje pomoč že okrog 1000 družin," je povedala sekretarka novomeške območne organizacije Rdečega križa Barbara Ozimek. Poleg tega je v treh občinah: v škočjanski, šentjernejški in novomeški, ki jih pokriva njihova orga-

nizacija, okrog 3.500 brezposelnih. Pomoči potrebnih pa je tudi veliko ostarelih, ki živijo izključno od socialno varstvenih prejemkov.

Akcijo zbiranja prehrabnih artiklov bodo izpeljali njihovi aktivisti, ki delajo v 35 krajevnih organizacijah, košarice pa so postavile v več kot 100 trgovinah. "Lju-

dem pomagamo največ s prehrabnimi in higienskimi paketi. Tako smo lani razdelili 2000 prehrabnih paketov in 600 higienskih, vsak pa je bil vreden okrog 3 tisočake. Razdelili smo tudi 5 ton krompirja, 2 tona rdeče pese in po eno tona prosene ter

• Tako kot vsako leto bo Rdeči križ tudi letos organiziral letovanje za socialno in zdravstveno ogrožene otroke iz novomeške, šentjernejške in škočjanske občine. Letos bo 10-dnevnega letovanja deležnih 400 otrok; 150 naj bi jih letovalo na Debelem rtiču, 250 pa v Fazanu. Prav za dom v Fazanu, ki je v lasti vseh treh občin, pa se na Rdečem križu z občini žal niso uspeli dogovoriti, da bi ga obnovili, čeprav je obnove zelo potrebne. Denar za letovanje otrok bodo prispevale občine, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, minimalni znesek pa bodo prispevali tudi starši.

prav toliko tudi jecmenove kaše," pravi Ozimekova.

Sicer pa še vedno poteka tudi vseslovenska akcija Židak dobre volje, s pomočjo katere zbirajo sredstva za obnovo edinega slovenskega mladinskega zdravilišča in okrevališča v Sloveniji.

J. DORNIŽ

GRADNJA LEKARNE - V Škočjanu so delavci Strešnika iz Dobruške vasi prejšnji teden začeli z gradnjo prizidka k zdravstvenemu domu, kjer bo prostor že čez dva meseca dobila lekarna, pa tudi njihova knjižnica. S tem se bo Škočjancem uresničila dolgoletna želja po lekarni v svojem kraju. (Foto: J. Dornič)

Mladi turistični vodiči

Skupina šmarjeških osnovnošolcev rada popelje hotelske goste po njihovi okolici - Gostje navdušeni

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Šmarješka osnovna šola sodi med tiste redke šole v Sloveniji, ki imajo zelo lepo in prijetno okolico. Ljubezen do neokrnjene narave pa spodbujajo tudi na šoli. Že 11 let imajo na šoli tudi turistični krožek, kamor sodijo turistični vodiči, turistični biro ter folklorna in gospodinjstva skupina. Prav turistični vodiči pa so tisti, ki redno dvakrat na mesec pripravijo polurni program za goste hotela v Šmarjeških Toplicah.

Njihova mentorica je že vsa leta učiteljica Anica Bobič in v tem času so pobrali že tudi več nagrad, na festivalu Turizma pomaga lastna glava pa bodo sodelovali tudi letos z nalogo Ohranimo preteklost - stopimo v prihodnost. V skupini mladih

vodičev sodelujejo učenci od 2. do 5. razreda, največ pa je četrtošolcev. Poleg predstavitev okoliških krajev in njihovih znamenitosti ob diapozitivih in glasbi pa v lepem vremenu goste radi povabijo tudi na potep. Naredili so tudi zemljevid svojega šolskega okoliša z opisom poti in vrisanimi znamenitostmi v obliki zložen. Med potjo pa gostom zelo radi pripovedujejo legende.

Gradivo vsako leto dopolnjujejo, zbrali so ga s pomočjo dolenskega in narodnega muzeja, veliko pa so prispevali tudi otroci, predvsem legende, ki še živijo med ljudmi. Njihovo delo je podprlo tudi Turistično društvo Šmarješke Toplice. "Najbolj srečni smo, ko nam gostje zaploskajo," pravijo otroci.

J. D.

MLADI TURISTIČNI VODIČI - Maja, Andrej M., Mirjana, Katarina, Andrej H., Anita, Nataša, Natalija, Maruša, Tamara in Borut, ki ga ni na sliki, s svojim nastopom vsak mesec navdušujejo hotelske goste v Šmarjeških Toplicah pod vodstvom mentorice Anice Bobič.

Janša udarjal po nekdanji in sedanji oblasti

Predstavitve programa in okrogla miza SDS v Žvirčah

ŽVIRČE - Prvaka SDS stranke Janeza Janšo so gotovo pretresle ob "vstopu" v Suho krajino luknje na cesti, ki je še neasfaltirana in povezuje Žvirče s Strugami. Zbranim, ki so ga pričakali v gostilni Lunca, je v prvem delu predstavil program stranke, v drugem delu pa so prisotnim gostom udeleženci postavili kar nekaj zelo zanimivih vprašanj in povedali svoje mnenje.

Med drugim je bila izrečena pripomba na račun Mestne občine Novo mesto in njenega župana Francija Kociljice, da pre malo skrbi za ta kraj, kjer je zmagala prav SDS stranka. Suhokranjski pogrešajo tudi poslanca Janeza Mežana za govorniškimi odrom v parlamentu. Vprašani so odgovorili, da mediji zapostavljajo stranko SDS, televizija npr. iz 8-urne razprave povzame le kakšno ponesrečeno izjavo opozicije in ji doda domisljico Toneta Partliča iz LDS. Zelo kritičnih besed je bila deležna tudi slovenska ljudska stranka Marjana Podobnika, ki je sklenil sporazum z LDS in stopil v vlado.

Po besedah Janše je potrebno popraviti krivico Suhi krajini, ki je bila po njegovem dolga leta ekonomsko zatirana, ni pa prepričan o nameri nove slovenske države, da poleg ostalih krivic popravi tudi to, saj so na oblasti isti, ki so krivice povzročali, ali pa njihovi nasledniki. Zbranim so gostje dali le zagotovilo, da se bo v parlamentu več slišalo o Suhi krajini, bolj določnih obljub, zlasti kar zadeva zapostavitve, pa niso dali. Za lep kulturni program so poskrbeli moški pevski zbor iz Strug ter mladi harmonikaš Stane Meglen.

S. MIRTIČ

Barbara Ozimek

DARUJTE V KOŠARICE RK - Po prehrabnih trgovinah so aktivisti Rdečega križa postavili košarice oz. zaboje, v katere lahko ljudje darujejo hrano, ki jo bodo potem v paketih razdelili najbolj ogroženim družinam in posameznikom. Postanek je iz trgovine Pogača na Glavnem trgu. (Foto: J. Dornič)

RAZSTAVA GOSTOLJUBEN DOM

NOVO MESTO - Domus iz Ljubljane in novomeška občina organizirata svetovno-informativno razstavo Gostoljubljen dom, ki bo potekala v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu od 19. do 24. maja. Na razstavi bo na ogled oprema za kuhinje, mali in veliki gospodinjstvi aparati, gostinska oprema, sanitarije in oprema dnevnih prostorov. Razstavo bodo obogatili še z različnimi prehrabnimi izdelki ter s kuhlalno in servirno posodo. V tem času bodo potekale tudi predstavitve različnih razstavljalcev, pokušine in svetovanje. Razstava bo na ogled vsak dan med 9. in 19. uro.

JANEZ JANŠA V ŽVIRČAH - Predstavniki Socialdemokratske stranke so se zahvalili za prejete glasove, s katerimi je bil Janez Mežan izvoljen v državni zbor. Ker stanka v Suhi krajini nima svojega odbora ga bodo v kratkem ustanovili prav v svoji "trdnjavi" v Žvirčah. (Foto: S. M.)

SREČANJE AKTIVISTOV RK V GORNJI RADGONI

NOVO MESTO - Minulo soboto se je okrog 50 aktivistov Rdečega križa novomeške območne organizacije udeležilo že tradicionalnega prijateljskega srečanja z aktivisti Rdečega križa v Gornji Radgoni. Dopoldan so si ogledali znamenitosti njihovega kraja, popoldan pa je po svečanosti sledil pogovor o skupnih aktivnostih obeh organizacij.

POHOD NA KLADIVO V KARAVANKAH

NOVO MESTO - Novomeško planinsko društvo vabi planince v soboto, 24. maja, na pohod na Kladivo v grebenu Košute, najmočnejšemu vrhu Karavank. Odhod z osebnimi avtomobili 7 avtobusne postaje v Novem mestu bo ob 5.30. Pot bo zahtevna, dolga okrog 6 ali 7 ur, zato bo potrebna dobra obutev in primeren obleka. Cena izleta je 1800 tolarjev za tiste brez vozila, za lastnike vozil pa 800. Za izlet se lahko prijavite na tel: 068 - 321 - 446 ali 49 - 040, do petka 23. maja. Vodil ga bo Rudolf Skobe, vodnik Planinske zveze Slovenije.

Nekaj otrok bo letos odklonjenih

S septembrom bo v vrtcih po novi zakonodaji manj otrok v oddelkih - Večji vpis od prostih mest - Prvič vpisovali v različne programe - Večina v dnevni program

NOVO MESTO - Tako kot se postopno uvajajo spremembe osnovnega šolstva, čaka na spremembe tudi predšolska vzgoja. S septembrom namreč začnejo veljati prve prehodne določbe, ki določajo manjše število otrok v oddelkih. In čeprav so zadnja leta v novomeški vzgojnovarstveni organizaciji sprejeli vse otroke, pa bodo morali letos, kot kaže, nekaj otrok tudi odkloniti. Do sedaj so prejeli 294 prošenj, prostih mest pa imajo le 251.

"Zelo velik vpis je predvsem v večjih vrtcih, kot so Pedenjped, Ciciban in Labod, že nekaj let pa imamo manjši vpis v vrtcu pri Novoteksu, potem na Ljubljanski in v Šmihelu," pravi ravnateljica novomeške VVO Metoda Turk. In čeprav je bil letošnji vpis v primerjavi z lanskim letom manjši, lani se je na novo vpisalo 319 otrok, bodo imeli težave s sprejemom otrok prav zaradi novih normativov. V prehodnem obdobju lahko skupine otrok v starosti od 1 do 3 let štejejo največ 14 otrok, kasneje celo le 12, sedaj pa so šteje 18. Skupine otrok starih od 3 do 6 let bodo po novem lahko štejele do 24 otrok, kasneje le 22, sedaj pa štejejo od 28 pa celo do 30 otrok.

Letos prvič so vpisovali tudi v

različne programe: dnevne, pol-dnevne in krajše. Večina otrok so starši vpisali v dnevne programe, za 28 otrok pa so starši izrazili željo, da bi bili vključeni v pol-dnevni program, ki traja od 4 do 6 ur na dan. V vrtcu so naredili anketo tudi med starimi varovanci in med njimi se je za pol-dnevno varstvo javilo 80 otrok, seveda pod pogojem, če bi bili otroci lahko v ta program vključeni v istem vrtcu, kjer so že sedaj. Ravnateljica pa pravi, da bo to težko izvedljivo, saj je za ta program prijavljenih le po nekaj otrok v različnih enotah in še to različnih starosti, zato bodo starše še enkrat povprašali, če so zainteresirani za pol-dnevni program, ker ga bodo organizirali v enem izmed vrtcev, kjer imajo prostor.

Za popoldanski oddelek so letos dobili 21 prijav, organizirali pa ga bodo v Ločni, kjer je že sedaj. Ravnateljica pravi, da se bodo tako kot vsa leta nazaj tudi letos potrudili, da bi sprejeli vse otroke, ker pa bo od novembra dalje potrebovalo varstvo še dodatnih 25 otrok, bodo odklonjeni predvsem ti otroci. Tudi v družin-

• Nujno pa bi potrebovali nove prostore tudi v Brusnicah, kjer so včasih imeli eno družinsko varstvo, nekaj starejših otrok, predvsem mali šolarji, pa hodijo v vrtec pri šoli, medtem ko za ostale otroke v Brusnicah ni poskrbljeno. Letos je s tega konca v vrtec vpisanih 5 najmlajših otrok.

ske varstvo je vpisanih veliko otrok (kar 32), prostih mest pa imajo le 19. "Novi vrtec s petimi oddelki, ki je bil nekoč že planiran za gradnjo v Mrzli dolini, bi sedaj zelo potrebovali," pravi ravnateljica Turkova.

J. DORNIŽ

Ena gospa je rekla, da je abstinenčna kriza čas med cvičkarijo in vinsko vigredjo.

Suhokranjski drobiž

PREDSTAVILI PROGRAM - Nova krajevna skupnost Dvor je v soboto, 10. maja, med drugim predstavila tudi program načrtovanih del v tekočem letu. Potreb in želja je v tem delu gotovo veliko, samoprispevek še vedno odteka v bivšo skupno KS Žužemberk, kar pa ne pomeni, da nova KS Dvor ne bo rešila teh problemov pred vstopom v novo občino. Na zboru so prisotni sklenili, da čim dlje vztrajajo v sedanjih novomeških občini. V programu del se predvideva asfaltiranje cest v Mačkovicu ter Skopcih, pa tudi popravilo in obnova dotrajanega Petrunatovega mostu na Jami. (na sliki)

SDS NAPREJ, SKD ZAO-STAJA - Po zadnjih volitvah se je število privrženecv stranke SDS v Suhi krajini močno povečalo. Tako so dobili primat v Žužemberku, Žvirčah in še kje. Janez Mežan ima tako že odprto tudi poslansko pisarno v Žužemberku, ki je odprta vsak drugi ponedeljek. Vse tudi kaže, da bo poleg odbora SDS v Žvirčah kmalu ustanovljen tudi odbor v Žužemberku ali na Dvoru.

S. M.

V muzeju vsi zaposleni delajo vse

V Belokranjskem muzeju v Metliki ni bilo nikoli več kot pet zaposlenih - Ker se število obiskovalcev iz leta v leto povečuje, že težko zmorejo vse delo

METLIKA: V Metliki sta Belokranjski muzej in Ljudska knjižnica edini ustanovi, ki se ukvarjata s kulturno dejavnostjo. Zato delo muzejskih delavcev presega tista opravila, ki so predvidena po sistematizaciji delovnih mest. Tako vsi zaposleni pomagajo pri kulturnem programu Vinske vigradi v Beli krajini, pri organiziranju mednarodnih polletnih prireditev na grajskem dvorišču v Metliki, sodelujejo z belokranjskimi društvi pri predstavitvah na sejmu Alpe Adria in še kaj.

Glede na število zaposlenih in kadrovske sestavo Belokranjskega muzeja delo v muzeju ne more potekati po posameznih oddelkih, ampak delajo, kolikor je pač v njihovi moči, vsi vse. Tako vsi skrbijo za zbiranje gradiva, opravljajo terensko delo, fotografirajo. Dokumentalist se bolj posveča urjanju in hranjenju gradiva, vendar porabi veliko časa tudi za pedagoško delo, zlasti za vodstva obiskovalcev. Vsi sodelujejo pri pripravljanju občasnih razstav, ki jih sami tudi postavljajo, ne glede na to, za kakšno razstavo gre.

Hišnica je tudi čistilka, v zimskih mesecih ureja hemeroteke, poleti pa konzervira predmete. Tajnica skrbi tudi za muzejsko knjižnico, ki jo je sedaj začela urejati mlada zgodovinarica, ki so jo v muzeju zaposlili lani.

Veliko časa v muzeju porabijo za številne posameznike, strokovnjake ali ljubitelje, šole in druge, ki hodijo k njim po pomoč.

ZOPET IZPOSOJA KNJIG

METLIKA: Metliška Ljudska knjižnica se je v teh dneh preselila v preurejene prostore. Zato lahko vsi bralci, ki imate doma knjige, le-te vrnete in si izposodite nove. Uradna otvoritev knjižnice pa bo 30. maja.

NEDELJSKO DRUŽINSKO SREČANJE

ČRNOMELJ: Knjižnica Črnomelj pripravlja ob 15. maju - dnevu družine v nedeljo, 18. maja, ob 14. uri nedeljsko družinsko srečanje. Vabijo družine, da se zberejo pred Domom starejših občanov, od koder bodo odšli po gozdni poti do Sv. Sebastjana. Na srečanju si bodo starši lahko izmenjali svoje izkušnje, otroci pa se bodo dobrodu naigrali. S seboj seveda prinesite malico in igrače za igre v naravi.

JE TUDI PRI VAS UNICEVALA POZEBA?

METLIKA: Spomladanska pozeba je v metliški občini naredila veliko škodo. Kdor ocenjuje, da je v njegovem vinogradu ali sadovnjaku pozeba naredila za več kot 20 odst. škode, naj se oglasi na kmetijski svetovalni službi v Metliki zaradi evidentiranja pozebe.

KONCERT GODBE NA PIHALA

ČRNOMELJ: V soboto, 17. maja, bo ob 20. uri v tukajšnjem kulturnem domu koncert Godbe na pihala Črnomelj pod vodstvom Toneta Kralja. Program bo povezovala Mojca Molan.

V muzeju se zavedajo, da bi lahko naredili še veliko več, če bi imeli vsaj še kakšnega zaposlenega. Pri obisku, ki se povečuje iz leta v leto, najbolj občutijo pomanjkanje kustosa pedagoga. V njegovi vlogi se sedaj pojavlja dokumentalist, a tudi vsi drugi, kar pa jim vzame veliko časa. Lani je na enega zaposlenega v muzeju prišlo 4.324 obiskovalcev, po čemer sodi Belokranjski muzej v sam slovenski vrh. Tudi zaradi tega so iz muzeja zaprosili ministrstvo za kulturo, da jim odobri zaposlitev še enega strokovnega delavca. Belokranjski muzej v dobrih 45 letih, kar deluje, ni imel nikoli več kot pet zaposlenih, kolikor jih ima tudi sedaj.

M. B.-J.

BIOENERGETIK
JASNOVEDEK
IRIDILOG
ERIK
LJUBEZEN
ZDRAVJE
KARIERA
DENAR
RUBIKON
VEDEŽEVANJE
34 UR ENOVANO
POKLJUČE ZDAJ! 090 42 70 40.000
MINI 150 SIT

OBCNI ZBOR PLANINSKEGA DRUŠTVA

ČRNOMELJ: Jutri, 16. maja, bo ob 20. uri v dvorani Karitas v Črnomlju občni zbor planinskega društva Črnomelj. Vabljeni planinci in ljubitelji gora! Sicer pa je izletniška dejavnost v planinskem društvu v polnem zamahu, saj so pripravili več izletov na belokranjske vrhove, zlasti na Mirno goro in Škrlj ter zimski pohod na goteniški Snežnik. Preteklo nedeljo se je skupina planincev pod vodstvom vodnikov Hudelje, Jermana in Kuniča povzpela na Ratičevce, poleti pa načrtujejo pohode v Kostelsko dolino, na Košuto, Risnjek, Golte, Razor in v začetku avgusta na Triglav. Posebno delaven pa je gorniški krožek na Osnovni šoli Mirana Jarca, ki ga vodi Jože Hudelja.

Belokranjci neiznajdljivi, neizkušeni?

Belokranjski turizem še ni prav shodil

ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ: O razvoju belokranjskega turizma, o vsem, kar bi na tem področju moralo biti že zdavnaj narejeno, ter o vsem, kar dežela ob Kolpi sicer nudi, a domačini ne znajo prav ponuditi in tržiti, je bilo izrečenih že veliko besed in porabljenega precej črnila. Ko začne dišati po poletju, pa se v tej ali oni občini zopet domislijo, da bi le morali spet kaj narediti za turistično predstavitev.

Takrat navadno le ugotavljajo, kaj vse so zamudili. Tu ali oni se je res trudil predstaviti zanimivosti, ki jih ponuja bodisi sam ali njegov kraj, še vedno pa manjka predstavitev celotne belokranjske turistične ponudbe. Turiste zanima celotna Bela krajina, ne glede na občinske meje in morebitne nesporazume med občinami. Korak je sicer narejen s sodelovanjem vseh treh občin na ljubljanskem sejmu Alpe-Adria turizem, kakšen pa je učinek takšne predstavitve, v Beli krajini še ne morejo oceniti.

Nimajo namreč službe, ki bi spremljala turistični obisk v Beli krajini.

Vse kaže, da se belokranjske občine tudi ne morejo poenotiti. Tako je pod vprašajem enoten sistem označevanja za vso Belo krajino. Projektni svet za belokranjsko vinsko turistično cesto je imel le dva sestanka. Projekt sicer vodi metliška občina, a Črnomaljški se razmišljajo, da se bodo sami lotili dela v svoji občini. Prav tako je bilo lani mrtvilo pri uveljavljanju blagovne znamke Bele krajine, ki je tudi pod metliškim okriljem.

V Beli krajini se ne morejo pohvaliti z naložbami v turizmu. Investitorji so navadno le redki posamezniki. Ob tem pa se v Črnomlju že nekaj časa na sejah občinskega sveta srečujejo s prošnjami za podaljšanje delovnega časa "kafičem", medtem ko obiskovalcev mesta skoraj nimajo kam napotiti na kosilo. Da o tem, da vsa Bela krajina ne more prenočiti dveh avtobusov turistov, niti ne govorimo.

Bela krajina ima prijetno podnebje, toplo Kolpo, prijazne ljudi, mehko pokrajino, vabljive zidance, očito pa so Belokranjci še preveč sramežljivi, premalo iznajdljivi ali neizkušeni, da bi znali to na pravi način tudi ponuditi.

M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

KANADSKI ŽUPAN METLIKE: Le malokdo ve, da so 29. april, praznik metliške mestne skupnosti, ki so ga letos prvič praznovali v Metliki, proslavljali tudi v daljnji Kanadi. V Kanadi se je namreč zadnje čase zvrstilo na obisku toliko Metličanov, da bi težko našli prav vse. Veliko izmed njih jih je bilo na obisku prav konec aprila in praznik metliške mestne skupnosti je bil kot naročen za zabavo, ki so jo privoščili skupaj z zavednimi kanadskimi Metličani. Kot se spodbodi, je bilo slavlje v gostilni pri kanadskem Metličanu Borisu Moztetiču, ki so ga celo imenovali za kanadskega metliškega župana. Ta poteza je bila zares domiselna, kajti Boris je bil takoj pripravljen dati za svoje goste veliko pijače. Zastonj, seveda.

OBCINSKI PRAZNIK: V Metliki se nikakor ne morejo odločiti, kateri bi bil tisti pravi datum za občinski praznik, ki bi ga potem tudi praznovali. Eden od predlogov, ki je prav zadnje dni zelo aktualen, je, naj bi bil občinski praznik vedno v ponedeljek po Vinski vigradi. Pogoj je le, da bi bil na občinski praznik dela prost dan.

KLIC NA POMOČ: Nekateri Metličani se zgražajo, drugi jezijo, tretji zopet sočustvujejo s psom, ki se že nekaj mesecev klati po Metliki. Lastnik ga je očitno brezbržno zapustil, sam pa tudi ne najde poti domov. Poleg tega, da je žival večkrat lačna kot sita, še zelo teško hodi. Ljudje so že klicali veterinarja in policijo, a nihče od njih menda ni imel sreče, da bi ga srečal. Pes pa še kar naprej tava zlasti po Veselici.

Črnomaljski drobir

RADODARNOST: Pri kafičih, ki rastejo kot gobe po dežju, je vsaj nekaj dobrega. O njihovem podaljšnem delovnem času na svojih sejah odločajo občinski svetniki, ki - kar se tega tiče - niso ravno najbolj radodarni. Zato pa jih toliko bolj moti, da je odločbo o tem, kdaj smejo v Mladinskem kulturnem klubu prodajati pijačo in živila, izdala kar Upravna enota Črnomelj. Svetnike, ki imajo sicer o Mladinskem kulturnem klubu skoraj na vsaki seji kakšno pripombo ali vprašanje, odločba Upravne enote najbrž niti ne bi najbolj motila, če ne bi bili državni uslužbenci bolj radodarni od njih. Mladincem namreč dovolijo ob koncu tedna točiti pijače in prodajati živila od 21. do 3. ure naslednjega dne. Je tudi to prispevek k belokranjskemu turizmu?

RAZSVETLJAVA: Ko so zasvetile luči na črnomaljskem Gričku, so se med meščani začele polemike, ali je pomembneje, da je razsvetljeno okrasno grmovje na Gričku, ali bi bilo bolje, da bi v nekaterih delih mesta postavili prepotrebno cestno razsvetljavo. Kdaj bodo v temačnih mestnih ulicah zasvetile luči, se sicer ne ve, res pa je, da tiste, ki jim gre v nos razsvetljeni Griček, skoraj vsak konec tedna "potolajajo" lumpi, ki redno in vestno razbijajo tamkajšnje luči.

"NAŠA ZEMLJA"

ČRNOMELJ: Zveza kulturnih organizacij Črnomelj pripravljala danes, 15. maja, ob 17. uri v tukajšnjem kulturnem domu 11. revijo otroških in mladinskih pevskih zborov Dolenjske in Bele krajine z naslovom "Naša zemlja". Predstavilo se bo 13 zborov s 530 pevci in pevkami, ki so jih strokovne komisije izbrale na območnih revijah, ki so jih pripravile ZKO Grosuplje, Trebnje, Črnomelj in Novo mesto.

Semiške tropine

PLAKATNA VOJNA: Dobro poučeni vedo povedati, da se v Semiču bje prava plakatna vojna. Ljudje drug drugemu trgajo plakate z oglaševalskih desk ali pa jih lepjo nanje povprek in počez, pa četudi s tem zakrijejo druge plakate. Marsikomu je ob tem že zavrela kri in prišlo je celo do tepežk. Bo naredil red odlok o komunalnih taksah v semiški občini, ali pa jih bo morda skupil še tisti, ki bo hotel komunalne takse pobrati?

ULICE: Najbrž pa ne bo nič manj vroče krvi, ko bodo v Semiču izbirali imena ulic. Predlogov je menda že kar precej in gotovo se bo težko odločiti, kateri naj bi bil najbolj pravi. Da bi se izognili prepripirom razgretoglavcev, so se nekateri celo domislili, naj bi imenovali komisijo uglednih Semičanov, ki bi predlagali občinskemu svetu v sprejem imena ulic. Obstaja pa nevarnost, da ne bo nič manj vroče krvi ob odločitvi, kdo so ugledni krajin.

Ko zmanjka obiskovalcev

Mladi godci in pevci bi si na prvi reviji, ki je bila v Vinici, gotovo zaslužili večjo pozornost občinstva

VINICA: Zveza kulturnih organizacij Črnomelj je v soboto pripravila v Vinici prvo revijo mladih pevcev in godcev Bele krajine. Zamisel gotovo zasluži pohvalo, saj je to priložnost več, da mladi, predvsem osnovnošolci, predstavijo svoje delo, saj na splošno radi pokažejo, kaj so se naučili.

Vendar pa je tokratni koncert minil z grenkim priokusom. Kar nekako navada je, da je dvorana viniškega gasilskega doma, kjer je bila tokratna revija, ob prireditvah polna do zadnjega kotička. Tokrat pa je bila le na pol zasedena, dokler se niso med gledalce posedli tudi nastopajoči. Koliko ur truda in vaj je bilo potrebnih, da so se mladi pripravili za nastop. In pripravili so se, če odštejemo tremo, kar dobro. Svoje so sicer odpeli in odigrali tudi pred manj gledalci, med ka-

terimi so prevladovali njihovi vrstniki. Toda gotovo bi bilo v njihovih nastopih še veliko več vedrine, če bi nastopili pred številnim občinstvom.

Res je bila sobota sončna in topla in 19. ura je za podeželske prebivalce prezgodnja. Toda ker v tem kraju prireditve niso ravno prav pogosto, so prireditelji gotovo pričakovali več obiskovalcev. Ne nazadnje je bilo tudi od njihove dobre volje odvisno, da je bila prva revija pevcev in godcev prav v Vinici. Zagotovo bi bil črnomaljski kulturni dom - vsaj po izkušnjah v zadnjih časih sodeč - znatno bolj poln. In če so se potrudili priti v viniški gasilski dom organizatorji in nastopajoči, bi bilo gotovo prav, da bi stopili nekaj korakov do gasilskega doma tudi Viničani.

M. BEZEK-JAKŠE

REVUJA MLADIH GODCEV: Na prvi reviji mladih pevcev in godcev Bele krajine, ki je bila v Vinici, so nastopili tamburaška skupina Dobrič iz OŠ Dragutaj pod vodstvom Antona Grahka ter pevke otroške folklorne skupine z omenjene šole pod vodstvom Mojce Movrin, mladi tamburaši OŠ Vinica pod mentorstvom Ivana Starešiniča (na fotografiji) ter Primož Mihelič in Petra Simonič, člana otroške folklorne skupine OŠ Vinica, ki jo vodi Marija Starešinič. Škoda pa je, da na koncertu ni bilo tudi tamburašev OŠ Metlika, mladih tamburašev iz Gribelj in tamburaškega orkestra Glasbene šole Črnomelj. (Foto: M. B.-J.)

Na vrsti so vse težji primeri

V črnomaljski Upravni enoti so pri reševanju denacionalizacijskih zadev na 13. mestu v Sloveniji - Kadrovske težave - Podaljšan rok za vlaganje zahtevkov agrarnih skupnosti

ČRNOMELJ, SEMIČ: Do konca marca je komisija za denacionalizacijo pri Upravni enoti Črnomelj, ki obsega semiško in črnomaljsko občino, od 326 zahtevkov rešila 317 zadev, od tega delno 123. Vse ostale zadeve še obravnavajo. V denarju so izplačali za 18.000 DEM odškodnine, priznali za 458.400 DEM solastninske pravice ter izplačali za dobrih 15 milijonov tolarjev odškodnin v obveznicah.

Kmetijskih zemljišč so vrnili za 126 ha ter izplačali za skoraj 9 milijonov tolarjev odškodnine. Vrnili so še 845 ha gozdov in izplačali za 377 milijonov tolarjev odškodnine. Pri denacionalizaciji kmetijskih zemljišč in gozdov se srečujejo s problemi zaradi neurejenih razmerij med Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS kot novim lastnikom zemljišč in kmetijskimi zadrugami kot aktualnimi upravljalci podržavljenih nepremičnin ter v zadnjem času zakupniki nepremičnin, ki sklepajo s skladom enoletne zakupne pogodbe. Za denacionalizacijo nepremičnin bivših agrarnih in podobnih skupnosti je 29 zahtevkov. Zakon denacionalizacijo pogojuje s ponovno vzpostavitvijo in organiziranjem vaških skupnosti. Sicer pa je rok za vlaganje zahtevkov za vrnitev premoženja agrarnim skupnostim podaljšan do 30. junija 1999.

Vrnjenih je bilo tudi 26 poslovnih prostorov, ki merijo dobrih 20.000 kv. metrov, 10.000 kv. metrov stavbnih zemljišč, 8 stanovanj ter za 14 milijonov tolarjev odškodnine. Izdali so tudi 5 čas-

nihih odredb o prepovedi lastninskega preoblikovanja podjetja zaradi zavarovanja premoženjskopopravnih pravic upravičenca v postopku denacionalizacije. Sicer pa denacionalizacija podjetij poteka bistveno počasneje kot

ostali postopki denacionalizacije. Najbolj pereči so problemi cenitev. Obravnavajo vseh osem zahtevkov, a je nemogoče napovedati, kdaj jih bodo rešili. Izdani sta

• **Poročilo o denacionalizaciji sta obravnavala tudi črnomaljski in semiški občinski svet.** Prvi je poročilo sprejel brez pripomb, predsednik drugega Anton Malenšek pa je pripomnil, da glede na lansko poročilo v zadnjem letu niso rešili veliko primerov. Po njegovem gre denacionalizacija prepočasno, ljudje pa so nezadovoljni. Zato bi morala država zagotoviti ljudi, ki bi reševali te zadeve, saj so roki že potekli. Dušan Kočever je pojasnil, da je črnomaljska Upravna enota po absolutnem številu rešenih zadev na 13. mestu v Sloveniji, da pa sedaj prihajajo na vrsto vedno težji primeri. Ob tem pa imajo še velike kadrovske težave.

bili dve delni odločbi in sicer za 458.400 DEM lastninskega deleža na družbenem kapitalu zavezanca ter za vrnitev poslovnih prostorov v naravi.

M. B.-J.

SREČANJE UPOKOJENCEV

ADLEŠIČI: Preteklo soboto je bilo že tretje srečanje belokranjskih upokojencev, ki ga je društvo upokojencev iz Črnomlja pripravilo v krajevni skupnosti Adlešiči. Iz Dolenjcev se je na Veliko Plešivico povzpelo 700 belokranjskih upokojencev. Z zgodovinskimi in krajevnimi značilnostmi jih je seznanil kronist Lojze Cvitkovič. Upokojenci, ki se na pobočjih Velike Plešivice ukvarjajo z vinogradništvom, po su pripravi brezplačno pokašino svojih vin. Dokazali so, da znajo pridelati dobra vina.

J. D.

DOLENJSKI LIST

Lastništvo več vredno kot zdravje?

V ribniški občini imajo še vedno 18 vaških vodovodov - Za neoporečno vodo bi se morali odpovedati lastništvu - Cena vode zanemarljiva glede na prednosti

RIBNICA - Onesnaženje vaškega vodovoda Velike Poljane, do katerega je prišlo v začetku februarja, ko je v zajetje vodovoda pritekla gnojovka, je tamkajšnje občane ribniške občine prepričalo v njihovo nemoč, da bi preprečili, da do česa podobnega ne bi več prišlo. Žal pa njihove izkušnje niso vzpodbudile tudi ostalih, približno 30 odstotkov občanov ribniške občine, da bi se v prid zagotovitve večjih možnosti za obvarovanje svojega zdravja odpovedali lastništvu nad vaškimi vodovodi.

V ribniški občini se 70 odstotkov prebivalcev oskrbuje z vodo iz javnega vodovodnega omrežja, za katerega skrbi in je odgovorno podjetje Hydrovod Kočevje - Ribnica, preostalih nekaj manj kot 3000 prebivalcev pa je priključeno na 18 lokalnih vaških vodovodov, ki so v lasti krajanov. Pri teh vodovodih sta tako samo vzdrževanje kot kontrola ustreznosti pitne vode, ki jo opravljajo krajanji, pomanjkljiva, saj je vprašanje, kako in kolikokrat kontrolirajo ustreznost vode, čeprav krajanji sami vzdržujejo celotno omrežje. Ker poleg tega ti vodovodi nimajo določenih varstvenih pasov in ker takšno stanje, kakršno je, po novem zakonu o gospodarskih javnih službah ni več možno, si

ribniška občina že več kot leto dni prizadeva, da bi uredila pravi status lokalnih vodovodov, vendar pa ji to le počasi uspeva.

• Onesnaženje vodovoda Velike Poljane, ki je prestrašilo tamkajšnje prebivalce, k sreči ni bilo usodno, žal pa, kot vse kaže, prav zaradi tega za tradicionalno ribniško navezanost na lastnino tudi premalo opozorilno, da bi "spametovalo" vse, ki se oskrbujejo z vodo iz še preostalih 17 vaških vodovodov. Eden od razlogov za to je tudi v tem, da bi z vključitvijo vaškega vodovoda v javno omrežje odjemalci morali vodo plačevati. Ribniška občina je nemočna, da bi uredila pravni status vaških vodovodov v skladu z veljavno zakonodajo brez soglasja krajanov. Tam menijo, da je cena, ki znaša za štiričlansko družino, ki na mesec porabi 10 kubikov vode, 500 tolarjev, zanemarljiva v primerjavi s kvaliteto in ustreznostjo vode, ki jo morajo zagotavljati javna podjetja. Zato tudi upajo, da bodo primeru obeh omenjenih vaških vodovodov počasi sledili tudi drugi.

Zakon o gospodarskih javnih službah ponuja več možnosti za ureditev pravnega statusa vaških vodovodov; od priključitve javnemu podjetju, preko pristopa javnemu gospodarskemu zavodu in registriranja režijskega obrata, do podelitve koncesije osebi zasebne prava. Ne glede na to, za katero možnost bi se odločili, pa bi se krajanji morali odpovedati lastninski pravici do vodovodov. Prav slednje pa je problem, saj vztrajajo, da so vodovodi njihovi in ne želijo, da bi kdorkoli gospodaril z njihovo lastnino. Izjema pri tem so bili le prebivalci Kota.

M. LESKOVŠEK-SVETE

GASILCI PRI SVOJEM ZAŠČITNIKU

LOŠKI POTOK - Prvič po drugi svetovni vojni so gasilci obudili nekoč tradicionalno udeležbo pri maši, ki je bila na Florjanovo 4. maja v cerkvi sv. Florijana, ki stoji na obrobju Retijskega polja in je gotovo najstarejši sakralni objekt v Loškem Potoku. Na ta dan je bilo v vasi Retje še posebno slovesno, saj vaščani praznujejo svoje žegnanje, vsako leto pa je tudi blagoslov avtomobilov. Pobudniki, da so na tej slovesnosti sodelovali predstavniki vseh šestih društev in vodstvo GZ, so bili gasilci iz Retij. Tako so se tja napotili tisti, ki imajo svečane uniforme ob sicer veliki udeležbi občanov.

Kljub pomislekom načrtujejo dom za starejše občane

Izjava dr. Petra Rusa

LOŠKI POTOK - Po zaprtju obrata BPT iz Tržiča se je porodila ideja, da bi stavbo odkupili in v njej uredili dom za starejše občane, ki jih je danes kar nekaj po raznih domovih in jih bo v bodoče še več. Kakšno je mnenje med občani, je občina skušala ugotoviti z anketo, ki jo je prejelo vsako gospodinjstvo, žal pa je nanjo odgovorilo le malo občanov, nekateri odgovori pa so takšni, da ne povedo nič. Kot pravi predsednik sveta občine dr. Rus, nekateri celo menijo, da bi bil tak dom le nesmiselno trošenje denarja. Kljub temu občina še vedno išče možnosti za gradnjo ali adaptacijo omenjene stavbe.

"Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve nas je seznanilo z merili, ki jih ima država pri vzpostavljanju mreže takšnih domov. Država daje sredstva za podobne ustanove v primerih, da bi tak dom sprejel najmanj 160 varovancev. V našem primeru bi morali upoštevati velike oddaljenosti kot posebnost, ki jo ima občina. Zato načrtujemo dom za približno 40 oskrbovancev, kar bi bilo za ta predel dovolj. Seveda bi morala občina stavbo kupiti, pri tem pa se je zataknilo pri kupnini, ki je trenutno previsoka. Nakup pa je tvegan tudi iz denacionalizacijskega zahtevka zemljišča," pravi dr. Peter Rus in meni, da bi bil dom le napredek, saj bi tako pridobili tudi nekaj delovnih mest. V samem občinskem središču pa je že nekaj stavb, ki ne služijo ničemu, medtem ko zaidalnih parcel skoraj ni več, zato od svoje ideje ne mislijo odstopiti.

A. KOŠMERTL

Ribniški zobotrebci

SUBVENCIJE GOSPODARSTVU - Prednost pri subvencioniranju obrestnih mer kreditov za pospeševanje obrti in podjetništva v ribniški občini bo letos imelo malo gospodarstvo, izvozno usmerjena podjetja in podjetja, v katerih izvajajo prestrukturiranje proizvodnje, s katerim bodo omogočili ohranjanje starih ali odpiranje novih delovnih mest. Tako kot so že same subvencije, za katere namenjajo denar iz občinskega proračuna, dokaz, da želi ribniška občina resnično pomagati gospodarstvu oziroma obrti in podjetništvu, pa so nekoliko ostriši pogoji za dodelitev subvencij v letošnjem letu le še dodaten pokazatelj prizadevanj občine, da bi zmanjšala nezaposlenost v občini, ki je statistično gledano, še vedno v samem vrhu v državi.

KORISTNO PREDAVANJE - V sklopu projektov celostnega razvoja podeželja in obnove vasi sta Vitra, center za uravnotežen razvoj iz Cerknice, in občina Ribnica minuli petek pripravila v Sodražici predavanje z naslovom "Kako do sredstev za boljše življenje in delo na podeželju". Predavala sta vodja oddelka za gospodarstvo na ribniški občini Darja But in vodja projekta CRPOV Bojan Žnidaršič. Njuni predavanja sta bili koristni, saj je bila splošna ugotovitev vseh, da ljudje, četudi vedo, kaj bi lahko storili, a bi si izboljšali svoje življenje, le malo ali skoraj nič ne vedo o tem, kako bi prišli do denarja, da bi svoje zamisli lahko tudi uresničili.

JUTRI KONCERT

VELIKE LAŠČE - Koncert mešanega pevskega zbora Velike Lašče bo jutri, 16. maja, ob 20. uri v župnijski cerkvi v Velikih Laščah. Sodelovali bodo tudi nekateri gostje. Podoben dobrodelni koncert je že bil 10. maja in je lepo uspel.

Laški sel

SIVA ČAPLJA NA BAJERJU - Število ptic se zmanjšuje, nekatere vrste pa so skoraj že izginile. Zato je še posebno razveseljivo, če vidiš kakšno bolj redko ptico. Na turjaškem bajerju lahko pogosto videti večjo ptico, za katero domačini pravijo, da je siva čaplja.

PREJ DVA SEJMA, ZDAJ NOBENEGA - Na Turjaku sta bila nekdanji Gregorjev in Andrejev semenj, zdaj pa ni nobenega več, saj je v hlevih le še malo živali. Tudi sejmi v lipovem gaju pri sv. Antonu v Dobropolju so "preminili". Turjačani pravijo, da morajo po nakupih živine na sejem v tujino.

POSTAVLJAJO OPORNI ZID - Pri športnem igrišču poleg šole postavljajo oporni zid, vendar je dela minuli teden oviralo slabo vreme. Dokončujejo pa parkirišče pri šoli, ki bo asfaltirano okoli 20. junija. Zdaj urejajo njegovo okolico in postavljajo robnike.

KAJ BODO GASILCI DELILI?

LOŠKI POTOK - Občinska gasilska zveza Loški Potok je na nedavnem občnem zboru načela vprašanje delitve skupnega premoženja, ki pa ga po zadrževanju Ribničianov ni ravno veliko. Župan potoške občine pa je menil, da premoženje obstaja, zato pričakuje, da ga bodo tudi glede na nujne potrebe nove zveze razdelili še to leto. Navzoča predstavnik GZ Ribnica sta se končno strinjala, da je to potrebno storiti že zaradi uspešnega sodelovanja in prejšnjega dolgoletnega družjenja. Tajnik GZ Loški Potok Stane Mišič je izrazil bojazn, da bo s kočevsko zvezo več zapletov. Kako je ta skrbel za razvoj gasilstva, zgovorno kaže primer obeh gasilskih društev v KS Draga, ki pokrivata 8.500 ha, pa nobeno nima niti vozila. Zlasti pereče je stanje gasilcev na Travi, ki se sicer trudijo, kolikor je v njihovi moči, vendar se čutijo zapostavljene, saj načrt Zveze predvideva, da se nujno opremi društvo v Podpreski.

A. K.

AKTIVNI MIKLOVI HIŠI - V Galeriji Miklove hiše so odprli razstavo aktov Aleša Gregorčiča, Kočevca, ki že sedmo leto živi in dela v Ljubljani. Aleš se dve leti ukvarja s fotografijo, pred tem je svojo ustvarjalno energijo posvečal kameri, vendar se umetniško najbolj izraža v črnobeli fotografiji, kar bo ustvarjal tudi v prihodnje. (Foto: M. Glavonjič)

USPELO ZBIRANJE ODPADKOV, ODVOZ PA NE - V osilniški občini so izvedli že pred prvomajskimi prazniki uspelo očiščevalno akcijo in zbiranje kosovnih odpadkov. Žal je bilo nekaj težav z njihovim odvozom, saj je bil tale kup nabran že precej pred prvim majem, praznikom občine, a je krasil občino še vse praznične dni. (Foto: J. Primc)

Tudi ko kršimo, se tega zavedamo!

Na dnevu odprtih vrat Melamina so odkrito spregovorili o onesnaževanju

KOČEVJE - Na že tretjem dnevu odprtih vrat, ki ga je v soboto pripravila kočevska kemična tovarna Melamin, so direktor družbe Marjan Kozinc in člani strokovnega kolegija kočevskega župana Janka Vebra in zbrane novinarje popeljali na ogled poslovnih enot kemične in lesne industrije ter laboratorijev, v katerih preverjajo kakovost svojih izdelkov in opravljajo stalne meritve vplivov Melaminove proizvodnje na okolje.

Na tiskovni konferenci, ki je sledila ogledu podjetja, ki od junija lani posluje kot delniška družba in kot edino podjetje v kočevski občini, ki je del svojih delnic namenilo javni prodaji, so največ pozornosti posvetili t.i. "politiški okolja", ki jo določa uprava družbe in velja za celoten Melamin in vseh 246 zaposlenih. "Melamin proizvaja in dela s kemikalijami, ki so postale nepogrešljive v vsakdanjem življenju, predstavljajo pa nevarnost za okolje in zdravje ljudi, če se jih ne bi ustrezno in pravilno uporabljalo," je povedala mag. Mateja Aljaž - Rožič in dodala, da se zaposleni zavedajo vseh vplivov, ki jih ima Melaminova proizvodnja na okolje in da jim še zdaleč ni vseeno, kakšni so ti vplivi, saj tudi sami v tem okolju živijo.

"Tudi ko kršimo, se tega zavedamo in skušamo ravnati tako, da do tega ne bi več prihajalo," je dejala Rožičeva in odkrito priznala, da so njihove odpadne vode ves čas prekomerno onesnažene, saj na čistilno napravo spuščajo več

formaldehida, kot je to dovoljeno. Poudarila pa je, da grede vse njihove odpadne vode direktno na čistilno napravo, ki je vse to sposobna predelati, a da je težava v tem, da je čistilna naprava premajhna. Glede emisije v zrak je dejala, da niso toliko problematične, kot mnogi mislijo, da pa so vprašljivi ostanki impregnacije, ki jih odvažajo na komunalno deponijo, čeprav se zavedajo, da tja ne sodijo. Letno gre za 30 do 40 ton takšnih odpadkov, ki bi jih morali sežigati, vendar jih imajo premalo, da bi imeli svojo sežigalnico. Na državnih ravni tudi še niso urejene.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Prvi kabelski TV prenos v Laščah

400 pevcev na reviji v Velikih Laščah - Laščani v Cankarjevem domu predstavili eko šolo - Košarkarji med najboljšimi - Priprave na kros

VELIKE LAŠČE - Okoli majskih praznikov je bilo za prebivalce občine Velike Lašče zelo razgibano pa tudi uspešno. Najprej so gostili 22 pevskih zborov z okoli 400 odraslimi pevci z območja nekdanje občine Ljubljana-Viž-Rudnik. Revija je bila v Levstikovem domu, njena posebnost pa je bila, da jo je v domove Laščanov prinašala domača kabelska televizija.

To je bil sploh prvi direktni prenos laške kabelske TV. Levstikov dom je bil premajhen, da bi sprejel vse poslušalce in nastopajoče, zato so pevci čakali na nastop in ga hkrati spremljali na kabelski TV kar v avli šole. Za Laščane je bil koncert - udeležil se ga je tudi skladatelj Butkovič - skupaj s TV prenosom dogodek leta, za kar je zaslužna domača TV ekipa na čelu z Nikom in Zdenetom Samsom, kot tudi domači prosvetni delavci, ki so organizacijsko izpeljali revijo in nastopajoče tudi pogostili.

Minuli teden so se Laščani zelo uspešno predstavili na dnevih slovenskih delavcev v izobraževanju, ki so bili v Cankarjevem domu v Ljubljani. Sodelovali so v

VLAGANJA V EKOLOGIJO - V zadnjih petih letih je Melamin na področje ekologije vložil preko 2,5 milijona mark, kar predstavlja okoli 8 odstotkov bruto prodaje enega leta. Letos bodo začeli s pripravami na izgradnjo lastne biološke čistilne naprave, za kar bodo porabili 82 tisoč mark. Na posnetku: s predstavitev podjetja ob dnevu odprtih vrat. (Foto: M. L.-S.)

razgovoru o eko šoli. Predavanji na to temo sta imela učitelja Marjan Koše in Helena Rupert, ki sta predstavila laško šolo, ki že vrsto let deluje kot eko šola. Šola

• Za 5. junij ob 16. uri pripravljajo Laščani v počastitev Trubarjevega rojstnega dne (8. junij, praznik občine Velike Lašče) in ob dnevu šole Primoža Trubarja kros osnovnošolske mladine iz vse Slovenije. Mlajši bodo tekli na 600 m dolgi progi, starejši pa na 1500 m.

je med drugim te dni prejela vabilo Društva nekadilcev Maribor, naj pridejo njeni predstavniki 22. maja na prevzem priznanja, ker je njihova šola že vrsto let šola brez cigarete oz. kajenja.

SREČANJE STARIH VOZIL

DOBREPOLJE - Turistično društvo Dobrepolje je izdalo Koledar prireditelj v občini Dobrepolje za leto. Po tem koledarju bo 24. maja na Vidmu vseslovensko srečanje starih motornih vozil in njihovih lastnikov. Organizator srečanja je Turistično društvo Dobrepolje.

DOLENJSKI LIST

Teško je učitelju, še bolj učencu

30 let dela v novi osnovni šoli Ferda Vesela v Šentvidu pri Stični in dve stoletji šole v tem kraju sploh. Utesnjenost navzlic ustaljenemu prilivu učencev

ŠENTVID PRI STIČNI - "Ko gledamo naše šolsko življenje z zgodovinskega vidika in je šola že daleč za nami, je vse lepo. Trenutno je v šoli še znošno, gledano v prihodnost pa je veliko stvari v dvomih in težavah. Mladina je vedno korak naprej, podira zastarele temelje in zida vizije v oblakih; je tisti del človeštva, ki spreminja svet, vsi ostali hočemo vse navezati na našo tradicionalno pot. Zato je težko biti učitelj, še težja je starševska vloga, najtežje pa je vsekakor biti učenec," razmišlja ob 30-letnici osnovne šole Ferda Vesela v Šentvidu pri Stični, njen ravnatelj prof. Jernej Lampret.

"Vsak učenec ima spomine na šolo, če pa je ta vezana še na kraj, kjer se je vedno vsako spoznal po rodbinski in vaški plati, je ta šola še toliko več vredna. Šentvid pri Stični je s svojo široko okolico in bogato vaško ponudbo vsakemu dajal občutek bogatega kraja s pestro zgodovino, kjer so bili kmet, obrtnik, cerkev, domala malomeščanski stan vedno na preizkušnji. Lepi so spomini na

staro šolo. Lepi bodo spomini na novo šolo, ko bo postala stara... Zato tridesetletna zgodovina nove šole ni nič posebnega, saj se naslanjamo na dvestoletno boga-

Jubilej šentvidske osnovne šole bodo obeležili v soboto, 17. maja, ob 19. uri s slavnostno prireditvijo v avli šole, ob 20. uri pa še s telovadno akademijo na šolskem igrišču. Na ogled bo tudi razstava izdelkov učencev, ki jo bodo odprli že ob 18. uri.

to zgodovino in tradicijo šentvidske," poudarja ravnatelj Lampret. Najstarejši učitelj, ki se ga ljudje še spominjajo, je bil Anton Antončič, ki je učil od 30. septembra 1795 pa tja do leta 1836! Takrat je šolo obiskovalo le 40 otrok, čeprav je bilo šoloobveznih okrog 500, saj je takratni šolski okoliš šentvidske šole zajemal tudi Veliki Gaber in Muljavo. Šentvid pri Stični s svojimi 23 zaselki in vasi v štirih krajevnih skupnostih danes predstavlja zaokrožen šolski okoliš, kjer poleg matične šole v Šentvidu delujeta še pod-

Oče, odpusti jim, saj se samo delajo, da vedo, kaj delajo. (Petan)

Ko resnično grozi nevarnost, ne laja več noben pes. (Španski pregovor)

ružnični šoli v Temenici in Hraštovem Dolu. Lani se je matični šoli pripojila še osnovna šola v Centru za zdravljenje boleznih otrok Šentvid pri Stični, ki ima glede na posebnost pomembno mesto v slovenskem prostoru.

Usoda Končarjevine

Razprave še bodo

LITJA - Občinski svet je maja leta 1995 v skladu z ureditvijo starega mestnega jedra odobril adaptacijo stavbe na Valvasorjevem trgu 6 - Končarjeve hiše. Iz zbranih najemnin naj bi se v pritličju uredili štirje poslovni prostori, za kar je bilo lani izdano gradbeno dovoljenje. Po razpisu so bile pogodbe sklenjene z izbranimi ponudniki. Vložena sredstva se bodo najemnikom upoštevala pri plačilu najemnine.

Kasneje je bilo ugotovljeno, da je Končarjeva hiša v denacionalizacijskem postopku s strani dveh upravičencev iz Ljubljane in da postopek vodi Upravna enota Litija. Na sestanku med predstavnik Občine Litija in denacionalizacijskim upravičencem letos februarja je bil predložen celotni elaborat poslovno-stanovanjskega objekta po sodno zapriseženem cenilcu. Vrednost objekta je 35.425.331 tolarjev brez vloženi sredstev Občine Litija v letu 1996 in brez vrednosti pripadajočih parcel. Poleg vloženi sredstev je bilo leta 1994 prodano stanovanje, kupnina pa predstavlja 8-odstotno vrednost celotnega objekta. Zahtevke se lahko uveljavljajo.

Država ni zavrnila nepopolne vloge in je čakala, da je predlagatelj dobil državljanstvo. Vprašanje pa je, ali ga je dobil v roku ali ne in zakaj bi morala biti občina tista, ki bi popravljala napake države.

K. ŠUŠTERŠIČ

NI POGOJEV ZA 9-LETNO ŠOLO - Sprva je kazalo, da bo v novi šentvidski šoli preveč prostora, nova šolska zakonodaja, ki je normative približala potrebam otrok v sodobnem svetu, pa je takšne bojazni kmalu razblinila. Čeprav so, tudi s pomočjo nabiranja sredstev od vrat do vrat po gospodinjstvih, nedavno dobili zelo lepo telovadnico in še nekatere prostore (na posnetku drugošolci in ravnatelj Lampret na stopnišču pred telovadnico), bo za enozimski pouk, kaj šele za 9-letno šolo, stavbo treba še dozidati. V tem šolskem letu obiskuje šolo 384 otrok. (Foto: P. P.)

SEVNIŠKO KOPALIŠČE BO OBLEČENO V PVC FOLIJO - Čeprav je v svetu tak način obnove bazenov že dokaj uveljavljen, bo s posebno iz Nemčije uvoženo 1,5 mm debelo PVC folijo prvi komunalni bazen v Sloveniji, ki ga bo mariborsko podjetje Ema tako zaščitilo pred propadanjem brez zamudnega in neučinkovitega barvanja. 1600 kvadratnih metrov posebne folije naj bi privarili oz. položili najmanj do 20. maja. Ema po besedah direktorja Bojana Marinčiča daje sevniški Športni zvezi za opravljeno delo 10-letno garancijo. (Foto: P. Perc)

OBČINSKA PEVSKA REVIJA

LITJA - V litjskem kulturnem centru je bila v petek in soboto občinska pevska revija, ki jo je pripravila ZKO Litija. Revija je bila nekakšen pregled opravljenega dela v lanskem letu. Nastopilo je 15 zborov in preko 300 pevcev. V dveh večerih so zapeli: moški pevski zbor Lipa iz Litije, Komorna skupina DU Litija, ženski pevski zbor KUD Litija iz Vač, učiteljski pevski zbor OŠ Gradec, mešani pevski zbor DU Litija, ženski pevski zbor KUD Litus OŠ Litija, moški pevski zbor KUD Polšnik, ženski pevski zbor KUD Kresnice, mešani pevski zbor KUD Jevnica, oktet Valvasor, pevsko društvo Zvon iz Šmartna, moški, ženski in mešani pevski zbor KUD Franc Levstik iz Šmartne in kvartet Šmartin iz Šmartna.

K. Š.

Mladi čebelarji iz Posavja spet najboljši

Na 20. državnem tekmovanju v Mariboru Posavci povsem v vrhu

MARIBOR - Na 20. državnem srečanju in tekmovanju mladih čebelarjev na Kmetijski šoli v Mariboru, eni izmed prireditev ob 125-letnici te ustanove, so preteklo soboto mladi posavski čebelarji znova dokazali, da so brez prave konkurence, daleč najboljši v Sloveniji. Zasluge za ponovno zmago slavje, tokrat v štajerski metropoli, gre do marljivim tekmovalcem in njihovim mentorjem, ki so jim pomagali, da so se z znanjem ustrezno "oborožili" in dokazali že na občinskih in regijskem tekmovanju. Izstopale so ekipe osnovnih šol in čebelarških društev Brežice, Sevnica in Radeče, kjer je mentor, tudi po "čebelji obleki" za Guinnessovo knjigo rekordov znani čebelarji zanesenjak, Sevnčan Franci Marolt.

Na jubilejnem državnem tekmovanju več kot 50 slovenskih šol v Mariboru je v višji skupini zmagala ekipa OŠ Savo Kladnik in CD Sevnica (Gorazd Šantelj in Lidijska Vinkler) pred ekipo OŠ in CD Radeče, tretja pa je bila ekipa OŠ Jurija Dalmatina Krško. V srednji skupini je osvojila prvo mesto ekipa OŠ in Čebelarške zveze Brežice (Marko Trajkovski in Marjan Novoselc), še drugič so državni podprvaki postali Radečani, tretja je bila ekipa Društva mladih čebelarjev Senovo, četrta OŠ J. Dalmatina Krško... V kategoriji nižje skupine si je kar 5 ekip delilo prvo mesto, in sicer OŠ Dobrovnik, OŠ J. Dalmatina Krško, OŠ Leskovec pri Krškem, OŠ Milana Majcna Šentjanž in Dolenjskem in OŠ Raka.

P. P.

Tolarji za stranke in za kampanjo

Koliko denarja naj bi dobile trebanjske politične stranke za letošnje financiranje v luči rezultatov aprilskih nadomestnih volitev za župana? - Stroški kampanje?

TREBNJE - Zaradi aprilskih nadomestnih volitev za trebanjskega župana je skladno z zakonom o političnih strankah občinski oddelek za proračun, finance ter gospodarske in družbene dejavnosti pripravil nov izračun sredstev za financiranje političnih strank glede na izid volitev.

Omenjeni zakon omogoča, da lahko lokalne skupnosti financirajo stranke v višini največ 30 tolarjev mesečno za vsak dobljeni glas na volitvah za občinski svet oziroma za župana. Po prvi inačici, oblikovani skladno s sklepi trebanjskega občinskega sveta z dne 26. maja 1995, naj strankam, katerih listam so pripadli mandati za nove člane občinskega sveta ter stranki, katere kandidat je bil izvoljen za župana, pripadajo sredstva iz

občinskega proračuna v višini 30 tolarjev za vsak dobljeni glas na volitvah za občinski svet oziroma za župana 10 tolarjev. Po drugi varianti bi vsak dobljeni glas za župana prinesel v blagajno stranke 30 tolarjev.

Po prvi inačici naj bi politične stranke za svoje letošnje financiranje dobile 3.170.160 tolarjev, po drugi pa 3.828.240 tolarjev.

Po prvi ali drugi inačici bi si

ZMAGA V BREŽICE IN RADEČE - Na posavskem tekmovanju mladih čebelarjev v Šentjanžu sta sevniška občinska čebelarška zveza in osnovna šola Milana Majcna s kulturnim programom sprejela tekmovalce posavskega tekmovanja mladih čebelarjev. Predsednica ocenjevalne komisije dr. vet. Olga Jurkošek in mentor čebelarškega krožka na šentjanški šoli Marjan Papež sta podelila priznanja in praktično nagrado za 1. mesto v nižji skupini ekipi OŠ Brežice (Andreja Kos, Aleš Šekoranja - 46 točk, na posnetku), 2. mesto je osvojila OŠ Leskovec (41), 3. pa OŠ Savo Kladnik Sevnica (38). V srednji skupini so s 73 točkami zmagali Radenci (Lovro Lipovšek in Žiga Zajec) pred OŠ Brežice (71), 3. do 4. mesto pa sta si razdelili ekipi OŠ Boštanj in OŠ Leskovec s po 69 točkami. (Foto: P. P.)

Dijaki STŠ Sevnica zavod na ogled postavijo

SEVNICA - Dijaki Srednje tekstilne šole (STŠ) Sevnica so se pretekli teden uspešno predstavili na Dnevih slovenskega izobraževanja v Ljubljani že ob otvoritvi te sejemске prireditve v Cankarjevem domu na modni reviji, dijaka STŠ Sevnica pa sta tudi vodila celotni protokol ob otvoritvi. Vse slovenske tekstilne in usnjarske šole pa so se istega dne predstavile še na modni reviji v sklopu sejma Alpe Adria na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Po mnenju ravnateljice STŠ, prof. Alenke Žuraj, je revija v celoti uspeša, saj so javnosti dokazali, da šolam uspe usposobiti dijake za poklic. STŠ Sevnica se je letos predstavila z dvema izhodoma, v letos modernem safari stilu in v drzni črno-beli geometrijski pravilni kombinaciji oblačil. Modele sta idejno zasnovali dijakinja Sabina Šalamon ter študentka likovne pedagogike iz Sevnice Nataša Čeranič. Modeli so svojo materialno obli-

Dijaki Srednje tekstilne šole Sevnica bodo spet predstavili svoj zavod v modno revijo in kulturnim programom v atriju sevnškega gradu. Vselej dobro obiskana ter za oko in uho prijetna prireditve bo tokrat v petek, 30. maja, ob 21. uri. Na odprtem dnevu zavoda ob koncu maja bodo predstavili skoraj sto oblačil, pripravili bodo razstavo ročnih del

ko dobili v šolski šiviljski delavnici pod mentorstvom učiteljice praktičnega pouka Antonije Čeranič in Anice Zahrastnik Šalamon. Manekenke sta usposobili za predstavitev Milena Kostrevec in Vida Hiršelj, dijaka Sabina Šalamon in Danilo Vetešek pa sta suvereno vodila celotno prireditev ob pomoči mentorice Smilje Radi.

P. P.

V TREBNJEM VLOMILI V HIŠO

TREBNJE - V sredo, 7. maja, dopoldne je v Trebnjem nekdo vlomil v stanovanjsko hišo, last M. B. Po vseh prostorih je pregledal omare in predale, nato pa ukradel več zlatih predmetov in devize. Lastniku je neznanec, ki ga policisti še iščejo, povzročil za okoli 900 tisočakov škode.

Sevniški paberki

HITROST - Na posavskem tekmovanju mladih čebelarjev v Šentjanžu je bilo slišati predvsem pohvale na račun organizacije tekmovanja, ki je potekalo v prostorih osnovne šole Milana Majcna. Nekateri so le komentirali, da jim ni jasno, kako to, da se je ocenjevalna komisija dlje zamudila s pregledovanjem nalog kot pa mladi čebelarji z reševanjem. Poznavalci pa trdijo, da je to logično, ker je bilo tekmovalcev nekajkrat več kot članov komisije, ti pa si niso pomagali s kakšnimi sodobnimi pripomočki, niti s prisotnim sevniškim županom Željkom Peternelom, ampak so v glavnem delali - peš!

TERCA - Vse kaže, da je naša nedavna napoved, da bomo objavili imena tistih najemnikov stanovanj, s katerimi upravlja Terca Šentrupert, ki zelo neredno plačujejo stanarino in so med večjimi dolžniki, padla na plodna tla. Zlasti tisti, ki so se ob bohotenju z novim jeklenim konjičkom očito zavestno zapisali med največje dolžnike, naj bi stanarino poravnali. S predstavniki Terce ostajamo tako pred tokratno napovedjo vročega poletja v tesni navezi...

Kdo bo rešil časopis Naš glas?

Brežiška in sevniška občina že prej obrnili hrbet, sedaj tudi občina Krško ukinila dotacije - O usodi kmalu na skupščini IR - Zgube za 9 milijonov tolarjev

KRŠKO - Usoda Našega glasa, časopisa za Posavje in okolico, je tokrat očitno precej negotova. V treh letih si je nabral okoli 9 milijonov tolarjev izgube in dokončno besedo o nadaljnjih korakih bodo v kratkem rekli na skupščini podjetja IR inženiring, podjetja, ki je od sredine leta 1994 izdajatelj časopisa.

Ob prevzemu je občina Krško sicer naredila investicijski program, predvidela tudi svoj finančni delež in delež drugih dveh posavskih občin, s katerimi naj bi občine zakupile določen obseg prostora za uradne potrebe in pokrivanje območja. "Občina Krško se je takrat zavezala in obljubila, da bo sodelovala pri pridobivanju občin. Prišlo je celo do pisma o nameri in do pogodbe med občino in IR, pogodba pa je bila v sklenjeni obliki realizirana le v letu 1994, po volitvah pa smo se z aneksom dogovorili za dve tretjini prvotne obveznosti," pripoveduje direktor IR inženiringa Jože Kos. Tako je to podjetje, ki se sicer ukvarja s poslovanjem z nepremičninami, energetiko in inženiringom, vse do 1. aprila letos za izdajanje Našega glasa od občine Krško dobivalo 600 tisoč tolarjev mesečne dotacije, medtem ko je bilo od brežiške in sevniške deležne za

verbalne podpore, krški župan pa po Kosovih besedah utemeljuje prekinitve pogodbe z dejstvom, da pri finančni podpori ostali dve občini ne sodelujeta, čeprav Naš

Jože Kos

glas piše tudi o njiju. Sicer pa je Naš glas, ki se je v zadnjih letih v Posavju precej uveljavil, na primer lani več kot dve tretjini prihodkov dobil z naročnino in komercialnimi oglasi.

Naš glas, nekoč skupščinski časopis občine Krško, je v letih, ko je izhajal pod okriljem IR inženiringa, povečal naklado za najmanj dvainpolkrat, za preživetje v prostoru z 28 tisoč gospodinjstvi pa bo namesto sedanjih 3 potreboval 5 do 6 tisoč izvodov. Namesto dobička je časopis v zadnjih treh letih pridelal 9 milijonov izgube, nekaj tudi po zaslugi povečanega obsega v lanskem letu, ko so izdali kar 140 strani več od načrtovanih.

Zaenkrat je usoda petih ljudi, od tega treh novinarjev, kolikor jih še ustvarja časopis, negotova. Se bo morda našel kdo, ki bi bil za ne več kot 10 milijonov tolarjev pripravljen odkupiti Naš glas, bi morda občine kljub trenutni nenaklonjenosti našle nekaj milijonov in podprle vsaj akcijo pridobivanja naročnikov, če že ideja o javnem zavodu ni zaživila, bo morda časopis še naprej živel, a v zmanjšanem obsegu, in se še naprej trudil povezati posavski prostor ali pa bo prenehal izhajati? Kmalu bo jasno!

T. GAZVODA

Nabor v Posavju

Uprava za obrambo Krško v maju in juniju kliče bodoče vojake

KRŠKO - Uprava za obrambo Krško bo opravila v maju in juniju na svojem območju, tj. v občinah Krško, Brežice in Sevnica, nabor. Za njeno izpostavo Krško bo nabor 26., 27. in 28. maja v sejni sobi CZ občine Krško, na Cesti krških žrtev 14, in sicer ob 8., 11. in 13. uri. V izpostavi v Sevnici bo nabor 6. junija ob 7. uri v prostorih sevniškega gradu, na Cesti na grad 16. V brežiški izpostavi bo potekal nabor 18. in 19. junija od 7. ure v prostorih izpostave na Prešernovi cesti 12. Več informacij je na voljo v Upravi za obrambo Krško pri Borisu Poloviču na tel. številki 22-393. V krški izpostavi posreduje informacije o naboru Sonja Bosini na tel. št. 22-334, v brežiški Andrej Molan na tel. št. 62-498 in v sevniški Anica Ošlovnik na tel. št. 41-168.

BRIGADIRJI NA SREČANJE V LEVEC

KRŠKO - Pokrajinski odbor MDB Krško vabi vse nekdanje udeležence mladinskih delovnih akcij na brigadirsko srečanje, ki bo 24. maja na letališču celjskega aerokluba v Levcu. Če bo dež, bo srečanje v letaliških hangarjih. Odbor bo organiziral avtobusni prevoz na srečanje, če bo udeležba dovolj velika. Prijave za to pot zbirajo na telefonski številki (0608) 22-269.

Že 600 sto knjig za Slovence v Zagrebu

Studio Brežice bo zbrane knjige izročil 23. maja na slovesnosti v Zagrebu

BREŽICE - Studio Brežice postopoma zaključuje zbiranje knjig, akcijo, ki jo je na pobudo svoje sodelavke Natalije Jenko-Sunčič organiziral ob letošnjem slovenskem in svetovnem dnevu knjige. Zbrane knjige bodo predali društvu Slovenski dom v Zagrebu, in sicer na priložnostni slovesnosti 23. maja. Dogodek, ko bo slovensko društvo v Zagrebu prevzelo zbrane knjige, bodo popestrili s kulturnim programom Zveze kulturnih organizacij Brežice. V programu bosta nastopila mešani pevski zbor iz Dobove in pevski zbor Slovenskega doma. Slovesnosti bo prisostvovala tudi delegacija Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in tujini, v kateri bosta direktor urada Uroš Mahkovec ter poslanec državnega zbora in brežiški župan Jože Avšič. Pričakujejo tudi hrvaškega in slovenskega veleposlanika.

V omenjeni brežiški radijski akciji so darovalci do sedaj prispevali okrog 600 knjig. Le-te so darovali posamezniki, založbe, knjigarne, knjižnice in šole.

L. M.

JASNOVIDKA MARUČA

na obisku v Krškem 17. 5. 1997
0608/21-609, 22-609

Z LOJTRCO POD OKENCE

KRŠKO - V Kulturnem domu Krško bo jutri ob 18. uri javna radijska oddaja Z lojtrco pod okence, ki jo pripravljajo Radio Posavje Studio Brežice. Vodil jo bo voditelj radijskih oddaj Srečko Pavkovič, na njej pa bodo nastopili priznani narodnozabavni ansambli, ki se bodo tokrat že tretjič predstavili v živo. Brežiški radio je med prvimi v Sloveniji začel s prakso, da na takih oddajah izvajalci nastopajo v živo.

Novo v Brežicah

ZASEBNIŠTVO IN SKUPNOSTI I. - Medtem ko se številni stanovanjci brežiških blokov ne morejo popolnoma zmeniti, koliko zelenice, dvorišča in podobnih zadev pripada posameznemu zasebnemu blokovskemu bivališču, so nekateri meščani odločno postavili meje svojih fevdov. Na javnih parkirnih površinah so meni nič tebi nič z verigami označili "svoje" parkirne prostore. Le kaj se bo zgodilo, ko bo kdo drug parkiraval avto na tako ograjeno krpico sveta?

ZASEBNIŠTVO IN SKUPNOSTI II. - Zasebni sektor deluje na mestnih pločnikih pred nekaterimi gostilnami. Tam so nastale priločne gostilniške verande, ki so redkokdaj prazne. Ko se med te gostilniške koteče zagodijo še naključni avtomobili in kateri od mestnih avtobusov, se tam skozi ne more prerinuti niti malce bolj rejen mišji pramerik.

KAVA - V Budičevi gostilni so se 1. maja ustavili neki ljudje, da bi spili turško kavo. Od oseba so izvedeli, da bi jim gostilna turško kavo lahko dostavila ne prej kot v pol ure. Presenečni gostje so sprva mislili, da namerava natakator kavo v Turčijo. Potem so izvedeli pravi vzrok, in sicer da so v gostilni že zasledeni na štedilniku vse štiri grelniške plošče. Gostje, ki niso razumeli čateške šale, so kavo potem srebrali drugje.

V času od 25. aprila do 8. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Azerina Lukavica iz Krškega - Amro, Renata Turšič iz Velikega Trna - Marušo, Andjelka Lokar iz Brežic - Marka, Majda Arh-Sevšek iz Krškega - Tima, Zlatka Jeler iz Dobrove - Tino, Milena Tomše iz Globočic - Martina, Brigita Turk iz Bušče vasi - Anžeta, Polonca Dukič z Malega Vrha - Luka, Mihaela Jarkovič iz Avguštin - Lano, Metka Olovec iz Brežic - Luka, Zanež Prah iz Šenovega - Gregorja, Renata Šetinc iz Brežic - Kajo, Irena Čudič iz Ribnjice - Jureta, Martina Plevel iz Župjeka - Denisa, Terezija Kovačič iz Brežic - Andrejo, Irena Prah iz Dvorc - Barbaro, Gabrijela Kovačič iz Dramlje - Moniko. Čestitamo!

"GLASBENA ŠOLA MALO DRUGAČE"

KRŠKO - Kulturni dom Krško je v soboto, 10. maja, gostil Komorni godalni orkester SF iz Ljubljane pod umetniškim vodstvom Andreja Petrača, v četrtek, 15. maja, pa bo ob 18. uri zabavn prireditev učencev in učiteljev Glasbene šole Krško "Glasbena šola malo drugače".

Pol Gaja na kapnici

V pričakovanju vodovoda

GAJ - V Gaju v krajevni skupnosti Velika Dolina je 6 hiš, kar je več kot pol vasi, še brez vodovoda. Eno izmed teh domačij je Frigljeva. Franc Frigelj je povedal, da oni zdaj uporabljajo vodo iz lastnega 28-kubičnega vodnjaka, ki se sprazne le v najhujši suši. "Vendar vodnjak ni to, kar bi človek potreboval. Pred 1. svetovno vojno bi bil res nekaj enkratnega, danes pa ..." razmišlja Frigelj. Frigelj je povedal, da so že imeli sestanek, na katerem so se pogovarjali o gradnji vodovoda v Gaj. Ljudje so pripravljani plačati, h gradnji vodovoda pa bi mogoče pristopila tudi sosednja vas Čirnik. "Pričakovali smo, da bo Gaj na vrsti, takoj ko bodo uredili vodovod na Veliki Dolini, pa se do sedaj pri nas ni nič naredilo," je povedal Frigelj. Zatrudi je tudi, da še ni slišal, da bi naredili projekte za gajski vodovod; bil bi vesel, če je omenjena dokumentacija že gotova brez nje-gove vednosti.

Frigelj je prepričan, da bodo vaščani krepko pljunili v roke, ko se bo gradil vodovod. "Sodelovali bomo, kot smo že na primer pri nape-ljavi elektrike. Ne zahtevamo, da nam kdo kaj da za-stonj."

L. M.

Franc Frigelj

NOVE OBČINE IN ŽUPAN

BREŽICE - Medtem ko kranjska občina Čatež ob Savi nikakor ne more pridobiti na popularnosti v občinskem svetu in jo še čaka raziskava lokalnega javnega mnjenja, se dobovska kar smelo poganja po poti dobrega upanja in proti samostojnosti. V nedeljo je imela predhodni referendum, s katerim je nekako ugotavljala ljudsko voljo. Pravi referendum šele bo, ampak v nedeljo se je pokazalo, da so ljudje za odcepitev od Brežic.

DEDKI O JURJEVANJU

BREŽICE - Malo šolarji brežiškega vrtca Oblaček so medse povabili dedke. Skupaj so izdelali otroške zmaje. Otroci so z zanimanjem poslušali dedke, ki so pripovedovali, kako so jurjevali v mladosti. Med pripovedovanjem so vzgojiteljice pripravile cvrtje, ki je teknilo tako dedkom kot otrokom. Veselo so se razšli z željo, da se zopet dobijo drugo leto.

BOŽUT PEČEK

Majski popoldnevi

Prireditve v OŠ Brežice

BREŽICE - Osnovna šola Brežice organizira od 12. do 29. t.m. majske popoldneve. V ponedeljek so učenci pripravili več športnih dogodkov, oddelki šole s prilagojenim programom pa so predstavili projekt Prosti čas učencev nekoč in danes. Včeraj so ob 30-letnici bralne značke predstavili posebno številko Šolopisa, odprli razstavo svojih glasil in govorili ob sodelovanju prof. Tilke Jamnik iz Pionirske knjižnice Ljubljana o tem, ali lahko televizijo nadomesti pravljica. Danes se bado v več delavnicah posvetili ekologiji, računalništvu, logiki in zabavni matematiki, ročnemu delu in likovnemu ustvarjanju, imeli pa bodo tudi kolesarski izlet ter kviz. V torek, 20. maja, ob 17. uri bo na okrogli mizi Strpnost, kaj je TO, sodeloval dr. Lev Kreft z ljubljanske filozofske fakultete. V ponedeljek, 26. t.m., ob 17. uri bo šolska dramska skupina uprizorila v prosvetnem domu komedijo Vzorni soprog. V četrtek, 29. maja, bodo sklop majskih prireditev zaključili z dnevom šole. V ta namen bodo ob 17. uri v šolski telovadnici ob kulturnem programu in poznejšem družabnem srečanju predstavili projekt 200 let čateških toplic.

POŠTENA VAS Z REKORNIM MLAJEM - Fantje in moške iz Poštene vasi, ki leži na severnem podnožju Gorjancev blizu Bušče vasi v brežiški občini, so se letos ob prvem maju odločili, da bodo postavili mlaj, kot ga v vasi, pa tudi v okolici, še ni bilo. Mlaj - iz zemlje ga gleda kar 35 metrov - je mozem vzel kar cel dan pa tudi večer, da so ga dvignili, pa so potrebovali štiri traktorje. Sicer pa se v vasi, ki šteje približno 15 hiš, zadnja leta precej premika na bolje. Dobili so asfalt, čez vas vozi tudi šolski avtobus, kmalu bodo dobili telefon, trenutno pa jim največ težav dela elektrika, zaradi katere so bili pred dnevi celo brez vode. (Foto: T. G.)

Ali prava pot do Slovenske vasi?

Ugodnejši veter v Slovenski vasi? - Pred gospodarskim interesnim združenjem prostorska dokumentacija in znano lastništvo - Pogodbe sklepa obrambno ministrstvo

SLOVENSKA VAS - Vse kaže, da bo na območju Poslovno trgovskega centra Slovenska vas, ki nastaja v zgradbah in na ozemlju nekdanjega Tehničnega remontnega zavoda nekdanje jugoslovanske armade, zavel ugodnejši veter. O taki spremembi na bolje bodo tamkajšnji poslovneži lahko govorili, ko bodo imeli v žepu potrdila, da so lastniki objektov, v katerih zdaj poslujejo kot najemniki.

Ob tem se bodo Brežice, kjer imajo v rokah precej platna in škarij za Slovensko vas, morale odločiti, katere dejavnosti naj podjetniki razvijajo v Poslovno-trgovskem centru Slovenska vas in česa ne bo v Slovenski vasi, ker pač bolj sodi na načrtovano obmejno gospodarsko ploščad ali v že obstoječe trgovine in ustanove v bližnjih Brežicah.

Med dogodki, pomembnimi za prihodnost PTC Slovenska vas, je bil doslej vsekakor podpis pisma o nameri za ustanovitev gospodarskega interesnega združenja Slovenska vas. Podpisniki - občina in petnajst najemnikov - so se kljub vsemu odločili za politiko počasnih korakov. Decembra lani so se namreč dogovorili, da bodo z registracijo interesnega združenja počakali vse dotlej, dokler ne bo na vidiku prostorska ureditvena dokumentacija za Slovensko vas in jasnih stališč v zvezi z bodočim lastništvom nepremičnin v Slovenski vasi. Nad temi nepremičninami zdaj nerazumljivo močno drži roko slovensko obrambno ministrstvo.

Brežiška občina se je med izdelavo prostorske dokumentacije dogovorila z obrambnim ministrstvom o velikosti območja v Slovenski vasi, kjer se bo lahko razvijalo poslovno središče. Ob kon-

cu marca so v občini sprejeli sklep o javni razgrnitvi omenjene dokumentacije, po javni razgrnitvi pa bo občinski svet odločal o sprejemu dokumenta.

Vse kaže, da so torej le našli pravo pot za ureditev nekdanjega vojaškega območja, saj se je v zvezi z bodočim lastništvom občina že dogovorila z ministrstvom za obrambo o nekaterih podrobnostih. Pri tem postaja očitno, da so brežiški pogajalci uspeli precej omeščati obrambno ministrstvo. Slednje je namreč popustilo in bo sklepalo pogodbe neposredno s kupci objektov v Slovenski vasi, poleg tega se strinja z ugodnimi

• Vse kaže, da bo brežiška občina v bodočih pogovorih zahtevala od obrambnega ministrstva, naj takoj začne sklepati kupoprodajne pogodbe z bodočimi lastniki. Vendar je pred občino tudi še drugo delo. Tako bo morala rešiti nekatera odprta vprašanja, ki so jih zaostriili najemniki, ki so doslej vlagali svoj kapital v nikogaršnje, ali v najboljšem primeru državne, objekte v Slovenski vasi. Eno od takih odprtih vprašanj natančno proučuje tudi posebna arbitražna komisija pri brežiškem občinskem svetu.

kreditu občini, če bo le-ta ob morebitnem premajhnem številu zasebnikov primorana kupiti del gospodarskega kompleksa v Slovenski vasi.

M. LUZAR

MAJSKE PRIREDITVE V PODSREDI

PODSREDA - Bavarsko-slovensko društvo in Kozjanski park sta pripravila pred nedavnim na gradu Podsreda predavanje ministrskega svetnika in vodje bavarske državne pisarne dr. Hansa Mayerja o bavarsko-slovenskih odnosih. Odprli so tudi razstavo o naravnem parku Zgornji bavorski gozd in pripravili gledališki predstavi Lihteneškega gledališča z Bavarske.

RADIO SE JE LASTNINIL

BREŽICE - Radio Posavje Studio Brežice se je v 34. letu delovanja preoblikoval v podjetje z znanim lastnikom, in sicer zasebno družbo s 60-odstotnim deležem zaposlenih. Radijska hiša, katere polno ime je Radio Posavje Studio Brežice - družba za radijsko dejavnost d.o.o. Brežice. Studio Brežice deluje od leta 1963 v Prosvetnem domu v Brežicah.

Iz Brescie sedaj v Novo mesto

Na 8. slovensko italijanski poslovni konferenci v Bresci tudi 15 dolenskih in belokranjskih podjetnikov - Tudi dogovori - 9. srečanje prihodnje leto v Novem mestu

NOVO MESTO - 8. srečanja oziroma slovensko-italijanske poslovne konference Združenja za pospeševanje prijateljstva in sodelovanja med Slovenijo in Italijo, ki je bilo 10. maja v Bresci, se je udeležilo tudi 15 podjetnikov z Dolenske iz Bele krajine, ki so se srečali z italijanskimi kolegi tudi na konferenci gospodarstvenikov Dolenske in Bele krajine ter province Brescia. Udeležbo na srečanju in konferenci je pripravila Območna gospodarska zbornica Novo mesto.

Dolenjski in belokranjski podjetniki so se v okviru srečanja srečali tudi z italijanskimi kolegi in navezali tudi konkretne poslovne stike. V okviru območne gospodarske zbornice in ekonomskega sveta iz Brescie so se dogovorili tudi o neposredni izmenjavi informacij o možnostih poslovnega sodelovanja.

Udeležence konference je pozdravila generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu Vlasta Valenčič-Pelikan. O možnostih investiranja v Sloveniji je predavala Jelka Kraigher, svetovalka za

gospodarstvo na slovenski ambasadi v Rimu, ki je spregovorila tudi o instrumentih podpore italijanskim podjetjem pri investiranju v Sloveniji.

Z italijanske strani sta svojo

vlogo pri pospeševanju gospodarskega sodelovanja med državami Evropske zveze in srednje- ter vzhodnoevropskimi državami predstavili družbi SINEST in FINEST, ki sta dali programu Job, ki je namenjen vzpodbujanju ustanavljanja mešanih družb, največji poudarek.

Mestno občino Novo mesto sta v Bresci predstavljala podžupan Alojz Zupančič in direktor Območne gospodarske zbornice Novo mesto Janko Goleš. Naslednje, že deveto zaporedno srečanje, bo naslednje leto v Novem mestu.

I. V.

Klub štiti male delničarje

Pooblaščenca so ponavadi člani uprave

Podobno kot v tujini, kjer interese malih delničarjev, kar smo v postopku lastnjenja postali takorekoč vsi Slovenci, zastopajo posebni klubi, tudi pri nas nastajajo združbe, katerih namen je zaščititi interese malega delničarja. Oktobra lani je tako začel delovati Klub malih delničarjev, poglavni vzrok za njegovo ustanovitev pa je, da na skupščinah olastnjenih nekdanjih družbah podjetjih oziroma družbah množico malih delničarjev s pooblastili zastopajo člani uprave podjetja, ki ponavadi glasujejo v interesu notranjih delničarjev oziroma uprave, ne pa v interesu številnih zunanjih delničarjev, ki so jih pooblastili, da jih zastopajo.

Klub malih delničarjev je ustanovil Center za finančno in borzno svetovanje, d.o.o., iz Ljubljane, ki ga vodi Miro Prinčič. Ena izmed bistvenih nalog, ki si jih je zastavil Klub malih delničarjev, je, spremeniti odnos do delničarstva, saj večina naših delničarjev ne kaže želje in volje za sodelovanje pri odločanju v podjetjih, katerih delnice ima. V klubu poudarjajo, da želijo postati vezni člen med delničarji in upravo podjetja.

DNEVI OBRTI IN PODJETNIŠTVA

NOVO MESTO - Novomeška območna obrtna zbornica bo tudi letos pripravila Dneve obrti in podjetništva 97 v športni dvorani Marof od 22. do 25. maja, kjer bo razstavljalo 60 obrtnikov in podjetnikov iz novomeške, šentjernej-ske in škocjanske občine, pa tudi obrtniki in podjetniki iz Bihača.

KLUB MALIH DELNIČARJEV
Informacije o včlanitvi in ugodnostih:
Dunajska 21, Ljubljana
Tel.: 061/318-864

NADOMESTILO ZA PROPADLO INDUSTRIJO

LOŠKI POTOK - Glede na to, da je le malo možnosti, da bi v občini obnovili ali celo razvijali zdaj popolnoma propadlo industrijo, obrtniki resno razmišljajo o ustanovitvi podjetniško informativnega centra, kjer bi se s strokovnim svetovanjem in pretokom informacij lažje prebijali na trg ponudbe in povpraševanja. Pri tem poudarjajo potrebo po finančnem svetovanju, načinu in možnostih pridobivanja sredstev in ne nazadnje tudi poslovnih prostorov.

A. K.

BPD FIBA d.o.o. TOMŠIČEVA 3
LJUBLJANA

Odkup delnic in posredovanje na borzi po najvišjih dnevnih cenah

KRŠKO: ADO, d.o.o., Krško, CKŽ, tel. 0608/21-522

MIRNA: Promles, tel. 068/49-235

CRNOMELJ: Štruel, tel. 068/51-523

NOVO MESTO: DI MARKETING, tel. 068/322-096, 28-694; Šentjernej: 41-061

standard
d.d.
GRADBENIŠTVO
PIONIR
NOVO MESTO

PIONIR STANDARD - GRADBENIŠTVO d.d.

Novo mesto, Kočevarjeva 4

vabi k sodelovanju

TESARJE, ZIDARJE, ŽELEZOKRIVCE in GRADBENE DELOVODJE

Podjetje zagotavlja zadovoljive plače, možnost strokovnega in poklicnega izobraževanja in napredovanja ter druge ugodnosti.

Prijave sprejema kadrovska služba PIONIR STANDARD GRADBENIŠTVO, d.d., Kočevarjeva 4, Novo mesto, 15 dni po objavi. Informacije na tel. št. 322-254.

S toplotno tehniko proti severu

V Itpp-ju so dokončali naložbo, vredno pol milijona mark - Nova pridobitev in izpeljana racionalizacija poslovanja jim bosta omogočila prodor na evropske trge

RIBNICA - Zaradi recesije in lastne nekonkurenčnosti je Itpp iz Ribnice lani na nemških trgih prodal manj žičnih tkanin, kot so načrtovali. To naj bi letos spremenili s pomočjo lani dokončane naložbe v vrednosti pol milijona mark, ki jim bo preko kooperantov omogočila večji prodor na evropske trge.

Po temeljitim spreminjanju proizvodnega programa in trga v začetku 90. let, s katerim so zamenjali polovico proizvodnega programa in kar 75 odstotkov trga, v Industriji termičnih aparatov, žičnih tkanin in plastike, Itpp iz Ribnice že od leta 1992 dosega stalno rast. V primerjavi s celotno slovensko kovinsko prede-

lovalno industrijo, ki je v izgubi, bi zato lahko poslovanje podjetja, ki že dve leti deluje kot delniška družba, ocenili kot uspešno, vendar pa jih močno pesti problem nekonkurenčnosti kot posledica doseganja nizke produktivnosti. Lansko leto so tako sicer zaključili z minimalnim dobičkom, vendar pa so na nemških trgih prodali

manj žičnih tkanin (ki sicer predstavljajo 40 odstotkov celotne prodaje), kot so načrtovali.

Problema so se zavedli že pred časom, zato so se lotili naložbe v tehnološko posodobitev proizvodnega procesa, ki naj bi jim

• **Z naložbo, novim tkalnim strojem, lakirnico in proizvodno linijo za izdelavo plinohramov, da bodo letos povečali izvoz na evropske trge in trge nekdanje Jugoslavije za 16 odstotkov, povečano prodajo pa pričakujejo tudi na domačem tržišču in sicer predvsem plinohramov zaradi preusmeritve na ekološko sprejemljivejšo kurjavo. Da bi povečali izvoz na nemško govorno območje, se s tremi partnerji iz Avstrije in Nemčije dogovarjajo za sodelovanje na področju programa toplotne tehnike, s katerim dosega 40 odstotkov celotne prodaje. V pomoč pri pričakovanem povečanem prodoru na evropske trge pa jim bo tudi standard kakovosti ISO 9001, za katerega pričakujejo, da ga bodo pridobili prihodnji mesec.**

omogočila doseganje večje konkurenčnosti, s tem pa tudi večji prodor na evropske trge. Naložbo so dokončali lani in je vredna 500 tisoč mark, od katerih so jih polovico uspeli pokriti z lastnimi viri, polovico pa z bančnimi krediti. Hkrati s tem so se v podjetju s pomočjo zunanjih sodelavcev lani lotili in uspešno izpeljali tudi program racionalizacije celotnega poslovanja podjetja, ki naj bi jim omogočil večjo produktivnost trenutno 130 zaposlenih oziroma v povprečju 10 do 15 odstotkov večji promet in realizacijo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

POTREBUJEJO TUDI REKLAMO - Odkar je novomeško podjetje TPV lani odprlo sodobni servisno-prodajni center za Renaultova vozila TPV Avto in je s tem začelo obsežneje sodelovati tudi z zasebnimi kupci oziroma strankami, se je pojavila tudi večja potreba po reklamiranju. Tudi to je eden izmed vzrokov, da je generalni direktor v četrtek, 8. maja, podpisal pogodbo z novomeškim avtomobilskim dirkačem Alojzom Pavličem, ki se bo z vozilom, posebej zanj pripravljenim v delavnici TPV-ja, tudi letos boril za čim višje uvrstitve v pokalu Clio, zastopal pa bo moštvo TPV Avto. V TPV Avto načrtujejo, da bi letos prodali 400 novih in 200 rabljenih vozil, kar bi zagotovilo uspešno poslovanje servisno-prodajnega centra. (Foto: I. V.)

BORZNI KOMENTAR

Kdaj delnice ne prodati?

Teško pričakovani teden po prvomajskih praznikih je za nami. Bil je dovolj razburljiv in precej drugačen od pričakovanega. Prvi delavni dan, to je v ponedeljek, sta bili v A kotaciji izvršeni dve novi delnici. Pričelo se je namreč trgovanje s Petrolovimi delnicami razreda G. Poleg navedene delnice se je istega dne povečal obseg trgovanja še za delnice razreda B od Kolinske. Prihoda obeh delnic sta povzročila očitno strah pri kupcih, kar je imelo za posledico padec obeh tečajev, kakor tudi skoraj vseh ostalih delnic. Tako je bil najnižji zabeležen tečaj pri Petrolovih delnicah blizu 17.000 SIT, medtem ko so delnice Kolinske dosegle tečaj 1.900 SIT.

Tečaji vseh delnic so se močno okrepili v četrtek in petek v prvi uri trgovanja, medtem ko smo ob koncu petkovega trgovanja beležili že znatno nižje tečaje. Le-ti so imeli padajoči trend tudi v ponedeljek v tem tednu. Ta padec mediji pripisujejo Roiter-jevemu sporočilu, da so tuji negativno ocenili ukrepe ekonomske in monetarne oblasti, ki se nanašajo na tuja vlaganja. Previsoki bančni stroški, ki se gibljejo od 9% do 15% za vodenje skrbniških računov, znatno presegajo višino stroškov, ki jih zaračunavajo tuje banke.

Posledica navedenega dejstva se odraža v izjemno skromnih prometih dnevnega borznega

prometa. Z glavnino delnic že nekaj časa ne beležimo resnega trgovanja, saj so prometi minimalni oz. jih povečujejo aplikativni posli.

Pred nami so že revidirani rezultati poslovanja večina delniških družb. Delniške družbe so že objavile ali vsaj napovedale okvirne zneske dividend. V večini primerov so bili doseženi zavidljivo dobri poslovni rezultati, čeprav so izplačila dividend znatno pod višino obrestnih mer, ki jih izplačujejo banke za vezane depozite za eno leto. Nič hudega, če bodo investicije upravičene in se bo njihov učinek odražal v višji knjigovodski vrednosti delnic v prihodnjih letih.

Če ste že delničar in ste že nekaj časa v dilemi, ali delnico prodati ali z njo počakati še na kakšno dividendo, vam odsvetujemo prodajo:

- če je ta naložba lahko vaša oblika varčevanja,
- če gre za delnico dobrega podjetja, ki posluje z realnim dobičkom, cena delnice pa ni previsoka glede na že doseženo tržno in knjigovodsko vrednost,
- če ste jo kupili po takšni ceni, da vam v sedanjem trenutku prinaša izgubo, družba pa dobro posluje.

LJUDMILA BAJEC

Dolenjska borzno posredniška družba

Glavni trg 10, Novo mesto

Tel.: 323-553, 323-554, fax: 323-552

Letos je več denarja za posojila

Za Dolenski list govori Bojan Dejak, direktor sklada s sedežem v Ribnici

RIBNICA - Sklad za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja s sedežem v Ribnici je bil ustanovljen pred dvema letoma. Ta finančna organizacija skrbi za upravljanje, razpolaganje in usmerjanje denarja, pridobljenega v lastniškem preoblikovanju podjetij, in drugih sredstev, namenjenih spodbujanju razvoja gospodarsko zaostalih območij ter ohranjanju poseljenosti podeželja.

Julija lani je bil objavljen prvi razpis, na njem so razdelili za 820 milijonov tolarjev ugodnih posojil (nižja obrestna mera TOM+3,5, čas odplačila za nekatere projekte do 15 let, moratorij na odplačevanje glavnice, lažja dostopnost in zavarovanje naložb na demografsko ogroženih območjih). Na razpis so prejeli 519 vlog, posojila so podelili 184 prosilcem iz kmetijstva, 83 iz gospodarstva in pet za infrastrukturo. Razpisani znesek je bil vsaj petkrat manjši od zaprosenega.

Ob tem bi rad poudaril, da je sklad dolžan razpisati posojila vsako leto, kar pomeni, da gre za trajno obliko pomoči ogroženim in redko poseljenim območjem. Zato ni potrebno, da se investitorji s pomanjkljivimi projekti obračajo na tekoči razpis. Morda bodo čez leto ali dve posojila lažje dosegljiva, pogoji pa ugodnejši. Sam sklad po zakonu lahko daje le posojila, nima pa druge vloge, kot si to mnogi predstavljajo, je povedal direktor sklada Bojan Dejak.

Čeprav sklad enakomerno spodbuja ogrožena območja po vsej Sloveniji, pa so bile ob prvem razpisu ugodnih posojil najbolj deležne občine ob zeleni meji s Hrvaško, od Črnomlja do loške doline, saj so imele najboljše projekte. V drugem razpisu je na voljo kar 950 milijonov tolarjev. Posojila bodo razdelili v gradbeni sezoni, najdlje do avgusta. Pri izboru naložb bodo imeli prednost prosilci s demografsko ogroženih območij, po zadnji objavljeni uredbi je to več kot polovica Slovenije. Sektorska usmeritev ni pomembna, saj sklad podpira tako investicije v kmetijstvu kot v gospodarstvu. Na razpis se lahko prijavijo tudi začetniki in fizične osebe ter kmetje in gospodarske družbe. "Od nove vlade pričakujemo dodatne ukrepe, ki bodo omogočili razvoj slovenskega podeželja. Funkcija sklada naj bi bila v prevzemu novih funkcij v podpori razvoja našega osiromašenega in izpraznjenega podeže-

lja, ne pa združitve z drugimi skladi in ustanovami. Le s prevzemom novih funkcij lahko izpolnimo naloge, ki jih od nas pričakujejo. Z novimi ministri smo se o tem že pogovarjali," je še povedal Bojan Dejak.

M. GLAVONJIČ

Bojan Dejak

Elektro Ljubljana

ELEKTRO LJUBLJANA, p.o.
Slovenska c. 58, Ljubljana

OBJAVLJA JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO NEPREMIČNINE, ki bo v ponedeljek, 2.6.1997, ob 12. uri v prostorih opuščene nadzorništva Šentjernej, Novomeška cesta 11

1. Predmet prodaje so nepremičnine - poslovna stavba z zemljiščem opuščene nadzorništva Šentjernej v skupni izmeri 885 m², od tega:
  - stavbišče s hišo na parc. št. 217, k.o. Šentjernej, površine 187 m²,
  - dvorišče na parc. št. 217, k.o. Šentjernej, površine 444 m²,
  - sadovnjak na parc. št. 428/3, k.o. Šentjernej, površine 178 m²,
  - pot na parc. št. 428/28, k.o. Šentjernej, površina v izmeri 176 m²,

za izključno ceno 9.674.253,00 SIT.

2. Nepremičnine se prodajo po sistemu videno - kupljeno. Oglede nepremičnine je možen v četrtek, 29.5.1997, od 9. do 12. ure.
3. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Dražitelj mora komisiji pred začetkom javne dražbe predložiti izpisek iz registra in pooblastilo, da je pravna oseba oziroma potrdilo o državljanstvu RS, če je fizična oseba, ter potrdilo o plačilu varščine.
4. Dražitelji morajo pred pričetkom dražbe plačati varščino v višini 10 odst. objavljenih izključnih cen na žiro račun prodajalca št. 601-90004.
5. Varščino v višini najmanj 10 odst. izključne cene plačajo dražitelji najkasneje dva dni pred javno dražbo, na žiro račun prodajalca s pripisom "Za javno dražbo".
6. Uspelemu dražitelju bo varščina upoštevana v kupnini, ostalim pa bo vrnjena najkasneje v roku 8 dni brez obresti.
7. Pogodba z uspešnim dražiteljem bo sklenjena v 8 dneh po končani javni dražbi. Če uspeši dražitelj ne bo sklenil pogodbe v roku 8 dni, bo plačana varščina zadržana.
8. Rok za plačilo kupnine je v 30 dneh po sklenitvi pogodbe. Kupnina se plača v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.
9. Prometni davek na promet nepremičnin ter druge dajatve in stroške prenosa lastništva plača kupec.
10. Za vse morebitne dodatne informacije v zvezi s tem razpisom se obrnite na Elektro Ljubljana, p.o., Slovenska 58, po tel. (061) 1315-255, g. Franc Pohlin.

• Naši odpadki niso nič drugega kot surovine na nepravem mestu. (Slokar)

KMETIJSTVO

KMETOVALEC ŠT. 5

SLOVENJ GRADEC - Glasilo društva kmetijskih svetovalec tudi s svojimi majskimi številki ne razočara, saj prinaša vrsto aktualnih, poljudno napisanih kmetijskih strokovnih člankov o biološkem kmetovanju, žitni pepelovki, izkušnjah z novim herbicidom (ring 80 WG) v koruzi, pomenu pravočasne ugotavljanja brejosti, porodnih boksov v prašičereji, pripravi dobre silaže, kobilnicah z gnetilniki, krmilnem vozu Faresin idr. V reviji so objavljena tudi natančna navodila za uveljavitev finančnih posredovanj v kmetijstvu, brez katerih ni mogoče priti do denarne pomoči iz državne blagajne.

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Tudi minuli ponedeljek je bila novomeška trznica polna najrazličnejših semen in sadik, žal pa je ni obiskalo veliko kupcev. Koza-rec fižola za seme je bil po 100 do 150 tolarjev, liter čebulčica po 200, kilogram šalotke po 300 do 400, sadike paradiznika in paprike so bile po 50, zelene po 40, šopek sadik zgodnjega zelja po 150 do 200, brokolija po 200, kolerabe po 100 tolarjev. Branjevke pa so ponujale še fižol po 400 tolarjev kilogram, česen po 700, kolerabo in korenje po 150 do 200, krompir po 50, glavno solato po 200, prav toliko je stala merica berivke in radiča, šopek rdeče redkvice je bil po 100, merica špinače po 200, 1,5 l jabolčnega kisa po 200, jabolka po 50 do 100, hruške po 130, lonček jagod po 300. Sirček je bil po 260 do 400 tolarjev kilogram, lonček smetane pa od 500 do 600, kilogram orehov od 800 do 1000, jajca po 23 do 30, kuhano maslo po 700, ovčirki od 400 do 500, svinjska mast po 300, med po 600 do 700 in slivovka po 800 tolarjev liter.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 150 prašičev starih do 3 mesece, 80 v starosti 3 do 5 mesecev in 60 starejših. Prvih so prodali 135 po 400 do 440, drugih 45 po 340 do 370, tretjih pa 20 po 200 do 240 tolarjev kilogram žive teže.

Preveč dobrega je tudi škodljivo

Pri poletnem obroku, ki ima preveč beljakovin, je dokrmiljenje goveda nujno - Za sestavo uravnoteženega krmnega obroka je potrebno znanje strokovnjaka

V poletnem obdobju skoraj na vseh kmetijah krmimo svežo travo v obliki paše ali zelene krme, ki jo pokladamo v hlevu. Taka krma je najcenejša, kar je razumljivo, saj odpade kakršno koli konzerviranje krme in tudi izkoristek pri takem krmljenju je največji.

Težava je le v tem, da je zelena krma lahko zelo različna in da se tudi z rastno dobo močno spreminja. Mlada zelena krma vsebuje veliko beljakovin in vitaminov, medtem ko je v njej malo hranljivih snovi, ki dajejo živalim potrebno energijo. Zelena krma vsebuje tudi malo mineralov, predvsem natrija, kalcija, fosforja pa tudi magnezija in selena. Le delno lahko vplivamo na vsebnost mineralov z gnojenjem in pravilno rabo travinja.

Mlada zelena krma vsebuje tudi malo surove vlaknine, ki je nujno potrebna za pravilen potek prebave pri govedu. Prestara zelena krma pa vsebuje nasprotno preveč surove vlaknine, ki zmanjšuje prebavljivost krme. Vse te pomanjkljivosti zelene krme je potrebno pri krmljenju govedu odpraviti s pravilnim dokrmiljenjem.

Prehod z zimskega obroka na poletni obrok mora biti čim bolj postopen in naj traja en mesec. Če je prehod prehitel, imajo živali težave s prebavo, kar se na zunanji kaži v driski, nižji mlečnosti, nižji toščini in nizki vsebnosti beljakovin v mleku.

V mladi zeleni krmi je veliko beljakovin, ki so v govedem vampedu zelo hitro razgradljive. Presežki beljakovin slabo vplivajo na zdravje in plodnost živali. Govedu moramo nuditi energetsko bogato

krmo, ker se za izločanje beljakovin iz telesa porablja veliko energije. Zato nudimo govedu poleg zelene krme še koruzno silažo, mlete koruzne storže, mleto koruzno zrnje, pesne rezance ali energetsko bogata močna krmila. Krava, ki molze 20 l mleka dnevno, naj bi dobila poleg zelene krme ali paše še 3 kg koruznega zdroba ali 12 kg koruzne silaže ali 4 kg pesnih rezancev.

Mlada zelena krma vsebuje premalo surove vlaknine, zato

vključimo v obrok za krave vsaj 2 do 3 kg sena dnevno in v obrok za goveje pitance vsaj 1 kg sena. Seno ne sme biti pokvarjeno, lahko pa je bolj grobo ali pridelano iz ostarele trave, ki smo jo prepozno kosili.

Poseben problem pri prehrani goveda predstavljajo minerali. V zeleni krmi je nasplošno malo mineralov, zato je oskrba z minerali izredno pomembna. Rejec se pogosto težko odloči, katero mešanico bi kupil in pokladal živalim. Katera je ustrezna mineralna mešanica, pokaže izračun krmnega obroka, ki upošteva tako potrebe živali kot vsebnost posameznih mineralov v krmi. Poleg mineralne mešanice nudimo govedu vedno še manjše količine soli, ker običajno vsebujejo mineralne mešanice premalo natrija.

V poletnem času je nasplošno dovolj vitaminov, če govedo pase-mo ali krmimo zeleno krmo. Mladim živalim, ki rastejo, pa lahko v hlevskih rejah primanjkuje vitaminov, npr. D vitamina.

Kaj in koliko bomo krmili, nam bo natančneje pokazal izračun krmnega obroka, ki ga naredi kmetijski svetovalec. Ta vam bo svetoval, katero mineralno mešanico uporabljate, kakšno krmno mešanico kupujete za boljše molznice ali pa, kako lahko naredite krmila doma.

Inž. STANE BEVC
kmetijska svetovalna služba

TRAKTOR SE JE PREVRNIL

SEVNICA - 52-letni Č. I. iz Loke pri Zidanem mostu je v soboto, 10. maja, ob 14.30 odšel z neregistriranim traktorjem ferguson v gozd. Med vožnjo po strmem klan-cu navzdol je nameraval dati prestavno ročico v nižjo prestavo, vendar jo je dal v prosti tek. Traktor je poskušal ustavi-ti z zavoro, vendar mu to ni uspelo, zato je zapeljal na levo stran ceste na strmo pobočje. Traktor se je nato prevrnil in ostal na strehi, traktorist pa je med prevračanjem na srečo dobil le lažje poškodbe.

PРАВNA SVETOVALNICA
Svetuje odvetnica
Marta Jelačin

VPRAŠANJE: Zanima me, kakšen je postopek za delitev skupnega premoženja zakoncev.

ODGOVOR: V postopku za delitev skupnega premoženja sodišče odloči, kateremu izmed udeležencev se dodelijo stvari, ki spadajo v skupno premoženje. O tem odloči sodišče glede na potrebe udeležencev in glede na njihove upravičene interese na posameznih stvarih, kot izhajajo iz zakona ali iz namena posameznih stvari. Če med udeležencema ni spora, odloči o tem pristojno nepravdno sodišče na podlagi predloga ene od strank, v primeru spora pa ugotavlja deleže na skupnem premoženju pristojno sodišče v pravnem postopku na podlagi tožbenega zahtevka prizadete stranke.

Na naših poljih sladkorna pesa namesto krompirja?

Gorenjci že poskusili

Čeprav so povsem brez tradicije in izkušenj, so se Gorenjci letos opogumili in zasejali prvih 72 ha sladkorne pese za Tovarno sladkornja Ormož. Bolj kot pogum jih je, resnici na ljubo, v to prisilila preoblika krompirja, ki ne najde več kupca in dosega po mnenju pridelovalcev sramotno nizko ceno. S tem se uresničujejo napovedi poznavalca inž. Tadeja Sluge s KIS, ki predvideva močno zmanjšanje pridelovanja krompirja v Sloveniji, saj naj bi se v nekaj letih krompirjeve njive zmanjšale od sedanjih 20.000 ha na vsega 12.000 ha, pridelek pa naj bi

znašal 350.000 ton, kar je 100.000 ton manj kot lani, ko ga je bilo približno toliko "preveč".

Krompirjeva kriza je močno prizadela tudi dolenjske kmetovalce, predvsem tiste, ki nimajo stalnih odjemalcev, zato so prav tako prisiljeni iskati nove možnosti za zaslužek. Sladkorna pesa je ena od njih, posebno še, ker se je sladkorna tovarna po razpadu Jugoslavije umaknila s hrvaškega pridelovalnega območja in ker pri svojem načrtovanem povečanju pridelovalnih površin od sedanjih 6.600 na 9.000 ha računa tudi na Krško polje. Zaradi večje oddaljenosti njiv od tovarne se bodo prevozni stroški precej povečali, ob dobri organizaciji transporta s tovornimi vlaki pa vendarle ne bi smeli biti tolikšni, da se pridelovanje pese ne bi izplačalo.

Se bo kdo tega predloga resneje lotil?
M. LEGAN

NI GA ČEZ DOBER NASVET Zavarovati ali ne?

Sistem bo treba menjati

LJUBLJANA - Letošnja spomladanska pozeba, ki je najbolj prizadela Vipavsko, prizanesla pa ni tudi našim krajem, je vnovič opozorila, da sedanji način zavarovanja ni ustrezen in da je pri njem nujno potrebna solidarnostna državna proračunska pomoč, ker kmetijstvo samo ne zmore tako velikega stroška. Zavarovalne premije so določene po zavarovalnih razredih in znašajo pri naši največji zavarovalnici Triglav od 2,4 do 17,9 odstotka vrednosti pričakovanega pridelka, pri zavarovanju sadovnjakov pa celo od 3,6 do 25 odstotka. V starih letih je torej treba dati zavarovalnici vrednost celotnega enoletnega pridelka! Razumljivo je, da večina nasadov in posevkov ostaja nezavarovanih, tveganje v pridelavi pa zato toliko večje. Zanimivo je še, da se po dosedanjih pravnih zavarovalnicah "zgañe" sele tedaj, če je pozeba vzela najmanj petino cvetja na sadnem drevju in vinski trti. Proti zimski pozebi, ki lahko uniči rodni les in s tem prizadene rodnost, pa zavarovanja sploh ni!

• O kmetijstvu se pogovarjamo za mizami. Bi pa bilo že bolje, ko bi se na njivah. (Cjuha)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Vinski prazniki

Predvsem v prvi polovici leta Slovenija živi veselo v družbi dobrih vin, ki jih dajo na ogled vinogradniki. Praznikov je kar preveč, da bi jih našteval. Pozoren spremljevalec vinskega dogajanja opazi, da je razvoj viden predvsem v višji kakovosti vina in v odnosu ljudi do nje.

Vsako leto so tudi nove izkušnje, ki so v tej panogi še in še potrebne. Vsak letnik prisene-ti po svoje in tako je potreben vsako jesen nov pristop za najboljše pridelavo grozdja v vino. Nekateri to znajo, saj se njihova imena skoraj praviloma prebijajo proti vrhu na preglednici najbolj ocenjenih vin. Se pa vedno pojavi kakšno novo ime med dobitniki najbolj svetlečih medalj. A ni lahko ostati med najboljšimi. Potrebno je biti strpen, imeti znanje in voljo, kar so značilnosti uspešnih ljudi. Ni pa zaželjeno razočaranje, ki pomeni umik iz vinskih tekmovalj. "Neuspeh je del življenjske igre, ki ga moramo sprejeti, če se hočemo dvigniti iznad povprečja," je rekel neki modri mož. To velja tudi v naši panogi, ki je bila v preteklosti velikokrat v krizi, toda na srečo je bilo dovolj takih vinogradnikov in vinarjev, ki so veliko žrtvovali, da bi jo rešili.

Veliko idej za organizacijo praznikov, smo našli v sosednjih državah, predvsem v Avstriji. Tam prodajajo svoje vino vinogradniki sami, stike med pridelovalcem vina in ljubiteljem vinske zlahkosti pa omo-

gočajo prav privlačni vinski prazniki. Tudi pri nas gre razvoj v tej smeri, kar je pozitivno. Vinogradniške družine se same usposablajo za trženje svojega vina.

Opazil pa sem preveč očitno razliko med našimi in avstrijskimi prazniki, žal v našo škodo. Pri nas se zgodi, da vina, ki je bilo ocenjeno visoko, pogosto zmanjka že na polovici praznika. V Avstriji takšni prazniki niso samo dva ali tridnevna folklorna zabava, kot so pri nas vinski sejmi. Kmetije, ki nastopajo na prireditvi s svojimi vini, imajo dovolj pridelka, da lahko delajo reklamo za vino enake kakovosti na svojem vinotoču, ki je odprt ob sobotah in nedeljah skozi vse leto.

Naša vinogradniška razdrobljenost je tolikšna, da otežkoča nastajanje specializiranih vinogradniških kmetij, saj se le redko pojavi nov večji vinogradnik, ki ima nad 3 ha vinogradov in ki pridelava večjo količino konkurenčnega vina. Prihajajoči šok, ki je neizbežen, ko se bomo soočili s konkurenco vin iz uvoza, bomo lažje preživel, če bo vse vino, ki ga pridelamo na majhni kmetiji, vsaj dobre kakovosti. Ob vinskih praznikih imamo enkratno priložnost spoznati zelo dobra vina. Svetujem, da primerjamo pet vin iste sorte, ki so dobila različne ocene. Začetni je potrebno z vinom, ki je dobilo nižjo oceno in stopnjevati. Taka pokušnja naj bo opravljena še predno se priključimo veseli družbi pred stojnico. dr. JULIJ NEMANIČ

Mercator - Kmetijska zadruga Črnomelj

Kolodvorska 39, Črnomelj

vabi k sodelovanju kandidata

za prodajo mesa in mesnih izdelkov, vključno z razvozom, na območjih Novega mesta, Krškega, Brezic, Kočevja in Grosuplja.

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
— da ima registrirano prevozniško dejavnost v cestnem prometu in pridobljeno dovoljenje za opravljanje te dejavnosti za motorno vozilo do 1500 kg nosilnosti,
— da bo prodajo in razvoz opravljala oseba z najmanj V. oz. IV. stopnjo strokovne izobrazbe.

Če nimate ponudbe, z dokazili o izpolnjevanju pogojev, sprejemamo osem dni po objavi v Dolenjskem listu.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Skuta mora večkrat na mizo

V naših gospodinjskih najpogostejše od vseh vrst sirov pripravljajo sveži sir ali skuto. Za pridobivanje skute uporabljamo polnomastno ali posneto pastirizirano mleko. Ohladimo ga na 36° C in dodamo sirišče. Pri ugodni temperaturi je sirnina po dvanajstih urah zrela in jo lahko razrežemo na manjše kose. Ko sirnina dovolj koagulira in sirotka izstopi, maso zajamemo v plateno vrečo in jo rahlo obtežimo, da sirotka odteče. Če je skuta presuha, jo prelijemo z malo kisle ali sladke smetane in zdrobimo. Za boljši okus in večjo hranljivost ji dodamo svežo smetano.

Iz 100 kg mleka dobimo približno 16 kg skute. Ker ima skuta veliko vlage, se hitro pokvari. Shranjujemo jo na hladnem, lahko pa jo tudi zmrazimo. Sveža skuta ima prijeten, aromatičen vonj in poln kislodolga okus. V zdravi in dietni prehrani jo pogosto uporabljamo kot dodatek škrobnim jedem, testu in k raznim nadevom. Je osnova za sestavo raznih krem in visokovrednih namazov za kruh ali prepečenec. Skutni osnovi spremeni okus z raznimi dodatki,

kot so sadje, zelišča, zelenjava, orehi itd.

Navodilo za pripravo kuhane-ga AJDOVEGA ZAVITKA S SKUTO. Zanj potrebujemo 1 liter ajdove moke, 1/4 litra vrele slane vode, 1/4 kg skute, 1 jajce, 1/2 dl kisle smetane, 1/2 dl drobtin, surovo maslo in zelen peteršilj. Presejano ajdovo moko poparimo, dobro premešamo in nekoliko ohlajeno rahlo pregnetemo. Nato razvaljamo testo za 1/2 cm na debelo. Namažemo ga z nadevom, potresemo z drobtinami in tesno zavijemo. Zvit štrukelj zavijemo v navlažen prtič ter kuhamo v slanem kro-pu pol ure. Kuhane odcedimo, razvijemo in narežemo. Štrukelj zabelimo z raztopljenim surovim maslom in potresemo s sesek-ljanim zelenim peteršiljem. Za zdrav zajtrk ali malico pa pripravimo SKUTIN NAMAŽ z medom in pomarančnim sokom. Zanj potrebujemo 15 dag skute, 8 dag margarine ali surovega masla, 8 dag medu in sok ene pomaranče. Vse sestavine penasto umešamo, naložimo v stekleno posodo in okrasimo s poljubnim svežim sadjem.

Evropski mesec kulture

Sodelujejo tudi dolenski

LJUBLJANA - Od danes, 15. maja, pa do 5. julija bo Ljubljana postala center evropske kulture. 50 dni bodo namreč potekale najrazličnejše prireditve v okviru Evropskega meseca kulture. Ta bo pokazal obraz Ljubljane kot naše kulturne identitete, odprl vrata novim prostorom in novim gostom. Bo petdeset dni iskanj in prikazov novih oblik medkulturnega, mnogokulturnega organizma v času velikih premikov in majhnih zgodb. Naloga projekta je poiskati korenine v zgodbah vseh kultur, ki so jih vanj prinesli njegovi prebivalci. Organizatorji so povabili mnoga ustvarjalna imena iz tujine, pa tudi ljubljance, da se seznanijo z njihovo umetnostjo.

Na različnih kulturnih prireditvah bo mogoče zaslediti tudi dolenske ustvarjalce. Omeniti velja kiparsko razstavo Staneta Jarma, ki bo v Zavodu Sv. Stanislava na ogled od 21. maja do 5. julija, pa promenade koncerte pihalnih orkestrów iz vse Slovenije, ko bodo v nedeljo, 18. maja, nastopili glasbeniki Občinskega pihalnega orkestra Trebnje, v nedeljo, 29. junija, pa Pihalni orkester Videm Krško.

"GOLE SLIKOKNJIGE"

KOSTANJEVICA NA KRKI - Galerija Božidarja Jakca pripravlja v petek, 16. maja, ob 20. uri v Lamutovem likovnem salonu otvoritev razstave "Gole slikoknjige" avtorja Vojka Pogačarja. Večer bo sooblikoval glasbenik Lado Jakša z glasbo, ki jo je napisal prav za to priložnost.

"Le kdo bo listje grabil"

Predstavitve projektne dela učencev 8.r. pri gospodinjstvu OŠ Stopiče - Vodja Rozi Čampelj

STOPIČE - Brez poznavanja preteklosti svojega kraja tudi sedanjosti ne moremo razumeti najbolje. Tako meni Rozi Čampelj, učiteljica na OŠ Stopiče, ki je pred tremi leti učence takratnih 6. razredov navdušila za zanimivo projektno delo z naslovom "Le kdo bo listje grabil". V četrtek, 8. maja, so tako vsi učenci osmarji

UČENCI PREDSTAVILI PROJEKT - Pomen projektne dela je predvsem v tem, da so vanj vključeni vsi učenci in da vsi pri predstavitvi tudi sodelujejo. Prav zanimivo jim je bilo prisluhniti. (Foto: L. M.)

staršem in ostalim obiskovalcem v prostorih svoje osnovne šole na zanimiv način - s panoji, stencami, razstavo jedi, ljudsko glasbo, recitacijami, skečem, filmi - pokazali, kaj so počeli in kaj vse so izvedeli o svojih koreninah v treh letih pri predmetu gospodinjstvo. Delo so razdelili v tri sklope: v 6. r. so spoznavali korenine naše družine, v 7. in 8. r. so raziskovali najstarejše hiše v Podgorju, kjer so za pomoč zaprosili tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, v 8. r. pa so delali na temo Najstarejši krajan in krajanka. V pogovoru s sta-

"CIKLUS V ZELENEM" - Marsikaj lepega se skriva pod naslovom te razstave fotografa Hrvoje Oršaniča (na levi), zraven pa so še direktor Dolenskega muzeja Zdenko Picelj, Jožica Vrtačnik Lorber, Andrej Pečaver

in kantavtorica iz Brestanice Stanka Macur, ki je otvoritev popestrila s petjem in igranjem na kitaro. Navdušila je s predstavitvijo pesmi s svoje nove kasete, ki jo pripravlja. (Foto: L. M.)

Doživetje lepote v zelenem

Do 2. junija se v Dolenskem muzeju s "Ciklusom v zelenem" predstavlja Hrvoje Oršanič - Stanka Macur

NOVO MESTO - Kako gledamo našo naravo, kako o njej razmišljamo, jo spoštujemo in vidimo v njej neponovljivost življenja, ali nanjo gledamo le z vidika materializma? Ta in nešteta druga vprašanja spodbudi fotografska razstava z naslovom "Ciklus v zelenem" brežiškega dipl. inž. gozdarstva in fotografa Hrvoje Oršaniča, ki od srede, 7. maja, razstavlja v mali dvorani Dolenskega muzeja. Avtor pravi, da bi z razstavo pri obiskovalcih rad zbudil večje zanimanje in spoštljivost, predvsem bolj zaščitniški odnos do gozda in okolja v najširšem pomenu besede.

Omenjena razstava je po več kot desetih letih prva avtorska fotografska razstava v Dolenskem muzeju, nastala pa je v sodelovanju s Posavskim muzejem Brežice. Pred časom je bila tam tudi prvič predstavljena. Avtorjev fotografski opus zajema ciklus fotografij iz let 1985-1996, v katerem je Oršanič s fotografskim aparatom ujel utrinke iz narave, ki "niso zgolj

dokument nekega časa in prostora, temveč so odsev čutnega zaznavanja lepote narave," je med drugim dejala Jožica Vrtačnik Lorber, ki je predstavila fotografa in razstavo. Med številnimi motivi narave prevladuje gozd s floro in favno: krajine, vedute, podobe z detajli dreves, listov, ujete kapljice, ledene sveče na listu, lirčnosti pa se pridružuje tudi realističnost v motivih srne, črne čaplje, fazana, ... Vidi se, da so to fotografije, ustvarjene tako s fotografskim znanjem kot z očmi "občutljivega" človeka.

Dipl. inž. gozdarstva Andrej Pečaver, ki je vodja Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Novo mesto, in ki je odprl fotografsko razstavo, je izrazil veselje, da je Oršanič v sebi našel moč in v fotografiji sredstvo, da nam tako predstavi in približa naravo in gozd. In "Oršaničeva zelena lepota" v teh pomladnih dnevih resnično prevzame obiskovalca razstave. To bo mogoče vse do 2. junija. L. MURN

ZANIMIVO SREČANJE Z LATINSKO AMERIKO

NOVO MESTO - KUD Krka pripravlja v ponedeljek, 19. maja, ob 20. uri v konferenčni dvorani izobraževalnega centra v Hotelu Krka večer z Blažko Muller, diplomirano histpanistko in diplomirano novinarko ter njenima gostjama: Nikaragvanko Nubio Zrimec, profesorico španskega in francoskega jezika, lektorico za moderni jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki že vrsto let živi v Evropi, in mag. Jasmino Markič, prevajalko in asistentko za špansko jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Večer bodo obogatili: igralec in pevec iz Venezuele Diego Barrio Ross, ki je že dve leti ljubljčan, in kitarista Aljoša Kosor in Vitalij Osmačko.

RAZSTAVA EKSLIBRISOV

NOVO MESTO - Knjižnica Frančiškanskega samostana in Knjižnica Mirana Jarca vabita ob 30-letnici Društva ekslibris Slovenije v torek, 20. maja, ob 18. uri v avlo Knjižnice Mirana Jarca na otvoritev razstave ekslibrisov. Izbor ekslibrisov je iz posebne zbirke Boga Komelja, opravil pa ga je p. Felician Pevec. Za kulturni program bo poskrbel oktet Adoramus. Razstava bo na ogled do 20. junija, vsak dan med 7. in 19. uro. L. M.

JE MOŽNA OBJEKTIVNA ZGODOVINA? - To vprašanje so si zastavljali tudi (od leve proti desni) France Perovšek, Franc Pečelin in Silvo Grgič. (Foto: L. M.)

Odprt 20. Dolenski knjižni sejem

KUD Krka, Knjižnica Mirana Jarca in Knjigarna Mladinska knjiga spet združile moči - Skoraj 2300 naslovov - Na otvoritvi Boris A. Novak in Maja Novak - Prireditvi še v četrtek in petek

NOVO MESTO - Dvajset let je že, odkar se je KUD Krka odločilo pripraviti 1. Dolenski knjižni sejem. Sad sodelovanja s Knjižnico Mirana Jarca in Knjigarno Mladinska knjiga je tudi letošnja dvajseta razstava slovenskih knjig, ki je najboljše do sedaj, saj šteje skoraj 2300 naslovov. Slovesna otvoritev 20. Dolenskega knjižnega sejma v novih prostorih Krkine galerije v Ločni je bila v ponedeljek, 12. maja, zvečer, gosta pa sta bila priznana slovenska literata Boris A. Novak in Maja Novak.

"Od letošnjega do lanskega maja tokrat predstavljamo več kot 2000 novih slovenskih knjig, pripravili smo štiri razstave: ob 150-letnici izida Prešernovih Poezij, osebni razstavi obeh gostov na otvoritvi ter razstavo Novo mesto v sliki in besedi. Da nam je to uspelo, se zahvaljujemo soorganizatorjema sejma ter vsem ostalim, predvsem vodstvu tovarne zdravil Krka," je uvodoma povedala Marija Žvegljč, predsednica Sveta za knjigo pri KUD Krka. Sicer pa so za prijetno vzdušje že na začetku poskrbeli pevci Mešanega pevskega zbora Krka, ki ga vodi prof. Sonja Čibej. Pohvalne in spodbudne besede ob že 20. sejmu je prispeval tudi generalni direktor Mladinske knjige trgovina Borut Gorjup.

Osrjednji del otvoritve je bilo gotovo srečanje z literarnima gostoma: pesnikom, dramatikom in

Knjigi o NOB

Avtorja Silvo Grgič in France Perovšek

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca je v sredo, 7. maja, zvečer gostila dva pisca knjig o NOB. To sta diplomirani ekonomist, publicist s tržaškega Krasa iz Brezovice Silvo Grgič, ki je predstavil novo delo Zločini okupatorjevih sodelavcev, in dolenski rojak iz Šmarja-Sap France Perovšek, ki je govoril o pred dvema letoma izdani knjigi Moja resnica.

S Silvom Grgičem se je pogovarjal Franc Pečelin, podpredsednik Društva piscev zgodovine NOB Slovenije, ki je delo izdalo. Dogovori z Grgičem, kako zbrati in prikazati žrtve okupatorjevih sodelavcev in njegovih pomagačev, so se začeli že pred osmimi leti. Kmalu se videli, da bo gradivo možno obdelati v trilogiji. Grgič je razlagal predvsem o pred kratkim izdani drugi knjigi, v kateri obravnava 3143 pobojev (veliko je še neevidentiranih), zajel je vse slovenske pokrajine, delo pa je strokovno verificirano. O več kot 600 strani obsežni knjigi pravi, da naj bi se z njeno pomočjo slovenska javnost čimbolj celovito seznanila z zločini okupatorjevih pomagačev in da nikakor ni odgovor na Črne bukve ali domobranske Bele knjige, "ki so čista propaganda, brez pravih virov". Sedaj že pripravlja tretjo knjigo, v kateri bo statistična obravnava vseh treh knjig, ter med drugim prikaz žrtev tudi po občinah.

France Perovšek, avtor knjige Moja resnica (Spominski utrinji iz delovanja po letu 1945 na Primorskem in v Ljubljani), ki je leta 1995 izšla pri Društvu piscev zgodovine NOB Slovenije, pa je delo predstavil kar sam. "Čeprav ta knjiga ni strnjen spominski zapis, vseeno podaja zaokroženo podobo o letih, v kateri je vpeto tudi moje delo. Spominske utrinke sem omejil na delo na Primorskem in v Ljubljani in sicer na prvo polovico povojnih let," je dejal Perovšek. Po predstavitvi so avtorjema obiskovalci zastavljali tudi vprašanja. L. M.

prevajalcem Borisom A. Novakom in pisateljico predvsem kriminalnih romanov in prevajalko ter letošnjo dobitnico Prešernovega sklada Majo Novak. V prijetnem medsebojnem klepetu in v pogovoru z obiskovalci sta razpravljala o načinu pisanja proze in poezije, o razmerjih med obliko in pravili določenih žanrov ter vsebino, o prevajanju, itd. Gosta sta obiskovalcem približali tudi bibliotekarki novomeške knjižnice Darja Peperko, ki je predstavila Majo Novak, ter Jadranka Matič Zupančič, ki je spregovorila o delu Borisa A. Novaka. Lepo je bilo prisluhniti recitatorju Kristjanu Ostanku, novomeškemu študentu AGRFT v Ljubljani, ki je doživeto in z občutkom ponudil za pokušino nekaj vrstic obeh gostov.

10. Dolenski knjižni sejem, na katerem je razstavljene knjige mogoče kupiti z 20 odstotnim

ŠENTJERNEJSKE "ŠČUKE" V MIRNI PEČI - V Mirni Peči, kjer tukajšnji KUD letos prvič po dolgih letih ni pripravil nobene gledališke igre, se je v soboto, 10. maja, zvečer v domu kulture predstavila Dramska skupina Šentjerneje. Osem igralcev je skupaj z režiserjem Cirilom Progarjem, ki ima ob enem tudi glavno vlogo, poskrbelo za smeh z znano Partljičovo komedijo Ščuke pa ni. Obiskovalci so bili navdušeni in Šentjernejčani bodo gostovali tudi v KPD Dob na Mirni in drugje. Tako se v Šentjerneju po letih premora spet rojeva amatersko gledališče. (Foto: L. M.)

Bolj svetel in živahen

V frančiškanskem samostanu razstavlja naivni slikar Anton Repnik - Tone Gošnik, Adoramus, Rudi Mlinarič

NOVO MESTO - "Slikar Anton Repnik spet v Novem mestu" so naslovili tokratno samostojno razstavo slikarskega samouka z Mute, ki se od sobote, 10. maja, v knjižnici frančiškanskega samostana predstavlja z več kot 30 olji in risbami. To pa zato, ker je Repnik, eden izmed najznačilnejših slovenskih naivnih umetnikov, na Dolenskem že gostoval. Po letu 1969 je sodeloval na Taborih likovnih samorastnikov v Trebnju, leta 1975 pa je skupaj z drugimi jugoslovanskimi naivnimi slikarji razstavljal v Dolenskem muzeju. Na sobotni otvoritvi Repnikovih del v Novem mestu je o njem spregovoril Tone Gošnik, za prijetne trenutke ob glasbi pa so svoje moči združili citrar Rudi Mlinarič in oktet Adoramus z vodjo Marjanom Cvitkom.

Tone Gošnik je najprej poskrbel za zunanji oris pojma "naivne umetnosti", ki je v začetku veljala za primitivno umetnost, v resnici pa gre za odkrito, iskreno in neobremenjeno umetnost. "To je razlog, da jo imamo mnogi radi. Verjamemo ji, saj je čista in nenarejena izpoved umetnikovega srca. Repnik je vsa leta ostal zvest sebi in svojim pogledom na umetnost. V njem je bilo dovolj naravnega daru in preproste iskrenosti," je o enem najznačilnejših naših naivcev dejal Gošnik. Marsikaj je povedal o umetnikovem težkem življenju, saj Repnik izhaja iz preprostega in revnega sveta in ta svet tudi upodablja. Slikal je

popustom, se bo danes, v četrtek, 15. maja, ob 17. uri nadaljeval s srečanjem mladih osnovnošolskih literatov, katerih gostja bo Slavka Kristan, vodja Oddelka za mladi- no Knjižnice Mirana Jarca. Končal se bo jutri, v petek, 16. maja, ko bo ob 17. uri območno srečanje mladih pesnikov in pisateljev Slovenije z novomeškim literatom in novinarjem Milanom Markljem. Tu sodeluje ZKO Novo mesto.

Dolenski knjižni sejem tore odhaja v tretje desetletje in lepo bi bilo, če bi se skupaj z razmahom slovenskega založništva večalo tudi število bralcev. L. MURN

VEČER BAROČNE GLASBE

NOVO MESTO - Drugi iz vrste koncertov Novomeškega glasbenega festivala 1997 bo na sporedu jutri, 16. maja, ob 20. uri v Evangelijski cerkvi (Mordaxova kapela) na Trdinovi ulici. Nastopil bo avstrijski čembalist in organist Klaus Christhart Kratzenstein, profesor na visoki šoli za glasbo v Innsbrucku. Na kopiji čembala iz 17. stoletja bo predstavil nemško in francosko baročno glasbo. L. MURN

REPNIK SPET V NOVEM MESTU - Do konca maja se v frančiškanski knjižnici predstavlja Anton Repnik (na levi skupaj z ženo), za njim pa Tone Gošnik. (Foto: L. M.)

da ga ni mogoče z nikomer zamenjati. Razstava bo na ogled do konca maja, velja pa si jo ogledati tudi zato, ker je opazna razlika v Repnikovem slikarstvu - slike zadnjih let so veliko bolj svetle, čiste in živahne kot pred 30 leti, kar dokazuje dvojje njegovih razstavljenih "temnih" del iz tistega obdobja. L. MURN

OB RADIO - M. P. iz Brezic je bil oškodovan s tatvino, saj je neznanec v noči na 9. maj vložil v osebni avto zastava 128 in odnesel radio Blaupunkt ter lastnika oškodoval za 35 tisočakov. Verjetno isti storilec je iz drugega parkiranege vozila odvzel osebne dokumente, čekovno knjižico in denarnico.

VLOMIL V DVA VIKENDA - Med 10. marcem in 6. majem je neznanec v Medvedjeku vlomil v dva vikenda in iz enega ukradel različno orodje, ribiško palico, kolut električnega kabla, vrtni stroj, vbočno žago, bencinski agregat in še nekaj drugih predmetov, s čimer je lastnika J. N. iz Ljubljane oškodoval za okoli 90 tisočakov. Nekdo pa je iz vikenda, ki je last A. V. iz Ivančne Grice, ukradel le nekaj steklenic piva, vendar mu je z vlomom povzročil kar nekaj škode.

OB JABLANE - A. H. iz Šmalčje vasi pri Šentjerneju je na travniku pri vasi posadil 10 jablan, vendar pa mu jih je nekdo med 2. in 5. majem šest posekal. S tem je lastnika oškodoval za okoli 120 tisočakov.

ZAPRT V BUNKERJU ČEZ MEJO - V torek, 6. maja, okoli ene ure ponoči je v Slovenijo vstopil državljani Romunije, 24-letni G. G., in sicer tako, da se je skrival v vagonu vlaka. V razgovoru s policisti je povedal, da ga je v bunker zaprl neznan moški, ki naj bi bil madžarski državljani. Ilegalec je tudi povedal, da ga niso odkrili vse od Madžarske.

TRAVA PRI BREŽICANU

BREŽICE - Na podlagi odredbe okrožnega sodišča Krško so kriminalisti in policisti policijske postaje Brežice opravili hišno preiskavo pri 40-letnem Ž. F. iz Brezic. Našli so 2,3 kilograma posušenih delcev zelene barve, ki dajejo videz in vonj mamila canabis. Zoper imetnika bodo podali kazensko ovadbo.

LASTNIK NA STREHI, VLOMILCA PA NA DELU

ŠMARJETA - 30-letni B. B. in 31-letni H. B. iz Brezje sta prejšnji petek prišla do vikenda v Vinici pri Šmarjeti in izkoristila odstopnost lastnika M. G. iz Vinice pri Šmarjeti, ki je bil na strehi in pritrjeval žlebe. Nepovabljen obiskovalca sta vlomila v zidanico in vzela 7 tisoč tolarjev.

KRONIKA NESREČ

MOTORISTA VRGLO S CESTE - V nedeljo, 4. maja, ob 19. uri se je 37-letni J. M. iz Novega mesta z motornim kolesom Yamaha peljal po regionalni cesti Raka-Smednik. Na Smedniku je pripeljal v ovinek z neprimerno hitrostjo, zato je izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je na neurtujno gramozno bankino in po 9 metrih vožnje po njej je z desnim kolonom in zavorno stopalko oplazil manjše grmičevje, nato pa trčil v večji grm. Voznika je pri tem vrglo na nasprotni prometni pas, motor pa je odbilo še nekaj metrov naprej. Voznik se je hudo poškodoval, vendar je odšel domov in nezgodo prijavil šele naslednjega dne.

NESREČA ZARADI GUME - V petek, 9. maja, ob 13.50 se je 35-letni F. J. iz Brezic peljal po magistralni cesti Obrežje-Grmovje. Pri Veliki vasi, kjer vozišče poteka v ravnini, je z vozil na sredini kolone šestih vozil. Izven

Anžur je res reševal Adrio Caravan

Marjana Anžurja je okrožno sodišče oprostilo obtožbe poskusa zlorabe položaja in pridobitve večje premoženjske koristi pri ustanavljanju Adrie International - Tožilec že napovedal pritožbo na višje sodišče - Preiskava nezakonita?

NOVO MESTO - Kazenski postopek zoper Marjana Anžurja, nekdanjega predsednika poslovnega odbora podjetja IMV Novo mesto, ki mu je obtožba očitala poskus zlorabe položaja in pridobitve večje premoženjske koristi pri ustanavljanju Adrie International, je po petih letih končan in je pravzaprav tam, kjer je bil pred petimi leti. Senat novomeškega okrožnega sodišča, ki mu je predsedovala Milojka Gutman, je po obširno izvedenem dokaznem postopku spoznal, da Anžurju očitano kaznivo dejanje ni dokazano, kot tudi ne naklep niti očitke, da bi si hotel obtoženi karkoli protipravno prilastiti, ugotovljene pa so bile nekatere formalne pomanjkljivosti ob ustanavljanju družbe, kar je bilo kasneje odpravljeno.

Obtožnica je prvega moža holdinga IMV in predsednika uprav-

Marjan Anžur

nega odbora Adrie Caravan Marjana Anžurja bremenila, da je skupaj z direktorjem novomeške tovarne prikolic Andreaso Poschacherjem (ta je bil iz sodnega postopka izločen zaradi nedosegljivosti) brez sklepov organov upravljanja v Adrii, brez predhodne vloge za vpis v register podjetij v tujini in brez obvestila ministrstva konec leta 1991 v Parizu ustanovil podjetje Adria International.

Po obtožnici naj bi na to podjetje prenesel delnice in revalorizirane deleže podjetij Adrie Caravan v tujini v vrednosti skoraj 15,7 milijona nemških mark, 51 odstotkov neto aktive Adrie Caravan, ki je znašala 36 milijona mark, in brezplačno uporabo blagovne znamke Adrie, po obtožnici pa naj bi Anžur dokapitaliziral Adrio International v korist zasebnih družb Eurofinance in Centrapriv. S tem naj bi za Eurofinance poskusil protipravno pridobiti premoženjsko korist v višini 21,5 milijona mark, zase in za Poschacherja pa po 1,235 milijona mark. Zaradi nadaljnjih dogodkov v Adrii Caravan je vse ostalo pri poskusu.

Tožilec ostaja pri svojem

Okrožni javni tožilec Franc Žunič je tudi na ponedeljkovi zadnji obravnavi, za katero so ostale le še zaključne besede strank, vztrajal pri vseh obtožbah, le delno je spremenil očitane zneske. Zatrdil je, da je v zvezi z očitanim dejanjem zbrana vsa dokumentacija, ki obdolženca dokazuje očitano protipravno privatizacijo z namenom osebne prilastitve, na kar po mnenju tožilca kažejo tudi zaupna pisma, tožilec pa je vztrajal tudi pri trditvi, da je Anžur prestopil meje svojih pravic in prekoračil pooblastila.

Po tožilčevem prepričanju sodni izvedenec ni opravil naloge, saj je namesto ugotavljanja dejanskega stanja dal pravni zaključek, za kar on ni pristojen, pač pa je to naloga sodišča. "Takšnega mnenja ni mogoče upoštevati in bi bilo potrebno zahtevati mnenje drugega izvedenca, kar je sicer bil predlog tožilstva, a je bil zavrnjen," je

A. KOŠMERL

dejal tožilec, ki je projektu, ki ga je vodil Anžur, očital, da zanj ni vedel nihče drug iz vodstva podjetja, medtem ko se je pravi namen projekta Anžur prikrival pred organi Adrie Caravan, na kar kažejo zapisniki sej in peticija vodilnih. "Sicer ni dvoma, da se je Adria Caravan nahajala v težkih likvidnostnih težavah, kar pa se je še poglobilo s prihodom Poschacherja na vodilno mesto in ustanovitvijo Adrie International. Jasno je, da v zvezi s projektom, ki naj bi po zagotovilih obtoženega rešil Adrio Caravan, ni bilo nikogar, ki bi imel interes ščititi družbeni interes, prav nasprotno," je menil tožilec Žunič.

Glažuta uničena

Za vandalizem krivo lastninsko preoblikovanje?

LOŠKI POTOK - Glažuta leži na obrobju potoške občine sredi obširnih gozdov. Pred drugo vojno je bilo tu kar precejšnje naselje v glavnem delavskih družin, ki so delale na veliki žagi, ki je med vojno pogorela. Po vojni ni bila več obnovljena, pač pa je tam zrasel mogočen gozdarski dom, v katerem je delovala restavracija. Gozdno gospodarstvo Kočevje pa je kar precejšnja sredstva vložilo za urejanje zimsko športnega centra, ki pa nikoli ni zaživel. Ko je bilo tam vse manj stalnih gozdnih delavcev, so celotni kompleks oddali v najem za gostinske, prenočitvene in rekreativne namene, ki so nekaj let pritegovali mnoge turiste, še posebej v času, ko je tam deloval znani bioenergetik.

Da se je GG lahko lastnik, je bivši GG stavbe in funkcionalno zemljišče oddal Biotehnični fakulteti - oddelek za gozdarstvo, nad to darilno pogodbo pa je stal republiški sklad in kot nekateri trdijo, je celoten kompleks prešel v last fakultete šele pred kratkim. V tem času, ko dejansko ni bilo definirane lastnika, pa so bile stavbe prepuščene na milost in nemilost vsakomur, ki je neovirano prihajal vanje. Prava katastrofa pa se je pokazala po preteku te zime, saj je uničeno vse, kar se je uničiti dalo. Kaj je vodilo vandale k takemu početju, je težko reči. Kdo bo za škodo, ki po prvih ocenah znaša skoraj 10 milijonov tolarjev, odgovarjal, pa je veliko vprašanje. Ta škoda pa bo seveda še nekajkrat večja, če bodo hoteli dom preurediti in na novo opremiti.

A. KOŠMERL

NAJNEVARNEJŠI OBMOČJI

Območji, ki ga pokriva UNZ Novo mesto in UNZ Krško, sta bili v preteklem letu po deležu smrtnih žrtev na cestah glede na število prebivalcev najnevarnejši. Na območju UNZ Novo mesto je umrlo, preračunano na milijon prebivalcev, 310 udeležencev v prometu, sledi pa UNZ Krško z 249 žrtvami na milijon prebivalcev. Relativno najbolj varni sta bili Koroška (108) in Severno Primorska regija (133). S povečevanjem prometa na magistralni cesti Ljubljana-Obrežje lahko na našem območju v prihodnosti pričakujemo veliko prometnih nesreč s hujšimi posledicami.

Bo sedanje vodstvo pod drobnogledom?

"Ironija usode je, da je obdolženec v kazenskem postopku zato, ker je želel preprečiti usodo Adrie Caravan, kakršni je to podjetje priča sedaj, ko je pred zaključkom stečaja. Nemogoče je seveda ocenjevati, ali bi projekt, ki ga je Anžur podpiral, uspel ali ne, ker je bil projekt, kot to pravi tožilstvo, "pravočasno" ustavljen, vsekakor pa je mogoče nesporno ugotoviti, da so bili projekti in rešitve ljudi, ki so za obtoženim prevzeli vodenje podjetja, neuspešni. In vprašanje je, ali bodo ti, ki so podjetje pripeljali tako daleč, deležni prav tako natančne ocene sodišča," je v zaključni besedi dejal Anžurjev zagovornik mag. Emil Zakonjšek, ki je opozoril, da obtožba vztraja na mnenjih, ki ne temeljijo na dokazih, ampak na prepričevanju.

Opozoril je na katastrofalno stanje podjetja pred sedmimi leti, kar je potrdil tudi sodni izvedenec. Podjetje v letu 1990 ni moglo poravnati niti svojih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja, kaj šele, da bi poravnalo svoje tekoče obveznosti. 25 milijonov mark bi zadostovalo samo za poravnavo zapadlih kratkoročnih obveznosti, vendar le, če bi šlo za trajno in dolgoročno financiranje, vendar pa zato, ker je bila Adria rizični dolžnik, v Sloveniji ni bilo banke, ki bi dala Adrii vsaj tolar kredita. Ustanovitev podjetja, ki bi združilo ves kapital, glede na stanje podjetja in tedanje razmere, je bila po oceni izvedenca ekonomske uprave nič. Zagovornik je zanimal očitke, da je šlo za tajni projekt, saj so bili z njim seznanjeni vsi pristojni in odgovorni delavci ter analitiki in strokovnjaki, ki so izdelali številne analize. O projektu je bila seznanjena tudi vlada.

"Opozoriti je potrebno, kako je obtožba pristransko in v nasprotju z dejstvi in dokazi povzela dejansko stanje in na podlagi napačnega dejanskega stanja napravila napačne pravne zaključke v škodo obdolženca," je dejal Zakonjšek. Tožilec je namreč med drugim spregledal, da je bil obdolženec

predsednik poslovnega odbora in je izvajal odločitve, sprejete na poslovnih odborih, za to je bil pooblaščen in odgovoren. Vse odločitve so bile sprejete soglasno, razen na seji 12. junija 1991 je Ivan Jaklič glasoval proti.

Obtožnica Anžurju očita, da gre za neodplačen prenos, kar pa je zanikal tako senat kot zagovornik: "V pogodbi je jasno navedeno, da gre za odplačan prenos, saj IMV zadrži terjatev do Adrie International. Ta terjatev se ne vrača v obdobju štirih let, niti se v tem obdobju ne obrestuje, po tem času pa začno teči obresti, medtem ko se glavnica izplačuje iz 50 odstotkov dohodka, terjatev pa se lahko predčasno poplača."

Anžurjev zagovornik je opozoril, da je obtožba nekorektna, kazenski postopek pa da je bil nezakonit, saj je imela obramba šele na glavni obravnavi možnost predlagati dokaze. "V preiskavi obramba ni mogla izvajati dokazov v svojo korist, kar je ustavno jamstvo kazenskega postopka. Te napake ni odpravilo niti sodišče, ko je odločalo o ugovoru zoper obtožnico. Postopek se je vodil zaradi dejstva, ker je tožilstvo trmasto vztrajalo pri svojih obtožbah, ki niso argumentirane, temveč se utemeljujejo s trditvami in stališči,

• Marjan Anžur je poudaril, da je postopek zoper njega zahteval dve žrtvi: delavce, ki so izgubili tvevanje, in njega, ki se je moral golorok braniti pred neverjetnimi obtožbami: "Zdržal sem, ker imam čisto vest, ne morem pa razumeti tožilca, da kljub dokazom še vedno vztraja na istih stališčih, obtožba pa nima ekonomske podlage." Anžur je mnenja, da so v Sloveniji še vedno močni lokalizmi, kar je v Novem mestu, kamor se je vozil iz Ljubljane 7 let, še kako občutil, očitno pa je mogoče tudi, če je kdo pri svojem delu uspešen.

čeprav so imeli organi pregona vso dokumentacijo na voljo že od leta 1992 dalje in postopek ni odkril nič novega," je rekel Zakonjšek.

T. GAZVODA

V 40 letih ceste vzele generacijo

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v 25 letih sicer naredil veliko, čeprav še vedno ni zakonskih okvirov prometne varnosti - SPV naj ima vsaka občina

"Ko smo pred petimi leti praznovali 20-letnico Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Slovenije, smo postavili jasno zahtevo, da potrebujemo nov zakon o varnosti v cestnem prometu, zakon, v katerem bo vse tisto, kar je že mnogim državam prineslo večjo varnost. Danes, ob 25-letnici sveta, zakona še vedno nimamo," je na slovesnosti ob jubileju Sveta v Ljubljani dejal predsednik Ivan Winkler.

Vendar pa pomanjkanje pravne ureditve ni edina ovira tistih, ki želijo s preventivo zmanjšati nesreče in njihove posledice. Država za preventivno dejavnost namenja vsega skupaj 0,076 odstotka od 45 milijard, kolikor Slovenija vsako leto izgublja zaradi posledic prometnih nesreč. In prav v času po osamosvojitvi, ko je bil slovenski Svet za preventivo sprejet v svetovno zvezo, ko je ta v organiziranju slovenskih občinskih svetov videla model, ki ga je ponudila drugim državam članicam, mora slovenski Svet za preventivo prepričevati občinske oblasti, naj kaj storijo za preventivo ali naj vsaj ne ukinjajo svetov tam, kjer so že bili.

• V Sloveniji je v dobrih 40 letih v prometnih nesrečah umrlo 20 tisoč ljudi, poškodovano pa se je 300 tisoč oseb. Podatki, ki Slovenijo uvrščajo med najnevarnejše evropske države, so gotovo dovolj velik razlog za odločilne korake, s katerimi se bomo lahko postavili ob bok ostalim razvitejšim državam. Res da zaostajamo v razvoju modernizacije vozil in infrastrukture, vendar pa je glavno vprašanje zamuda na področju pravne ureditve, ki bo posamezniku postavljala norme obnašanja v prometu, državo pa predstavila v odločnejši luči, ki bo znala kršiteljem pristrichi peruti, ne pa da sedanji dolgotrajni postopki in zastaranja ustvarjajo pravo anarhijo.

Pri Krškem umrla 16-letna sopotnica

Voznik vinjen s ceste

KRŠKO - Vikend, ki je za nami, je na magistralni cesti št. 10-3 pri Krškem zahteval mlado življenje. V nedeljo, 11. maja, ob 2.15 je namreč 16-letni Miha M. iz Slovenj Gradca vozil osebni avto VW corrado od Drnovske proti Krškem. Pred Krškem, kjer vozišče poteka iz nepreglednega desnega ovinka v pregledni levi ovinek, je dohitel in v nepreglednem ovinku začel prehitevati voznika osebnega avta B. R. iz Pameč. Miha K. je zapeljal na utrjeno bankino in po njej vozil 30 metrov, ko pa je zapeljal nazaj na vozišče, je izgubil oblast nad vozilom, tako da je avto bočno drsel proti desnemu robu vozišča kar 60 metrov.

Avto je nato zaneslo po strmem pobočju, poraslem z gostim grmičevjem in manjšimi drevesi, prevrnil se je na streho in po 23 metrih na strehi tudi obstal. Vsi potniki in voznik so ostali v avtu. V nezgodi je na kraju umrla potnica 16-letna Tamara M. iz Brezic, lažje se je poškodovala 20-letna L. S. iz Slovenj Gradca, huje pa 18-letni K. S. in 18-letni Č. D., oba iz Brezic, medtem ko je bil voznik avtomobila Miha K. lažje ranjen.

Policisti so ugotovili, da je voznik opravil voziški izpit pred mesecem dni, preizkus alkoholiziranosti pa je pokazal, da je imel 0,77 promila alkohola v izdihnjem zraku.

DELIMO SI REP

Da je veljavni zakon o varnosti v cestnem prometu zastarel, kaže tudi določba o omejitvah hitrosti v naselju. Le še Slovenija in Portugalska imata namreč skozi naselje dovoljeno hitrost 60 km/h, čeprav se prav v naseljih zgodi kar dve tretjini prometnih nesreč.

T. GAZVODA

NA SLOVESNOSTI TUDI PREDSEDNIK REPUBLIKE - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Slovenije letos praznuje 25-letnico delovanja. Jubilej so obeležili predvsem s akcijami in izdanimi publikacijami, prejšnjo sredo pa so jubilej počastili tudi s prireditvijo, ki se je udeležil tudi predsednik države Milan Kučan, ob njem pa je na sliki predsednik Sveta za preventivo Ivan Winkler. (Foto: T. Gazvoda)

Kozmusova rekordno, Primc sijajno

Odličan začetek sezone na prostem brežiških metalcev kladiva in novomeškega metalca diska - Igor Primc lahko z upanjem na medalje pričakuje največji tekmovalci

BREŽICE, NOVO MESTO - Mednarodni atletski miting metalcev v Slovenski Bistrici je minil v znamenju tekmovalcev z našega konca. Igorja Primca je prisotnost odličnih hrvaških tekmecev Mustapiča in Prskala vzpodbudila, da je v metu diska že tretjič presegel 63 m, v metu kladiva pa sta bila neverjetno učinkovita brat in sestra Kozmus. Tako Simona kot Primož sta dosegla nova državna rekorda.

Igor Primc te dni ne skriva veselja nad dobro formo. Čeprav načrtuje najboljše izide kasneje, ko bodo na vrsti najpomembnejša tekmovanja - mediteranske igre in svetovno prvenstvo - sedaj tudi že na treningih krepko presega 62 m, v Slo-

venski Bistrici pa je po poprečnem metu 59,20 m v prvi seriji najprej dvakrat prestopil, v tretjem metu pa je disk že tretjič v njegovi karieri na uradnem tekmovanju poletel dlje oziroma natanko 63 m, s čimer je za lastnim državnim rekordom, ki ga je

postavil letos pozimi v Splitu, zastal za 74 cm. Njegove priprave potekajo brez težav, predvsem pa je pomembno, da se lahko letos na najpomembnejša nastopa pripravljiva v miru, saj mu ni treba mrzlično loviti norme, tako kot lani pred olimpijskimi igrami in predlani pred svetovnim prvenstvom. Tudi nastop na obeh tekmovanjih tako ne bo več le v slogu, "pomembno je, da ne razočaram", ampak se bo vsaj na sredozemskih igrah moral potegovati za eno izmed medalj, ki mu jo met preko 62 m takorekoč že zagotavlja.

Mlada atletinja brežiškega Fita Simona Kozmus, ki je že pred kratkim izredno presenetila, ko je popravila državni rekord v metu kladiva za več kot 4 m, je tokrat dodala še piko na i in absolutni državni dosežek v metu kladiva tako v Sloveniji znaša kar 51,38 m, kar je presenetilo tudi največje poznavalce metalških atletskih disciplin.

Nič manj ni svojih trenerjev tudi v metu kladiva zadovoljil Simonin mlajši brat Primož, na katerega je državni rekorder v tej brežiški disciplini in njun trener Vlado Kevo opozarjal že lani. Tudi on je bil tokrat rekorden - z 58,04 m dolгим metom je postavil mladinski državni rekord, da prekosi svojega trenerja v članski konkurenci, pa bo moral preseči 70 m.

I. V.

Tomova dekleta res vrhunsko

Na enem najmočnejših mladinskih turnirjev v Evropi šest medalj za tekmovalke badmintonskega kluba Tom z Mirne

MIRNA - Badmintonisti mirnskega Toma so se še enkrat izkazali na močnem mednarodnem turnirju v Nemčiji, ki je zanje očitno srečen kraj. V ponedeljek zjutraj so se utrujeni, a zelo zadovoljni vrtni iz Friedrichshafna ob Bodenskem jezeru, kjer je na enem najmočnejših evropskih turnirjev za mlade igralce nastopilo 325 badmintonistov iz osmih evropskih držav. Izjemni uspeh so dosegla dekleta, ki so se dvakrat povzpela na najvišjo stopničko.

Medtem ko sta lani izpadli že v prvem kolu, sta letos sestri Silvester v kategoriji do 12. leta tudi na najvišji ravni dokazali svojo izjemno nadarjenost. Čeprav so vsi pričakovali zmago nemške čudežne deklice Aline Decker, ki je v polfinalu z 2:1 izločila Špelo Silvester, je bila Urša v finalu zanjno premočna. Prvi niz je Senturperčanka dobila z 11:5, drugega izgubila na razliko z 10:12 in v tretjem Nemko dotokla z 11:3. Sestri Silvester sta nastopili tudi v igri parov in se uvrstili v polfinale, kjer sta ju ugnali Nemki

Zimmermanova in Kleinova z 2:1, čeprav sta naši dve dobili prvi niz s 15:5.

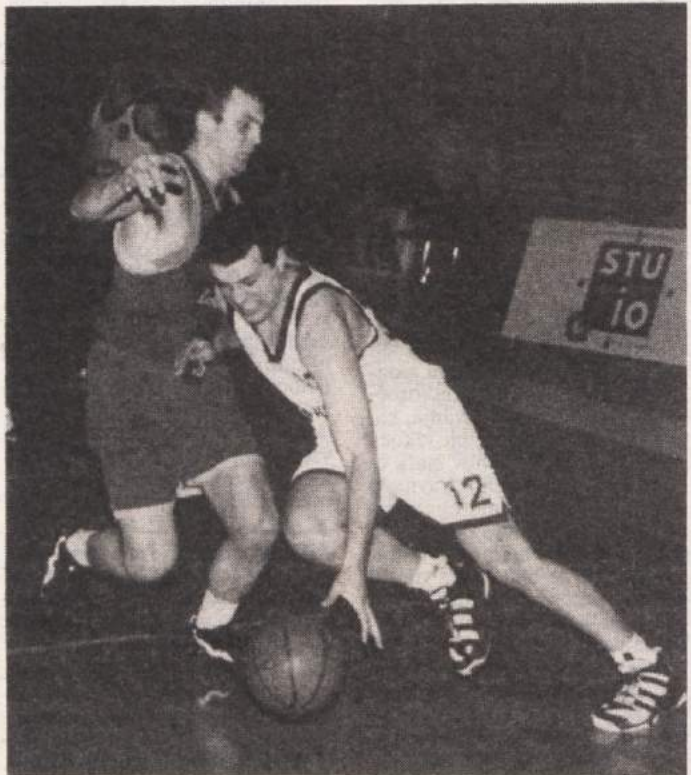
Med igralkami do 18. leta sta Tomovi igralki Urša Plahutnik in Nina Šumi prav tako posegli na sam vrh. Bolj kot njuna finalna zmaga v igri parov je strokovnjake presenetil njun polfinalni uspeh, ko sta premagali odlični Danki Rasmussenovo in Cosmusovo z 2:0. Danska je namreč za Indonezijsko druga najmočnejša badmintonska vesela na svetu. Čeprav nekoliko utrujeno od polfinala sta potem Tomovi igralki v finalu z 2:1 (3:15, 17:4, 15:9) premagali tudi Nemki sestri Herre. V igri posameznice sta se obe prebili do polfinala in tako Tomu priborili peto oziroma šesto medaljo, med 18 ekipami pa skupno drugo mesto.

Med fanti Tom ni bil tako uspešen, saj je bila tu konkurenca še hušja. Še najdlje je posegel Aleš Murn, ki se je prebil do četrtfinala oziroma se je uvrstil med najboljših osem v kategoriji do 18. leta, kar je prav tako lep uspeh obetavnega Novomeščana. I. V.

Konjske dirke v Šentjerneju

V nedeljo ob 14.30

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 18. maja, bodo na šentjernejskem hipodromu kasaške dirke, na katerih bo v osmih točkah programa nastopilo več kot 70 konj, med katerimi bodo tudi najboljši zasluzkom preko 900 tisoč tolarjev. Prireditelj se bo začela ob 14.30, mladina do 15. leta ima vstop prost, po končanih dirkah pa bo na prireditvenem prostoru veselica. Domači organizatorji bodo imeli v ognju kar nekaj želez, največ pa pričakujejo od Pelizone, Fin Keya, Figarja AS, Peri Lobel, Pikobele in Agila.

DO KONCA NA NOŽ - Čeprav so košarkarji novomeške Krke na derbiju z Loko kavo, ki je bila po rednem delu prvenstva A-2 lige uvrščena pred Novomeščani, sredi drugega polčasa že krepko vodili, se Škofjeločani niso predali, saj jim je šlo za biti ali ne biti, poraz pa je zanje pomenil takorekoč izločitev iz boja za napredovanje v 1. ligo. Stanko Lučev, ki je v novomeškem moštvu zadolžen za posebne naloge v obrambi, je takole prodiral pod škofjeloški koš. Na tekmi je dosegel osem točk. (Foto: I. V.)

PLESALI SO ZA POKAL OTOČCA

OTOČEC - Na finalnem plesnem turnirju za pokal Otočca v standardnih in latinskoameriških plesih, na katerem se je pomerilo po šest najboljših parov iz predtekmovanj, sta med pionirji zmagala Luka Ajdišek in Diana Šinkovec, druga sta bila Marko Žagar in Lara Gornik, tretja pa Anže Korelec in Vesna Ban. Med mladinci sta bila najboljša Mitja Fabian in Urška Gabriel, drugo mesto je pripadlo Alešu Petku in Ani Barbič, tretje pa Matjažu Valenciču in Tanji Colarič. Nastopali so mladi plesalci, ki pod vodstvom Borisa in Mirjane Vovk vadijo v okviru plesnega centra Dolenjske.

Krčani in krkaši so že prvoligaši

Posavsko-dolenjski derbi pripadel Krčanom - Lepa zmaga Novomeščanov nad neposrednim tekmečem Loko kavo - Dve koli pred koncem sta obe moštvi že brez skrbi

KRŠKO, NOVO MESTO - Dve koli pred koncem končnice prvenstva slovenskih košarkarjev za razvrstitev od 9. do 16. mesta sta si oba predstavnik z našega konca, Krško in novomeška Krka, že zagotovila nastop med prvoligaši v naslednji sezoni, ki bo za Krčane tretja zapored, za Novomeščane, ki so leta 1992 začeli takorekoč od začetka, pa prva v samostojni Sloveniji.

Dolenjsko posavski derbi v Krškem prejšnjo sredo je bila pomembna, a nikakor ne usodna tekma za obe moštvi. Novomeščani so začeli boljše od domačih košarkarjev in so že povedle s 23:11, potem pa sta vstopila v igro Jeklin in Ademi in sledilo so minute domačih košarkarjev, ki so prvi polčas dobili z 52:47.

Ko se je sredi drugega polčasa Jeklin poškodoval in zapustil sportni boj, sta njegovo delo uspešno dokončala Ivo Nakič in Mišel Krajcar. Najboljši strelci v krškem moštvu so bili: Nakič 40, Jeklin 18 in Krajcar 18; za Krko pa Simon Petrov 24, Matjaž Smodiš 24, Samar 14 in Stipančič 10.

V sobotnem 12. kolu so imeli Novomeščani, ki so se doma srečali z neposrednimi tekmeči za uvrstitev v 1. ligo in prvaki A-2 lige škofje-

loško Loko kavo, težje delo od Krčanov, ki so se v gosteh pomerili z že zdavnaj odpisanim prvoligašem Rogaško Donatom Mg. Oboji so svojo nalogo opravili odlično, kar predvsem velja za Novomeščane, ki so nasprotniku v prvem polčasu še pustili, da jim je dihal za vrat, razlika na polovici srečanja pa je bila majhna (38:36). Takoj na začetku drugega polčasa so Novomeščani, krepko spodbujani z nabito polne in krepko glasne tribune, iz minute v minuto povečevali razliko in povsem razorožili nasprotnike, končni izid, 83:60, pa bi lahko bil še višji. Najboljši strelci Krke so bili: Smodiš 27, Simon Petrov 19 in Bajc 19.

Tekma v Rogaški Slatini je bila v prvem polčasu, ki so ga dobili domačini s 56:51, polna sprememb, začetek drugega polčasa pa je bil izenačen vse do zadnjih minut, ko je

na prizorišče stopil Ivo Nakič in stvari postavil na svoje mesto ter Krškemu z zmago s 116:99 že zagotovil obstanek v prvi ligi. Največ zadetkov za Krško so dosegli: Ademi 35, Nakič 28, Zaturiski 15 in Krajcar 14.

Pred sinočnjim predzadnjim kolum sta bila s po 21 točkami na vrhu lestvice Litostroj Slovan in Krško, Krka je bila tretja in Kraški zidar četrti s po 20 točkami, Loka kava pa peta z 19 točkami. Sinoči so Novomeščani igrali v Rogaški Slatini, Krčani pa doma s Kraškim zidarjem. Novomeščani bodo letošnjo sezono zaključili v soboto, ko se bodo ob 20. uri doma srečali s šentjurskim Kemoplastom. I. V.

VODI GRABROVEC

METLIKA - V tretjem kolu občinske nogometne lige Metlike je Slamna vas z 1:0 premagala Dobravice. Polcija je igrala z Metliko II 0:0, Mladina Metlika je premagala Boršt z 1:0, Radovica Metliko z 2:1, Grabrovec Suhor s 3:0, izid tekme Lovkiva: Rosalnice pa je bil 1:1. Vodi Grabrovec, druga je Polcija in tretja Mladina Metlika.

KOČEVCI GOSTITELJI V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ - Zaradi prekinitve tekme proti Cerknici v Kočevju so kočevski nogometarji kaznovani s prepovedjo igranja dveh tekem na domačem igrišču. Zato so srečanje šestega kroga proti Vevčam odigrali v Črnomlju in ga izgubili z 2:1. Trener Srečko Rajšel ima še kar naprej težave, saj ne računa več na starejše igralce, mladi pa še niso kos tudi tekmovalcu v medobčinski ligi.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

VSEENO ZADOVOLJNI

RIBNICA - V prvem krogu medrepublickega rugby lige so igralci Ribnice izgubili tekmo proti Zagrebu z izidom 67:5. Kljub visokemu porazu niso bili razočarani, saj so gostje starejši in bolj izkušeni. Ob koncu tedna se bodo Ribničani udeležili mednarodnega turnirja v Franciji, zato so tekmo drugega kroga proti zagrebški Mladosti preložili. Čez dva tedna jih čaka še nastop na mladinskem rugby festivalu v italijanskem Trevisu.

ZMAGA BREŽIC

SEVNICA - Na polfinalnih turnirjih regionalnega pokala šahovske zveze Posavja je v Sevnici druga ekipa krškega Triglava premagala Sevnice z 2,5:1,5, v Krškem pa so Brežice z 4:0 premagale tretje krško moštvo. V finalu je druga krška ekipa z 25:1,5 premagala Brežice.

VODI KUZMIČ

SEVNICA - Po štirih mesečnih hitropoteznih turnirjih šahovskega kluba Milan Majcen iz Sevnice z 58 točkami vodi Bojan Kuzmič, drugi je Andrej Grile s 55 točkami in tretji Franc Derstvenšek s 52 točkami. Aprilski turnir je dobil Toni Kranjec, majski turnir pa bo 18. maja ob 9. uri v klubskih prostorih.

Savaprojekt uspešno doma in po svetu

Gimpelj šesti na Osvoboditvi

KRŠKO - Kolesarji krškega Savaprojekta so zadnje tedne nastopili na številnih dirkah. Člansko moštvo je skupaj z ljubljancem Robertom Pintaričem praznike preživel na etapni dirki Osvoboditev (Liberazione) v okolici Rima. V četrti etapi se je izkazal Andrej Gimpelj s šestim mestom, v skupni uvrstitvi dirke, na kateri je nastopilo kar 310 kolesarjev, pa je bil Pintarič 19., Gimpelj 52. in Aleš Poljanšek 67.

Na dirki za kriterij slovenskih mest v Kamniku se je pri mlajših mladincih izkazal Primož Četrnič z drugim mestom, medtem ko je bil Dejan Žnidaršič pri starejših mladincih dvanajsti. 4. maja je bil v Novi Gradiški med člani Damjan Četrnič 19., Dejan Žnidaršič pa med starejšimi mladinci deveti. Istočasno so starejši mladinci nastopili v Udinah, kjer je bil med mlajšimi mladinci Primož Četrnič šesti, Roman Plahuta osemnajsti in Alan Pernar dvajseti.

TUDI V PRIHODNJE BREZ DVORANE

KOČEVJE - Izid nedeljskega referenduma za uvedbo petletnega samoprispevka so z negotovostjo pričakovali tudi kočevski športniki. Kot je že znano, v mestu ob Rinzi nimajo športne dvorane, kar se močno pozna pri izidih večine ekip. Rokometarji in rokometaršice vse tekme igrajo v Ribnici in očitno jih bodo igrali še nekaj let, saj samoprispevek ni bil izglasovan. Na prostorske stiske so opozorili tudi odbojkarji, ki so pred referendumom pripravili 24 ur odbojke. Pomerila sta se kočevski zahod in vzhod. Izid je bil 1006:978 za vzhod. M. G.

DEŽ PREKINIL TEKMO

VRHNIKA - Balarji Sodražice tudi letos nastopajo v notranjski ligi. Medtem ko so lani zasedli šesto mesto, se letos resno potegujejo za uvrstitev v drugo ligo. V prvem krogu so gostovali na Vrhniki. Pri izidu 6:2 za njih je močan naliv prekinil tekmo. Nadaljevali so jo večerj in glede na nekoliko slabšega nasprotnika so zanesljivo zmagali. Jože Košmrlj, igralec in tehnični vodja kluba, nam je povedal, da bodo letos v Sodražici pripravili več državnih in regijskih tekmovanj.

TOPLIČANI IZGUBILI Z JESENICANI - Hokejisti Dolenjskih Toplic so v soboto, 10. maja, v ljubljanskem Tivoliju uspešno nastopili na prvem od desetih turnirjev v inline hokeju oziroma hokeju na rolerjih. Sedmo mesto med 20 članskimi moštvi so si priigrali z uvrstitvijo v četrtfinale, kjer jih je šele po kazenskih streljih premagal Acroni Jesenice. Zmagal je kranjski Triglav, ki je v finalu premagal Celje. Topličani, ki imajo v svojem moštvu tudi državne hokejske reprezentante Juga, Smoleja, Glaviča, Razingerja in Rebolja, imajo po prvem turnirju 4 točke in upajo, da se bodo uvrstili v finale državnega prvenstva v hokeju na rolerjih. (Foto: Borut Peterlin)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

- Teniški center Otočec organizira za svoje goste vrsto tečajev za otroke in odrasle. Otrokom od petega do desetega leta je namenjen tečaj Kalimero, v katerem se tečajniki naučijo začetnih udarcev po metodi mini tenisa, spoznajo pa se tudi s pravili igre in se naučijo obnašati na igrišču. Tečaj Popaj je namenjen otrokom starejšim od deset let, v njem pa je tečajniki naučijo osnovnih udarcev po analitični metodi. Tečaji trajajo po 10 ur, v skupini pa je od 6 do 10 tečajnikov.
- Odraslim so namenjeni začetni tečaji challenge, nada-

ljevalni australian open in situacijski US open, kjer sodelujejo v skupini 3 do 4 tečajniki, v procesu učenja pa učitelji tenisa uporabljajo tudi video kamero, da si svoje znanje tečajniki lahko bolje predstavljajo. Teniška klinika je namenjena individualnemu delu enim ali dvema igralcema. Intenzivni programi učenja bodo potekali od ponedeljka do petka ob popoldnevih, ob sobotah in nedeljah pa po dogovoru. Vse dodatne informacije v zvezi s tečaji dobite po telefonu (068) 75 458 ali v Teniškem centru Otočec osebno.

DUATLONCI ZA NASLOVE V STRAŽI - V nedeljo natanko ob 12. uri se je 54 slovenskih tekmovalcev v duatlonu takole podalo na prvi tekaški del letošnjega državnega prvenstva, ki so ga v Straži pripravili mladi člani straškega triatlonskega kluba. Najboljši čas na 5 km teka, 20 km kolesarjenja in 3 km teka je dosegel Sašo Juraja (56 minut in 39 sekund), član moštva Energija, ki je zmagal tudi med člani, med ženskami pa je bila najhitrejša Nada Kozjek (Novice). Od domačih tekmovalcev je bila Marjeta Sajevec (na sliki prva z leve) med članicami tretja, njen brat Peter pa je bil med mladinci do 20. leta drugi. Na duatlonu za začetnike, ki so ga pripravili za uvod v državno prvenstvo, je bil najhitrejši Borut Retelj. (Foto: I. V.)

Sevničani za tretje mesto

Rokometaši Lisce izgubili po pristranskem sojenju

LJUBLJANA - V odločilni tekmi v boju za naslov kadetskega državnega prvaka so kadeti Lisce izgubili tekmo s kadeti RD AM Cosmos Slovan s 26:21 (13:10). V izjemno težki in izenačeni tekmi so Sevničani popustili šele v zadnjih minutah in se sprijaznili s porazom, pri katerem pa sta obilno sodelovala sodnika, ki sta gostom prisodila kar 26 minut kazni, domačim pa le šest! Domači rokometasi so ponujeno darilo dobro izkoristili, saj so nekateri Sevničani večino tekme odigrali z grožnjno tretje izključitve.

Sevničani pa kljub porazu zaslužijo pohvalo za borbenost in tudi za igro, čeprav je bila ta ob fizično močni domači obrambi in odličnem vratarju Slovana premalo učinkovita. Tako se bodo v tekmi za 3. mesto v zadnjem kolu prvenstva pomerili v nedeljo dopoldne v domači dvorani s škofjeloškimi Seširjem, v Celju pa za naslov državnega prvaka RK Celje Pivovarna Laško in že omenjena ljubljanska ekipa. Naj spomnimo, da so oba finalista Sevničani in domači dvorani premagali in s tem nedvoumno potrdili svoje mesto v vrhu slovenskega rokome-

ZMAGA OGULINA IN HVASTJE

Na prvi tekmi za državno prvenstvo v motokrosu v Lemberku je v razredu do 80 ccm Novomeščan Matej Žvan (Kobra) zasedel drugo mesto, Jaka Može (Mel Novo mesto) pa je bil četrti. V razredu do 125 ccm je bil Ludvik Mežnar (Mel) četrti, v razredu do 250 ccm pa Andrej Čuden (AMD Brezice) šesti in Damjan Pavkovič (Fun Sport Krško) sedmi. Na dirki podmladka je v razredu do 80 ccm Andrej Hvastja (Mel) zmagal, Boštjan Ocvirk (Fun), ki mu je bila to prva dirka, pa je bil enajsti. V razredu podmladka do 60 ccm je zmagal Dejan Ogulin (Nik Semič), Nik Rovani, sin znane krškega televizijskega novinarja Gorana Rovana, je bil peti, Tomi Naglič (oba Fun) pa deveti.

Najmlajši gredo v München

Novomeški nogometaši povsod zmagujejo

NOVO MESTO - Nogometno moštvo Radia Krka še naprej niza zmage. V nedeljo so novomeški nogometaši v gosteh premagali Brda s 3:0 (1:0). Prva dva zadetka je iz prostih strelav dal Gorazd Plevnik, tretjega pa Dejan Rodič, najboljši mož na igrišču pa je bil vratar Ivica Pavič. Včeraj so igrali v gosteh v Idriji, v soboto pa se bodo od 16.30 doma pomerili z Lescami. Uspešni so bili tudi mladi - mladinci saj so doma premagali Zarjico z 2:1, kadeti v gosteh Kamnik s 5:2, starejši dečki so igrali doma s Slovanom Slavijo 2:2, mlajši dečki pa so v gosteh s 5:1 premagali Tabor Grosuplje.

Mlajši dečki so nastopili tudi v slovenskem finalu pokala Patrick, kjer so po streljanju 11-metrov premagali Dravograd ter se tako uvrstili na evropski turnir v München. Vsekakor je to najbolj zgovoren dokaz dobrega dela z mladimi in lep obet za boljše prihodnost novomeškega nogometa.

Zagorcu mrzla zmaga na Bledu

Dež, mrz in strmi klanec so krivci, da je večina kolesarjev na Bledu odstopila - Uspešno tudi v Italiji

NOVO MESTO - V soboto, 10. maja, je mladinska vrsta kolesarskega društva Krka Telekom nastopila na Bledu, kjer so mlajši mladinci vozili deset dvokilometrskih krogov s strmim 800 m dolgim klanecem. Med mlajšimi mladinci je Gregor Zagorc zmagal, Jure Zrimšek pa je bil sedmi, medtem ko je zaradi dežja, mraza in težke proge večina nastopajočih omagala pred ciljem in odstopila. Podobno je bilo tudi med starejšimi mladinci, ki so vozili 20 krogov, od 60 nastopajočih pa je cilj videlo le 8 kolesarjev. Zmagal je član kranjske save Marko Zepič, najboljši od naših pa je bil Peter Ribič na petem mestu. Po dirki je trener novomeških mladincev Janez Jagodič povedal, da mu je žal, ker je fante sploh poslal na štart tako težke dirke v tako zahtevnih pogojih.

V nedeljo so novomeški in krški mladinci nastopili v Vidmu v Italiji na dirki Praznovanje vina, kjer je zmagal Boštjan Krevs iz Lenarta,

Gregor Zagorc je bil tokrat drugi, Klemen Logar peti in Jure Zrimšek, ki je zaradi okvare v zadnjem kilometru izpustil eno od prvih treh mest, pa deveti, medtem ko je bil član Savaprojekta Primož Četrtič četrti. Starejši mladinci so v nedeljo nastopili na dirki Corno di Rosazzo v okolici Vidma. Na 100 km dolgi progi je bil od naših najboljši, sedmi Dejan Žnideršič iz Savaprojekta, Novomeščana Jože Puš in Peter Ribič pa sta osvojila enajsto oziroma trinajsto mesto.

Do dirke za veliko nagrado Krke, ki bo 31. maja oziroma 1. junija, bodo mlajši mladinci zbirali točke, na osnovi katerih bodo sestavili tričlansko moštvo za olimpijske igre mladih v Lizboni. Sedaj vodita Krevs in Zagorc, ki imata nastop tako rekoč že zagotovljen, za tretje mesto v moštvu pa imata precej možnosti tudi Novomeščan Zrimšek in Krčan Četrtič.

I. V.

SEVNIČANKE PODPRVAKINJE - Na zaključnem finalnem turnirju državnega prvenstva v rokometu za učenke osnovnih šol v Sevnici so zasluženo, že četrtič, zmagale Škofjeločanke iz OŠ Ivana Groharja, ki so v finalu premagale domačo ekipo OŠ Savo Kladnik z 21:11. Škofjeločanke so si nastop v finalu zagotovile po napeti tekmi z Ribničankami (OŠ dr. Franceta Prešerna), ki so jih ugnale šele po streljanju sedemmetrovk s 15:14, domačinke pa z zmago s 14:12 proti OŠ Črenšovci. V tekmi za 3. mesto so Ribničanke premagale Črenšovčanke z 18:14. Zmagovalkam je podelil pokal in kolajne državni sekretar za šport dr. Janko Strel, domačinkam pa selektorka slovenske ženske rokometne reprezentance Marta Bon (na posnetku). Priznanj za najboljšo igralko je iz rok kapetanke državne reprezentance Tanje Polajnar prejela Enisa Nikočević, najboljša vratarica je bila prav tako Škofjeločanka Rajčičeva, strelka pa Ribničanka Kristina Mihič. (Foto: P. Perc)

Številne zmage sevniških tekačev

Uspešen začetek sezone

SEVNICA - Sevniški atleti so uspešno nastopili na več tekmovanjih v začetku poletne atletske sezone. Na mednarodnem mitingu v Novi Gorici je bila Petra Radišek med članicami četrta v teku na 400 m (1:00,23), Klavdija Tomažin pa osma. V teku na 1000 m je bila Jasna Zagoršek druga (2:59,00). Robert Grojzdek je bil v teku na 800 m deseti, Damjan Horjak pa petnajsti.

Na 3. maratonu Terme čatež so med osnovnošolci Sevničani dosegli trojno zmago (1. Vodenik, 2. Kralj, 3. Vrtič), prav tako med osnovnošolkami (1. Pungerčar, 2. Branka Vrtič, 3. Adrijana Vrtič), med mladinci je Robin Papež zmagal, zmagali pa so tudi Robert Grojzdek med člani, Zvonka Bregar med članicami in Janez Vrtič med rekreativci.

LIGA NA VITI

TREBNJE - V športnem centru Vita v Trebnjem bodo tudi letos maja in junija pripravili rekreativno košarkarsko ligo. Prijavite se lahko še danes in jutri oziroma do 16. maja po telefonu (068) 44-990.

BALINARJI ZAČELI

NOVO MESTO - V prvem kolu balinarske lige Dolenjske je Dana premagala Krmelj s 14:2, Sentjanž je izgubil s Krškim z 2:14, Dolenja vas pa je z 9:7 premagala Cestarja.

ZMAGA ŽUPEVCA

NOVO MESTO - Na teniškem turnirju za odprto prvenstvo Slovenije v Domžalah je obetavni član novomeške Krke Nejc Župevc v kategoriji do 12. leta v finalu s 6:3 in 7:6 premagal Jureta Grabnarja iz Maribora ter tako dosegel svoj do sedaj največji uspeh.

BREZ SPREMEMB

RIBNICA - V četrtem krogu občinske lige Ribnice v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Divji jezdec: Elin Kot 4:1, Grafit:Spectrum Treid 1:3, Agaton:Biba Market T 1:1, Lašče:Kocica 6:4, ŠMD Turjak:Avtocenter Prestige 1:6. Na lestvici vodi Avto-center Prestige z 12 točkami, najboljši strellec je Janez Nosan z 12 zadetki.

RIBNIČANI V FINALIH

RIBNICA - Mladi ribniški rokometasi in rokometasice so se uvrstili v štiri finala. V Sevnici so deklince na finalu ŠSD zasedele tretje mesto, Kristina Mihič je bila razglašena za najboljšo igralko turnirja. Dečki so v Slovenji Gradcu osvojili drugo mesto, Leon Mikulin pa je bil najboljši igralec. Republiško finale za starejše dečke, letnik 1982, je bilo v Laškem. Inles je zasedel tretje mesto, Leon Mikulin pa je bil najboljši strellec. Mlajši dečki so na finalu v Ormožu osvojili naslov republiških prvakov, najboljši vratar je bil Daniel Melkič, strellec pa Nejc Oreš. Ribničani imajo v ognju še eno željo, to so starejše deklince, ki se bodo v soboto potegovale za uvrstitve v finale.

CESTNO PODJETJE
NOVO MESTO

VABI K SODELOVANJU

novoga sodelavca z višjo strokovno izobrazbo računalniške, elektrotehnične ali ekonomske smeri.

Od kandidata pričakujemo znanje programiranja (mrežne aplikacije, Windows okolje, poznavanje Windows 95, Office 95, Hardware).

Zaposlitev nudimo na delovnem mestu računalničar-programer. Zaželjene so delovne izkušnje in poznavanje računovodstva.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazilom o izobrazbi sprejemamo 8 dni po objavi na naslov: Cestno podjetje Novo mesto, Ljubljanska 47, Splošno kadrovski sektor.

Dodatne informacije lahko dobite na tel. št. 068/321-723 ali 068/322-531.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ
Zavod za prestajanje kazni zapora
Dob pri Mirni
8233 MIRNA

objavlja prosti delovni mesti:

1. INŠTRUKTOR V KPZ - V KUHINJI

2. POOBLAŠČENA URADNA OSEBA V KPZ

Pogoji:

K točki 1.

- srednja (štiri letna) gostinska šola (smer - kuhar), 2 leti delovnih izkušenj, izpit iz higienskega minimuma.

K točki 2.

- srednja (štiri letna) družboslovna, zdravstvena, penološka ali druga ustreznost smer, 6 mesecev delovnih izkušenj, starost do 27 let, moški z odsluženim vojaškim rokom.

Za objavljeni delovni mesti se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat/kandidatka izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, ki je po zakonu ovira za sklenitev delovnega razmerja v državnem organu; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje, bodo vabljeni na razgovor in opravljal psihološki preizkus s testiranjem.

Delovno razmerje bosta izbrana kandidata sklenila za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom 3 mesecev.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov, ki je naveden v objavi.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto na podlagi 100. člena Poslovnika Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto objavlja

javno zbiranje

predlogov za predstavnike uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti v Svet javnega zavoda Kulturni center Janeza Trdine

V skladu z 8. členom Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Kulturni center Janeza Trdine (Uradni list RS, št. 21/97) imenuje Občinski svet Mestne občine Novo mesto izmed priznanih delavcev s področja kulture dva predstavnika uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti v svet zavoda.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pripravlja in daje občinskemu svetu predloge za imenovanje, zato poziva k zbiranju predlogov za kandidate za dva predstavnika uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti v Svet javnega zavoda Kulturni center Janeza Trdine.

Predlagatelji kandidatov so lahko podjetja, zavodi, društva ter občani Mestne občine Novo mesto.

Predlog za kandidata mora vsebovati:

- predlagatelja,
- ime, priimek, rojstni datum, polni naslov stalnega bivališča kandidata,
- kratko utemeljitev,
- soglasje kandidata.

Predlagatelji naj posredujejo predloge na naslov: Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, najpozneje do petka, 23. maja 1997.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja bo posredovane predloge proučila in pripravila predlog za imenovanje na občinskem svetu.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

GLASBENA ŠOLA MARJANA KOZINE NOVO MESTO

razpisuje

SPREJEMNI PREIZKUS

ZA VPIS V GLASBENO ŠOLO ZA ŠOLSKO LETO 1997/98

Sprejemni izpit bo v soboto, 31. maja 1997, dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne od 14. do 17. ure.

Vpis velja za naslednje instrumente: klavir, harmoniko, violino, violončelo, kontrabas, kitaro, pihala, trobila ter za solepetje in plesno vzgojo.

Kandidati morajo predhodno v tajništvo šole dvigniti prijavnico za sprejemni preizkus.

Vse podrobne informacije lahko dobijo kandidati v tajništvo šole.

Nesporna zgodovinska dejstva, ki dokazujejo, kdo je bil v drugi svetovni vojni žrtev in kdo ne

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 215. maja 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznika pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Izgnanci iz Velike Doline s peticijo na ministrstvo

Dol. list št. 17, 30. aprila

Spoštovani, v zvezi s peticijo, ki ste jo med drugim naslovili na ministrstvo za notranje zadeve in na javnost, nanaša pa se na prepočasno reševanje zahtevkov za priznanje statusa žrtev vojnega nasilja, s tem pa seveda tudi na delo Upravne enote Brežice, želim pojasniti nekatera dejstva ter tako prikazati tudi drugo stran te zadeve.

Kot minister, pristojen za upravo, spremljam tudi delo upravnih enot in na podlagi zbranih statističnih podatkov ugotavljam, da se je obseg nalog v upravnih enotah v letu 1996 bistveno povečal, k čemur so svoj delež prispevali tudi zahtevki na področju, ki ga omenjate. Ob tem pa se število zaposlenih ni prilagajalo povečanemu obsegu dela, ampak je ostajalo v okvirih proračunskih možnosti in omejitev, ki jih je hkrati z drugimi ukrepi za ureditev razmer sprejemala Vlada Republike Slovenije.

Po podatkih, ki jih je posredovala Upravna enota Brežice, je bilo 30.4.1997 v tej upravni enoti vloženih 4.967 zahtevkov za priznanje statusa žrtev vojnega nasilja, 264 dodatnih zahtevkov za uskladitev rente in 552 zahtevkov za priznanje statusa vojne veterana. Do navedenega datuma je izdanih 2.914 odločb o priznanju statusa in ostalih pravic žrtev vojnega nasilja, v revizijo je bilo poslanih 2.468 odločb, iz revizije je bilo vrnjenih 1.273 odločb, v aprilu 1997 je bilo izplačanih 1.131 rent.

Menim, da je glede na kadrovske stanje v Upravni enoti Brežice pred uveljavitvijo novih zakonov Vlada Republike Slovenije ustrezno upoštevala povečan obseg dela in tej upravni enoti odobrila dodatne zaposlitve (5 delavcev za določen čas) ter druge oblike oziroma možnosti za reševanje nastale problematike. Vsekakor pa je tudi Upravna enota Brežice korektno in dokaj hitro opravila svoje delo. Ugotavljam pa, da je razlog po vašem mnenju prepočasnega reševanja zahtevkov članov vašega društva v dokaj pozni oddaji vaših zahtevkov. Večina zahtevkov je bila namreč (po podatkih Upravne enote Brežice kar 92%) vložena od 1. do 31. januarja 1996, vaših prvih 72 zahtevkov pa je bilo vloženo 17. januarja leta 1996 in je dobilo številko 2.465 in dalje, ostali zahtevki pa kasneje. Razen tega pa vas opozarjam še na dejstvo, da delo v upravi med ostalim temelji na vrstnem redu zahtevkov, saj je le s takim načinom dela možno zagotoviti ustrezno uveljavljanje in spoštovanje pravic strank v postopku.

Zavedam se dejstva, da je za vsakega posameznika njegov problem najpomembnejši, vendar pa je ob tem potrebno upoštevati, da so njegove pravice omejene s pravicami drugih. Zaradi tega ocenjujem, da je Upravna enota Brežice v okviru možnosti svoje delo doslej opravljala korektno, ob vašem razumevanju in spoštovanju nekaterih načel poslovanja uprave pa ga bo tudi ustrezno zaključila.

MIRKO BANDELJ
minister

• Novinarji so dejansko četrti veja oblasti, seveda v primeru, da to funkcijo resno opravljajo. (Šturm)

• Mi smo tudi z malim zadovoljni, samo če je tega v izobilju. (Cjuha)

Vladi nacistične Nemčije in fašistične Italije sta se s pogodbo dne 31.8.1941 sporazumeli za izselitev kočevskih Nemcev iz Ljubljanske in Reške pokrajine. (Pod okraj, srez Cabar so spadale slovenske vasi od Pungertja, Trave in delno Dragarska dolina).

Italijanska vlada ni pristala, da bi ta vprašanja urejali na meddržavni ravni (Nemčija-Italija), zato so septembra 1941 ustanovili dve družbi in sicer: Nemško preselilno družbo (Deutsche Umsiedlungs-Treuhandgesellschaft).

Italijanske oblasti so septembra 1941 ustanovile dve drugi novi družbi, in sicer "Splošno anonimno družbo za nepremičnine" Societ... Generale Immobiliare Anonima, s sedežem v Rimu. V tej družbi je imel tretjino delnic Vatikana. Druga družba se je imenovala Anonimna italijanska družba za celulozo (Societ... Nazionale Italiana Anonima Viscoza) s sedežem v Milanu. Prva je dala dve tretjini delnic, druga pa eno tretjino. Dogovorili so se za skupni pavšalni znesek 127.400.000 lir, od katerega je do zavezniške zasedbe Rima junija 1944 italijanska družba odplačala Nemcem prvi in le deloma drugi obrok.

Obe družbi pa sta bili ustanoviteljici nove družbe Emona (Istituto Agricolo Immobiliare Emona), ki je v imenu obeh družb ustanoviteljic nasproti imenovani nemški družbi prevzela poroštvo - vsaka v razmerju svoje delniške posesti (kmetijstvo - gozdovi). Iz tega sledi, da je bila Milanska družba bolj zainteresirana za gozdove, družba iz Rima pa za obdelovalno zemljo in zgradbe.

Družbi Emona je bila osnovna

skrb nakup in uporaba imovine kočevskih Nemcev. Sedež družbe Emona je bil v Rimu; glavni ravnatelj Eugenio Gualdi, tehnični ravnatelj Medici in administrativni ravnatelj Aldo Samaritani. Tehnična, administrativna in komercialna služba je imela sedež v Ljubljani. Za kmetijski del je bil zadolžen Giovanni Puppini, služba za gozdove pa je bila v Kočevju pod vodstvom dr. Giulia Doveri.

Družba Emona je na Kočevskem prevzela 40349 ha celotne površine, kar je 55%; največ v občini Mozelj, in sicer 70%, najmanj pa v občini Crmošnjice - 31%. To prikazuje tudi primerjava naseljenosti in posesti kočevskih Nemcev v teh dveh občinah. Najprej sta se nemška in italijanska družba dogovorili, da družba Anonima odkupi od nemške okrog 50.000 ha zemlje kočevskih in ljubljanskih Nemcev po povprečni ceni 3.000 lir za hektar. Stavbno in drugo imovino, posebej kar je pripadalo k stanovanjski hiši, hlev, senik in podobno se oceni po stvarni vrednosti; rok za končno plačilo so časovno dogovorili za 10 let.

Za izkoriščanje gozdov so se dogovorili z SAIC (Societa Anonima Agricola Industriale per le Produzione Italiana di Celulosa) iz Torviscoso in "Foresta" iz Genova (obe sta imeli sedež tudi v Kočevju). Za obdelovanje zemlje je visoki komisar za Ljubljansko pokrajino Emilio Grazioli 28. januarja 1942 objavil razglas, naj se tisti, ki bi radi opravljali javna dela v tistih krajih, ki so jih zapustili kočevski Nemci, do 15.2.1942 prijavijo na ustreznih obrazcih pri okrajnih glavarstvih.

V KANADI ZBIRALI ZA DEBELI RTIČ - Nedavno se je mudil na uradnem obisku v Kanadi generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Mirko Jelenič. Obiskal je tudi generalno sekretarko kanadskega Rdečega križa, Vseslovenski odbor pa je pripravil akcijo zbiranja denarja za Debeli rtič. Tako je Belokranjski klub pripravil na tradicionalnem jurjevanju tombolo. S tombolo in prispevki drugih slovenskih darovalcev so zbrali 7.500 dolarjev. Na fotografiji: predaja čeka in plakete generalnemu sekretarju RK. Od leve proti desni stojijo: predsednik Belokranjskega kluba Janko Bubaš, Mirko Jelenič, Jože Slobodnik in predsednik Vseslovenskega odbora Ivan Plut.

najemniških pogodb, največ v Mozlju (82) in v Starem Logu (80), do konca marca 1960 in do začetka maja že 1346 pogodb; največ v Crmošnjicah (363), Kočevju (358), ki so zajele 1186 ha površine, od tega okrog 700 ha njiv.

Prof. dr. Tone Ferenc v prvi knjigi Ljudska oblast na Slovenskem 1941-1945 (Država in državi), založba Borec 1985, knjižnica OF, št. 8, na straneh 325, 326 in 327 navaja:

"Ker je vsak nemški preseljenec lahko odpeljal s seboj tretjino živine, najmanj pa eno živinč, je dobila družba Emona precej živine, računali so okrog 2000 glav, raztreseni po hlevih v okrog 150 vasicah po vsem Kočevskem. Iz gospodarskih razlogov je družba začela zbirati živino v večjih hlevih, prizadevala pa si je tudi, da bi to bilo v nižinskih predelih, kar bi olajšalo dobavo krme. Tako je spravila v okolico Kočevja okrog 600 glav, drugo pa je bilo še vedno raztreseno po Kočevskem. Nemirne razmere, zlasti partizanski odgon živine iz hlevov (marca 5 glav, aprila 6 glav) za prehrano partizanskih enot in težave s krmiljenjem živine, so prisilile Emono, da je konec aprila sklenila odpeljati okrog 940 glav plemenske živine v Italijo. V arhivskem fondu 11. armadnega korpusa se je ohranil primerek "Programa pošiljanja živine Emona v Italijo", izdelan v Kočevju 2. maja 1942. Program ugotavlja, da ima Emona še 1884 glav živine, od teh 94 v okrajju Crnomelj, ki jih bodo prodali, in 53 v okrajju Draga, katerih usoda pa je neznana. Od 1737 glav na Kočevskem je 601 zavarovana, medtem ko je 1136 glav "ostalo v

manevrskem prostoru, ki se je začel ustvarjati med našimi četami in uporniški toplami". Zato so sklenili rešiti to premoženje tako, da bodo odpeljali v Italijo vso boljšo živino ženskega spola, medtem ko bodo moški spol in slab ženski prodali za zakon zavodu "Prevod". Program je določil vsebino vsakega transporta v Italijo, ki naj bi bili štirje s skupnim številom 939 glav, in tudi vsakega odгона v "Prevod", ki naj bi bili tudi štirje s skupnim številom 577 glav; skupno naj bi odpeljali s Kočevskega 1514 glav goveje živine. Na ožjem Kočevskem bi torej obdržali samo 223 glav, ne upoštevajoč 147 glav iz okrajev Draga in Crmošnjice.

S partizanskim osvobajanjem Kočevske je teklen s pomočjo v Osvobodilni fronti organiziranih slovenskih uslužbencev Emona tudi partizanski odgon goveje živine iz Emoninih hlevov v gozdove. Po Emoninih podatkih so partizani odpeljali 9. maja iz Koprivnika 10 glav, 10. maja iz Črne Potoka in Kočevske Reke 126 glav, 11. maja iz Dolge vasi in Ozlja 317 glav, 14. maja iz Koprivnika, Starega Brezja, Laz, Svetlega Potoka in Sp. Bukovja 87 glav, 17. maja iz Starega Loga 15 glav in 21. maja iz Cvišlerjev 2 glavi, skupaj torej 562 glav. Ker si je nato še maja povrnila 17 glav iz Dolge vasi, je bila končna izguba 545 glav, v takrat po Emoni ocenjeni vrednosti 2.725.000 lir; odpeljali so tudi 16 konj v vrednosti 160.000 lir. Pri tem pa niso vračunani partizanski odgoni živine z območij Kočevske Reke, Drage in Crmošnjic ter iz Klevčeva na Dolenskem. Ugotavljamo, da je bil partizanski odgon goveje živine največji tisti čas, ko jo je tudi Emona največ pošiljala za zakol v Italijo (6. maja v Alessandrio 315 glav, 13. maja v Brescia 42 glav, 15. maja v Imolo 56 glav pa tudi v Piacenzo 129 glav in Sežano 72 glav) in zavodu "Prevod" v Ljubljano (9. maja 156 glav, 13. maja 159 glav in 18. maja 14 glav). Tako se je stalež Emonine goveje živine samo v maju znižal od 1907 glav na 326 glav (v Kočevju 149, Crmošnjicah 34 in Dragi 53), v resnici pa jih je imela še manj, ker jih v Dragi ni bilo toliko, kolikor je računala.

Tisti čas je partizanska ofenziva popolnoma ustavila tudi Emonino izkoriščanje gozdov. 31. maja so iz Ljubljane poročali glavnemu ravnateljstvu "Emona" v Rim, "da so razmere nespremenjene že nekaj dni, ko se je skoraj popolnoma prenehalo s sekanjem lesa". Nekoliko več lesa so lahko posekali šele proti koncu leta, ko so ugotovili, da so namesto 100.000 m³ posekali le 20.000. Zato ni čudno, da je Emona prvi letni obračun sklenila s izgubo 4.475.760 lir. Ker ji je bilo zaradi navzočnosti partizanov na Kočevskem onemogočeno oceniti kakovost posameznih parcel, zlasti gozdnih, in ker je bilo spomladi in poleti 1942 precej porušenega hišnega fonda, se je morala Emona dogovoriti z omenjeno nemško družbo za pavšalni znesek 127.400.000 lir, od katerega pa je do zavezniške osvoboditve Rima plačala le en ali največ dva obroka.

Družba Emona in italijanske civilne in vojaške oblasti so ugotovljale, da večina slovenskih ljudi, zaposlenih pri Emoni na Kočevskem, sodeluje v narodnoosvobodilnem gibanju. Tako je okrajni glavar dr. Giovanni Sisgoreo 12. maja v Kočevju opozoril italijanske uradnike Emona, da ne smejo več trpeti ob sebi slovenskih ljudi, ki se gibljejo svobodno pod Emoninim plaščem. Tudi uradniki Emona so ugotavljali, da razen okrog 80 družin najemnikov, ki so prbežale v Kočevje, vsi drugi najemniki hočeš nočeš sodelujejo s partizani. Italijansko osebo Emona je Grazioli 21. maja "obdaril" z 20 brzostrelkami in 15 puškami z ustreznim strelivom.

Tako je bilo v glavnem z italijansko družbo Emona, ko je izvršni odbor OF z odlokom 14. junija 1942 njeno zemljo dodelil v brezplačno uporabo Slovincem. Kot smo videli, je tak odlok tudi upošteval tiste, ki so dotlej sklenili najemniško pogodbo z Emono; tudi njim se zemlja dodeli brezplačno v uporabo v prevzetem obsegu. Kot bomo videli, je to bilo 1944. leta zanje zelo pomembno.

Kar se tiče dodeljevanja, upravljanja in uporabe zemlje razlašene družbe Emona, bi lahko to

razdelili na tri območja: 1. območje Starega Loga, 2. območje Mozlja in Koprivnika in 3. ostalo območje.

Štab III. grupe partizanskih odredov je v osnutku naredbe št. 9, ki jo je v svoja navodila 27. maja 1942 povzel tudi IO OF, vključuje v odloku o razlastitvi med vlepsestniki tuje narodnosti tudi italijansko družbo Emona.

14. junija 1942 (ko je bila NOB na Kočevskem in Notranjskem na vrhuncu) je IO OF izdal "Odlok o dodeljevanju in upravljanju zemlje izseljenih kočevskih Nemcev na osvobojenem Kočevskem ozemlju".

V prvem členu določa, da z zemljo izseljenih kočevskih Nemcev na osvobojenem ozemlju razpolaga kot predstavnica slovenskega naroda OF slovenskega naroda. V drugem členu daje to zemljo Slovincem v brezplačno uporabo. V tretjem členu določa, da bodo za dodeljevanje in upravljanje te zemlje postavili gospodarske komisije za določena območja (glej: Matevž Hace, "Komisarjevi zapiski", o agrarni reformi v Loškem Potoku in Dragarski dolini).

Četrty člen je zelo konkreten in se glasi:

"Kdor je doslej zemljo izseljenih Kočevjarjev na osvobojenem ozemlju prevzel pod kakršnim koli naslovom in obdelavo odnosno v uporabo (to je, se naselil na določenem posestvu ali obdelal kso zemlje, ne da bi se naselil itd.), temu se zemlja dodeli brezplačno v uporabo v prevzetem obsegu". Peti člen pa določa, da bodo nedodeljeno zemljo upravljale gospodarske komisije po navodilih izvršnega sveta OF (Slovenski poročevalec III/24 - 10.6.1942).

"Odslej bo slovenski kmet sam gospod in sadove svojega dela bo užival sam s svojo družino." (Delo, julija 1942)

ZDRAVKO TROHA

Siva knjiga

O pokojninski zakonodaji

ČRNOMELJ - Pred letom dni so bile sprejete spremembe in dopolnitve zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. A v škodo upokojevcem, saj se je celotna pokojnina v lanskem letu realno zmanjšala za tretjino mesečne pokojnine. Sredi leta so bila na ministrstvu za delo pripravljena izhodišča za spremembo pokojninske zakonodaje, vendar zaradi državnih volitev o njih niso razpravljali. Zato bo ekonomsko-socialni svet DeSUS pripravil "sivo knjigo" kot alternativni predlog k "beli knjigi", v kateri bodo spremembe in dopolnitve sedanega zakona, in celovito obravnavo pokojninske reforme, ki jo je moč uresničiti v daljšem času.

Pokojninsko blagajno je potrebno razdeliti na dva finančno ločena dela. V prvem naj bodo obveznosti, ki se pokrivajo s prispevki, v drugem pa obveznosti iz proračuna. Vlada nekatere dejavnosti večkrat oprošča plačevanja pokojninskih prispevkov. DeSUS vztraja, da veljajo za vse enotne stopnje, brez oprostitvev. Težave, ki jih imajo posamezne dejavnosti, naj rešuje državni proračun s subvencijami. Doslej so namreč prikazovali, kako velik primanjkljaj ima pokojninski sklad in kako preveč dajemo za pokojnine.

JANEZ DRAGOŠ

V SOBOTO NA AMD

Avto-moto zveza Slovenije organizira v soboto, 17. maja, med 8. in 18. uro v 12 tehničnih bazah, tudi v Črnomlju, Kočevju in na Otočcu, brezplačno preventivno akcijo "Zapeljimo varno v poletje". Tako lahko vaš avto pripravite na varnejšo vožnjo, spoznate lahko prednosti in ugodnosti članov AMD, vsak udeleženelec akcije pa bo prejel darilce.

Prigovor Stvarniku

Na vseh proslavah stal je pod zastavo, o naši spravi trobil je po svoje, zdaj v prvi vrsti že odriva Tvoje, usmili se ga, vzemi na višavo.

Saj si oznanjal, da ubog na duhu lahko računa na kraljestvo Tvoje. Uredi to, v dobro za oboje, ne daj obetov novemu napuhu.

Priznam, lepo uredil si naravo, imel si mero za ljudi pri kruhu, pri umu, žal, preveč daš na uboge.

Že Adama postavil si na nogo, človeku znova zapovej postavlo, naj vendar se ne plazi po trebuhu.

JANEZ JEŠTOVSKI

Kazenske točke naj bodo za vsako skupino posebej!

Kdaj izpolnjene obljube?

Združenje šoferjev in avtomobilstov Slovenije v svojem obširnem pismu državnemu zboru, vladi in javnosti opozarja, naj bo zakon o varnosti v cestnem prometu, ki je v drugi obravnavi v državnem zboru, napisan tako, da ga bodo spoštovali vsi udeleženci v cestnem prometu. Kazenske točke za prekrške naj bodo vezane na upravljanje motornega vozila določene kategorije, ne na vozniško dovoljenje kot celoto. Združenje opozarja, naj bo v predpisih opredeljeno, da se poklicnim šoferjem, ki zaradi zdravstvenih omejitev ne morejo več upravljati motornih vozil kategorije C, D in E, ne odvzame vozniškega dovoljenja, kot je to sedaj, pač pa naj se na dovoljenji naredi le uradni zaznamek, da pač le te kategorije ne veljajo več. Nezadovoljni so tudi s sedanjim vzdrževanjem slovenskih cest in z nevdržnim čakanjem na prestop državne meje v Dolgi vasi, Vrtojbi, na Fernetičih in Sentilju.

V sistemu pridobivanja licenc za opravljanje prevoza v cestnem prometu je nerazumljivo pojasnilo ministrstva za šolstvo in šport, da spričevala, pridobljena od leta 1964 in 1977, ne veljajo, ker se je izobraževanje poklicnih šoferjev izvajalo po "nepotrjenem izobraževalnem programu". Prav tako dvehletno izobraževanje, ki se je izvajalo v času usmerjenega izobraževanja, ne daje izobrazbe 4. stopnje, kar je pogoj za pridobitev licenc. Poseganje v že pridobljene pravice šoferjev je nesprejemljivo.

"Menimo, da je skrajni čas za odpravo prakse, da se na vseh področjih v naši državi stvari najhitreje in najlažje rešujejo z izsiljevanjem, na primer z zaporo ceste. Pričakujemo, da bodo naši državni organi začeli izpolnjevati obljube, dane svojim volilcem," so med drugim zapisali delegati združenja.

NEKAJ EUROPE

Seveda je v času nore politike (zajtrk se v Beogradu, večerja pa že v Bruslju oteženo pa tudi tvegano delo ustanov, kot sta novinarstvo in sodstvo, zaradi česar kar nekako izjemno in pohvalno deluje ponedeljkov sodni epilog v Novem mestu v korist menedžmentu (Anžur oz. Adria).

Ali ta sodna samostojnost ob samostojnem časnikarstvu in ob nekaterih izjemnih podjetjih (Krka, Revov) že pomeni, da se Dolenjska postavlja na noge, pa bo seveda pokazal čas!

ANTON JUDEŽ

Šolsko iskanje drugačnosti

Poskus vzgojnoizobraževalnih integracij osnovne šole Turjak z UKC Ljubljana - pediatrični oddelek

Pri iskanju drugačnosti, inovativnosti, predvsem pa učinkovitejših vzgojno-izobraževalnih pristopov smo se na pobudo učiteljice Irene Selan, dr. Janeza Primožiča, glavne sestre Rezi Krašovec, ped. svetovalko Lidije Novak, učiteljice Brigite Tomažič, vzgojiteljice Leona Lavriča in vodstva OŠ Primoža Trubarja dogovorili, da poskusimo nekaj postoriti v prid otrok.

Odločili smo se, da v teku šolskega leta nekajkrat pridemo iz OŠ Turjak v Ljubljano na pediatrični oddelek in skupno zastavimo vzgojno-izobraževalno delo. Prvi

poskus je lepo uspel. Že sam sprejem je bil tako prisrčen, da smo v hipu pozabili na bolnišnično in sploh vse tegobe, ki jih prinaša takšna ali drugačna bolezen.

Otroci so bili takoj skupaj. Najprej smo pripravili prijeten in zanimiv kulturni program, ki so ga otroci pediatričnega oddelka zelo lepo sprejeli, se vanj uživali. Očitno jim je bil dan polepšan.

Sledila je skupna likovna delavnica. Z veliko prizadevnostjo so kar tekmovali med seboj, kdo bo bolje likovno predstavil vsebine domačega vrta. Zlili so se v prijetno, delovno skupino in ustvarjali, da je bilo veselo. In to je tisto najpomembnejše, najdragocenejše s tega srečanja. Tu odpade vsaka visokostrokovna filozofija, ker so cilji, rezultati povsem preprosti in čisti. Tudi medsebojna izmenjava izkušenj med učitelji je vrednota, ki obeta, ki navdušuje in motivira.

Zaradi manjših prostorov, namenjenih pouku, na UKC so takšna srečanja pisana na kožo podružničnim šolam. Turjaška podružnična šola je kot nalašč primerna za takšna srečanja in sodelovanje.

Prepričani smo, da je tovrstno integriranje podružnične šole s pediatričnim oddelkom zanimiva in uspešna oblika medsebojnega vzgojno-izobraževalnega dela. Vsekakor bomo nadaljevali s takšnim delom, posebej zato, ker vidimo v vodstvu in delavcih navedenega oddelka veliko pripravljenost in iskreno željo.

E. ZGONC

KLIC V SILI

• Ali ste v stiski, težavah? Želite zaupno in prijateljski pogovor, strokovno pomoč? Pot za to na Dolenjskem oz. v Posavju je klic na številko 068/322-124, int. 229 (v torek in petek med 13. in 16. uro), 21-284 ter 068/20-370 (med 19. in 21. uro).

• NOVO MESTO - Otroci in mladostniki, če ste zaradi neurejenih družinskih odnosov, težav v šoli, sporov z vrstniki ali česa drugega v stiski in potrebujete nasvet oz. pomoč, pokličite - približno vam bodo in vam skušali pomagati strokovnjaki Posvetovalnice za učence in starše iz Novega mesta, in sicer na številki 068/341-304 od ponedeljka do petka (med 14. do 15. uro).

• TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka je 068/44-293.

• ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti torek v mesecu med 19. in 20. uro na številko 068/53-213 ali se oglasite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.

• SEVNICA - Otroci in odrasli, ki imate težave ali ste v stiski, lahko pokličete na številko 0608/41-536 vsako sredo med 15. in 16. uro.

• LJUBLJANA - Telefon za otroke in mladostnike je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki 061/323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

TAMBURAŠKI ORKESTER NASTOPI V LJUBLJANI

ČRNOMELJ - V petek, 9. maja, se je v sklopu prireditve na Dnevih slovenskega izobraževanja v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani predstavil Tamburaški orkester Glasbene šole Črnomelj pod vodstvom Silvestra Mihelčiča najmlajšega, solista pozavnista Marka Rožiča ter violinista Petra Juda. Vsi nastopajoči se zahvaljujemo obiskovalcem koncerta, ki so nas s svojim obiskom zelo počastili, posebna zahvala pa velja Gradinju iz Črnomlja, g. Antonu Pavšiču s.p., za finančno pomoč pri prevozu in g. Antonu Grahku, predsedniku kluba Belokranjec Breza iz Ljubljane za prijazno pogostitev.

M. MOLAN

NI CANKARJEV DOM, NI VATROSLAV LISINSKI, AMPAK...

Vsi smo prišli za zamudo. Saj je imel vsakdo še kaj za postoriti. Potreben je tudi urejen videz, da izkažeš spoštovanje prireditelju in izvajalcem. Pisana družina od poklicnih glasbenikov, ljubiteljev not, mladih in starejših se je posedla na udobne stole. Tišina je nastala v prostoru. Vsakogar so zvoki popeljali v svoj svet. Koncert za dušo in srce je trajal eno uro. Po odlični in lično pripravljene zakuski se je ob glasbi nadaljeval družabni večer. Mojstri, ki so nam pričarali lep večer, so bili: akademski glasbenik Ivan Čorbič violinist, profesor Budak na klavirju in gospod Milič tudi na klavirju. Prireditelj je obljubil, da bo uro pričetka glasbenega večera prilagodil obiskovalcem. Nas trideset se je imelo lepo. Kaj pa vi? Ko se obraz premakne v nasmeh in mu sledi bučno ploskanje, je največje plačilo za umetnika. Bodite med gledalci oz. poslušalci tudi vi in se nam pridružite v soboto ob 21. uri v mestnem rekreacijskem centru Sv. Rok v Birčni vasi. Ne dovolite, da se bodo zabavali samo drugi. Torej se vidimo.

ZDENKA DEŽELAN

"PIKA POKA POD GORO"

ROGAŠKA SLATINA - Vračanje k dediščini pomeni vračanje k čistemu izviru, kjer se sodobni potniki, utrujeni od hitenja, hrupa in brezčutnosti časa, lahko osvežimo in oplemenitimo s tistim, kar so nam zapustili predniki. Tako bi lahko v enem stavku povzeli misli iz biltene, ki sta ga organizatorja, Zavod RS za šolstvo in OŠ Rogaska Slatina, izdala ob 1. državnih reviji ljudskih plesov in običajev. Ta je bila 9. maja, zvrstilo pa se je 34 skupin iz vse Slovenije (preko 800 otrok).

Iz naših krajev so nastopili: folklorna skupina OŠ Šmarjeta (metnoričca Mija Klobučar), deklška pevka skupina Ragle iz OŠ Trebnje (Antonija Rot), otroški pevski zbor VVO Novo mesto (Tončka Rozman) ter mešani pevski zbor SS Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice (Marta Steklasa). Kar dve skupini sta prišli z mirne osnovne šole, njihova mentorica je Duška Lah-Peček. Revijo je spremljala strokovna komisija, ki je naslednji dan pripravila celodnevni seminar na temo revije. Očitno bo še dolgo "pikapokalo pod goro"!

S. PEČEK

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

GASILKE IN GASILCI - Gasilke in gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Smednik se vneto pripravljajo na tekmovanje, ki bo 25. maja na Gori pri Krškem. Pred dnevi so pod vodstvom starejših kolegov nekajkrat ponovili suho vajo s hidrantom, od koder je tudi fotografija. Po besedah Franjina Tomažina, mentorja desetine starejših-pionirjev in desetine starejših pionirk, so se mladi gasilci in gasilke na tej vaji dobro odrezali. (Foto: L. M.)

SLOVESNOST NA PONIKVAH - V nedeljo, 11. maja, je bil za vas Ponikve res velik praznik, saj so na ta dan, ki je tudi njihov gasilski praznik, počastili otvoritev vaškega centra, blagoslovili kapelico sv. Florjana (na sliki pred njo od leve proti desni investitor Jože Zgonc, glavna organizatorica projekta Tina Shawish in Jože Lenarčič, eden najbolj zaslužnih v vaškem odboru) in posvetili nov zvon. V dveh letih so vaščani opravili kar 1200 ur prostovoljnega dela. Nedeljska slovesnost se je začela ob gasilskem domu, kjer je bil zbor gasilskih enot. Povorka je nato krenila proti vaškemu centru ob spremljavi dobrepolske godbe. Sledil je kulturni program, v katerem so sodelovali učenci in učiteljice podružnične šole v Ponikvah, slovesnost pa je spremljal združeni zbor s Ponikve iz Vidma. Potem je bila maša s posvetitvijo zvona. Gospodinje so ob nastopu folklorne skupine iz Račne pripravile tudi žegnanjsko pogostitev. (Mihaela Steklasa)

Po levi ali desni?

Čez novomeški most

Vam je že kdo kdaj pripovedoval o dogodku, ki se mu je pripetil? Meni babica vedno, kadar grem z njo čez Kandijški most, pripoveduje o njenih pripetljajih na mostu. Vedno pa se mi zdi, da poslušam eno in isto zgodbo, ker so si dogodki tako podobni.

Pred mnogimi leti je bila na Kandijškem mostu tabla, ki je označevala, po kateri strani naj bi pešci hodili po pločniku. Tako se ni nihče zaletaval v drugega. Zdaj pa...

Tablo so odstranili zaradi kdo ve kakšnih razlogov. To me ne moti, ker se table ne spominjam, toda babico, ki se je vedno držala strani, ki jo je označevala tabla, pa zelo.

Ni bilo malokrat, ko se je babica pritoževala nad tem, kako se mora s polnimi vrečkami živčati odmakati drugim ljudem, ki ji prihajajo nasproti, na cesto. Še vedno se drži strani, ki jo je označevala tabla, čeprav je redkokdaj pomotoma zaide tja. Žalostno je, da se njej nikoli nihče ne odmakne, četudi je mlajši.

Zdi se mi, da bi bilo veliko lažje postaviti nazaj tablo, kot pa vlivati v glavo ljudem osnovna pravila bontona.

AJDA ZORKO

Julka Lavrič

Sredi maja so se farani soteške fare zadnjič poslovili od Julke Lavrič - Tomaževe mame z Gorenjega Polja, ki je umrla v starosti 91 let. Bila je ena izmed najstarejših krajanj v KS Dolenjske Toplice. Julka se je leta 1932 prisožila na Gorenje Polje in je bila gotovo ena tistih žena, ki je poznala pridnost, družabnost, poštenost in materinsko skrb. V letih po vojni je bilo vse tako preprosto in Julka je to preprostost ohranila. Znala je poprijeti za vsako delo. Z možem sta si ustvarila številno družino. Bila je globoko verná, vendar sta se z možem že ob začetku oboroženega upora opredelila za partizane. Za Tomaževo mamo ostajajo lepi spomini in drobna dela. Mnogokrat sem jo obiskal, ker je bila živa zgodovina starih časov. Hvala ji za vse, kar je dobrega storila ljudem, saj je bila njena beseda vedno bodrilna in pomembna za sožitje med vaščani. Naj počiva v miru!

T. VIRANT

Junaki Gorenjskega in Kokrškega odreda

Od 22 prvih poveljnikov, organizatorjev in komisarjev jih je vojno preživelo le 6

Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet, ki se je spomladi 1942 skrivalo še v Ljubljani, je s posebnimi povelji dotedanje mlade partizanske čete in bataljone reorganiziralo. Preuredilo jih je v velike grupe odredov, v katerih naj bi nastali in delovali odredi. Iz obsežnih gradiv, ki jih je o teh vprašanjih že pred leti zbral Ivan Jan-Srečko iz Kranja, lahko povzamemo najbistvenejše podatke o Gorenjskem in Kokrškem odredu.

Že 4. in 12. aprila 1942 sta izšli povelji za ustanovitev obeh odredov, ki sta sodila v Prvo grupo odredov, zaživela pa sta zaradi težkih razmer na Gorenjskem, zavoljo močnega in nasilnega okupatorja ter razredčenih partizanskih vrst šele v juniju 1942. Ob vseh žrtvah in naporih sta nastajala postopoma, saj takrat na Gorenjskem ni bilo niti 300 partizanov. Preveč jih je padlo v zimskih bojih in hajkah, ki so jim pogosto botrovala izdajstva nemčurjev in narodnih odpadnikov. V juniju 1942 je Glavno poveljstvo poslalo iz Ljubljanske pokrajine na Gorenjsko okoli 100 prostovoljcev, ki so jih razdelili v oba odreda.

Odreda sta delovala na goratem, razsekanem in z gostimi prometnimi žilami bogato prepreženem ozemlju. Nemci in po poletju 1944 okrepljene nove domobranske posadke so na življenje in smrt varovali zasedeno pokrajino, izvajali številna nasilja v mučeniških zaporih v Begunjah ter pošiljanju naših zavednih ljudi v nemška taborišča smrti. V Dragi in drugod so streljali talce. Odreda sta zato vseskozi morala gojiti pristno partizansko taktiko; njeni bataljoni in čete so morali dostikrat delovati zelo samostojno.

GORENJSKI ODRED je imel "rojstni kraj" v območju okoli Valvazorjevega doma, zaživel pa je 20.6.1942. Začel je s stotimi borci in v noči na 27. junij že napadel mostove v Mostah pri Žirovnici. V prvem poveljstvu ga je vodil komandant Andrej Zvan-Boris Černe, ko-

misar pa je bil Polde Štražisar-Rudi. Odred je deloval do 27.8.1944, torej dobri dve leti. Po januarju 1942 je začel pokrивati vso Gorenjsko; 12. julija 1943 je imel že 9 bataljonov in iz vrst njegovih borcev so ustanovili Gorenjsko in nato Prešernovo brigado. V februarju 1944 je brigada prenesla težišče delovanja v Karavanke, 27. avgusta 1944 pa so odred ukinitili. Iz njegovih vrst sta zrastle novi Kokrški in Škofjeloški odred.

KOKRŠKI ODRED je bil ustanovljen hkrati z Gorenjskim odredom. Za njegov rojstni dan velja 18. junij 1942, ko je bil na Kališču pod Storžičem ustanovljen 2. bataljon - Kokrški, v katerem je bilo v treh četah okoli 120 borcev. Njegov prvi, Kamniški bataljon so ustanovili že sredi maja 1942 nad Zlatim poljem nad Tuhijsko dolino. V začetku je imel okoli 100 borcev in je bil znan po svoji udarnosti. Njegov prvi komandant je bil Tomaž Knavs-Johan Jereb. Odred so ukinitili v decembru 1942. Ostanke nesrečnega 2. bataljona, ki je bil domala uničen v bojih 13. in 14.9.1942 v Udinem borštu, so vključili v Gorenjski odred, Kamniški bataljon pa v IV. operativno cono.

Kokrškega odreda torej ni bilo od januarja 1943 do 27. avgusta 1944, ko so ga v Dragi obnovili.

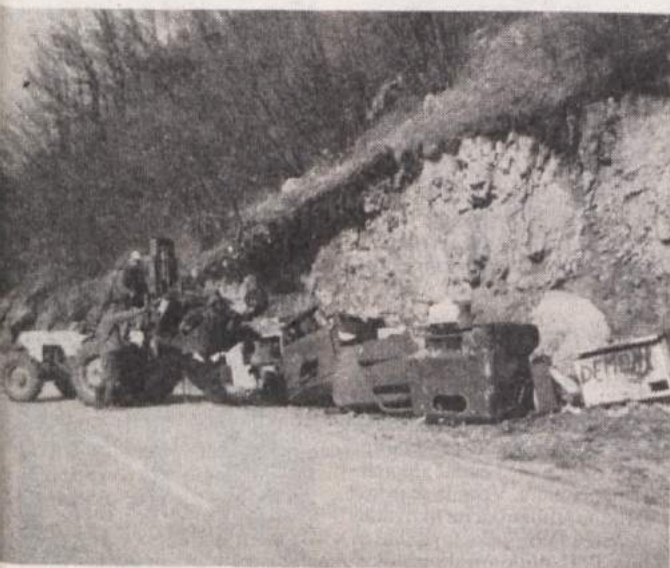
GORENJSKI ODRED je bil osnovna, matična gorenjska partizanska enota, ki je dal tudi drugim enotam veliko kadrov. Avgusta 1944 je veliko njegovih borcev prešlo v Kokrški odred, ki je bil "glavni

dedič" ukinjenega Gorenjskega odreda. Številna dejanja obeh odredov, oseb in partizanskih taborišč se zato nenehno prepletajo.

Zapornike iz begunjske graščine je v začetku maja 1945 osvobodil Kokrški odred. Večina borcev nekdanjega Gorenjskega odreda je konec vojne v maju 1945 dočakala takole: tisti, ki so bili dodeljeni Škofjeloškemu odredu, so si svobodno priborili na Primorskem. Borci Kokrškega odreda so se do konca vojne bojevali delno na Koroškem ali na Štajerskem.

Iz vrst Gorenjskega odreda so za narodne heroje proglasili 6 njegovih borcev in poveljnikov, iz Kokrškega odreda pa štiri. O nadvse zapletenih, težavnih in vedno izrednih nevarnih razmerah v gorenjskem partizanstvu je bilo po vojni napisanih veliko del s trajno veljavnimi podatki in dejstvi. Domala vsi prvi poveljniki, organizatorji ter politični komisarji obeh odredov so v NOB izgubili življenje. Izmed 22 tovarišev, ki jih navajajo zgodovinski zapiski za oba odreda, jih je padlo 16 ali 88 odstotkov. Vojno jih je preživelo samo 6; samo v septembru je na Jelovici in v Udinem borštu padlo in bilo ujetih 90 borcev.

Vendar so borci obeh odredov, prekaljeni v nešteti spopadih z Nemci in domobranci, čeprav v dostikrat močno razredčenih enotah, vztrajali v domači pokrajini in nadaljevali neenak boj do zmage. Iz teh maloštevilnih gorenjskih partizanskih enot so v letu 1943 in 1944 zrasle nove, številnejše partizanske čete, bataljoni in odredi. Mladi borci v njih niso mogli poznati odrednih začetnikov in pionirjev gorenjskega partizanstva. Le slišali so o njihovih pogumnih in drznih dejanjih ter uporabljali njihove izkušnje.

EKOLOGI, NE LE RIBIČI - Ribiška družina Črnomelj je 9. marca opravila veliko čistilno akcijo na reki Kolpi od jezua v Dolu do jezua v Krasincu, ki se je udeležilo 123 članov družine in 24 članov turističnih društev Adlešiči, Preloka, Podklanec, Vinica, Damelj, Sinji Vrh in Radenci. Nabrali so 60 vreč odpadkov in dva tovornjaka kosovnih odpadkov. Ribiče je po dolgih letih očiščevalnih akcij podprla tudi občina Črnomelj z županom na čelu. V ribiški družini bi bili veselji, če bi se nam pridružilo še več ljudi, ljubiteljev narave in Kolpe. Čista Kolpa naj bi bila namreč vzgled Belokranjcem, saj jo obiskuje vse več turistov. Tudi v Preloki in Ziljah se je prebudila ekološka zavest občanov in tudi tu so bili pobudniki ribiči. Očistili so brezine reke Kolpe v dolžini približno 10 kilometrov in nabrali za nekaj tovornjakov kosovnih odpadkov, obljubili pa so, da bodo imeli pred kopalno sezono še eno akcijo. (Stane Lozar)

CIKLUS POSTELJA - V galeriji brežiške ekspozitive Dolenjske banke razstavlja svoja dela akademska slikarka Martina Koritnik-Fajt iz Krškega. Dela so nastala v zadnjem obdobju, izražajo pa slikovit, ekspresiven način obravnavanja tematike. Oljna platna delujejo učinkovito in kažejo razmejitve med realnim in namišljenim. Koritnikova je pred skoraj četrt stoletja diplomirala, od takrat pa uči likovni pouk na Osnovni šoli v Podbočju. Poznamo jo s številnih delovnih srečanj slikarjev in skupinskih razstav, predstavitev v Brežicah pa je njena peta samostojna razstava. (Foto: M. Vesel)

ODPRTI DAN OŠ OB RINŽI - Z nastopom pevskih zborov in skupin OŠ Ob Rinži so minuli petek v Kočevju obeležili pričetek dneva odprtih vrat omenjene šole, ki so ga pripravili v sklopu prireditvev in drugih manifestacij, organiziranih v dneh pred nedeljskim referendumom v podporo uvedbi občinskega samopriskpeva za izgradnjo nove šole in športne dvorane v Kočevju ter telovadnice v Stari Cerkvi. Učenci in učitelji so za ta dan pripravili predstavitev projekta "Turizmu pomaga lastna glava", nastop učencev v nemškem in angleškem jeziku, nastop učenk v ritmični gimnastiki ter predstavitev dejavnosti pri posameznih predmetih. Na posnetku: Nastop otroškega pevskega zboru (Foto: M. L.-S.)

ZIMOVANJE NA GLAŽUTI - Pikapolonice iz vrta Najdihojca v Dobovi smo letos zbrale pogum in se za 4 dni ločile od staršev. Bivali smo v planinskem domu na Glažuti. Vreme nam je bilo ves čas naklonjeno, zato smo poskusili naše bivanje na Pohorju čim bolj izkoristiti. Veliko smo hodili po gozdnih poteh in raziskovali lepote planinskega sveta. Posebno doživljaje je bil izlet na Areh. Z lovcom smo preživeli prijetno popoldne v gozdu, planinec Franček nas je zabaval s svojimi domiselnimi diapozitivi, obiskal nas je tudi čarodej Albin. Vsem se nam je vtisnil v spomin nočni pohod z baklami in iskanje gozdnih škrtov. Čeprav nam je bilo lepo in smo si obljubili, da se naslednje leto spet vrnemo, smo se vseeno ob prihodu domov trdno privili v objem staršev. (Skupina Pikapolonice VVE Najdihojca iz Dobove)

NA DNEVIH SLOVENSKEGA IZOBRAŽEVANJA - Novomeška vzgojno-varstvena organizacija se je na dnevih slovenskega izobraževanja v Cankarjevem domu v Ljubljani pred kratkim predstavila kar s tremi projekti. Predstavili so projekt računalniškega opismenjevanja predšolskih otrok in vzgojnega osebja, nad katerim so bili obiskovalci zelo navdušeni, potem projekt Zakaj ravno jaz, kjer so pokazali bogat model za razvijanje preventivnega dela s predšolskimi otroki s posebnimi potrebami. V tretjem projektu Ptiki pa je dolgoletna delavka s predšolskimi romskimi otroki, Magdalena Jazbec, predstavila delo z romskimi otroki. (Foto: VVO Novo mesto)

MODNI KOTIČEK Spoznajmo tkanine

Najprej k najpomembnejši tekstilni surovini iz enoceličnega celuloznega semenskega BOMBAŽevca, grmičaste rastline, približno meter visoke. Obirajo ga ročno ali strojno, vlakna pa odstranjujejo z odzrnjevalnikom, ki ga je leta 1792 izumil Eli Whitney z ameriškega juga. Bombaž se danes uporablja za izdelavo vseh vrst modnih oblačil, najpogosteje za spodnje perilo.

ANGORA - dlaka angorske koze, ki izvira iz Turčije, tudi dlaka angorskega zajca, ki je domorodna žival na otoku Madeira, zdaj pa ga gojijo v ZDA, v Evropi in na Japonskem. V obeh primerih gre za zelo dolga, gladka in mehka vlakna. Za izdelavo volne in tkanin se meša z rejonom in ovčjo volno. Iz nje izdelujejo ženske obleke, plašče, pletenine.

BATIST je prvotno fina, tanka bombažna ali lanena tkanina, ki je dobila ime po francoskem tkalcu Jeanu Baptistu, in je ena najstarejših vrst bombažnih tkanin, boljše vrste so skoraj prosojne.

Zametu podobno bombažno tkanino z daljšo ščetkasto površino na eni strani, ki je postala priljubljena proti koncu 19. st. pa imenujemo **PLIŠ**.

Spoznajmo še **TVID**, grobo, težko tkanino iz volnene mikanke v keprovi vezavi, posejano z raznobarnimi vozlički. Beseda twid prvotno izvira iz napačno prebrane besede tweel pri Škotih. Od konca 19. stoletja ga uporabljajo za plašče, moške obleke in ženske kostime.

Poučno, kajne? K tej tematiki se bomo še vrnili.
JERCA LEGAN

BILO JE PRED STO LETI Želijo nam pogin

Izbral Miloš Likar

Pri nas v Novem mestu snuje se obrtna zveza. Gospodje obrtniki, poprimite se te zveze, ker naša sovražnika - kapital in špekulacija - ne mirujeta in nam malim obrtnikom želita pogin.

Obrtniki, za nas so prišli resni časi, mi pa le nedelavno čakamo. Če bo šlo tako dalje, bomo kmalu primorani mirovati in tovarnam in kapitalu sužnji postati.

Obrtniki, imajte poguma, krepko se združimo, zmagati moramo. Svežimo se v obrtne zveze. Tako bomo krepko združeni, da se bo delalo skupno. Pogumno pristopite k novomeški obrtni zvezi.

Kaj nam koristi, jeziti se in tamati, da ni dela, ne zaslužka, da nam je delo slabo plačano, ako smo mi razcepjeni v dva sovražna tabora. Mi se moramo organizirati in spoprijazniti se, potem se bode tudi v deželnem in državnem zboru na nas oziralo. Kaj nam koristi pri županstvih se pritoževati. Pred kratkim časom se je prigodilo, da so nekateri obrtniki pisali na županstvo v Novo mesto in niso nič dosegli.

Le združenje nam more še pomagati. Torej, pridružite se nam v velikem številu in se ne pustite strašiti, ako kdo poreče, saj ne bode nič dosegli.

Dolenjske Novice 1897

Odlična kavica

Večja družba nas je sedela na naši verandi.

"Kdo vse bo pil turško kavo?" je vprašala soproga.

Vprašanje je bilo popolnoma odveč. Seveda so vsi bili za to.

"Tokrat bom pa jaz skuhal kavico, pravo prekmursko," se je ponudil svak, ki je bil slučajno na obisku in je iz tistih krajev.

Kmalu je prinesel iz kuhinje pladenj s skodelicami črnege napitka. Vsak je potem kanil v svojo skodelico še kanček smetane iz tetrapaka.

"Odlična je," je rekla sosedica, strasna kofetarica, "nekaj posebnega!"

"Ne zna vsak skuhati take," je izjavila druga predstavnica nežnega druga.

Može smo kot običajno samo pokimali.

Trejo pa je premagala radovednost:

"Kako se pa pripravi, seveda, če ni tajnost?"

"Običajno se da mleta kava v vrelo vodo, jaz pa dam najprej v lonček mleto kavo, jo potem zalijem z vrelo vodo in skuham do konca."

Družba se je razšla. Žena se je v kuhinji lotila pospravljanja. Nekaj ji ni bilo jasno in je vprašala svaka:

"Iz katere pločevinaste skatle si pa prej vzel pravo kavo?"

"Iz tiste na kuhinjskem pultu."

"Saj to ni res!" je vzkljnila in se zasmejala, "ali veš, da si nam skuhal čisto navadno projo."

SLAVKO KLANČIČAR

PEŠCI NE NAJBOLJ PREVIDNI

Policisti UNZ Novo mesto so imeli prejšnji petek akcijo, v kateri so bili pozorni tudi na pešce in otroke. Kar zoper 18 pešcev so podali predlog sodniku za prekrške, štiri pa so denarno kaznovali. 17 voznikov so predlagali sodniku za prekrške, ker niso spoštovali predpisov glede varnosti pešcev, 58 so jih denarno kaznovali. Sodniku za prekrške so predlagali tudi enega voznika avtobusa. Rezultati akcije kažejo, da tako pešci kot vozniki ne upoštevajo predpisov, zato bodo akcijo še ponovili.

TELICA UKRADENA

LOŠKI POTOK - Vse kaže, da so se razna kriminalna dejanja, katerih v preteklosti ljudje skoraj niso poznali, preselila tudi na potosko območje. Tako je bilo v dobrem letu kar nekaj vlomov. Te dni pa je iz ograjenega pašnika, last znanega živinorejca Alojza Bartola, izginila kakšnih 130 kg težka telica. Policija, ki primer raziskuje, pa bo gotovo imela težko delo. Tatovi je gotovo niso odpeljali v rejo.

A. K.

Prigovor človeku

Ko mesto spi in svoje more sanja, ko zora že svetli prisojne strehe, zdrsim v svežino jutra po utehe za mnoga neizpolnjena iskanja.

Dovolj mi je osladnega vikanja, nadutosti in dvžišene pritlehe, prodanih duš za piškave uspehe, prebarvanec, navajenih pehanja.

Za prvo vrsto, mesto pri koritu, zvečine ste potuhnjeno molčali kot tolste miši, skrite v zrelem žitu.

Od nekdanj ste drug drugemu lagali! V razjedanju podobni ste termitu. Večer je vaš, vi jutra ste prespali!

JANEZ JEŠTOVSKI

• Razum je tisto, kar nas pri norcu najbolj prestraši. (France)

• Za nobeno stvar nismo tako hvaležni kot za hvaležnost. (Eshenbach)

• Sodobni Descart: čakam, torej sem. (Karalius)

• Poklicni govornik ve manj, kot pove. (Karalius)

Uradno Ivan, sicer Janez

Spomini Janeza Goršeta iz kovačije ob meji

OSILNICA - "Veliko se je spremenilo začasa mojega življenja, saj včasih ni bilo avtomobilov, letal, radia, televizije in še marsičesa drugega ne," je modroval oni dan Janez Gorše iz Mirtovičev, ko mu je malo prej neznan avtomobilist zaradi prehitre vožnje poškodoval ograjo ob njegovi posesti in odpeljal naprej.

Janez je bil rojen leta 1914. V stari Jugoslaviji - ko je bila občina Osilnica skupaj s še nekaterimi danes slovenskimi ozemlji priključena savski banovini (Hrvaški) - se je v Cabru izučil za kovača. Med drugo svetovno vojno je bila v njegovi hiši partizanska kovačija, o čemer priča tudi spominska plošča na hiši. Pravi, da je bilo lepo, ko je še lahko plezal po strehah. Delal je namreč tudi žlebove in jih montiral. Zdaj pa že po ravnem bolj težko hodi in uporablja krivačko.

Ko se je upokojeval, je potreboval nekatere dokumente. Pa jih ni dobil ne v Kočevju in ne v

Janez Gorše

Cabru. Moral je v Zagreb. In takrat šele je prvič zvedel, da je njegovo uradno ime Ivan, čeprav je bil krščen za Janeza in so ga tako vedno tudi klicali.

Janez sodi sicer med najstarejše prebivalce osilniške občine. Kot kovač in tudi kasneje si je vedno sam kuhal oglje in še danes rad pove vsakemu, kako si lahko hitro pripraviš v 200-literskem sodu kakovostno oglje iz bukovih ali gabrovih polen.

J. PRIMC

Gostišče pod okamenelim Možem

Kmalu še ležišča

GRINTOVEC - V osilniški občini je najbolj znano Kovačevo gostišče, zdaj pa se uveljavlja tudi Štimčevo gostišče na Grintovcu, ki je bilo ustanovljeno šele pred okoli desetimi leti. Vasica Grintovec leži pod slikovito Loško steno, v kateri kraljuje

PEČE NA RAŽNJU - Gostilničar Jože Štimec ob nedeljah in praznikih zavrti na ražnju tudi janca ali odojka za svoje goste.

okameneli Mož. Do Grintovca pridete po cesti iz Fare, Petrine oz. Broda na Kolpi, če potujete z avtom ali avtobusom proti Osilnici oz. Cabru. Med vasico z le nekaj hišami in Kolpo vodi asfaltna cesta. Prav pri Grintovcu je preko Kolpe na hrvaško stran speljan viseči most, ena izmed gradbenih posebnosti tega območja.

Gostilničar ureja štiri apartmaje s skupno 16 ležišči. Potrebno je dokončati le še nekaj del, opremo pa ima že kupljeno. V eni izmed sob namerava urediti tudi manjši muzejček starih orodij in naprav. V njem bo imela gotovo častno mesto "vurmaherska kišta", se pravi zaboj z orodjem za popravilo ur, ki ga je včasih Štimec oče prenašal na hrbtu, ko je predvsem po Hrvaškem popravljal ure. Za turiste oz. goste pripravljajo še razne druge rekreacijske možnosti, med drugim imajo svoj raft, s katerim se spuščajo veslači-gostje po Kolpi.

V Štimčevi gostilni lahko vedno postrežejo s picami, ob nedeljah in praznikih tudi s pečenim odojkom ali jancem, ki ju pripravi gostilničar sam. Za organizirane skupine in po poprejšnjem naročilu pa kuhajo tudi drugo hrano. Tudi pijače je vedno dovolj.

J. PRIMC

Slikarka "brez talenta"

Ane Cajnko niso sprejeli v likovne šole, doslej pa je imela že mnogo uspelih razstav

DOBREBPOLJE - Ko se pelješ od Rašice proti Dobropolju, ti pade v oči na začetku Ponikev za levi strani hiša z dvema obokoma ob vhodu v hišo in poslikanim "predprostorom" za arkadama. V hiši smo dobili Vero Blatnik, ki je povedala, da je doma z Dvora, sem pa se je pridižila. Tistih "slikarij" pa ni zakrivila ona, ampak moževa nečakinja, Ana (Nuša) Cajnko, pred okoli 35 leti.

Ana si je vedno želela, da bi postala slikarka. Vpisala se je želela na likovno šolo, tam pa so jo odklonili, češ, da nima potrebnega talenta. Danes pa je tajnica neke krajevne skupnosti v Ljubljani. Vendar slikarstva ni pozabila. Vpisala se je kot izredna študentka na likovnem oddelku Pedagoške fakultete in leta 1992 diplomirala pri akademski kiparki Dragici Čadež. Ana je lani dopolnila 50 let in je od leta 1984 imela več samostojnih razstav svojih del, še pogosteje pa je sodelovala na skupinskih razstavah, tudi v

Novem mestu, na Rašici, v Štatenbergu, Ptuj, Avstriji in drugod. Tako je Ana Cajnko dokazala, da so ji naredili krivico, ko so jo v mladosti ocenili za dekle, ki nima pojma o slikanju. O njenem delu in talentu pa danes govorijo tudi laskave ocene več akademskih likovnikov.

J. PRIMC

POSLIKAN VHOD V HIŠO - Na fotografiji je poslikana Blatnikova domačija na Ponikvah, ki je zanimiva ne le zaradi arkad ob vhodu v hišo, ampak tudi zaradi slikarij izpred 35 let, ki jih je naslikala takrat 15-letna Ana Cajnko. Na fotografiji je še Vera Blatnik, lastnica hiše. (Foto: J. Prime)

MERKUR®

od 8. do 24. maja 1997
MERKURJEVE VROČE CENE

kavni avtomat, SIEMENS, TC 52001, maks. moč 2600 W, za kuhanje kave, espresso kave in kapučina, za 2 do 8 skodelic kave ali za 1 do 4 skodelice kave espresso

24-delna nerjavna posoda, Eurostar, s termostati, težka, z večplastnim dnom, primerna za kuhanje brez maščob in v pari, izdelana iz kvalitetnega jekla 18/10

sekalnik, SIEMENS, MK 35211, moč 500 W, delovna posoda 1 l, elektronska nastavitve, 3 stopnje vklopa in trenutni vklop, zelo tiho delovanje

likalnik, PHILIPS, HI 284, moč 1200 W, likalna plošča iz nerjavne pločevine, samočistični sistem, izpust pare do 40 g/min

kosilnica z bencinskim motorjem, ALKO, TOP 3500 S, moč 2,6 kW oz. 3,5 KS, zavora za motor, kovinsko ohišje, širina reza 48 cm, stranski izmet trave, 5 višin košnje

VRUČA CENA
25.990,00

sedežna blazina z naslonjalom, BIEBL, dolžina 85 cm, širina 49 cm, debelina 5 cm, različni vzorci

vrtna miza, BIEBL, Monica, iz PVC, premer 90 cm, bele barve

damski depilator, PHILIPS, HP 2836, depilacija po principu pincet, 19 vrtljivih ploščic, dve hitrosti, odstranjevanje dlavic do 0,5 mm

slušalke, SONY, MDR-P 70, stereo, frekvenčni razpon od 20 Hz do 20 kHz

kasetofon, SONY, CFD 222, dvojni kasetofon, CD gramofon, analogni radio, izhodna moč 60 W, poudarjeni basi

glasbeni stolp, SONY, MHC-RX 70, moč 2 x 55 W, trojni CD gramofon, dvojni kasetofon, video priklop, dolby B, trosistemski zvočniki

audiokasete, SONY, C 60 EF, 5 kosov po 60 minut

videokasete, SONY, E 180 CD, 3 kosi po 180 minut

Vroče cene veljajo od 8. do 24. maja 1997 za izdelke v zalogi.

akumulatorske škarje za travo, GARDENA, ACCU 6, širina striženja 100 mm, 6 akumulatorjev, za striženje do 60 minut

set za pranje avtomobila, CLABER, art. 8778

prenosni predalnik, ZAG, art. 40420, iz PVC

kovček za orodje, ZAG, art. 22003, iz PVC

vhodna žaga, ISKRA ERO, PZ 55 A, moč 420 W, hitrost 600 do 3300 gib/min, dolžina giba 17 mm

tessarol, HELIOS, redčilo, vsebina 1 l

tessarol, HELIOS, emajl, črne, čokoladno rjave, sive ali bele barve, vsebina 0,75 l

lak za parket, COLOR, Bukolit, garnitura za 10 m²

škarje za živo mejo, BANDO, 620 1 W ali 620 1 WT

cev za zalivanje, CLABER, art. 8865, s priključki, dolžina 20 m, premer 1/2"

vrtalnik, BLACK & DECKER, KD 574 RE, moč 680 W, vpenjalna glava φ 13 mm, udarno vrtnje, elektronska nastavitve hitrosti, levo-desno vrtnje

pomočno merilo, SOMET, od 0 do 160 mm

zidarska garnitura, MEGLIČ-TOKOS, ponev in žlica

kranjska kosa, TOKOS, Žilet, dolžina 65 cm ali 70 cm

MERKURJEVE FRANŠIZNE PRODAJALNE

GRADAC: NOVOTEHNA. GROSUPLJE: Vimont.
KOSTANJEVICA NA KRKI: NOVOTEHNA. KRŠKO: NOVOTEHNA.
NOVO MESTO: Železnina, NOVOTEHNA, NOVOTEHNA - Tehnični center in NOVOTEHNA - Gradbeni center. ŠENTVID PRI STIČNI: Agrograd.
ŠENTRUPERT: Kovinoprodaja. TREBNJE: Kovinoprodaja in NOVOTEHNA.

IZDELKE PO VROČIH CENAH LAHKO KUPITE:

- za gotovino
- na 2, 3 ali 4 čke
- na Merkurjevo posojilo na 5, 6, 9 ali 12 mesecev, brez pologa
- z Merkurjevo kartico zaupanja nad 5.000 SIT še najmanj 4 % ceneje
- s plačilno-kreditno kartico Diners-Merkur za 4 % ceneje

KNJIGA ŽELJA MLADOPOROČENCEV

ZAKAJ jo je uporabilo že več kot 150 parov?

KER ženin in nevesta lahko zaupata svoje želje brez zadrege, odkrito in obzirno
KER je tako poroka priložnost, da prejmeta tiste majhne in velike stvari, ki jih potrebujeta
KER ni več neprijetnosti, ki nastanejo s podvajanjem daril
KER so zadovoljni tudi svatje, ki bi radi poklonili zaželeno poročno darilo
KER Merkur mladoporočencema pokloni poročna naznanila in izbrano darilo

Knjige boste našli v: LJUBLJANA: TC MERKUR in Ferrum. KRANJ: Globus. SKOFJA LOKA: Blagovnica. JESENICE: Union. NOVA GORICA: PTC NOVA GORICA. HOČE: TC HOČE. LEVEC: TC LEVEC. MURSKA SOBOTA: TC MERKUR.

kontejner za smeti, EMO, prostornina 240 l

VRUČA CENA
16.990,00

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 15. V.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.55 VIDEORING
10.25 TEDENSKI IZBOR
MOESHA, amer. naniz., 6/14
10.50 VRATA NOČI, franc. film (čb)
12.30 SVET DIVJIH ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 11/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
15.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
15.30 V VRTINCU
16.00 BRATOVSKA LJUBEZEN, škot. drama
17.00 OBZORNİK
17.10 SPREHODI V NARAVO
17.25 QUASIMODOVE ČAROBNE DOGO-DIVŠČINE, fran. serija, 4/26
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TEDNIK
21.05 FORUM
21.15 FRASIER, amer. naniz., 12/24
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 OMIZJE

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 13.30 Tedenski izbor: Domače obrti na Slovenskem; 14.00 Solo, plesna od-daja; 14.10 Koncert simfoniko; 14.45 Posad-ka, amer. naniz., 13/20 - 15.10 Nogomet 16.55 Haložan, dok. oddaja - 17.20 Izzivalci, franc. naniz., 16/52 - 17.45 Svojevigli politik, angl. nadalj., 5/7 - 18.35 Skrb za zemljo, angl. dok. serija, 1/13 - 19.00 Oddaja o računalništvu - 19.30 Izzivalci, franc. naniz., 17/52 - 20.00 Otvoriteni koncert EMK '97 - 21.40 Zapik - 22.10 Caspar Hauser, nem. film, 1. del

KANAL A
10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vojak naj bo (ponov.) - 15.00 Danyjeve zvezde - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (130. del) - 17.45 Rajska obala (129. del) - 18.10 Očka major (35. del) - 18.40 Nora hiša (129. del) - 19.05 Družinske zadeve (130. del) - 19.35 Cooperjeva družina (47. del) - 20.00 Nujni primeri (14. del) - 21.20 Odklop (11. del) - 21.55 Nenavadna doživetja - 22.40 'alo, 'alo (22. del) - 23.10 Vitez za volanom (51. del) - 0.00 Danyjeve zvezde

HTV 1
7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 88/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.45 Besede, besede, besede - 17.15 Hrvška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Lepa naša - 19.10 Hrvška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Dosje X (serija, 30/49) - 21.10 Dišave, zlato in timijan (hrvaški film) - 22.50 Filmska gibanja - 23.30 Seinfeld (hum. serija)

HTV 2
14.05 Tv koledar - 14.15 Potovanje (dok. serija) - 15.05 Balalajka (amer. film) - 16.50 Telo in duša (serija) - 17.15 Obalna straža (serija) - 18.05 Glasbena oddaja - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Dosje X (serija, 30/49) - 21.10 Dišave, zlato in timijan (hrvaški film) - 22.50 Filmska gibanja - 23.30 Seinfeld (hum. serija)

PETEK, 16. V.

SLOVENIJA 1
7.15 - 2.10 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.45 VIDEORING
10.15 OTROŠKI PROGRAM
DENVER, POSLEDNI DINOZAVER, amer. naniz., 15/20
10.40 TEDENSKI IZBOR
SVOJEGLAVI POLITIK, angl. nadalj., 5/7
11.30 CASPAR HAUSER, nem. film, 1. del
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.05 OMIZJE
15.35 KONCERT GLASBENIH ŠOL SLO-VENIJE
16.00 PORTRET, ponov.
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 HUGO, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 PLANET IN
21.30 CLIVE JAMES, angl. dok. serija, 6/6
22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.10 MURPHY BROWN, amer. naniz.
23.35 NEVERJETNA RESNICA, amer. film

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.50 Tedenski izbor: Mostov; 12.20 Oddaja o računalništvu; 12.50 Zapik; 13.20 Forum - 13.30 Zgodbe iz školjke - 14.00 Dnevnik Ane Frank, amer. film - 16.30

Frasier, amer. naniz., 12/14 - 16.55 Izzivalci, franc. naniz., 17/52 - 17.25 Saga o Mcgregor-jevih, avstral. nadalj., 11/26 - 18.15 Jake in Ben, kan. nadalj., 1/13 - 19.00 Znanje je ključ... - 19.30 Izzivalci, franc. naniz., 18/52 - 20.00 Caspar Hauser, nem. film, 2. del - 21.35 Oddaja o modi - 22.20 Balada o tetovirancu, dok. oddaja - 22.40 Jazz v studiu 14

KANAL A
10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vitez za volanom (ponov.) - 14.50 Karma - 16.00 Oprah show (107. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (131. del) - 17.40 Kuharska oddaja - 17.50 Rajska obala (130. del) - 18.15 Očka major (36. del) - 18.40 Nora hiša (130. del) - 19.05 Družinske zadeve (131. del) - 19.35 Cooperjeva družina (48. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (131. del) - 20.30 Tinta (2. del) - 21.10 Film: Restavracija Sunset - 22.45 Kdo je morilec (film) - 0.15 Karma - 1.20 Ulica ljubezni (26. del)

HTV 1
7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 89/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.15 Izobraževalni program - 16.45 Računalniška oddaja - 17.15 Hrvška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša (show program) - 21.40 Pol ure kulture - 22.15 Opazovanja - 22.45 Potovanje (dok. serija, 3/39) - 23.35 Glasbena oddaja - 0.20 Poročila

HTV 2
13.20 Tv koledar - 13.30 Seinfeld (hum. serija) - 13.55 Zbogom, srednja šola (amer. film) - 15.25 Hišice v cvetju - 16.10 Triler - 16.55 Telo in duša (serija, 25/120) - 17.20 Zvezdne steze (serija) - 18.05 V družini - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L.A. (serija, 30/44) - 21.10 Kdo je moj šef? (serija, 19/22) - 21.40 Ameriški film - 23.40 Prihaja dr. Beeching (hum. serija, 9/9) - 0.10 Izdaja golobice (amer. film) - 1.50 Košarka

SOBOTA, 17. V.

SLOVENIJA 1
7.15 - 23.30 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.05 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.20 MALE SIVE CELICE, kviz
9.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.35 17. SREČANJE TAMBURAŠKIH SKU-PIN IN ORKESTROV, 1. oddaja
10.00 TEDENSKI IZBOR
SAGA O MCGREGORJEVIH, avst-ral. naniz., 11/26
10.50 HUGO, tv igrice
11.20 TEDNIK
12.15 TREND, oddaja o modi
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.05 STRELA Z JASNEGA, nem. naniz., 1/28
14.55 TABORNIKI IN SKAVTI
15.10 SPREHODI V NARAVO
15.30 AMERIŠKA PRAVLJICA, amer. film
17.00 OBZORNİK
17.10 KRONIKA DIVJE NARAVE, franc. poljudnoznan. serija, 12/12
18.00 NA VRTU
18.25 OZARE
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 RES JE!
21.35 ZA TV KAMERO
22.00 ODMEVI, VREME ŠPORT
22.30 ZLATA NAVEZA, angl. nadalj., 3/12

SLOVENIJA 2
8.00 Euronews - 11.00 Tedenski izbor: Caspar Hauser, nem. film, 1. del; 12.30 Roka rocka - 13.30 Izzivalci, franc. naniz., 18/52 - 13.55 Tenis - 16.55 Košarka - 17.55 Teniški magazin - 17.55 Rokomet - 19.30 Izzivalci, franc. naniz., 19/52 - 20.00 Johnny 1000 plesov, čil. film - 21.30 Življenje na zemlji, jap. dok. serija, 9/9 - 22.20 Zlata šestdeseta slovenske popevke - 23.20 V vrtincu - 23.50 Sobotna noč

KANAL A
8.40 Risana serija - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risana serija - 10.30 Nora hiša (ponov.) - 10.55 Očka major (ponov.) - 11.20 Cooperjeva družina (ponov.) - 11.45 Princ z Bel Aira (ponov.) - 12.10 Film: Restavracija Sunset - 14.50 Kako je bil osvojen divji zahod (19. del) - 15.35 Ta čudna znanost (25. del) - 16.00 Alf (51. del) - 16.30 Mupet show - 17.00 Aladin; Račje zgodbe - 17.50 Miza za pet (26. del) - 18.40 Atlantis - 19.25 Fawly Towers (7. del naniz.) - 20.00 Maščevanje je sladko (film) - 21.30 Piratje (film) - 23.15 Vročji pogovori (8. del) - 23.45 Josefine Mutzenbacher (eroični film)

HTV 1
8.00 Tv koledar - 8.10 Poročila - 8.20 Risana serija - 8.45 Klub, d.d. - 9.00 Dobro jutro, Hrvška - 11.10 Dok. oddaja - 12.00 Poročila - 12.25 Tarzan in žena Leopold (amer. film) - 14.10 Šport; 13.05 Srečanje tamburaški skupin in orkestrrov - 13.30 Clive James, angl. dok. serija, 6/6; 14.20 Obzorje duha; 14.50 Koncert - 16.05

18.15 Potovanje po Hrvški - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Coca - cola nagradno žrebanje - 20.55 Vojna Roseovih (amer. film) - 22.25 Opazovanja - 23.00 Svet zabave - 23.30 Frostov pristop (film)

HTV 2
11.30 Tv koledar - 11.20 Obalna straža - 14.20 S knjigo v glavo - 15.05 Telo in duša - 16.50 Zakon v L. A. (serija, 30/44) - 17.40 Skrita kamera - 18.05 Kitajska umetnost - 18.50 Risanka - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Nocoj - 21.15 Na koncu sveta (serija) - 21.45 Hrvški gozdovi in gozdarstvo - 22.20 Hišice v cvetju (serija, 4/45) - 23.05 Glasbena oddaja

NEDELJA, 18. V.

SLOVENIJA 1
7.15 - 23.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.05 OZARE
8.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽELJKO, avstral. naniz., 10/13
8.35 ŽIVZAV
9.25 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
9.30 NA VRTU
9.55 NEDELJSKA MAŠA
11.00 SVET DIVJIH ŽIVALI, amer. dok. serija, 12/13
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 POMAGAJMO SI
12.30 NEDELJSKA REPORTAŽA
13.00 POROČILA
13.05 LJUDJE IN ZEMLJA
13.55 PLANET IN
15.10 APALUZA, amer. film
17.00 OBZORNİK
17.10 POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 19/22
17.35 ALPSKI VEČER, 2. del
18.25 KORENINE SLOVENSKE LIPE, 5/6
18.45 BARMANI NA BLEDU
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.15 MOŠKI ŽENSKJE
22.05 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.15 ZASLEPLJENE, amer. film

SLOVENIJA 2
8.00 Euronews - 8.30 Mali oglasi - 9.10 Teden-ski izbor: Lahkih nog naokrog; 9.55 Zlata šest-deseta slovenske popevke; 10.55 Izzivalci, franc. naniz., 19/52; 11.15 Nibelunški prstan - 12.40 Motociklizem - 14.50 Tenis - 18.00 Šikijev memorial v atletiki - 19.30 Izzivalci, franc. nadalj., 20/52 - 20.00 Bramwell, angl. nadalj., 4/7 - 20.55 Slovenski magazin - 21.25 Svet čudes, avstral. dok. nadalj., 4/13 - 21.50 Šport - 22.35 Koncert - 23.50 Tok noč tok - TNT

KANAL A
8.40 Risana serija - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risana serija - 10.25 Atlantis (ponov.) - 11.10 Maldavi (dok. oddaja) - 11.40 Maščevanje je sladko (film) - 13.10 Kuharska oddaja - 13.20 Daktari (37. del) - 14.10 Miza za pet (ponov.) - 15.00 Ta čudna znanost (ponov.) - 15.25 Najstniki proti vesoljcem (26. del) - 15.50 Super samuraj (26. del) - 16.15 Alf (52. del) - 16.40 Mupet show - 17.10 Dvojna zamenjava (mlad. film, 2. del) - 18.00 Korak za korakom (22. del) - 18.25 V objemu glasbe (film) - 20.00 Mantis (8. del naniz.) - 20.45 Kung Fu (serija) - 21.35 Avtozija (ponov.) - 22.05 Vročica noči (26. del) - 22.55 Britansko prvenstvo turnih avtomobilov - 23.55 Odklop

PONEDELJEK, 19. V.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.30 EURONEWS
9.45 VIDEORING
10.15 TEDENSKI PROGRAM
POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 19/22
10.40 ZASLEPLJENE, amer. film
12.20 ZA TV KAMERO
12.30 UTRIP
12.45 ZRCALO TEDNA
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.05 TEDENSKI IZBOR
ZOOM
15.05 LJUDJE IN ZEMLJA
15.35 MOŠKI ŽENSKJE
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 O NARAVI IN OKOLJU
18.40 LINGO, tv igrice
19.10 RISANKA
19.15 ZREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 DOSJE
21.00 ODDAJA O TURIZMU
21.20 OSMI DAN
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 HUDSONOVA ULICA, amer. naniz., 7/21
23.05 RIPA PROPADJE, fin. film

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 10.45 Na potep po spominu - 11.50 Tedenski izbor: Znanje je ključ...; 12.20 Šport; 13.05 Srečanje tamburaški skupin in orkestrrov - 13.30 Clive James, angl. dok. serija, 6/6; 14.20 Obzorje duha; 14.50 Koncert - 16.05

Bramwell, angl. nadalj., 4/7 - 16.55 Izzivalci, fran. naniz., 20/52 - 17.25 Jake in debeluh, amer. naniz., 7/23 - 18.15 Sedma steza - 19.30 Simpson-ovci, 80/92 - 20.00 Komisar Rex, nem. naniz., 12/15 - 20.50 Kamikaze, angl. dok. oddaja - 21.45 Roka rocka - 22.45 Brane Rončel izza odra

KANAL A
10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 Daktari (ponov.) - 12.45 Super samuraj (ponov.) - 13.10 Kung Fu (ponov.) - 14.00 Mantis (ponov.) - 15.00 Danyjeve zvezde (ponov.) - 16.00 Oprah show - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (132. del) - 17.45 Rajska obala (131. del) - 18.10 Očka major (37. del) - 18.40 Nora hiša (131. del) - 19.05 Družinske zadeve (132. del) - 19.35 Cooperjeva družina (49. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (132. del) - 20.30 Sam svoj mojster (27. del) - 21.00 Filmska uspešnica: Polnočna jasnina - 22.50 'alo, 'alo (23. del) - 23.20 Tihotapci (7. del) - 0.15 Danyjeve zvezde

TOREK, 20. V.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.30 VIDEORING
0.30 TEDENSKI IZBOR
JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 7/23
10.20 DRUŽINSKA SRAMOTA, nem. film
12.35 KORENINE SLOVENSKE LI-PE, 5. del
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.25 TEDENSKI IZBOR
ALPSKI VEČER, 2. del
15.15 DOSJE
16.05 ODDAJA O TURIZMU
16.20 MOSTOVI
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
TABORNIKI IN SKAVTI
17.25 ŽELJKO, avstral. naniz., 11/13
17.55 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 GORE IN LJUDJE
21.00 STUDIO CITY
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 BERLIN ALEXANDERPLATZ, nem. nadalj., 8/14
23.40 SVET POROČA

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.15 Tedenski izbor: Sobotna noč; 13.15 Pomagajmo si; 13.45 Oddaja o zdravju; 14.15 Nedeljska reportaža; 14.45 Murphy Brown, amer. naniz.; 15.10 Osmi dan; 15.40 Kamikaze, a angl. dok. oddaja; 16.30 Slovenski magazin - 17.00 Komisar Rex, nem. naniz., 12/15 - 17.45 Simpsonovi, amer. naniz., 80/92 - 18.15 Vesoljska policija, amer. naniz., 20/24 - 19.00 Volja najde pot - 19.30 Izzivalci, franc. nadalj., 21/52 - 20.00 Leningrajski kavboji srečajo Mojzesa, fin. film - 21.35 Sle-dji, 1. oddaja - 22.05 Evropa, naša zgodovina, franc. nadalj., 2/3 - 23.05 Šepet iz naslonjača

KANAL A
10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Tihotapci (ponov.) - 15.00 Živeti danes - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (133. del) - 17.45 Rajska obala (132. del) - 18.10 Očka major (38. del) - 18.40 Nora hiša (132. del) - 19.05 Družin-ske zadeve (133. del) - 19.35 Cooperjeva družina (50. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (133. del) - 20.30 Ellen (27. del) - 21.00 Umor po naročilu (1. del) - 22.40 'alo, 'alo (24. del) - 23.10 Bergerac (26. del) - 0.05 Živeti danes

SREDA, 21. V.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.50 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.50 VIDEORING
10.20 TEDENSKI IZBOR
VESOLJSKA POLICIJA, amer. naniz., 20/24
11.05 LENINGRAJSKI KAVBOJI SREČAJO MOJZESA, fin. film
12.35 SVET ČUDES, avstral. dok. serija, 4/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.00 TEDENSKI IZBOR
RES JE!
15.30 KRONIKA AFRIŠKIH ŽIVALI, franc. oddaja, 12/12
16.20 SLOVENSKI UTRINKI
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 ZNAŠ ŽVIŽGATI, JOHANNA, šved. drama
21.05 MADE IN SLOVENIA
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.45 POSADKA, amer. naniz., 14/25
23.05 NA VALOVH ŽIVLJENJA, angl. film (čb)

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.40 Tedenski izbor: Svet poroč; 12.10 Volja najde pot; 12.40 Evropa, naša zgodovina, franc. nadalj., 2/3; 13.40 Šepet iz naslonjača; 14.10 Hudsonova ulica, amer. naniz., 7/21; 14.35 Življenje na zemlji, jap. dok. serija, 9/9; 15.25 Studio City - 16.10 Berlin Alexanderplatz, nem. nadalj., 8/14 - 17.10 Izzivalci, franc. naniz., 21/52 - 17.40 Moesha,

amer. naniz., 7/14 - 18.00 Karaoke - 19.00 Domače obrti na Slovenskem - 19.30 Izzivalci, franc. naniz., 22/52 - 20.25 Nogomet - 22.25 Zavrtimo stare kolote - 22.55 Plesna oddaja - 23.15 Koncert simfoničnega orkestra

KANAL A
10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Bergerac (ponov.) - 15.00 Atlantis (glas. oddaja) - 15.50 Kuharska oddaja - 16.00 Oprah show - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (134. del) - 17.45 Rajska obala (133. del) - 18.10 Očka major (39. del) - 18.40 Nora hiša (133. del) - 19.05 Družinske zadeve (134. del) - 19.35 Cooper-jeva družina (51. del naniz.) - 20.00 Princ z Bel

Aira (134. del) - 20.30 Kadenca (film) - 22.10 Avtozija - 22.40 Klic dolžnosti (26. del naniz.) - 23.30 'alo, 'alo (25. del) - 0.00 Vojak naj bo (27. del) - 0.50 Maldavi (ponov.)

LE V KLUB, UBOGA GMAJNA! Navkljub vsemu - klub vsem?

Nenehno dogajanje v različnih tokovih kulturne produkcije, ki zavzema čase teče po dolenski metropoli, daje upanje, da je zatohlost končno izgnila iz besednjaka nezadovoljnih. Ne, niti slučajno ne govorim o kakšni novi novomeški pomladi. Zdi se mi le, da v primeru združitev konstruktivnih teles obstaja možnost, da Novo mesto končno dobi mladinski klub.

Še pomnite, tovariši; desetletje nas loči od dneva, ko je svoja vrata zaprl Krkin klub, ki so ga v tek pogladi takratni ZSMS-jevci, nekaj časa pogumno zdržali, vendar bitko izgubili. Kot večina klubov, ki skrbijo za koncertno dejavnost, je bil tudi ta ožigosan kot leglo zla in vseh drugih pre-greh človeške družbe. Do danes se stvari niso spremenile.

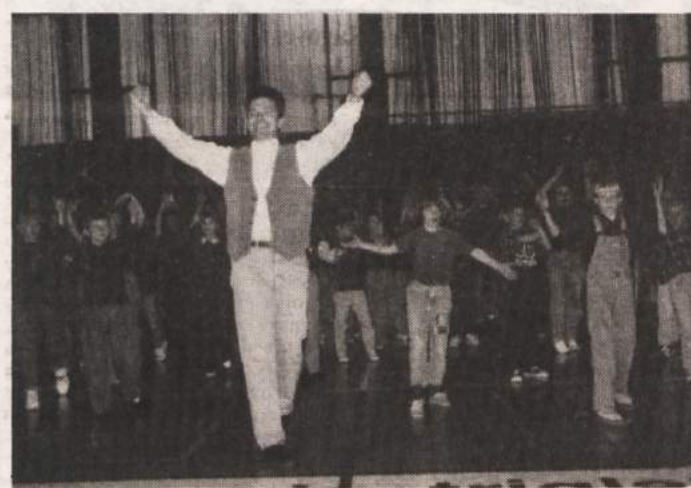
Prejšnji odstavek je napisan z namenom, da bi vnesel nekaj antisterilnega virusa k celotni gmajni, kulturno dogajanje in mladi, pač pa jim je to le stopnička v karieri, katero kot jasen cilj imajo pred sabo. Pa brez mora-liziranja tudi z moje strani, am-

bicije naj pač vsak uresničuje v skladu s svojim prepričanjem, vendar ne, in še enkrat ne, preko hrbita mladine.

Sogovorniki, s katerimi sem vodil debate o morebitnem klubu v zadnjih nekaj letih, so vsi po vrsti imeli izjemno zanimive ideje o tem, kako naj bi ta čudna zver po imenu klub delovala. Skupna lastnost je tudi združeva-lja vse te osebe; vsak je namreč v določenem trenutku povedal naslednji stavek: "Veš, meni pa ni všeč, kako to imajo tam urejeno, jaz pa bi to naredil drugače oz. tega sploh ne bi naredil." Pri tem se nobeden od njih ni vprašal, ali je ta stvar utemeljena kot del mladinskega kluba ali ne, šlo je v bistvu za subjektiven pogled. Teh pogledov pa trenutno v No-vem mestu ne manjka; vsakdo ima svojega, kar je lepo in prav, vendar je za izpeljavo projekta pod šifro klub treba pozabiti na ego tripe.

Marlon Brando je nekoč izjavil: "Vprašajte mlade, oni vse vedo." Zatorej bodoči upravljalci mladinskega kluba, vprašajte mlade, drugače se lahko zgodi, da bo krasen prostor zehal prazen.

BORIS PETKOVIC

"URŠKA" ZAPLESALA V NOVEM MESTU - Kjer je ples, je vedno veselo. Tako je bilo tudi v soboto, 10. maja, dopoldne v športni dvorani Marof v Novem mestu, kjer je nastopilo 200 plesalcev plesne šole "Urška" pred-vsem iz Novega mesta, Vavte vasi, Kočevja in Ljubljane. Izkazali so se tako najmlajši kot starejši mladinci, največ aplavza pa sta bila deležna Jasna in Rocky, večkratna državna in svetovna prvaka v latinskoameriških plesih med starejšimi mladinci. Ob koncu so podelili priznanja. (Foto: L. M.)

DOLENJSKI LIST DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Suzani Kralj s Sel pri Zajčjem Vrhu. Nagradjenki čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

- (3) Ljubezen je darilo - ANS. BOBRI
- (1) Lovska - ANS. LOJZETA SLAKA
- (6) Kaj mi neca planinea - FRAJ KINCLARI
- (7) Ko ajda spet zacveti - ANS. PETRA FINKA
- (2) V mali vasci - ANS. GRM
- (9) Dolenjski cviček - ANS. AKORD
- (4) Poljub - ANS. POLJUB
- (-) Ko šmarnice so zacvetele - ŠALEŠKI FANTJE
- (5) Spet živimo - JOŽE BOHORČ S PRIJATELJI
- (8) Utrip srca - ANS. VRISK

Predlog za prihodnji teden: Prijatelj gora - ANS. VASOVALCI.

KUPON ŠT. 19
Glasujem za: _____
Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio

KOVINOTEHNA

v vseh prodajnih enotah
glede na asortiman

nemoočče je moočče

NI GA ČEZ
PIKNIK
V NARAVI

- Raženj 5.650 SIT
- Miza PVC 2.569 SIT
- Hladilna torba, 27 l 2.240 SIT
- Senčnik SAN REMO 2.090 SIT
- Stol PVC 799 SIT

DNEVI SLOVENSKEGA IZOBRAŽEVANJA '97 - Na tej tradicionalni izobraževalni sejmski prireditvi od 6. do 9. maja v Cankarjevem domu so se odmevno predstavile tudi nekatere dolenjske in posavske šole. Mirnska osnovna šola je denimo prikazala opisno ocenjevanje na dejavni šoli, kjer otroci vrednotijo svoja znanja in postopke, po katerih dosegajo učne cilje. Srednja ekonomska šola iz Novega mesta je na razstavnem prostoru celovito opozorila na nevarnosti po svetu in tudi pri nas, žal vse bolj razpredene zasvojenosti z mamili. Prizadevni člani ornitološke sekcije na sevniški osnovni šoli pa so tudi zadnji dan DSI '97 vzbujali pozornost s predstavitvijo dveh mladinskih raziskovalnih nalog Ptiči akumulacije HE Vrthovo ter Prodišča in gnezdenje malega deževnika (na posnetku), s katerima bodo sodelovali konec maja tudi na 3. državnem srečanju mladih ornitologov v Mariboru. (Foto: P. P.)

MLADI DOPISNIK

PRIMOŽ SUHODOLČAN JE BIL ZABAVEN

Pred kratkim nas je v šoli obiskal pisatelj Primož Suhodolčan. Povedal nam je veliko o Petru Nosu in drugih junakih iz svojih pravljic. Bil je zelo zabaven. Da je bilo še bolj zanimivo, je k sebi poklical nekatere učence in se z njimi na zabaven način pogovarjal. Povedal nam je, da ga kličejo tudi Popek, Suhi,.... Oponašal je razne živali, glasove in gibe. Povedal nam je marsikaj zanimivega ob predstavitvi svojih knjig. Ob koncu nam je razdelil razglednice, na katerih so naslikani junaki iz njegovih knjig. Ker se je kar najprej šalil, smo se težko poslovlili od njega. Rada bi se še kdaj srečala z njim.

DARJA MOHORČIČ, 4.a
OŠ Trebnje

Z MALO ŠOLO NA POHORJE

V petek smo šli z malo šolo na Pohorje. Vsak si je poiskal svojo sobo. Potem smo šli na večerjo. Po večerji smo šli v disko. Po disku smo odšli spat. Naslednji dan smo šli na sprehod in videli škrtka. Zadnji dan nas je lovec peljal na sprehod. Ogledali smo si lovsko opazovalnico in krmilnico za srne in merjasce.

LARA PLAŽAR
Mala šola OŠ Krmlj

DAN KNJIGE IN FRANČIŠKANI

V sredo, 23. aprila, smo se učenci literarnega krožka z mentorico odpravili na razstavo - dan odprtih vrat - knjig v novomeški frančiškanski samostan. Tudi mi smo želeli poskrbeti za svojo dušo ob svetovnem dnevu knjige. Prvo vprašanje je bilo, kje je to, a že na vhodu je bil listek, ki nas je popeljal po strmih stopnicah v sobo, do vrha naloženo s knjigami. Prijetni, svetli toni so naravnost vabili ljudi, ki ne morejo brez kulturne hrane, brez knjig. Videli smo knjige iz daljnega leta 1418 na pergamentu, s prekrasnimi inicialkami. Človek kar težko verjame, da črke niso prav nič obledele. Kar nekaj časa smo bili pri Knjigi zemljevidov. Kakšna natančnost! Ker je Novo mesto tudi mesto Božidarja Jakca, smo si ogledali njegove ilustracije Prešernovih pesmi. Zvedeli smo, da je bila vloga frančiškanov v zgodovini izobraževanja zelo velika. Za domačo nalogo bomo poiskali pomen besed: exlibris in faksimile. Pa poiščite še vi, tudi tako se zlahka marsikaj naučite.

Učenci literarnega krožka
OŠ Šmihel z mentorico
Olgo Kastelic

DOLENJSKI LIST

KRKA

Gledam Krko. Strmim v njene kodre. Je prozorna, čista, lesketa se, kot da bi se v njeni smaragdno zeleni barvi kopalo na tisoče biserov. Ob vodi se podi jata divjih rac, kot da bi jih nevidna sila vznemirjala in pošiljala v nebo. Pogledam še na drugo stran, kjer se zaljubljeno pogledujeta dva otoška laboda. Odplavata. Gledam Krko. Kaže se mi v vsej svoji lepoti. Očara me. Ampak večkrat me oblije občutek, da nas stalno opozarja: "Pazite name, ne ubijajte me s svinjarijo, ne uničujte me! Oglejte si, kakšna bom, če me uničite!" Vsi, ki živimo z reko, želimo, da bi bila čista, zdrava in da bi jo še vedno lahko imenovali "dolenjska lepota". Torej ne dovolimo, da bi postala smrdljiva luža.

NINA CIMPRICH, 7.a
OŠ Šmihel

DRŽAVNO TEKMOVANJE V ANGLEŠČINI IN NEMŠČINI

NOVO MESTO - Jutri, v petek, 16. maja, bo ob 14. uri v prostorih OŠ Šmihel državno tekmovanje učencev 8. razredov osnovne šole v znanju angleškega in nemškega jezika za področje Dolenjske, Posavske in Bele krajine. Tekmovanje organizira Zavod RS za šolstvo in šport Območna enota Novo mesto.

SREČANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

SEVNO POD TRŠKO GORO - Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije vabi na 5. srečanje mladih raziskovalcev srednjih šol Bele krajine, Dolenjske in Posavske, ki bo potekalo v petek, 16. maja, na Srednji kmetijski šoli Grm pod Trško goro. Ekipe bodo na šolo prišle že ob 11. uri, ob 14. uri se bo začela slavnostna otvoritev, sledila bosta predstavitev in ocenjevanje nalog, zaključek in podelitev priznanj najboljšim pa bo ob 17. uri. Nato bo še srečanje mentorjev z župani.

Ringaraja, kdo nagaja?

Obisk v vrtcu Ringaraja v Ragovem, kjer otroci uživajo v vaškem okolju - Vzgoja ob glasbi

NOVO MESTO - Nihče, nihče ne nagaja! To, kar slišite, prihaja iz vrtca Ringaraja na Ragovem 2. Malčki, stari do treh let, se igrajo na svojem igrišču, starejši do 7 let so odšli na sprehod v bližnji gozd. Otroški smeh in vrišč tudi mene spravi v židano voljo. Radovedno pokukam v Rauchovo hišo, kjer naletim na nasmejanega gospo Andrejo. Z veseljem poteši mojo radovednost.

V naši občini je to edini zasebni vrtec s koncesijo. Deluje že od 1. januarja 1993. Prostore ima v Rauchovi hiši, na robu idilične vasi Ragovo, kjer otroci lahko uživajo v pravem vaškem okolju. Tik ob vrtcu je namreč Ragov log, pod njim teče prelepa Krka, levo od vrtca so travniki, njive, prometa pa otroci vidijo le toliko, kolikor ga naredijo starši, ko jih pripeljejo ali odpeljejo. Vodja vrtca je Andreja Rauch, mož Slavko je glasbeni pedagog, strokovni vodja in mentor, saj ima ustanova status glasbenega vrtca. Hčerka Tanja je profesorica razrednega pouka, druga hčerka Lidija je pomočnica vzgojiteljice, njen mož Igor pa je fant za vse. Edina zaposlena izven sorodstva je vzgojiteljica Angelca Murko.

Lepo sodelujejo z Mestno

IVANKA MESTNIK

LEPO SODELUJEJO - Delovni kolektiv vrtca Ringaraja

TPV - AVTO, Servisno prodajni center
Kandijska 60 - 8000 Novo mesto
Tel.: 068/391-81-12, 391-81-19

NOVO!

CLIO RL	že od 1.375.080,00
CLIO FIDJI	1.423.680,00
CLIO OASIS	1.526.400,00
CLIO CONFORT	1.781.520,00

MEGANE ALIZE — KLIMA 1/2 CENE

KREDITI OD T + 5%
STARO ZA NOVO — STARO ZA STARO — LEASING
— TESTNA VOZILA

RABLJENA VOZILA

TIP	LETNIK	KM	BARVA	CENA V DEM
1. R-5 CAMPUS/5V	1993	48.000	MET. ZELENA	7.900
2. CLIO RT 1,4/5V	1993	33.000	RDEČA	12.800
3. OPEL ASTRA 1,4 I GL	1993	58.600	MODRA	14.200
4. OPEL VEKTRA 2,0 I	1990/91	110.000	MODRA	12.200
5. FORD ESCORD 1,8 CLX DIESEL	1991	85.000	MODRA	12.200

SERVIS — KLEPARSKE STORITVE — LIČARSKE STORITVE — NADOMESTNI DELI — PRALNICA

RENAULT AVTO ŽIVLJENJA

DNEVI OBRTI IN PODJETNIŠTVA '97

Skupaj smo uspešni

od 22. do 25. maja v športni dvorani Marof, Novo mesto

SPREMLJAJOČE PRIREDITVE

- otvoritev Dnevo obrti in podjetništva '97, 21. maja 1997 ob 12.30
- predstavitev poklicev za občane in učence osnovnih šol
- predstavitev INTERNETA skupaj s Telekomom na stojnici
Obrtne zbornice Novo mesto
- revija pričesk in oblačil, v soboto 24. maja 1997, ob 20.30
v hotelu Dolenjske Toplice
- ponovitev revije, 7. junija 1997, ob 20.30
v restavraciji Tango na Otočcu

SEJEM SI LAHKO OGLEDATE VSAK DAN OD 9. DO 19. URE.

VSTOP PROST!

organizator: OBMOČNA OBRTNA ZBORNICA NOVO MESTO, izvajalec: REKLAMNA AGENCIJA NOUA

RAČUNALNIKI in MONITORJI
MEGAhit d.o.o.
 Smolenja vas 10
 8000 NOVO MESTO
 tel.&fax: 068 27 408
serija 5000

HYUNDAI

MEGAhit

36 MESECEV GARANCIJE
173.500 sit

Sistem vsebuje:
 Mikroprocesor: 133Mhz
 Nabor čipov: Intel VX
 Cache: 256KB Pipeline Burst SRAM, (512KB)
 Vodila: 4*16 Bit ISA, 4*32Bit PCI
 Bios: AMI PnP
 Spominski modul: 16MB EDO DRAM
 Mehki disk: 1.44 MB Sony/Mitsumi
 Trdi disk: 1.7 Maxtor/Fujitsu
 Pogon za kompaktni disk: CD Rom 12"Hitrost
 Grafična kartica: PCI ATI Video-Charger 1MB Dram
 Ohlajše: Mini Tower
 Miška: Genius 3tipke
 Tipkovnica: Cherry G-83Win'95 SLO
 Monitor: 15" G+ HYUNDAI 1280*1024
 1024*786/85Hz NI

LASTNIKI AVTOMOBILOV HYUNDAI
Ob nakupu računalnika HYUNDAI
3 % POPUSTA

HTTP://WWW.MEGAHit.SI DOBAVLJIVI TUDI DRUGI SISTEMI

M
Založba Mladinska knjiga

Odlično delo - odličen zaslužek
 Komunikativni, uspešni in podjetni vabimo v svojo družbo nove sodelavce.

Sodelovanje vam prinaša:
 - dobro plačilo
 - izobraževanje in napredovanje
 - delovni čas po lastni izbiri

Pri tem vam bodo pomagale:
 - vaša srednje šolska izobrazba
 - vaše izkušnje
 - vaša komunikativnost in smisel za organizacijo
 - vaše veselje do dela z ljudmi in navdušenje nad bogastvom knjig

Delo je na območju Dolenjske.
 Z izbranim kandidatom bomo sklenili dogovor v obojestransko zadovoljstvo.

Prošnje z opisom vaših delovnih izkušenj pošljite na naslov Mladinska knjiga založba, d.d., Ljubljana, Slovenska 29, s pripisom "kadrovska služba - dp".

Podjetje moje prihodnosti

GLASBENA ŠOLA ČRNOMELJ S PODRUŽNICAMA V METLIKI IN SEMIČU
 razpisuje

SPREJEMNI PREIZKUS
ZA VPIS V GLASBENO ŠOLO ZA ŠOLSKO LETO 1997/98
VPIS VELJA ZA MALO GLASBENO ŠOLO IN PRIPRAVNICO

SPREJEMNI IZPIT BO V PETEK, 30. MAJA 1997:

- od 15. do 20. ure v Glasbeni šoli Črnomelj, Ulica Mirana Jarca 3, Črnomelj
- od 16. do 19. ure v Podružnici Metlika, Na Obrh 3, Metlika
- od 17. do 19. ure v Podružnici Semič, Dom upokoencev, Semič

Kandidati morajo do vključno 29. maja 1997 oddati izpolnjeno prijavnico, obr. 1,94 osebno ali na naslov: Glasbena šola Črnomelj, Ul. Mirana Jarca 3, 8340 Črnomelj.
 Dodatne informacije lahko kandidati dobijo v tajništvu šole, telefon 51-270.

MURN AVTOSERVIS MURN, s.p.
 Ressova 4, 8000 Novo mesto
 tel./fax: 068/24-791

CENTER SUZUKI

- prodaja vozil
- rezer. deli in dodatna oprema
- servis
- ugodni krediti T + 8,5%
- ugodni leasing polog od 20% do 50%

NOVO: KARTICA ZAUPANJA

IZJEMNO UGODNO!

VITARA na redne cene do 1.710 DEM POPUSTA ali podarimo KLIMO!	BALENO HATCHBACK Sejemska cena 19.990 DEM Redna cena 1.3 GL 3V 21.990 DEM 1.6 GS 23.990 DEM Za to ceno vam podarimo ABS/SCSS
BALENO WAGON 1.6 GLX 26.790 DEM 1.6 GLX 4x4 31.290 DEM Sejemska cena 29.990 DEM	1.6 GS SPORT 26.990 DEM Sejemska cena 25.990 DEM
BALENO SEDAN Redna cena 1.3 GL 22.990 DEM Sejemska cena 20.990 DEM	SAMURAI ALTO na redne cene 1000 DEM POPUSTA

MANA turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto
 tel.: 068/321-115, fax: 068/342-136

POČITNICE DOMA IN V TUJINI '97

- za prijave do 20. maja — možnost plačila na 5 obrokov (čeki) — VSE DESTINACIJE
- za prijave do 17. maja 10% popust na gotovinsko plačilo za nekatere destinacije — POČITNICE TUJINA

Pohitite s prijavi!!!

V SPOMIN
 Minilo je leto brez tebe,
 a vendar s teboj

dragi mož, ati, dedi in brat

LUDVIK SLAK

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi
 Trebnje, 12. maja 1997

V SPOMIN
 19. maja mineva 10 let, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustila naša

ZVONKA RITONJA
 roj. Berus

Vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu, obiskujete njen prerani grob, prinašate cvetje in sveče, najlepša hvala!

Vsi njeni

krka

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto
 Rozmanova ulica 10
 8000 Novo mesto

Smo uveljavljena Kmetijska zadruga, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo na lastnih zemljiščih in pri kmetih, trgovsko dejavnost (zunanja trgovina, veleprodaja in maloprodaja), industrijsko proizvodnjo (predelavo mesa, proizvodnjo krmil) ter storitvami (mehanična delavnica, leasing, konsignacijsko prodajo) in gostinstvom in želimo zaposliti

POMOČNIKA DIREKTORJA FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA za knjigovodstvo

Če imate VI. ali VII. stopnjo izobrazbe ekonomske smeri v računovodstvu in controllingu, dveletne izkušnje v gospodarstvu, poznate osnove dela na računalniku v okolju Windows, ste poslovno naravnani, komunikativni, pripravljeni sprejeti intenzivne obveznosti, imate in vozite osebni avtomobil in ste se pripravljeno dodatno izobraževati, pričakujemo vašo prijavo z življenjepisom in dokazili v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po končanem zbiranju prijav.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

AVTOKLINIKA
 ☎ 068/ 323-035

Poleg mehaničnih popravil na vseh tipih vozil je AVTOKLINIKA tudi uradni zastopnik za športne vzmeti **JAMEX** in amortizerje **MONROE**

GARANCIJA 2 LETI

JAMEX **MONROE**
 amortizerji

VEČJA VARNOST NA CESTI

ZAHVALA
 V 64. letu nas je zapustil naš dragi

JOŽE MAVRIN
 iz Kraljev 1 pri Predragu

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje in sveče ter našega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi g. župniku za opravljen obred.

Vsi njegovi

Občina Krško
Občinski svet
 Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

RAZPISUJE
 delovno mesto
sekretarja Občinskega sveta

Razpisni pogoji:
 Poleg splošnih zakonskih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba pravne ali druge ustrezne družboslovne smeri in 2 leti delovnih izkušenj,
- višja izobrazba pravne ali druge ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj.

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 8 dneh od objave na naslov: Občina Krško, Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Cesta krških žrtev 14, 8270 Krško.
 Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi.

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo
Parmova 33, LJUBLJANA

razpisuje prosto delovno mesto:

ADMINISTRATIVNE SODELAVKE V ENOTI NOVO MESTO

Pogoji:
 - administrativni ali ekonomski tehnik
 - 2 leti delovnih izkušenj
 - znanje uporabe računalnika

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom.

Poleg zgoraj navedenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še splošne pogoje, določene z zakonom o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90, 5/91, 18/91 in 4/93).

Pisne prijave z opisom delovnih izkušenj ter z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite najkasneje v 8 dneh po objavi na naslov: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kadrovska služba, Parmova 33, Ljubljana.
 Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po odločitvi.

ZAHVALA
 Kaj iščem naj zdaj še na tem svetu, o mati, v zameno za tvoje srce?
 (A. Gradnik)

V 93. letu nas je tiho zapustila naša ljubljena mama

JOŽEFA KOBE
 z Uršnih sel

Hvala vsem, ki ste z nami delili bolečino slovesa. Hvala za vsako toplo besedo in stisk roke, za pisno in ustno sožalje, za toliko sveč in lepega cvetja. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu zvrstili ob krsti naše mame in jo spremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo patronažni sestri Jelki in duhovnikoma za prijazne obiske na domu, dr. Tatjani Gazvoda za dolgoletno zdravljenje. Hvala g. župniku in g. proštu za tako lepe besede slovesa in opravljen pogrebni obred, pevcem, izvajalcu Tišine, kolektivu Laboda in sosedom iz Ul. Mirana Jarca za podarjeno cvetje in sveče.

Žalujoci: hčerki Milena in Anica z družino

Kako presekat novomeški prometni gordijski vozelski

FOTO: M. MARKELJ

Tovarna zdravil Krka gradi v Novem mestu lastno parkirno hišo. Ob tem se nam ponuja v premislek celotni prometni gordijski vozelski mesta, ki se je tako zelo zapletel, ker se prometnih problemov mesta niso v pravem času prav lotili. Pogled v prihodnost ni nič bolj razveseljiv, saj si lahko obetamo še večje probleme, tudi če bomo na novomeških zemljiščih ugledali še kakšno cesto več ali ne.

V Sloveniji se v zadnjih letih močno povečuje število avtomobilov na prebivalca (menda za 10 odst. letno), kar je rezultat nekakšne avtomobilije, ki jo podpirajo oziroma ustvarjajo dobre marketinške akcije avtomobilskih tvrdk, ugodni nakupni pogoji, psihološka vrednost avtomobila, nizka cena bencina. Veča se tako osebni, potniški, kot blagovni transport, to pa prinaša določene nevarnosti za človeka in družbo. Raste tudi število prevoženih kilometrov. Podobne stvari so se dogajale v zahodnem svetu v 50-ih in 60-ih letih, težko pa bi seveda rekli, da je tam sedaj kaj drugače. V kratkem očitno ni mogoče pričakovati, da bi se karkoli korenito spremenilo, kot tudi ni videti priprav na izrabo mehanizmov, ki zmanjšujejo prometne težave.

Vožnje na delo in po nakupih

Bistvo odpravljanja problemov je, da vemo, kje koreninijo. Torej, v sodobnih mestih s sedanjim načinom življenja obstajata dva poglobljena in zlahka razpoznavna vira vseh tegob (neposrednih in posrednih) v zvezi s prometom, ki pa sta seveda hkrati odraz mnogih nepravilnosti v izgradnji mesta. Tu mislim na vožnje na relaciji delo-dom in nakupovanje-dom, v obeh smereh seveda. Vožnja na delo v Novem mestu, ki je posejana s kar nekaj delovno intenzivne industrije (Revoz, Krka, Labod, Novoteks...), ustvarja gost promet in posledično tudi zastoje, ki pa niso, kar je pomenljivo, stalni, temveč se pojavljajo le ob določenih urah in dne-

vih. Tudi zaradi nestalnosti prometnih zamaškov je neracionalno širiti prometno omrežje, ki je ob "normalnih" urah povsem zadovoljujoče. Zatorej bi raje veljalo poseči po različnih administrativnih ukrepih, recimo po takem, ki bi določal časovno zamaknjen začetek delovnega dne v podjetjih, ki ustvarjajo prometne tokove v istih smereh (če seveda govorimo o rešitvah v okviru sedanjega načina izrabe prometnih sredstev). Ljudje pa bi se lahko zavedali, da v prometnih gnečah avtomobil še izdatno izgublja na pomenu in je hkrati še neugodnejši z vseh vidikov.

Promet se, če omenimo mimogrede, gosti tudi ob nakupovalnih centrih in zaradi njih (staro mestno jedro, BTC), ker imajo le-ti za potrošnike določene prednosti (popusti, večja izbira). Prav tako kot trgovski centri, o katerih bi v Novem mestu morda sploh težko govorili, pa so tu seveda še službe državne in mestne uprave, banke, zavarovalnice in podobne obiskovane ustanove.

Garažne hiše ne rešujejo prometnih problemov

Nič čudnega torej ni, zaradi vsega prej naštetega, da je tovarna Krka uvidela pomanjkanje parkirnih površin za svoje delavce, ki vsak dan prihajajo v službo, neredko celo en sam potnik v enem avtu (zdi se, kot da mora družina na cilj prispeti v čimveč avtomobilih, car-pool pa je še tujka za naša ušesa). Srečna okoliščina te in takih tovarn je, da imajo precej ob-

sežne stavbne površine in zato ne čutijo tako boleče problema pomanjkanja parkirnih površin, kot bi v primeru, če bi bila v centru mesta (čim višji je center, tem huje je), kar pa seveda velja bolj za terciarne (gostinstvo, trgovina...) in kvartarne (banke, zavarovalnice...) dejavnosti. Mesto lahko podjetja, katerih uslužbenci uporabljajo javne parkirne površine, po mili volji ožema s parkirinami. Parkiranje v službi je neugodno tudi zato, ker avto zaseda površino ponavadi celih 8 ur delovnika, kar pomeni, da ni hika kršne cirkulacije prometa in mora biti tudi parkirišče toliko, kot se ljudi oz. avtomobilov zgnete ob določenem času na določenem mestu.

Moti se, kdor misli, da gradnja garažnih hiš rešuje problem prometa. Razpoložljivost parkirnih površin celo spodbuja uporabo avtomobilov (podoben učinek ima tudi gradnja novih prometnic). Parkirišča in garaže so seveda neposredna posledica uporabe prometnih sredstev, torej je problem izgradnje parkirišč rešljiv le ob kompleksnem reševanju prometa, pri reševanju katerega pa bi bilo, resnici na ljubo, lepo videti tudi pomoč in sodelovanje industrije. Ta bi se namreč morala zavedati, da uporaba avtomobila ustvarja številne stroške, ki so zaznavni neposredno (nakup bencina, parkirnine, vzdrževanje avtomobila...) in posredno (obnavljanje in gradnja cest, avtomobilski zastoji in izguba časa, policija, prometne nesreče, boleznini dihal, klimatske spremembe...).

Vse to delovno silo draži, kar se pozna seveda pri stroških podjetja, pa naj bodo to plače, davki ali investicije, celo sama gradnja Krkine garaže se uvršča v to kategorijo. Velja pa pripomniti, da se s takimi posegi v javnosti ustvarja dobra podoba podjetja in krepi pozitiven odnos

do okolja in ljudi, tudi tistih, ki v tovarni niso zaposleni.

Jasno je tudi, da prometni zastoji in garažne hiše niso le problem, temveč predvsem posledica, posledica sedanjega načina življenja, vrednot in želja. Zato moramo v resnici glavno pozornost usmerjati drugam, razmišljati divergentno in iskati rešitve tam, kjer se v resnici nahajajo. Odgovorov na vprašanje, zakaj je stanje tako, je več in so med sabo povezani, problem pa je rešljiv na različne načine.

Je javni promet res nepomemben?

Prvič: v Novem mestu ni mogoče resno govoriti o javnem prometu; drugič: očitno je zavest ljudi o zdravem načinu življenja in čistem okolju še precej na psu; tretjič: ni ustreznih sprehajališč ali kolesarskih stez, ki bi stanovanjske predele povezovala z industrijskimi conami in drugimi pomembnimi točkami.

Javni promet se očitno zdi mestni oblasti nepomembna stvar. Dejansko pa javni promet ne sme biti le domena prevoznikov podjetij in še manj sme biti tarča ali žrtev tržnih okoliščin. Nasprotno, mesto mora spoznati, da je potrebno javni promet imeti in ga podpirati, tudi finančno, ker razrešuje vrsto problemov, ki izhajajo iz mestnega načina življenja. Pri uvajanju javnih prometnih sredstev je treba poznati njegove bistvene lastnosti oziroma vabljivosti. Ugotovljeno je, da ljudje želijo točnost, hitrost, udobnost, enostavno plačljivost, vse to pa jih hkrati ne sme povezovati z miselnostjo, da je javni promet namenjen ljudem s spodnjega dela družbene lestvice. Res pa je, da ob sedanjih javnih prometnih sredstvih le težko govorimo o izpolnjevanju omenjenih zahtev.

V Novem mestu bi kot javno prevozno sredstvo lahko uvedli avtobuse ali minibus, ker so primerni v mestih take velikosti. Res je, da ne izpolnjujejo želje po prevozu od vrat do vrat, a temu niti osebni avto ne more povsem ugoditi. Potrebno je hkrati vedeti, kje (tudi zaradi dostopnosti drugih dejavnosti v soseski, npr. trgovine, servisi, usluge, gostinstvo) in koliko naj bo postaj, da bo avtobus hiter in dostopen ter da bo segal v vse vitalne dele mesta.

Urejanje javnega prometa v Novem mestu otežkoča tudi dokaj razpršena poselitve. Še večji problem pa je verjetno cestno omrežje (dvopasovnice), ki bi stežka zadostilo potrebi po hitrem javnem prevozu, ker bi se pač tudi avtobusi znašli v istih kolonah kot ostali udeleženci v prometu. Zavedajmo pa se, da ima javni promet tudi druge kvalitete, zaradi katerih ga je vseeno smiselno uvesti. V zvezi s tem je potrebno v prihodnosti tudi stanovanjske soseske, cestno omrežje in mesto kot tako primerno planirati in sanirati tako, da se bodo zmanjševale potrebe po prevozu.

Kolo kot ena od rešitev

Modreje in enostavneje kot organizirati javni promet, pa je ljudi navaditi uporabljati kolo ali pešačiti. Razdalje v Novem mestu kljub vsemu niso tako velike, da bi ne bilo mogoče kamorkoli priti peš, še lažje pa s kolesom. Poleg tega je to za mesto tudi najcenejša možnost, saj bi bilo potrebno urediti le pešpote in kolesarske steze. Zdaj še pločnikov ni povsod, kjer bi bili potrebni. Oboje bi lahko služilo tudi drugim funkcijam, hkrati pa bi se s tem ustreglo ekološkimi, zdravstvenim, ekonomskim in socialnim zahtevam sodobne družbe in človeka.

Kolo je v vseh svojih izvedenkah zelo uporabno vozilo. Na Danskem, Nizozemskem (tu menda opravijo dobrih 30 odst. vseh voženj s kolesom) in še kje lahko vidimo množice koles s prikolicami, ki služijo prevozu večjih stvari, poznamo tudi tandeme, tricikle. Ker so kolesa primerna za krajše razdalje, so še toliko blagodejnejša v ekološkem smislu, saj je avto prav na krajših razdaljah najhujši onesnaževalec. Mestna uprava bi morala tudi zaradi tega na javnih parkirnih površinah vsaj v letnih mesecih bistveno zvišati cene parkirnin, hkrati pa uvesti lise in s tem siliti ljudi k uporabi koles in pešačenju. Ljubljanski župan Rupel pravi, da je treba uporabo avtomobila ljudem čim bolj priskutiti. S tem se lahko le strinjamo. Zanimivo je, da fizično najmanj močni ljudje, to so otroci in starejši ljudje, že sedaj največ hodijo in kolesarijo. Hkrati z drugimi kvalitetami kolo v popolnosti zadovoljuje željo po prevozu od vrat do vrat, daje popolno svobodo gibanja ter nas ne omejuje kaj dosti v izbiri poti. Predvsem javni delavci, še posebno župan, bi morali več uporabljati to prevozno sredstvo in biti zgled ostalim.

Hkrati z reševanjem povsem realnega problema prehajanja z ene točke v prostoru na drugo je še bolje misliti na to, kako zmanjšati potrebo po tem. Že zdavnaj bi lahko začeli ne le spoznavati, temveč tudi izrabljati tehnološka dognanja, ki jih ponuja ta čas. Predvsem izrabiti možnosti, ki jih daje računalniško omrežje ter bistveno več razmišljati in udeležati delo na domu (to pomeni tudi manjše stroške za podjetje), nakupe preko računalniške mreže ali katalogov (oboje omogoča tudi racionalnejši nakup, potrebna pa je dostavna služba) in poslovanje preko računalniških mrež.

Skratka, menim, da ni potrebno nič drugega kot v skladu z že sedaj proklamiranim vrednostnim sistemom ob manjši spremembi načina življenja realizirati dejavnosti v prostoru in živeti v skladu z ekološkimi zahtevami, trajnostnim razvojem, omogočiti socializacijo ljudi in njihov osebnostni razvoj ter zdravo življenje. To vse je uresničljivo brez takojšnjih revolucionarnih sprememb. Le s kančkom modrosti.

TOMAŽ LEVIČAR

"Graščak" Šparovec oživlja grad

Grad Mala Loka

"Veste, ni bilo enostavno, da sem se odločil pustiti dobro stoječe podjetje v Ljubljani in priti semkaj za stalno živeti na Malo Loko. Toda zavedam se, da če hočem grad obnoviti, mu ponovo vdahniti življenje, se mu moram ves posvetiti, tudi fizično, ne pa le ob vikendih prihajati na grad. Že po naravi sem človek, ki ne mara polovičarstva," strne 49-letni Dušan Šparovec odgovor na vprašanje, kako to, da se je odločil za tvegano potezo in se z novim letom preselil na posestvo na Malo Loko, ki ga je že pred leti odkupil od trebanjske občine.

Okoličani imajo Šparovca za Ljubljančana, a se on vsaj toliko kot "močvirnika" počuti Dolenjca, saj izhajajo njegove korenine iz Mokronoga, tudi po materini strani. "Ljudje me zvečine tukaj ne poznajo, saj jim nimam kaj ponuditi, a bi bil vesel, če bi me, recimo, prišli kaj sproščeno vprašati. V glavnem pridejo iz Ljubljane, čeprav niso Ljubljančani."

Šparovec veliko stvari dela sam. Tudi zidarstvo mu gre kar od rok. Ravno, ko smo ga obiskali na Mali Loki, je pozidal val prostor za najbolj znanega slovenskega letalca - "balonarja" Avija Šorna,

svojega dobrega prijatelja, ki je bil navdušen nad lepoto tega koščka Dolenjske, ko je zadnjič priletel na obisk. Šorn je razmišljal, da bi Mala Loka postala eden izmed centrov njegovega društva za prosto letenje in posejani po vsej Sloveniji. Mala Loka bi ponujala grajske polete...

Za obnovo porabil vse premoženje

Doslej Šparovec ni hotel, da bi mu kdo delal reklamo za grad Mala Loka, saj se kot izkušen maček pri stikih z javno-

stjo (navsezadnje je bil več let v tej službi tudi pri Slovenijalesu) dobro zaveda, da propaganda lahko naredi hkrati antipropagando, če je preveč vsiljiva. Ali pa bi v njegovem primeru privabila množice ljudi, ti pa ne bi imeli kaj videti. Zato v tej "fazi" obnove ni bil zato, da bi o Mali Loki pisali Šparovčevi prijatelji pri časopisih v Ljubljani.

Dušanu Šparovcu so na ministrstvu za kulturo namignili, da naj poskrbi, da se bo začelo na gradu kaj dogajati, denimo da bi v kapeli pri gradu, ki bi jo z malo denarja obnovili, prirejali kakšne razstave. Šparovec pa mora poskrbeti za banalnosti, ki so same po sebi umevne, denimo za sanitarije za obiskovalce, potem pa se lahko nadeja tudi kakšnega tolarja pomoči za svoje, predvsem kulturne načrte.

Šparovec je za nakup gradu s pripadajočim zemljiščem ter obnovo, začeni od strehe, porabil domala vse svoje premoženje. Do konca leta bi se, če bodo njegovi dolžniki poravnali dolgove, še pretolkel, potem pa... Zaveda se, da gre za privatno lastnino, hkrati pa je kot dolgoletni ljubitelj starin vztrajen in potrpežljiv in za poprejšnje premoženjske razmere, pred nakupom Male Loke, tudi nenavadno skromen. Po celodnevem fizičnem garanju se mu prileže kozarec cvička, za moč in spodbudo za nove napore.

Galerija na gradu

Na trebanjski občini poznajo Šparovčev primer, strokovni sodelavec za kulturo in šport, Miro Hrenk, je povedal, da sta se s Šparovcem večkrat pogovarjala, da ima zanimive ideje, njihovo uporabnost in izvedljivost pa naj bi opredelili v strokovno potrjenih programih. Ker gre za zasebno lastnino, bo potrebno še tolikanj bolj natančno opredeliti morebitne medsebojne odnose, pravice in obveznosti med občino Trebnje in Špa-

Dušan Šparovec

rovcem. Malološki graščak je ponudil svoj grad kot novo streho za slovito trebanjsko Galerijo likovnih samorastnikov, ker si bo galerija najverjetneje, zaradi dena-

cionalizacijskega zahtevka cerkve oziroma trebanjskega župnijskega urada, a tudi zavoljo neprimernih, vlažnih prostorov, morala poiskati ustreznejše prostore.

Toda kot sta svoj čas povedala kandidata za novega trebanjskega župana Franc Jevnikar in Alojzij Metelko, se naj bi galerija selila, skupaj z glasbeno šolo in občinskim pihalnim orkestrom, v novo zgrajene prostore. Metelku, ki je na svoji zloženki uporabil tudi panoramski posnetek gradu Mala Loka, kjer je nekoč že domovala gospodinjstva šola, pa se zdi takšna oblika izobraževanja, z lokacijo na Mali Loki, še vedno zanimiva.

Vsekakor Miro Hrenk računa, da bodo že v maju sedli za skupno mizo predstavniki ministrstva za kulturo, občine in lastnik gradu Mala Loka Dušan Šparovec, ter se dogovorili, kako naprej s tem gradom na izjemno lepi lokaciji. Dotlej pa bomo tudi mi nekoliko počakali s pisanjem o tem, kaj je bila Mala Loka nekoč in predvsem, kaj naj bi se dogajalo na gradu Mala Loka in v njegovi okolici v prihodnje.

PAVEL PERC

OGROŽENE ŽIVALI

Brez orlov belorepcev?

Prejšnji teden so na mrhovišču v gojitenem lovišču Medved na območju Kočevske Reke našli poginulega orla belorepca. Ujeda je poginila od lakote, saj ni več mogla užiti rib in obvodnih ptic ter mrhovine, s katerimi se običajno prehranjuje, ker ji je neznan zlikovec s šibrovko odstrelil zgornji del kljuna.

Če bi šlo za ptico, ki dela občutno škodo in jo je mogoče pogosto srečati, bi divjaško in surovo dejanje morda še kako razumeli, vendar pa gre za ptico, ki je kot ogrožena vrsta zaščitena skoraj povsod, kjer se je še ohranila. Mirko Perušek, vodja odseka za gojenje in varstvo na kočevskem Zavodu za gozdove ter ornitolog, pravi, da so ob najdbi poginulega belorepca na mrhovišču najprej pomislili, da gre za ujedo z gnezdišča belorepega orla na Kočevskem, ki je edino na slovenskem ozemlju. Belorepec se je za stalno naselil pri nas pred kakimi desetimi leti, od leta 1991 pa njegovo gnezdo redno spremljajo in skrbje, da ima ptica potreben mir in zaščito. Zaradi tega tudi za javnost ne povedo natančneje, kje se gnezdo nahaja.

Perušek izključuje možnost, da bi ptico obstrelil lovec s tega območja, saj je lovcem ujeda poznana, vedo, da je redka in zaščitena. Lovci belorepega orla le opazujejo in zapisujejo njegove poti. Belorepec je izvrsten letalec in v lovu za hrano preleti velike razdalje, opazili so ga celo ob Cerkniskem jezeru. Usoden strel ga je torej prav lahko zadel kje drugje, ne v njegovem ožjem bivalnem okolju.

Perušek si je skupaj z Miranom Bartolom, vodjo odseka za usmerjanje populacije prstoživečih živali pri kočevskem zavodu za gozdove, ogledal naše edino belorepčev gnezdo. Najprej sta ugotovila, da za mladiča, ki se je izlegel aprila, skrbi le samec. Bartol je v zadnjih štirinajstih dnevih opazil, da se orel obnaša nenavadno in da je zelo aktiven. Po

tem sta strokovnjaka sklepala, da je poginuli belorepec morda samica s tega gnezda. Zadnji ogled gnezda pa je pokazal, da je par še živ. Ustreljeni belorepec je torej od druge.

"Analize so pokazale, da gre za mlade samca," pravi Perušek. "Domnevamo, da je bil morda lanski mladič iz kočevskega gnezda."

Orel belorepec ali postojna, kot se mu po naše tudi reče, je doma od severne, vzhodne in južne Evrope ter proti vzhodu do Kamčatke in Japonske. Posamezni pari belorepca žive tudi na Korziki in Sardiniji, na Grenlandiji in nekaj parov celo v Severni Ameriki. Ptica je zaradi izginjanja naravnega okolja, v katerem lahko prebiva, ogrožena in je povsod zakonsko zaščitena. Spada med največje ujede, samica pa je večja od samca in meri v dolžino tudi do 90 centimetrov, razpon širokih kril pa doseže veličastnih 2,4 metra. Ime je ujeda dobila po izrazitem, kratkem belem repu, sicer je njeno perje sivo rjave barve, nekoliko svetlejša na glavi. Močan kljun je rumene barve.

Zadržuje se na območjih, kjer je dovolj stoječih voda, najdemo jo ob morskih obalah, ob jezerih in večjih rekah, saj se prehranjuje predvsem z ribami in obvodnimi pticami. Njenim ostrim krempljem ne uidejo celo večje ribe, težke do osem kilogramov, za plen pa si izbira še race, gosi, labode, ponirke, galebe, čaplje, štoklje in žerjave, spravi se tudi na sesalce, kot sta zajec in lisica, in ker ni izbirčnega okusa, rada pobere tudi mrhovino.

Gnezdo si zgradi na visokih drevesih, lahko pa tudi na tleh. Znese enega do tri jajca, vsako tehta okrog po 147 gramov, vali pa od enega do poldruga meseca. Običajno v gnezdu preživi le en mladič. Če ni hrane v obilju, pride do tako imenovanega kanaizma, ko najmočnejši mladič požre šibkejša. Po desetih tednih je mladič goden za samostojno življenje in zapusti gnezdo.

MILAN MARKELJ

ZAPISOVALEC LJUDSKEGA BLAGA

Priganja ga čas

Koliko je v naši deželi zbiralec ljudskega blaga, je težko reči, še težje pa, kako so uspešni. Mnogi so namreč zbirali zgolj iz lastnega zadovoljstva, vse zbrano pa skrbno shranjujejo v skrinji, kot bi rekli starejši ljudje. Spet drugi pa vsaj z delom zbranega bogastva ohranjajo stare ljudske običaje na ta način, da jih ponovno oživljajo. Med slednje sodi tudi Mirko Bartolj iz Sečjega sela pri Vinici.

Mirko Bartolj je doma iz trebanjskega konca. Spominja se, da so vsi, tako starši kot devet otrok, radi peli. Ničkolikokrat sta oče in mati sedla na zapeček, otroci so zlezli na peč ter so skupaj ubrali pesmi. A ko je leta 1966 Mirko kot učitelj matematike in fizike našel zaposlitev v Vinici, je takoj začel iskati ljudi, ki bi peli stare ljudske pesmi. Ustanovil je oktet, kmalu začel voditi še folklorno skupino ter hkrati zbiral ljudske pesmi, ki so jih peli v oktetu. Morda je znal prav zato, ker je bil prišlek, še toliko bolj spoštovati belokranjske ljudske pesmi in običaje, saj so bili zanj precej nenavadni. Bil pa je vesel, da se je še veliko tega ohranilo zlasti med starejšimi ljudmi. Začel je hoditi od hiše do hiše, še posebej pozimi, ko je bilo več časa, in si natančno zapisoval, kar so mu povedali.

Danes je Mirko lahko ponosen na vse, kar je zbral in vzorno uredil kar v nekaj snopičih. Tako je v prvem snopu, ki mu je dal naslov "Vinica z oklico", popisal kulturne spomenike, pomembne ljudi, zanimivosti. V drugem je zbral 29 pastirskih iger in izštevank. "Danes pastirjev ni več, zato sem potreboval veliko časa in truda, da sem zvedel čim več o njihovem življenju na paši in zares je bil zadnji čas, da sem to zapisal. Vesel pa sem, da otroške folklorne skupine, ki jih v Beli krajini ne manjka, zopet obujajo te običaje," je zadovoljen Bartolj in že seže po naslednjem snopiču, ki mu je dal naslov "Reki, domislje, verovanja". Kar 156 jih je, zbirko pa še vedno dopolnjuje. Pred kratkim

je zapisal rek, ki mu ga je povedala sosedka: "Ne kaži moškemu nog nad kolenom in skrinje do dna." Njemu pa je najljubši tisti, ki pravi, da mora nevesta, ki hoče v zakonu nositi hlače, na ohceti prisesti hlače ženinu. S pomočjo Jazovih sorodnikov je napisal biografijo o belokranjskem ljudskem godcu Jazu. V snopiču, ki mu je dal naslov "Se še spominjaš", pa je opisal dva pastirska praznika: križevno, ko se je pričela paša in 1. november, ko je je bilo konec. V "Utrinkih iz preteklih dni" je pred kratkim zbral anekdoto o železljem mežnarju, zgodbo o starem Mravincu, ki, čeprav je umrl že leta 1955, še vedno živi med ljudmi ter več zgodb o nekdanjih kmečkih delih. Zbranih ima tudi veliko ljudskih pesmi, žal pa mu je, da ni več toliko pevcev kot nekdanj in z

Mirko Bartolj

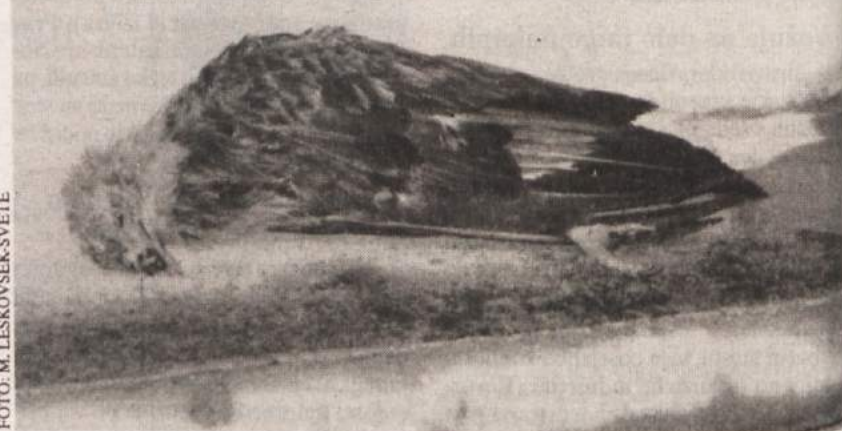
nostalgijo se spominja časov izpred treh desetletij, ko so toliko peli na vasi. Okteta Mirko danes nima več, zato pa je ves čas, kar je v Vinici, imel kakšno skupino pevcev. Sedaj uči peti pevke pri folkorni skupini in sicer stare pesmi, ki jih je sam našel. Zanimivo pa je, da to počne po posluhu, saj nima glasbene izobrazbe.

"Za zbiranje sem porabil veliko časa, a želel sem, da bi bilo vse verodostojno. Vem, da imajo ljudje v svojem spominu še marsikaj zanimivega, a moram pohiteti. Kar žal mi je, ko umreta kakšen stari oče ali mama bistrega uma," pravi. Ima pa srečo, da mu ljudje radi povedo zanimivosti, ki so se prenašale iz roda v rod, saj se zavedajo, kakšnega pomena je vse to - natančno zapisano v Mirkovih zapisnikih - za prihodnje rodove. Marsikdaj se namerno napoti k starejšemu sokranju, da bi še kaj izbrskal iz njegovega spomina, veliko zanimivosti pa izve povsem slučajno. Zato vedno nosi s seboj beležko. A tudi ljudje dobro vedo, da zbira ljudsko blago, zato mu marsikdo pride sam povedat, ko se česa domisli.

Bartolj ima vse, kar je zbral, le v rokopisu. Tistim, ki mu največ povedo, da kakšen izvod, gradivo pa je shranjeno tudi v arhivu KUD Otona Župančiča v Vinici. A ker je njegov glavni namen, da so vse te zanimivosti zapisane in se tako ohranjajo, nima nikakršnih ambicij, da bi gradivo izdal v brošuri, čeprav bi bilo potem lahko dosegljivo širšemu krogu ljudi.

Mirko zatrjuje, da je še veliko stvari, ki bi jih bilo vredno raziskati in zabeležiti. Prepričan je, da bo dela dovolj zanj in še za koga, čeprav se po drugi strani zaveda, da je že marsikaj izgubljenega. Sam v svoji skromnosti sicer pravi, da si ne domišlja, da je doslej naredil bog ve kaj, čeprav je za delo porabil zelo veliko časa. Vendar je njegov konjiček pomemben kamenček v mozaiku ohranjanja ljudskega blaga. Zanj je letos v Črnomlju prejel tudi Župančičevo diplomu.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Poginuli belorepec z odstreljenim gornjim delom kljuna. Zaradi te poškodbe je poginil od lakote.

Podreti okope osamljenosti

FOTO: J. BEVC

Srečanje skupine Julija z gostom Slavkom Doklom novembra 1996.

Misel psihiatra Viktorja Frankla, da človek z duhom kljubuje usodi in veliko lažje obvlada telesne, duševne, socialne in druge različne situacije, če v njih odkrije smisel in ga udejanja kot nalogo živeti za nekoga in za nekaj, ta misel stoji kot življenjsko vodilo v premisleku mnogih posameznikov, ki pri nas ne živijo iz sebe in zase, ki svojega življenja ne skušajo (zaman) polniti s potrošniškim imeti, ampak s tvornim biti in zato del svojega časa in sil posvečajo tistim, ki so potrebni pomoči. Teh pa ni malo.

59-letni Josip Bevc iz Novega mesta po invalidski upokojitvi leta 1992 ni dvignil rok in se sprijaznil z mirovanjem na slepem tiru življenja, marveč je stopil v vrste tistih ljudi, ki v novomeški občini, podobno kot v mnogih drugih slovenskih občinah, poskušajo pomagati ljudem, ki so osamljeni, v stiskah in težavah, ljudem, s katerimi se morda srečujemo vsak dan, a jim ne znamo prisluhniti, jim nameniti prijazne besede ali kaj malega postoriti zanje. Za kaj takega ni potrebna pomoč strokovnih ustanov, zadoščajo ljudje odprtega in čutečega srca, voljni pomagati drugim in tako ne samo delati dobro drugim, ampak se iz izkušenj drugih tudi učiti in osebnostno bogateti. Prostovoljci te vrste delujejo v Rdečem križu in Karitasu, v centrih za socialno delo, v posvetovalnicah za učence in starše, v invalidskih in upokojenskih društvih ter domovih za ostarele, kjer zbirajo pomoč, se pogovarjajo z ljudmi v osebnih stiskah, delajo z begunci, pomagajo učencem z učnimi in vedenjskimi težavami, Romom pri vključevanju v življenjsko okolje, telesno in duševno prizadetim, upokojencem, ljudem v stiski, starostnikom in drugim.

Skupine za samopomoč pri nas že 10 let

Še posebej starostniki so tista skupina ljudi, ki jim takšna pomoč lahko veliko pomeni, saj jim lajša tegobe pozne jeseni življenja, med katerimi niso najmanjše osamljenost, družbeno osamljenost in duševna pobitost, ki izvira iz obeh. Spremembe v družbi zadnjih nekaj desetletij so ostarele potisnile na rob, jim sicer dvignile materialni standard, vendar jih hkrati socialno in psihično tako osamile, da se jim je kakovost življenja dejansko znižala. Kolikšno škodo je s tem utrpela družba sama, saj je prekinila tisočletne vzorce prenašanja izkušenj in življenjskih modrosti s starejših na mlajše generacije, je težko oceniti, gotovo pa ni nepomembna.

V prizadevanjih, da rešijo osamljenost in družbeno izoliranost starostnikov, ki morajo živeti v domu ali so osamljeni v svojem domačem okolju, so pri nas po zgledih iz zahodnih držav oblikovali skupine starih za samopomoč. Prav letos teče jubilejno deseto leto od ustanovitve prvih takih skupin. V vsej Sloveniji jih je nastalo že preko 200, združujejo pa več kot 2.600 članov. Vodijo jih posebej za to usposobljeni strokovni delavci in prostovoljni sodelavci različnih poklicev. Dolenjska se je razmeroma pozno odzvala na ta izziv. Ta čas na območju širše Dolenjske deluje 16 skupin, po štiri v Novem

mestu in Trebnjem, po tri pa v Brežicah in Krškem, v Kočevju sta dve, v Beli krajini pa se v Črnomlju in Metliki še pripravljajo na ustanovitev tovrstnih skupin.

Vse štiri novomeške skupine starih za samopomoč, ki se imenujejo Julija, Vijo-

lica, Pod Gorjanci in Marjetica, delujejo v Domu starejših občanov. Vodijo jih tri socialne delavke in trije zunanji sodelavci, med njimi je tudi Josip Bevc, ki se je za vodenje na lastno željo usposobil spomladi leta 1993 in se takoj dejavno vključil v delo z ustanovitvijo skupine Julija v negovalnem oddelku Doma starejših občanov v Novem mestu.

Osamljenost je manjša

"Skupina, ki jo vodim skupaj z domsko socialno delavko Emo Luzar," priveduje Bevc, "je bila ustanovljena 19. maja 1993. leta, se pravi, da prav te dni

praznuje četrto leto delovanja. V skupini je ta čas 18 članic in en član, njihova starost sega od 57 do 90 let, povprečna starost pa je okoli 75 let. Med člani jih je kar 12 vezanih na invalidski voziček. Ime smo izbrali po Juliji Primic, ki je svoje zadnje počivališče našla na bližnjem smihelskem pokopališču, poznamo pa jo seveda predvsem kot Prešernov pesniški ljubezenski ideal, ki je našemu velikemu pesniku navdihnil nekaj najlepših pesmi v slovenski poeziji sploh.

Osnovna dejavnost skupine je predvsem redno vsakotedensko srečanje in pogovor. Na ta način člani tkejo pristne človeške in prijateljske vezi med seboj. Pogovarjamo se o vsem mogočem, o ljudskih šegah in običajih, o zanimivostih iz sveta in iz domačih logov, o zdravem življenju, o medsebojnih odnosih, o šaljivih in resnih stvareh, pripovedujemo si anekdote, doživetja, govorimo o pomenih posameznih praznikov, kadar jih praznujemo, imamo pa tudi goste, s katerimi se pogovarjamo o njihovem delu, poklicu, dosežkih.

Lani smo imeli 48 srečanj, obdelali smo okrog 40 različnih tem, naših srečanj pa se je udeležilo 15 gostov. Poleg rednih srečanj pripravljamo tudi pogostitve za obletnico delovanja skupine ali ob rojstnih dnevih njenih članov, piknike, izlete, martinovanje, novoletne obdaritve, srečanja z ostalimi skupinami starih za samopomoč in podobno. Ob 180-letnici rojstva Julije Primic smo pripravili razstavo na terasi negovalnega oddelka, med praznovanji rojstnih dnevov pa je bilo še posebej slovesno, ko smo počastili 90-letnico ene od naših članic. Vse to dobrodejno vpliva na počutje starostnikov, saj v njih razvija in utrjuje pozitiven pogled na starost in staranje, izboljšuje medsebojne odnose ter odpira vezi s pripadniki drugih generacij."

Da so take skupine res koristne, radi potrdijo sami udeleženci. Pravijo, da si v skupini pridobijo večje samospoštovanje, da so bolj sproščeni in se počutijo bolje,

Josip Bevc

čutijo večjo medsebojno naklonjenost in razumevanje, večje je zaupanje, več je sodelovanja in občutek osamljenosti precej manjši.

Josip Bevc rad poudari misel, da če je življenje vredno življenja, potem je vredno vedno, se pravi tudi v starosti. Tega bi se morali zavedati vsi, morda tisti, ki še ne sodijo v starejšo generacijo toliko bolj, saj je od njih v precejšnji meri odvisno, kako se v družbi obravnavajo starostniki in njihovi problemi. Stari ljudje nimajo družbene moči in sami le težko vplivajo na reševanje svojih problemov, zato to ostaja aktivnim generacijam, ki oblikujejo odnos do starostnikov. Pri tem ne bi smeli pozabiti, da dejansko oblikujejo to, česar bodo sami prej ali slej deležni.

"Pri delu v skupini Julija sem doslej vedno naletel na veliko razumevanje uprave in delavcev Doma, ki nam omogočajo, da naša srečanja nemoteno potekajo, za kar se jim najlepše zahvaljujem," pravi Bevc.

MILAN MARKELJ

TEMNE PLATI ŽIVLJENJA

Družina ostala brez očeta in dohodka

FOTO: J. DORNJŽ

V kuhinji, ki so si jo že uredili v novi hiši, smo se pogovarjali s Francetovo ženo Marijo, hčerko Betko in staro mamo Marijo.

Sekretar Območne organizacije svobodnih sindikatov za Dolenjsko Jože Miklič izročča 50 tisočakov pokojnikovi ženi Mariji.

Za vsakim dežjem posije sonce, pravi stara modrost, pa vendar nekateri kljub temu obupajo. Problemi in bolečine, ki so se jim nabirali že dalj časa, jim to vero v sončni jutri lahko v trenutku vzamejo. Svojo agresijo obrnejo navznoter, proti sebi. Njihovih bolečin je s tem naenkrat konec, vendar le njihovih, v težavah pa se znajdejo njihovi najbližji. Tako je bilo pred dvema mesecema tudi pri Udovčevih v Gorenjih Raduljah, ko je nad življenjem obupal njihov oče Franc. Brez moške roke pri hiši in brez dohodka je tako ostala njegova žena Marija, trije otroci in njegova 85-letna mama.

Udovčevi iz Gorenjih Radulj živijo najvišje v vasi, na samem. Njihova kmetija je hribovska in zato težja za strojno obdelavo. Tako kot mnogi drugi ljudje iz vasi, ki so si želeli izboljšati življenje na vasi, je pred osemnajstimi leti odšel v službo v Novo mesto tudi Udovčev Franc. Od začetka je bil zaposlen v IMV-ju, sedaj Revozu. Vsako jutro se je peš napotil na delavski avtobus, ki delavce pobere v Dolenjih Raduljah in jih odpelje na delo. Dan za dnem, leto za letom je Franc hodil peš po 20 minut v eno smer in popoldan spet domov. Doma pa ga je čakalo še delo na kmetiji, ki jo je nasledil po očetu.

Tako je bilo vse do predlani, ko je zjutraj na poti do avtobusa po poledeneli cesti tako nesrečno padel, da si je zlo-

mil kolk. Od takrat naprej je bil težko pokonci, zato je tudi zelo težko delal, bolela ga je hrbtenica in zaradi bolečin je bil večkrat na bolniški.

Od kmetije se ne da živeti

Marija pravi, da mu je zdravnica rekla, da bi kot invalid moral opravljati lažje delo, vendar se je v Revozu začela vsa stvar zapletati in Franc naj bi se znašel na spisku presečnih delavcev, skratka vse je kazalo, da bo izgubil službo. Najprej bolečine zaradi zlomljenega kolka, potem pa še strah pred izgubo službe, vse to je Franca dotolklo. Marija je čez noč bila ob moža, Betka, Ana in Toni pa ob očeta.

Ana hodi v drugi letnik trgovske šole v Novem mestu, Toni pa obiskuje 3. raz-

red na osnovni šoli na Bučki, najstarejša Betka pa je k sreči že končala gostinsko šolo in je po poklicu kuharica.

Mama Marija je že 17 let doma na kmetiji, službo je pustila potem, ko se jima je rodila druga deklica, saj dela z otroki, kmetijo in hkrati še službo ni zmogla. Vsega skupaj pa je bila zaposlena 7 let, najprej je delala v Jutranjki, čez nekaj let pa je odšla v novomeški IMV. K Udovčevim se je primožila koncem osemdesetih let iz Lukovca v boštanjski fari.

Udovčevi vedo, da se samo od hribovske kmetije ne da živeti, za preživetje je potreben zaslužek v mestu. Sedaj, ko ni več očeta Franca, tudi nimajo več stalnega vira zaslužka, ki bi jim pomagal prebiti se skozi mesec. Marija ima sicer v hlevu tri krave, do sedaj si je edini denar služila prav z oddajanjem mleka. Sedaj bodo verjetno krave morali prodati, saj nimajo moške roke, ki bi obdelovala zemljo.

"Košnja na strmem pobočju in nasploh delo s traktorjem pri nas je nevarno, zato mož ni pustil, da bi za stroje poprijele ženske, tako da sedaj s tem ne znamo delati in bo za vse delo potrebno

najemati druge ljudi, to pa bo predrago," pove Marija.

Pomagajo jim

Najtežje bo prihodnji dve leti, kajti Marija je s 43-imi leti premlada, da bi že lahko dobivala po možu pokojnino, v šolo pa bosta hodila še Toni in Ana. Do tedaj, ko se bo tudi Ana lahko zaposlila, pa bo glavno skrb za družino nosila sedaj 18-letna Betka, ki je pred kratkim začela delati. Že po očetovi smrti je naredila vozniški izpit, pred kratkim pa so s pomočjo strica - očetovega brata iz Nemčije - ter s pomočjo, ki so jo dobili za očetom ter z maminim prihrankom od mleka kupili rabljeno petico, da se bo dekle lahko vozilo na delo. Pri Udovčevih namreč prej niso imeli avta. Lani jeseni so si do hiše naredili še pot, dobili pa so tudi telefon. Vse to jim je pomagal priskrbeti še oče, poslej bodo za vse sami, tudi za dokončanje hiše, ki sta jo Marija in Franc začela graditi pred sedmimi leti in je še vedno nedokončana. Vse do tedaj bodo v stari hiši, kjer živijo skupaj s staro mamo Marijo.

Marija pravi, da so jim sorodniki, pa ljudje iz vasi in drugi že veliko pomagali, pomoč so obljubili tudi vnaprej, pa vendar bo odslej njihovo življenje precej drugačno, še trše in še bolj neizprosno. Takoj po smrti je družini nakazal denarno pomoč Revoz, in sicer 80 tisočakov. Ker je bil Franc član sindikata v Revozu, je 50 tisočakov pomoči družini prispeval tudi njihov sindikat, prejšnji teden pa je 50 tisočakov Mariji izročil še Jože Miklič, sekretar Območne organizacije svobodnih sindikatov za Dolenjsko iz Novega mesta. Udovčevi so bili pomoči zelo veseli, kajti v teh težkih trenutkih jim bo še kako prišla prav, čeprav pa se zavedajo, da se bodo na noge morali postaviti sami. Predvsem dekleti, ki sta v najlepših mladostnih letih, bosta morali na hitro odrasti in pomagati mami, bratu in stari mami, da bo življenje na Udovčevi kmetiji teklo naprej.

JOŽICA DORNJŽ

O "zvezdnih trenutkih" neke mladosti

Splet različnih okoliščin je nanese, da sem mapo z naslovom 40 let Rodu gorjanskih tabornikov znova vzel v roke šele letošnjo pomlad, natanko po petih letih, kar je bila porojena misel o anketi ob okrogli obletnici taborništva na Dolenjskem. Nekateri izmed vprašancev takrat niso takoj odgovorili, nekateri so odgovore obljubljali, pa nič poslali, a čas je tekel in prostor za daljši podlistek v Prilogi domačega tednika so dobili drugi prispevki. To, kar se je nabralo, pa je danes še prav tako sveže, zanimivo in koristno, kot je bilo napisano pred leti.

Junija 1992 sem nekatero - "po letih starejše, a mlade po srcu" - novomeške tabornike naprosil, da bi ob okroglem jubileju organizacije zgoščeno odgovorili na tole mojo radovednost:

1. Kaj ti je pomenilo taborništvo?
2. Je ljubezen in spoštovanje dela ter narave, ki ju vcepimo otroku, ena izmed pravih in dobrih poti v življenju?
3. Kaj meniš o taborništvu danes, ko širše poznaš svet in ljudi?

Odgovorov, ocen in zanimivih mnenj je za debelo brošuro. Vseh na tej strani niti v skrčeni obliki ni mogoče podati. Naj mi anketiranci iz leta 1992 ne zamerijo: zavoljo omejenega obsega bom moral njihove prispevke tu kar najbolj krajšati.

Ostale so delovne navade!

Dr. Jože Gričar, profesor na fakulteti za organizacijske vede mariborske univerze, je z najlepšimi spomini še vedno v svojem nekdanjem taborniškem vodu Jelen, kjer so bili zlasti aktivni Marko Grein, Jože Klobčar, Tomaž Smolič, Vinko Vidrih in še nekateri. Vzorniki so jim bili rahlo starejši Strelčevci z neizčrpnim zakladom taborniških spretnosti in zares velikim znanjem. Prijatelji njegove generacije so bili med drugimi Mišo Andrijič, Čibe Blažon, Janez Korošec, Zvone Pelko, Peter Simič in še nekateri, Pavlinov Slavc pa je bil njegov prvi vodnik. Mentor te generacije je bil prof. Marjan Dobovšek, ki je bil vrsto let tudi njihov razrednik v gimnaziji. Jože Gričar trdi:

"Kjerkoli sem bil vpet v taborniške akcije, povsod smo vedno nekaj delali, če ne drugega, pospravljali šotor ali tabor, nabirali drva ali opravljali razne naloge med izletom. Ves čas smo se nekaj učili. Učili so nas in v vodu smo učili naprej. Vod Jelen je s pomočjo Gozdnega gospodarstva in Pionirja postavil na Otočcu kladaro."

Jožeta Gričarja smo vsi poznali kot enega izmed najposobnejših ekonomov na številnih taborih, pohodih in izletih. Ekonom je bil tudi v Rabcu, Kumrovcu, Otočcu, Želebeju, Zalogu in v brigadi v Makedoniji. Danes je ugleden univerzitetni strokovnjak, še vedno zaljubljen v svoje Novo mesto in Krko.

Brezosebna, poneumljajoča tehnologija vdira v družinski krog

V daljšem pismu se dr. Mateja Kožuh Novak, znana ginekologinja in politična delavka, toplo spominja taborništva v Novem mestu:

"... ko se mi je zdelo, da je cel svet moj, na čase občudovanja in posnemanja vzornikov, na čase prvih ljubezni in prvih uspehov... Spominjam se skrivnosti večernih senc in plamenov tabornega ognja, spominjam se radosti naših pesmi, hrepenečih pogledov, s katerimi smo se objemali čez plamene, prvih ljubezenskih pisem, ki smo jih leta in leta hranili kot dragocene spomine. Lepo je bilo, nikoli več se ni ponovilo..."

Menim, da je v današnjem svetu, ko človeka na vsakem koraku posiljuje brezosebna tehnologija in ga vedno bolj spravlja v osamo, taborništvo otrokom mnogo bolj potrebno, kot je bilo v naši mladosti, posebej še, če pomislimo, kako veliko delo nas čaka, če hočemo mladino vzgojiti, da bo spremenila odnos do narave in jo prenehala uničevati...

Dr. Marjeta Kožuh Novak

Tovarištvo, medsebojna pomoč, prijateljstvo, spoznavanje skrivnosti narave in človekove vloge v njej so današnjim otrokom življenjsko pomembni za kvalitetno preživetje...

Želim vam in vašim naslednikom, da bi taborništvo v Novem mestu živelo na-

prej in rodovom otrok še naprej prinašalo spomine na srečna in čista otroška leta, ki so nam tako pomembni v letih, ko nas je življenje obrusilo do kosti."

Dragocena taborniška načela

Dr. Marko Kranjec, viceguverner Narodne banke v Ljubljani:

"Poleti 1952 sem bil na prvem taboru na Otočcu. Tam sem šele spoznal, kaj taborništvo je. Bilo mi je všeč in tabornikom sem ostal zvest do odhoda na študij v Ljubljano."

Dr. Marko Kranjec

Taborniška načela: spoštovanje dela, premagovanje naporov, disciplina, občutek za kolektiv in varstvo ter sožitje z naravo so zdaj še pomembnejši kot tedaj. Kot mestni otrok sem predvsem prek taborništva spoznaval drevesa, rastline, kako delamo vozele in postavljamo šotore, kako je treba kuriti ogenj in nešteto drugih koristnih reči. Še vedno imam shranjeno knjigo o vozilih in taborniški nož.

Taborništvo priporočam vsakemu mlademu človeku. Razmere so danes seveda precej drugačne kot v petdesetih letih. Danes je vse že bolj udobno. Mi smo šli na Otočec peš iz Novega mesta in smo nekaj dni samo urejali tabor..."

Otrok naj se nauči delati dobro in hitro!

Zobozdravnik dr. Jože Gošnik iz Grosuplje je ustanovni član najstarejšega slovenskega taborniškega kluba Strela in kot vsi Strelčevci nikoli ni v zadregi kaj početi. Rad se odreže kratko in jedrnat, saj je bil tudi za anketo malobeseden.

"Taborniške tradicije je treba nadaljevati, vendar z novimi spoznanji o Gorjancih, Krki in Kolpi. Prijateljstvo, ki traja še danes, se je rodilo v stikih z nekaterimi izjemnimi Novomeščani."

Ljubezen do narave je morda celo največ, kar lahko damo otrokom. Glede dela pa mislim, da je treba otroka naučiti delati čim bolj in hitro, da bo imel čas še za kaj drugega.

Taborniški repertoar kaže z leti razširiti in prilagoditi: tu so zdaj možnosti za pohodništvo, kolesarjenje in čolnarjenje. Nekateri se bodo odločili morda za jadranje z večjo barko, če jo premorejo, vsi pa smo potrebni tudi zasluženega počitka v naravi, lahko ob dobrotah kar na Trški gori. Za zimski dopust se bo kdo odločil morda na cenejših avstrijskih smučiščih, če imajo seveda naraven sneg.

Končno - pripadam najstarejšemu taborniškem klubu, v njem pa nam zares nikoli ni dolgčas!"

Najsvetlejši trenutki v življenju najstnikov: tabor!

Najdaljši in vsebinsko bogat odgovor je poslala Bosiljka Zupančič (Jovanovič), ki pravi, da je "njeno generacijo taborništvo v dobrem smislu doživljenjsko zaznamovalo." Opisala je svoje vodniško delo v vodu Lastovka in poudarila, kako zelo jo veseli, da smo se lotili raziskovanja "zvezdnih trenutkov naše mladosti".

"Petdeseta leta, taborništvo v Novem mestu... Brezskrbno druženje in prve odgovornosti ter dolžnosti, za vodnike seveda. Tabornice je bilo treba spodbujati z zanimivimi tedenskimi sestanki. Spomladis smo se šajale v Ragovem logu, čez zimo v taborniški sobi v gimnaziji. Pod mostom smo postavljale šotore in vadile signalizacijo s semaforjem."

Vsi sestanki, izleti in tečaji pa so bili le priprava na glavni dogodek taborniškega leta: na tabor. Tam so najstniki doživljali najsvetlejša trenutke življenja. Neizčrpen je bil vir zabave in smeha pri snidenjih s starimi taborniški mački... Posebno in nepozabno poglavje so bili pohodi. Leta 1956 smo odšli peš v Kumrovce in tam zmagali v mnogoboju. Naslednje leto smo šli v Jajce po poteh slovenske delegacije in nadaljevali pot v Pale na zlet jugoslovanskih tabornikov. Čudoviti kraji, romantično bivanje pod krošnjami smrek, navezovanje stikov s taborniki od vseh povsod. Simpatije in grenkoba ob slovesu.

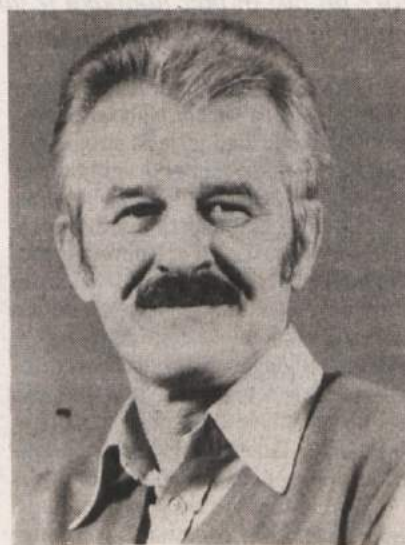
Zdaj so ti kraji naše mladosti in svetlih pričakovanj zaznamovani s krvjo, razrušeni in potisnjeni v mrak srednjega veka.

Takih grozot ne bi bilo, če bi politiko vodili ljudje, katerih mladostni vzori in prepričanja so bili ljubezen do narave, do sočloveka, do vsega živega..."

Najdragocenejše in nepozabno: tovarištvo in družabnost

"Taborništvo mi je najprej pomenilo nov, zanimiv način udejstvovanja, zlasti še zato, ker je ponujalo priložnosti za uresničevanje mladostnih raziskovalnih in pustolovskih hrepenež..." piše Marjan Moškon, dolgoletni zaslužni organizator in voditelj taborništva.

In v resnici mu je v življenu marsikatero taborniška izkušnja in pridobljena

Marjan Moškon

spretnost močno olajšala vojaščino, popestrila večdnevne izlete s čolnom po Krki in Kolpi ter letalska taborjenja v Vojvodini ali pa obogatila dopustovanja, ki jih je z družino in s potapljači več kot 20 let preživljal na nekdanjem odmaknjem jadranskem otoku.

"Sadovi vodenja in vzgojnega dela v taborniškem vodu, rodu ali na taboru, kar so mi pač zaupali, so mi utrjevali samozavest in spoznanje, da z združenimi moči skoraj ni zamisli, ki ne bi bila uresničljiva. Družabnosti in tovarištva v tolikšni meri, kot ga nudi taborništvo, ne more dati nobeno drugo druženje. In lepa pesem ob tabornem ognju..."

Zato Marjan Moškon prepričano trdi: "Navzlic vsemu, kar sta v teh 40 letih prinesla napredek tehnologije in razvoj porabniške družbe - pravzaprav še zlasti zaradi tega, mislim, da je taborništvo najprimernejša oblika sproščene, a vendar dovolj stroge in jasno usmerjene vzgoje mladega človeka. Lahko tudi povem, da med stotinami nekdanjih tabornic in tabornikov, takih, ki bi me razočarali kot ljudje ali kot strokovnjaki, ni niti za prste ene roke!"

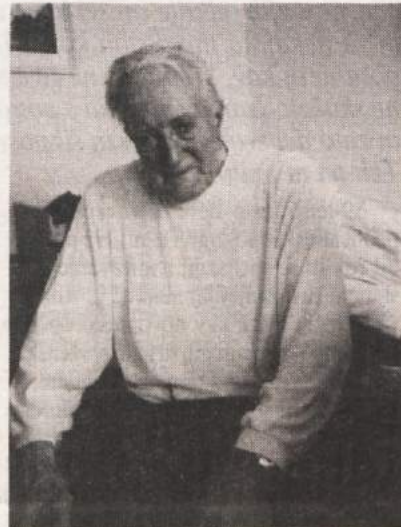

FOTO: M. GUNDE

Dolgoletni vzgojitelj taborniških vodnikov in zaslužni mentor taborništva na Dolenjskem, profesor Marjan Dobovšek, je za 40-letni jubilej organizacije strnil svoje izkušnje v nekaj misli:

- biti in ostati vse življenje povezan z naravo,
  - ne kaditi,
  - naučiti se delati in delo spoštovati.
- Za 45-letni jubilej Rodu gorjanskih tabornikov je napisal članom organizacije dolgo poslanico. Prihodnji mesec bo ugledni prijatelj mladine praznoval 90 čilih in plodnih let koristnega življenja.

Mapo z anketnimi odgovori 40 let Rodu gorjanskih tabornikov sem spet zaprl. Morda bodo obširnejši in celovitejši odgovori iz nje kdaj zagledali luč sveta v brošuri ali kakšni drugačni taborniški knjižici.

A že to, kar je moglo na to stran v domačem tedniku, je resnično pričevanje o nepozabnih trenutkih in letih neke mladosti.

TONE GOŠNIK

NAGRADI V ŠENTJERNEJ IN NA MIRNO

Žreb je izmed reševalcev 8. nagradne križanke izbral Dragica Žnidaršič iz Šentjerneja in Karmen Žnidarič z Mirne. Dragica Žnidaršič bo deležna posebne nagrade, desetdnevnega bivanja v penzionu Krone v Moravskih Toplicah, Karmen pa prejme knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 26. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 9. Ovojnico brez poštnih znamke lahko oddate v naš poštini nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 8. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 7. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SLEPILO, PALADIN, OKARINA, KRONE, IG, PRAM, NACE, SKELET, NITKAR, KORAN, TIBET, AVERZ, UKAZ, IM, LAMIST, DANKA, ALI, OPONA, AAR, ROT, NARAN, TRK.

PRGIŠČE MISLI

Svoboda postane svoboda šele takrat, ko postane oblikovalka človekovega bivanja, temelj njegovega odločanja in resničnost njegovega praktičnega ravnanja ko postane imanentna vsebini človeka samega.

J. PUČNIK

Kulturna in duhovna bit enega naroda se povsem in kategorično razlikuje od biti drugega naroda in družbe.

B. ŠTIH

NAGRADNA KRIŽANKA 9

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST		OZNAKA BLAGA ALI STORITVE	ŠPORTNI REKVIZIT	GRŠKA ČRKA	TAJNO GLASOVANJE S KROGLICAMI	VISOKO- NIVOJSKI PROGRAMSKI JEZIK	UGANKARSKO REKLAMNI LIST				
ŽELJA PO NAMERNEM POVZROČAJU TEŽAV							ŠPICA je špica				
PRIPADNIK POTUJOČEGA PASTIRSKEGA LUDSTVA							KIDOR DELA TOKE	REZULTAT	POLJE- DELSKO ORODJE	IME ARMEN- SKLADATE- LJA HAČA- TURJANA	
V SLOVNICI OBČNA IMENA											
FR. PISATELJ (EMILE)											
AVTOR: JOŽE UDIR	OVČAR, PLANSAR	GRŠKI MODRIJAN									
		HRVREKA, PRITOK KOLPE									
GLASBENA LESTVICA				OSLOV GLAS	ATIŠKI HEROJ (MS.SOLE)						
STARO- RINSKA OBLEKA			NABIRALEC ZDRAVILNIH ZELI						EGIPT KRALJ BOGOV	ARABSKI VERSKI UČITELJ	DOLG IN OZEK KOS BLAGA
			BEKA V V. SIBIRIJI								
NADAV		SLADKO- VODNA RIBA							INE AM. PISATELJA BUCHWALDA		
		GREZILO, SVINČNICA							MOČNO RAZSTRELIVO		
TEŽAVA, NEPRIJET- NOST						REDKEJŠE MIME					
						KEAM.SIMBOL ZA ERBU					
ION Z NEGATIVNIM NABOJEM				RESNOST							
DOLG PREČEN DROG				SLOVENSKA PEVKA (IRENA)							

praktični
praktični
praktični

KRIŽ
Z

Čiščenje stranišča

Medtem ko se pri spomladanskem čiščenju temeljito lotimo celega stanovanja ter očistimo tudi najbolj skrite kotičke, pa moramo nekatere dele stanovanja čistiti vsak dan. Med drugim tudi straniščno školjko. Pri tem uporabljajte čistilno sredstvo in straniščno ščetko. Z rednim čiščenjem preprečite nabiranje oblog, robov in madežev. Skrbno očistite tudi pod robom. Okolju prijazno čistilo za straniščno školjko je kis, ki ga pustite učinkovati eno uro, nato pa splaknite. Če je potrebno, postopek ponovite. Če pa je školjka zelo zanamarna in se je vanjo zažrla debela plast umazanije, jo očistite z močnim čistilom. Nikoli pa ne uporabljajte dveh vrst straniščnih čistil hkrati, saj lahko nastane reakcija, med katero nastajajo strupeni in eksplozivni plini. Ker pa so straniščna čistila večinoma strupena, bodite pri ravnanju z njimi pazljivi, shranjujte pa jih na otrokom nedosegljivem prostoru.

Ješprenj z zelenjavo

Za 2 osebi potrebujemo: 15 dag ješprenja, 50 dag mešane zelenjave (por. ohrovt, korenje, zelena), 1 srednje veliko čebulo, paradižnik, 1 žlico svežega sesekljane majarona, 2 žlici goste kisle smetane, 1 žlico sesekljane peteršilja in 1 žlico masla, parmezan. Ješprenj namočimo za 3 ure v hladno vodo. Kuhamo ga v slani vodi do mehkega. Čebulo olupimo in drobno sesekljamo, paradižnik operemo in ga za 2 minuti potopimo v vrelo vodo ter olupimo. Odstranimo semenje in ga narežemo na kocke. Por temeljito operemo in ga narežemo na kolobarčke. Oprano korenje in zelena olupimo in grobo naribamo, ohrovt operemo in narežemo na rezance. Čebulo na maslu ovenemo, dodamo zelenjavo in na hitro popražimo. Zelenjavi primešamo smetano, majaron in peteršilj. Ješprenj odcedimo in vročega naložimo v kupček na sredino krožnika. Obložimo ga z zelenjavo in potresemo s parmezanom. Ješprenj lahko ponudimo tudi z gobami, ki smo jih pripravili s smetano.

Zdravilne solate za vse leto

Marsikdo ne ve, da ima solata izrazite zdravilne lastnosti. Zdravilen, predvsem pa pomirjevalen je njen mlečni sok, ki vsebuje naravno pomirjevalno laktozarij. Priporočal ga je že grški zdravnik Hipokrat v 4. stoletju pred našim štetjem, pa tudi sloviti rimski zdravnik Galen, ki je zapisal, da spi dobro samo takrat, če zvečer pospravi izdatno porcijo solate. Do te vrtnine ni težko priti, saj uspeva povsod in skorajda ob vsakem času, saj poznamo celo vrsto sort za pomladno, poletno, jesensko in zimsko gojitve. V slovenskem sortimentu je več krhkolistnih in mehkolistnih glavnatih solat ter berivk, ki dajejo pridelek že po dobrih dveh tednih in jih v teh časovnih presledkih lahko sejemo tja v jesen. Začnemo z ameriško rjavko, ki je berivka, nadaljujemo z atrakcijo in majsko kraljico, ljubljansko ledenko kot našo najimunitnejšo krhkolistno glavnato solato, braziljanko, dalmatinsko ledenko, sortama great lakes in unicum, mehkolistno glavnato solato nansen, krhkolistno posavko in še z nekaterimi zimskimi sortami, ki jih sejemo pozno jeseni za pridelek v naslednjem letu.

Odpadna toplota - toplotni vir (2)

Za izkoriščanje odpadne toplote v gospodinjstvih so najbolj zanimive kmetije, manjši gostinski objekti ali obrtne delavnice. V kmetijstvu namreč lahko izkoristimo toploto, ki nastaja v hlevu, hladilnici mleka ipd. ter na ta način ogrevamo domačijo, sanitarno vodo ali dovajamo toploto tja, kjer jo potrebujemo za kakšno drugo opravilo. Gostinski lokali, ki potrebujejo veliko hladilnih naprav za hlajenje pijače in hrane, lahko npr. odpadno toploto, ki jo oddajajo hladilne naprave, izkoristijo prek toplotne črpalke za segrevanje sanitarne vode, katere poraba je zelo visoka. Več in obširnejše informacije ter nasvete o racionalni rabi energije v svojem domu lahko dobite brezplačno v energetskih svetovalnih pisarnah.

NARAVNI SPOMENIK: KRAKOVSKI GOZD

Plavčkov močvirni dom

V preteklosti je bila večina slovenskih nižin pokritih z gozdi, ki pa so se zaradi poselitve vse bolj krčili. Tudi Krakovski gozd je nekdanje zavzemal celotno krško-dolenjsko kotlino, danes pa se razprostira na 3.000 hektarjih zemlje med Krko in Savo.

Površina Krakovskega gozda ni ravno ogromna, vendar je dovolj velika, da so v njem skrite številne naravne znamenitosti in posebnosti, ki jih v manjših, od človeka preoblikovanih, gozdovih ni več mogoče najti, zaradi obsežnosti pa omogoča gozd in predvsem zaščiteni pragozd preživeti ogroženim živalskim vrstam, zato ni čudno, da nam tuji močno zavidajo nekatere posebnosti, ki si jih pod vodstvom naših gozdarjev ogledajo. Vendar pa se očitno mi tega, vsaj če lahko sodimo po nenadzorovanih in grobih posegih v naravo, ne zavedamo dovolj, čeprav bi bilo prav, da bi ta edinstveni naravni kompleks ohranili tudi našim zanamcem.

Največji pragozd hrasta v Evropi

Gozd je bil v preteklosti precej bolj močvirnat kot je danes, čeprav so tudi sedaj za hojo v njem škornji nepogrešljivi, kot tudi kompas, saj lahko v enolični gozdni prostranosti, kjer se na naravne zakonitosti o smereh neba ni zanašati, hitro zablodimo. Tudi na umetno izkopane odtočne jarke, ki so nastali v prejšnjem stoletju, verjetno po službovanju Josipa Resslerja, ki je kartiral cel Krakovski gozd (bolj znan kot izumitelj ladijskega vijaka, sicer pa tudi zaslužen za

razvoj konjskega športa v Šentjerneju), se ni zanašati, čeprav lahko pravokotno izkopani kanali poznavalcem gozda dobro služijo za orientacijo, saj so skopani v smerih sever - jug in vzhod - zahod. Prav zato je bilo strokovno vodstvo krajevne enote Kostonjevec vodje Zavoda za gozdove Slovenije Mojmirja Pustoslemška, ki je eno od aprilskih nedelj domačine popeljal na nekajurni ogled gozda, za ljubitelje narave še-kako dobrodošlo.

FOTO: T. GAZVODA

V največjem slovenskem kompleksu nižinskega poplavnega hrastovega gozda je 42 hektarjev velik od leta 1952 zavarovan pragozd, v katerem so tudi do 300 let stari in do 40 metrov visoki hrasti. Ta zaščiteni del je tudi največji pragozd hrasta v Evropi. Po eni od kronik naj bi bil ta del gozda celo pogozdovan, a kljub temu je gozd pač ostal v prvotni obliki, čeprav mogočni hrasti, ki propadajo (letno odmre približno tisoč kubikov lesa), premamijo prenekaterega lesa željnega lesnega tatu. Sicer pa je zavarovani del gozda evropsko pomembno ptičje območje. Med okoli 40 vrstami ptičev, ki tu občasno ali redno gnezdi, lahko vidimo celo črno štokljko, malega klinkača, sršenarja, črno žolno in druge. Bogato je tudi rastlinje, le tu v Sloveniji na primer najdemo dacijski pljučnik, medtem ko so raziskovalci - ta predel je zanimiv predvsem za znanstveno-raziskovalno dejavnost - v njem našli kar 200 različnih vrst gob.

Ščuka, plavček, raca mlakarica

Trstenik, predel Krakovskega gozda pri Kostonjeh, ki je približno meter pod površino okoliškega terena in obsega okoli 40 hektarjev gozda, nekoč neprehodno močvirje poraščeno s trstiko, je glavno drstišče ščuke, v njem se razmnožuje žaba plavček, za gnezdenje pa najde prostor tudi raca mlakarica, zato tudi prizadevanja, da bi še ta del Krakovega zaščiteni kot naravni rezervat. Ob Trsteniku so tudi tri mogočne bele vrbe, ki dajejo zatočišče divjim mačkam, najdebelejša vrba pa v premeru meri 250 cm, kar pomeni, da je to najdebelejšo drevo v Sloveniji.

In če se zaradi ne ravno prehodnega terena ne želite podati v globine Krakovskega gozda, lahko na njegovem robu ob cesti v Malencah, ki pelje od Kostonjevice proti Zameškem, ogledate mogočen hrast, tretji največji v Sloveniji, ki je le 40 cm nižji od največjega. Kljub svoji starosti, ki je ocenjena na okoli 300 let, še vedno popolnoma zdravo in bogato obrodi. In ko se je pred leti odlomila spodnja veja, je lahko lastnik hrasta iz nje naredil kar 4 kubike drv.

TANJA GAZVODA

GLASBENA SKRINJA

Dan D - Igra

Pri glasbenem založništvu Helidon je prejšnji mesec izšel nov album na kaseti in zgoščenci z naslovom Igra. Gre za rockovski album, ki nedvomno zasluži našo posebno pozornost, ne samo zato, ker gre za zanimiv prvenec skupine Dan D, ampak tudi ker gre za glasbeno skupino, ki se vse močneje uveljavlja na slovenski zabavnoglasbeni sceni, odločno pa se seveda vpisuje med dobre in znane doljenjske skupine.

Dan D sestavlja pet nadarjenih glasbenikov iz Novega mesta: Tokac (glavni vokal, kitara, orglice, tamburin), Dušan Obradinovič-Obra (bobni), Marko Turk-Tučo (kitara), Aleš Bartelj-Bart (kitara) in Primož Špelko (bas kitara). Glasbeniki se med seboj dobro poznajo, igrali so že skupaj v različnih skupinah, največ izkušenj pa so si nabrali v skupini Mercedes band, ki je v začetku devetdesetih let popestrila glasbeno dogajanje na Dolenjskem. Z ustanovitvijo nove skupine, ki so ji dali ime Dan D, so zaznamovali drugačno glasbeno pot od prejšnjih. Zapustili so reproduktivne poti in se odločili, da se poskusijo z bolj avtorsko glasbo, temelječo na kombiniranju hard rocka, progresivnega rocka in rhytm in bluesa. Njihova glasba za razliko od mnogih podobnih slovenskih ansamblov kljub eklektičnosti nosi prepoznavne slovenske barve; vsa besedila so v slovensčini in govore o stvarih, ki naj bi odražale stanja in čustva našega okolja. Zaradi tega skladbe Dneva D niso nič manj rockovske, še več, prav zaradi tega so bližje tistemu, kar naj bi dober rock bil, kot pa so angleška spakovanja slovenskih ansamblov. Pri besedilih so jim priskočili na pomoč Žan Zmazek, Boris Bele in Adi Smolar.

Album so posneli v znanem studiu Boruta Činča.

Mogočnim hrastom zaradi starosti (dočakajo tudi 200 let) centralne korenine odmro in drevo se podre. V pragozdu, kjer naj bi človek ne posegal v dogajanje, podrti drevo počasi trohni.

Padla je bukev in zapisala usodo

Kdo ve, kako bi se za Lavrinovega Janeza, po domače Štrbenčevega očeta iz Rožnega Dola, končalo, če ne bi bilo tiste bukke. Verjetno bi se, tako kot mnogo njegovih vrstnikov, podal za boljšim kosom kruha v širni svet in ta prelepi kotichek naše domovine na robu Bele krajine bi zanj ostal le spomin na brezskrbno mladost. A bukev je bila. Rasla je in hlepela k soncu tam nad mogočnimi krošnjami v gozdu nad Radoho. Ta vasica je bila med obema vojnama pomembno lesarsko središče v tem koncu Slovenije, lesne zaloge in predelovalne zmogljivosti pa je imela tukaj v zakupu delniška družba Una iz Zagreba. Kot pajek je globoko v gozd razpredla mrežo ozkotirne železnice in po njej so na železniško postajo v Rožnem Dolu tovorili les za kurjavo, hlovdovino in furnirne plošče, ki so jih lupili v Radohi. Železnica pa je rasla in segala vse globlje v gozd. Na pot ji je prišla tudi tista bukev. Delavci, ki so bili zadolženi za pripravo nove železniške trase, so se spravili nad njo. Dreves, ki so stala na predvideni trasi, pa niso posekali ali požgali, saj bi ostali štori, ki bi bili prav tako v napoto, pač pa so zemljo okoli debla odkopali in potem posekali le korenine. Ko je bila zadnja odsekana, je drevo nenadoma zgrmelo na tla brez običajnega opozarjajočega hreščanja in lomljenja. Tako je bilo tudi s to bukvijo. Usoda pa je hotela, da je v bližini z drugo skupino delavcev Janez ravno tedaj vlačil hlovd. Sodelavci so že zapustili prizorišče, v dosegu bukke pa je ostal le Janez, ki se je ravno tedaj sklonil in si zavezoval čevljev. V trenutku ga je zagrnila tema. To, da se je sklonil, je Janezu rešilo življenje, saj bi ga stoječega drevo gotovo do konca pobilo.

Kakih šest desetletij in pol po tistem dogodku se pogovarjam z Janezom na njegovi domačiji v Rožnem Dolu. Konec aprila se že bliža, vas pa še pokriva debela snežna odeja. Za kmeta, ki je vaju, da mu na njivi tačas krompir že kuka iz zemlje in mu za pedenj dolga trtna mladica zeleni v pomladnem soncu, je to seveda neprijetno. A tudi tistega dne na pragu pomladi marca leta 1934 je bil še sneg. Janez se ga dobro spominja, kajti ko se je za trenutek prebudil iz nezavesti, je v rokah sosedovega fanta, ki je tudi delal v Radohi, videl snežno kepo. Očitno so ga drgnili s snegom in ga poskušali spet priklicati k življenju. A tako lahko ni šlo. Šele pozneje na železniški postaji je spet prišel k zavesti. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico in tam je ostal celih petdeset dni.

Domov je prišel invaliden, saj je imel eno roko skoraj čisto negibno. To napako so mu potem z masažami in razgibavanjem odpravili šele v Ljubljani, kamor ga je sprejela delavska zavarovalnica, ki mu je poravnala stroške

bivanja, prevoza in mu določila tudi trimesečno rento. To dokazuje, da delavec tudi v tistih časih ni bil prepuščen čisto svoji usodi, kakor so nas včasih učili, le prave vzode je bilo treba poznati. Teh Janez sam ne bi našel. Kam naj se obrne mu, je svetoval možakar iz sosesčine, ki je že imel podobne izkušnje. Janez je bil namreč kmečki sin in ni bil vajen mestnih pisarn, zato pa so mu bile bolj domače vile in grablje, tudi motike se ni branil in kosa je veselo švistala v njegovih rokah. Na srednje veliki kmetiji v Rožnem Dolu je bilo treba prijeti za vsako delo. Njegov oče Štefan je bil še v stari Avstriji semiški občinski odbornik. Prav to ga je rešilo pred vojaščino med prvo svetovno vojno. Z ženo Nežo sta imela takrat že pet deklic, potem pa so se jima rodili še trije fantje. Prvi od fantov je bil ravno Janez, ki je privekal na svet leta 1915.

Bukev, ki je Janeza močno ranila po glavi in roki, ga je spet privezala na domačo kmetijo. Kmetoval je vse do odhoda na služenje starojugoslovanske vojske konec tridesetih let. Kmečkoga fanta iz Rožnega Dola so za dve leti odtrgali od zemlje in gozda in ga postavili na majavi ladijski krov v mornarici. Pa se je vsemu prilagodil. Tu, na Jadranu, ga je doletela tudi druga svetovna vojna in razpad jugoslovanske vojske. Trume vojakov so jo peš mahnilo proti svojim domovom v notranjosti. V Kninu so jih prestrezali srbski oficirji in jih skušali usmeriti drugam, češ da predaje ni in da bodo v Bosni postavili novo, zmagovito fronto proti okupatorju. Po enotedenski odisejdi je Janez le prišel nazaj v domači Rožni Dol.

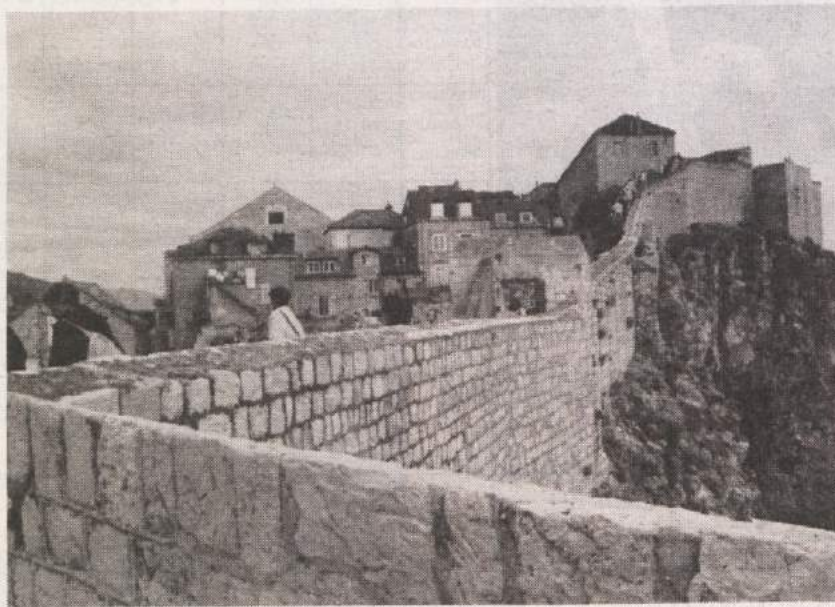
Za mladega fanta pa tudi doma ni bilo miru. V Semiču se je zbirala bela garda in nabirala prostovoljce. Janez se ji je izognil. Italijani so pošiljali ljudi v internacijo. Tudi to je bilo Janezu prihranjeno. Nato pa je leta 1943 le moral od doma. Mobilizirali so ga partizani, pri katerih sta tedaj že bila njegova mlajša brata Franc in Ludvik. V 12. brigadi so ga postavili za kuharja. Čeprav o kuhanju ni imel pojma, se ga je lotil z veseljem, saj ga orožje nikoli ni veselilo. Februarja šestindesetega leta se je spet vrnil domov in nekaj let pozneje je sem prišla za ženo in gospodinja tudi Loparčeva Marija s Tanče Gore. Rodili so se jima trije otroci, a iz Rožnega Dola jih je odplavilo v svet, tako kot skoraj vso povojno generacijo. Tam v svetu Lavrinova sicer imata šest vnukov, a Marija in Janez na kmetiji že petindvajset let kmetujeta sama. V hlevu še moka in pred njegovimi vrati se še blešči konjski komat. Grče se pač ne dajo kar tako. Še bo moralo pasti kako drevo, predno bosta onadva zapustila svojo domačijo.

TONE JAKŠE

Janez Lavrin iz Rožnega Dola

Dubrovnik v pričakovanju turistov

Greh bi bil obiskati Dubrovnik, ne da bi se sprehodil po kamnitem obzidju okrog starega dela mesta, ki je ponekod visok do 25 metrov, debel pa tudi do 6 metrov.

Sončno mesto s starim obzidjem, najčistejšim morjem v Sredozemlju, z obalo in otoki, na katerih si postrežeš že z limonami, pomarančami, oljkami, lovorjem in podobnim rastjem. Mesto z neštetiimi ozkimi ulicami in trgi, kjer zaradi minule vojne še vedno z očmi zaman iščeš trume turistov. Mesto s katedralami, cerkvicami in ostalimi kulturnimi spomeniki, na katerih marsikje zagledaš strelne luknje in nepopravljene strehe. Mesto z nepozabno dalmatinsko glasbo in dobro kulinarijo ter ljudmi, ki ga ljubijo in so nanj ponosni. Tak je letošnji "majski" Dubrovnik, ki smo ga imeli priložnost spoznati v petih dnevih bivanja v Dalmaciji.

Zamisel o obisku je zrasla v uredništvu novomeškega mestnega časopisa Novi mediji. Preko 80 Dolenjcev se je tako za prvomajske praznike odpravilo na izlet s turistično agencijo Kompas Novo mesto v Dubrovnik - in če je že bil kakšen tak, ki je s sabo pozabil vzeti dobro voljo, je to prav gotovo v obilju prinesel domov. Naj se sliši še tako zguljeno - bilo je lepo in nepozabno, ker je tudi Dubrovnik lepo, nepozabno in drugačno mesto.

Šele letos prava turistična sezona

Ni presenetljivo, da so nas bili v Dalmaciji še posebej veseli, saj je po vojni pred sedmimi leti turizem, ki je v teh krajih skorajda edini način preživetja, dobesedno zamrl. Veliko je brezposelnih. Dolenjska skupina je bila ena prvih, ki je otvorila letošnjo turistično sezono v Dubrovniku in nasploh smo Slovenci njihovi najbolj zvesti obiskovalci. Lani na primer je Dubrovnik izmed vseh turistov obiskalo največ naših - dva tisoč petsto. Vodička, ki nam je prvi dan predstavila stari del mesta in njegovo zgodovino, je Slovenka s Štajerske, že 29 let pa je njen dom v Dalmaciji. Zato nas je še s posebnim veseljem poučevala o mestu, za katerega je dejala, da šele letos pričakuje prvo normalno turistično sezono in da ni primerjave z obiskom pred vojno. Seveda so navajeni vprašan predvsem o tistih groznih mesecih v začetku devetdesetih.

"Dubrovnik je bil napaden oktobra 1991, in to z zraka, s kopnega in z morja. Še isti dan smo ostali brez vode in elektrike in tako je bilo kar 85 dni. Po vodo smo hodili kar v morje, toda bilo je nevarno, ker sirene niso delovale in nismo vedeli, kdaj bodo Srbi napadli. Zaklonišč ni bilo, vojske pa Dubrovnik tudi nima. Najhujši napad na stari del mesta je bil 6. decembra," je pripovedovala.

Dubrovnik je osvoboditev dočkal maja. Posledice vojne so bile hude. Našteli so 230 žrtev, 1200 ranjencev, škode pa je bilo za več kot dve milijardi in pol tolarjev. Okolica mesta je bila zelo poškodovana in oropana, 9 palač je bilo popolnoma uničenih, večino hotelov - sedaj jih je v Dubrovniku 13 - obnavljajo, v nekaterih so še sedaj begunci. "Najhuje pa je, ker so pokvarjeni medčloveški odnosi. To se da najtežje popraviti," je razmišljala naša slovenska Dubrovčanka.

V Osojniku prvi turisti po sedmih letih

Seveda Dubrovnik ne moreš obiskati, ne da bi se vsaj nekajkrat sprehodil po Stradunu, glavni ulici starega dela mesta in najlepši ulici Dubrovnika, pa po dva kilometra dolgem obzidju iz 13. stoletja, ki je simbol njihove svobode. Čudovit je frančiškanski samostan z lepim vrtom in eno najbogatejših knjižnic ter z eno izmed najstarejših lekarn v Evropi, pa akvarij, Pomorski muzej, katedrala, itd. V krasnem prostoru gledališča Marina Držiča v starem delu mesta smo en večer uživali v predstavi Tri visoke žene. Sicer pa se bo že čez kak mesec mesto spremenilo v eno samo odprto gledališče (znan je Dubrovniški poletni festival), na ulicah bodo igrala klope in zabave ne bo manjkalo.

Enega izmed lepih prvomajskih dnevov smo dolenjski turisti preživeli tudi na ladji, saj smo odpulili do Elafitskih otokov Lokrum, Kalamota in Lopud, se najedli rib, najpogumnejši pa so se tudi namočili v še ne preveč toplem morju. Še posebej zanimiv je bil avtobusni izlet v vas Osojnik, ki je bila ena izmed najbolj bombardiranih vasi. Mnoge hiše so še ožgane ali drugače poškodovane. Tu mo bili prvi turisti po sedmih letih in domačini so se tu res dokazali v gostoljubnosti, kar za vse postanke v popotovanjih ne moremo reči,

saj je odlika dalmatinskih gostincev predvsem počasnost. V Osojniku nas je zabavala folklorna skupina, da o domačih dalmatinskih specialitetah v pristnem okolju ne izgublamo besed. Posledice vojne smo lahko videli tudi v vožnji proti Konavljam do Cavcata, kjer v nekaterih vaseh v porušeni in požgani hišah še nihče ne živi in kmalu tudi ne bo.

"Takega vzdušja še domačini ne zmorejo!"

Ne glede na to, da je Dubrovnik le Dubrovnik, pa prav gotovo drži, da ni važno le, kje si, ampak predvsem s kom si. In Dolenjci smo se na tem dalmatinskem popotovanju dokazali kot izredno družabni in veseli ljudje. In kar je še posebej razveseljivo - odlično smo se razumeli tako stari kot mladi. Celo domačini so nam občudujoče dejali, da takega vzdušja še sami ne zmorejo ustvariti. Ob večerih so nas zabavale različne dalmatinske klope, ki jih tam ne manjka, mi pa smo pridno prepevali in plesali. Za dobro vzdušje je skrbel mama Manka z Janijem Muhičem, med turisti pa je bil tudi novomeški župan, ki je obiskal dubrovniškega, tako da je prijetno združil s koristnim. Da se bomo izleta po Dalmaciji doma lahko spominjali ob dobrih fotografijah, je z mini tečajem poskrbel fotoatelj Asja, podjetje Eminent pa je najbolj navdušenim omogočilo testno vožnjo po mestu.

Pohvala velja organizatorju izleta Kompas Novo mesto, saj je bilo kar se programa tiče vsega ravno v pravnji meri. Dubrovnik smo spoznali kot mesto, ki ga moraš doživeti. Tudi večkrat. Ta želja pa se bo verjetno najprej izpolnila zakoncema Adamič iz Novega mesta, ki sta na zadnjem družabnem večeru na srečelovu zadela glavno nagrado - brezplačno enotedensko bivanje v hotelu Excelsior za obo osebo. Dubrovnik jima je očitno usojen, saj sta tu pred 40 leti že uživala medene tedne.

LIDIJA MURN

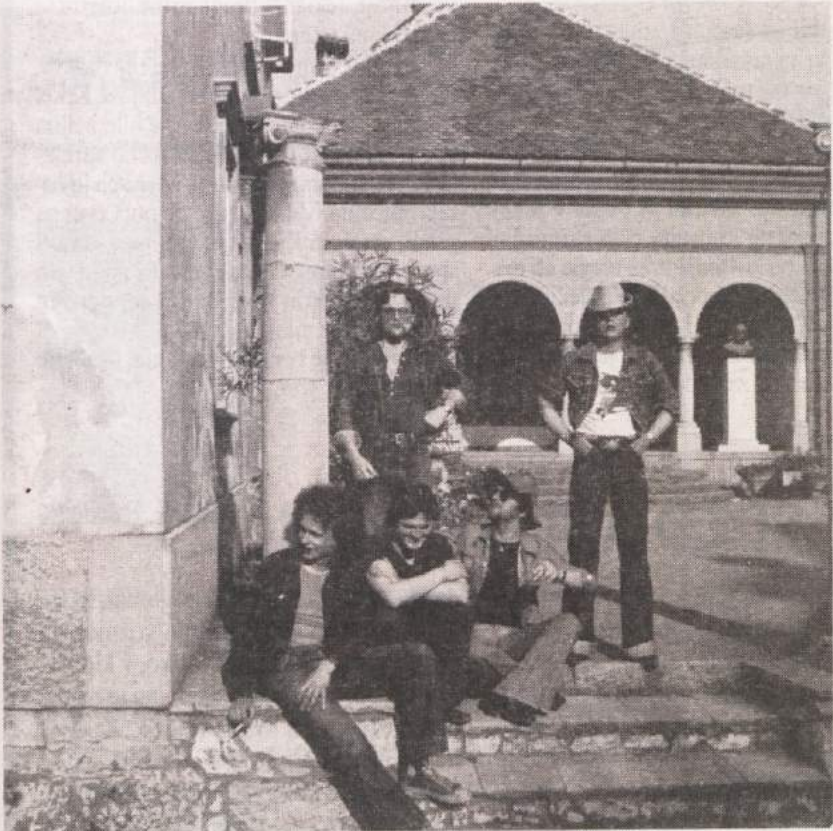

Tako veselo so naš sprejeli domačini v vasi Osojnik. Žal niso mogli nastopiti v nošah, ker so med vojno zgorele.

Čeprav je tudi v Dubrovniku mogoče videti poškodovane stavbe in hotele, pa jo je najslabše odnesla okolica. Ena izmed zelo uničenih vasi so Beroje, kjer nihče ne živi, kar je razumljivo, saj so ostali samo še zidovi.

Res spet Rudolfovo?

takale skozi te dogodke, so bile tudi zelo pomembne. Vse je bilo bolj osebno, bolj pristno, kot je to danes, ko je odtujenost zelo očitna tudi v diskotekah, ki jih ne maram."

Kralj: "Čudovito, krasno, neponovljivo obdobje življenja, ki me je v veliki meri oblikovalo kot osebnost. Vesel sem, da se je v mojem življenju zgodilo Rudolfovo."

• **Ste, odkar ste se razšli kot skupina, pomislili, da bi se spet zbrali?**

Blažon: "Ne! Po letu 1981, ko smo prenehali, sem se dokončno odločil. Na dveh stolihi ne moreš sedeti, če si pošten do samega sebe in drugih. Dvojnosti ne prenesem. Dokler smo bili skupaj, sem bil Rudolfovu predan, potem pa konec!"

• **Šali:** "Ko smo izdali kaseto leta, smo bili zelo blizu temu."

• **Simič:** "Menili smo, da smo glede na okoliščine dosegli vse, kar smo mogli doseči v glasbi. Rudolfovo smo za zmeraj zamrznili. Motivacije posameznikov so se od glasbe preselile na druga področja."

• **Bartelj:** "Sem, ampak priti mora pravi trenutek. Morda je zdaj pravi čas."

• **Kralj:** "Nikoli. Povsem spontano smo zaključili, ko je prišlo do zasičenja. Zaključili smo na zadovoljstvo vseh, brez priokusa grenkobe. Slovo in konec nista bila posledica upadanja interesa publike, ampak smo sami spoznali, da smo se izpraznili, kar navzven ni bilo opazno."

• **Kako gledate na sedanjo slovensko rockovsko sceno?**

• **Šali:** "Poznam dogajanja na sredini, alter scene pa ne poznam."

• **Simič:** "Poznam nekaj ansamblov, ki že dlje časa dovolj kvalitetno ustvarjajo na underground sceni, tu in tam me kdaj zanese na kakšen koncert. Po reklamnih plakatih sodeč vidim, da je na glavna plešišča v Sloveniji vrinjen predvsem hrvaški kič. Raje imam slovensko klubsko jazz sceno. Rad imam tudi novomeške bende, ki so posredno izrastli iz naše glasbene govornice in znanja."

• **Bartelj:** "Slovenskega rocka ni, vse je bolj pop. Ne golaž, ne vampi, malo mešano." **Kralj:** "Ročka v klasičnem smislu v Sloveniji skoraj ni, oziroma ga je malo. Vse je bolj pop."

• **Še kdaj poprimete za svoj instrument?**

• **Blažon:** "Kitare nimam več, ker sem jo podaril."

• **Šali:** "Redko."

• **Simič:** "Za igranje saksofona potrebujem ogromno kondicije in vsakodnevno igranje. Danes je moj Selmer Mark VI predvsem okras stanovanja, prezasedenost z delom mi ne omogoča potrebne discipline. Flavta je bolj udobna, sem in tja kaj pisknem. Zmeraj mi je bolj šla."

• **Bartelj:** "Ne, ker bas kitare ne moreš igrati sam, pa tudi nimam je. Včasih brenkam na akustično kitaro."

• **Kralj:** "Skoraj nikoli več nisem bobnal, ker nimam bobnov, jih pa kupujem, ker me je spet prijelo, da bi tolkel."

• **Je kaj resnice v govoricah, da nameravate ponovno zaigrati skupaj?**

• **Blažon:** "Presenečen sem, da se nekdo trudi v tej smeri, vendar ne vem, koga bi to sploh zanimalo. Časi in glasba so drugačni."

• **Šali:** "Organizator Rocka Otočec 97 to želi."

• **Bartelj:** "Vabljen sem bil na srečanje, kjer smo se pogovarjali o tem."

• **Simič:** "Dobil sem vabilo organizatorja festivala Rock Otočec 97."

• **Kralj:** "Sem."

• **Ali boste ponovno nastopili kot Rudolfovo?**

• **Blažon:** "Morda bi lahko zaigrali komad ali dva, ne vem, nisem prepričan."

• **Simič:** "Odvisno od odločitve ostalih."

• **Bartelj:** "Kot rudolfovec ne, kot Rudolfovo da."

• **Kralj:** "Če se bomo dogovorili vsi, potem da."

Vprašaj v naslovu bo na zamenjavo s klicajem moral počakati še nekaj časa, morda do 4. ali 5. julija. Vse je odvisno od rudolfovec samih. Rock Otočec 97 bo z njimi ali brez njih. Novo mesto ostaja, o Rudolfovem odloča le peticija njegovih "meščanov".

JANKO HROVAT

Za čast dežele

Novemu ljubljanskemu nadškofu in slovenskemu metropolitu Francu Rodetu še niso dobro postavili mitre na glavo in še niti pošteno ni prijel za škofovsko palico, ko se je že znašel v ognju časopisnih polemik zaradi nekaj bolj politično obarvanih izjav, ki jih je dal novinarjem, ker so mu predstavniki sedme sile pač postavljali predvsem politična vprašanja. Tako je bil novi vodja slovenske Cerkve takoj deležen precejšnje pozornosti javnosti in hkrati zvedavih povpraševanj, kdo je ta človek, kaj misli, kako je osebno naraven. Dobršen del odgovorov na taka in podobna vprašanja je na voljo v knjigi ZA ČAST DEŽELE, ki je izšla pri založbi Družina že pred posvečenjem novega nadškofa.

V "tem skromnem knjižnem daru", kot je Franc Rode nazval svojo knjigo, je zbir osmih predavanj, ki jih je imel v zadnjih letih po raznih krajih Slovenije, ko se je po daljši odsotnosti vrnil v domovino. Predavanja, ki so bila sicer že natisnjena v časopisih, je avtor v knjigi zaokrožil z intervjujem, ki ga je decembra 1993 objavil študentski list Tretji dan. Tako je po raznih časopisih raztreseno in zato manj dostopno gradivo, v katerem Rode razmišlja o slovenski narodni zavesti, o radosti in bolečini slovenstva, o lučeh in sencah v slovenski preteklosti in vrnosti, o sporu in spravi, o Bogu v evropski zavesti, o krščanstvu in kulturi, o krščanski kulturi v sekulariziranem svetu ter o kulturi življenja in kulturi smrti, vse to gradivo je zdaj lepo zbrano na enem mestu in se ponuja bralcu v celovito branje.

Rdeča nit, ki povezuje različna poglavja, je razmišljanje o slovenstvu, krščanstvu in kulturi, vse troje pa avtor gleda in razume v tesni medsebojni prepletosti. Osnovna avtorjeva naravnost pri obravnavanju slovenstva, krščanstva in kulture je ljubezen: do slovenstva je to radostna in zahtevna ljubezen, ki raste iz prepričanja, da "kot Slovenec nisem prikrajšan za nič bistvenega", če ni kot Slovenec celo oblagodarjen s čim, česar drugi nimajo; do krščanstva kot do tiste velike ideje, ki edina govori slovensko, premaguje sile smrti in obupa ter je neločljiva sestavina naše istovetnosti; do kulture pa kot do tiste vrednostne sestavine, ki so jo slovenski rodovi skozi stoletja gradili in se je dolgoročno izkazala kot poglobitveni dejavnik naše državnosti, nosi pa prav tako neizbrisni pečat krščanskosti. Avtorjevo trdno stališče, da je sreča biti kristjan in Slovenec, je nedvomno tisto, kar temeljno opredeljuje njegova razmišljanja, hkrati pa daje vsemu, kar v knjigi sporoča bralcu, veliko prepričljivost. Naslov knjige Za čast dežele si je Rode sposodil pri Prešernu, saj z njim goji željo, da bi se nam srca vnela za čast dežele, da bi se končale razprtije in da bi se zedinil rod Slovešne cele. "Čast slovenskega naroda in domovine je od vseh zemeljskih stvarnosti tisto, kar me najgloblje zavezuje," je zapisal v uvodnem pojasnili.

MILAN MARKELJ

Okno v zrak

Milana Deklevo poznamo predvsem kot plodovitega pesnika, saj je od leta 1971, ko je stopil na slovensko literarno sceno, izdal že dvanajst pesniških zbirk, uveljavil pa se je tudi kot pisec dramskih in proznih besedil, predvsem za otroke. Pred kratkim je v svoj opus zapisal še roman, in sicer je v elitni knjižni zbirki Nova slovenska knjiga, ki izhaja pri Mladinski knjigi, izdal svoje prvo romaneskno delo z naslovom OKO V ZRAKU.

V tem kratkem romanu je oživil obdobje slovenskega študentskega gibanja v sedemdesetih letih, ki se ga je tudi sam dejavno udeleževal. Vendar za junaka in nosilca pripovedi ni izbral predstavnika uporne mlade generacije, saj mu ne gre za vprašanja, povezana z njo, ampak univerzitetnega profesorja svetovne književnosti in literarne teorije, ki ga imajo uporni študentje za svojega duhovnega guruja, sam pa se v poznih srednjih letih namesto z vprašanji, ki jih je v slovenski

družbi zastavilo študentsko gibanje in splošna stagnacija, skoraj obsedeno ukvarja z vprašanji svojega lastnega minevanja in umiranja. Študentje od njega pričakujejo utemeljitev svojega gibanja, tega pa seveda profesor ne more dati, saj v družbeno akcijo ne verjame več. V nji ne išče globljega smisla, ki bi posamezniku lahko olajšal težo smrti; pred njo beži v ljubezensko razmerje z mlado in lepo igralko, da bi doživel ljubezen, ki se v dopuščanju drugega kaže kot edina rešitev iz nesmisla smrti. Kljub nedejavnosti v študentskem gibanju profesorja predčasno upokojijo, ker se jim zdi, da je s svojimi idejami o niču in biti nevaren mladini, zaradi razmerja z ljubico ga zapusti žena, nazadnje pa še ljubica. A zdi se, da vse to profesorja ne potolče, ampak dvigne iz obsedenosti s smrtjo.

Roman je kljub intelektualističnim poudarkom napisan dovolj živahno, da ga bodo mnogi z veseljem prebrali, še posebej tisti, ki bodo v junakih romana prepoznali poteze znanih osebnosti in sledove dogodkov, ki so se zares pripetili.

MILAN MARKELJ

Govorica telesa

Ljudje se med seboj ne sporazumevamo samo z besedami, te so celo pogosto bolj namenjene prikrievanju kot odkrivanju pravih namenov. Besedno govornico navadno spremlja, ali pa nastopa tudi povsem samostojno, še bolj ali manj izrazita govornica telesa, ki je po mnenju poznavalcev včasih iskrenejša in določnejša, saj je običajno nezavedna in po izvoru starejša od besedne. S telesnimi gibi, obrazno mimiko, držo telesa in s kretinami udov človek izraža čustvena stanja, razpoloženja, stanja duha, značajske poteze, sporoča namene in še kaj.

Samy Molcho, pisec številnih knjig o govornici telesa in voditelj komunikacijskih delavnic, pravi, da je govornica telesa izraz naših želja, naših občutij, našega hotenja, našega delovanja, da skratka uteleša naš jaz. Kot taka je seveda še kako vredna pozornosti in preučevanja, saj lahko tudi z njeno pomočjo lažje najdemo pot do sebe in do drugih. Še predno z nekom spregovorite in ga iz pogovora spoznate, vam lahko veliko pove o njem denimo način, kako vam je pri seznanjanju podal roko. Krepak stisk govori o odločnem človeku, mlahav pa o nezaupljivem, pretirano stiskanje rok priča o nejasnostih v odnosu tako glede ciljev kot namenov in ga lahko primerjamo z jecljanjem pri govorjenju, poudarjen stisk roke od zgoraj pa govori o dominantnosti rokovalca. Podobno je mogoče po hoji sklepati o nekaterih značilnostih posameznika. Samozavesten človek ima zelo značilno hojo, nikoli ne beži, ampak premeri vsak korak tako, da imajo njegove noge dovolj časa, da vzpostavijo stik s tlemi, živčni ljudje pa se nasprotno premikajo izrazito aritmično, z majhnimi koraki pa ljudje, ki so nagnjeni k podrobnostim in neradi prevzamejo tveganja nase.

To je le nekaj drobtinic iz knjige Molchove knjige GOVORICA TELESNA, ki je v slovenskem prevodu pred kratkim izšla pri Mladinski knjigi. Avtor v nji odkriva presenetljive skrivnosti človekovega vedenja, ki jih pojasnjuje v sedmih poglavjih: Telo govori, Prirojene signali, Socialni signali, Moški in ženska, Vtis in resničnost, Čustva govoriijo ter Deli telesa govoriijo. Besedilo spremlja nemalo velikih barvnih fotografij, ki ponazarjajo zapisano.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

• Cankarjeva založba je izdala ANTOLOGIJO ANGLEŠKE POEZIJE, ki jo je pripravil Marjan Strojjan.

• Mladinska knjiga je v zbirki Nova slovenska knjiga izdala dve novosti: roman OPOMIN K ČUJEČNOSTI Saše Vuga in pesniško zbirko KNJIGA ZA MOJEGA BRATA Tomaža Šalamuna. V zbirki Žamet pa je izšla knjiga VILA BARGARI Iva Zormanca.

• Za novo lahkotnejše branje, namenjeno mlajšim, je poskrbela Mladinska knjiga v zbirki Knjigožer, ki je bogatejša za dve knjigi: FORMULA SMRTI Ivana Sivca in LAŽNIVA SUZI Dese Muck.

Ponovna ustanovitev ansambla Rudolfovo? Se bodo na odru združili glasbeniki že davno razpadle, a še ne pozabljene odlične rockovske zasedbe, ki še nima pravih naslednikov? Koliko so osnovane govornice, da se bodo ponovno zbrali Andrej Blažon (kitara, vokal), Cveto Šali (kitara, vokal), Borut Simič (flavta, tenor, saksofon), Tomo Bartelj (bas, vokal), Samo Kralj (bobni), člani že kar "legendarne" skupine Rudolfovo?

Rock Otočec 1976 bo težko ponoviti. Časi entuziazma in volonterstva so že davno minili, razvoj in tehnika pa nenehno ustvarjata nove in nove skupine, ki niso sposobne izvesti niti ene skladbe brez "elektrike", kaj šele spraviti skupaj kompletan nastop. Kakor sicer ne moremo brez razvoja in napredka, se je v tem primeru, vsaj pri nas, sprevergel in skrenil v kar grozljivo smer. Tisti, ki kaj znajo in to lahko tudi pokažejo, so v podrejenem položaju, če si tudi sami ne pomagajo s čudodelno tehnologijo. Snemalni tehniki in "čarovniki" obdelave zvoka najbolje vedo, kdo kaj zna in kakšne so dejanske kvalitete naših "zvezd". Na soočenju ali "trenutke resnice", se pravi nastope v živo, brez vnaprejšnje posnete glasbe, si nekateri niti pomisliti ne upajo. Morda je tudi za poslušalce bolje tako. Prihranjeno nam je marsikaj.

Pred več kot 20 leti je bila novomeška skupina Rudolfovo med najobetavnějšími skupinami na Slovenskem. Začelo se je leta 1975 in sledil je hiter vzpon. Najprej uspeh z zmago na Slovenski rock selekciji, sledila je več kot uspešna mala plošča "Grem domov v Novo mesto / Gorjanska bajka" in njihov "romantični rock", kot so ga imenovali ljubljanci, je našel mesto prav na vrhu slovenske rock scene. Zlati M revije Mladina je bila za tisti čas nagrada, ki je imela veliko težo in ugled v glasbenih krogih. "Poletje", "Vizija" in še kakšen naslov so shranjeni v arhivih RTV Slovenija kot pomembni posnetki slovenskega rocka v 70-ih letih, izšli pa so tudi na kaseti Rudolfovo 1976-81 založbe Sraka. Rudolfovo je razpadlo leta 1981.

• **Kako danes ocenjujete stanje na slovenski sceni, kakršno je bilo v obdobju festivala Rock Otočec?**

• **Cveto Šali:** "Mnogo se je dogajalo in vse je šlo v smer še večjega vzpona, baza pa je bila Mladina in krogi okoli nje. Organiziranost je bila dobra."

• **Borut Simič:** "Scena je bila relativno živa. Spominjam se bendov Srce, Jutro, Izvir, Horizont s Kreslinom, Domiclja... Mladini so bili takrat plesi v telovadnicah, mladinskih klubih in gasilnih domovih pravzaprav edina generacijska zabava. Kot nagrajenci Zlatega M smo rudolfovci imeli vidnejšo vlogo, kot se to zdi danes. S skladbo Grem domov smo bili skoraj tri mesece prvi na lestvici revije Stop. Kasneje smo bili z ovacijami sprejeti na najbolj znanih plesiščih in dvoranah po vsej Sloveniji in Hrvaški ob najbolj znanih skupinah takrat cvetoče jugo-rock scene. Bili smo mlad, inventiven bend in igrali smo tehnično relativno zahtevno glasbo z veliko glasbeno stilsko širino."

• **Tomo Bartelj:** "Če primerjam možnosti takrat in danes, so bile slabe, vendar so težje delovne razmere dajale boljše rezultate kot danes, ko rock scene skoraj ni. Takrat so bili rock bendi utrip svetovne scene, saj je bilo spremljanje le-te zelo težko in omejeno. Ni bilo plošč, ni bilo radijskih in tv programov s to glasbo, za mnoge so bile naše skupine edini kontakt s svetovno glasbo."

• **Kaj vam je manjkalo, da bi se pri nespornem potencialu še bolj uveljavili, če ste imeli ambicije?**

• **Simič:** "Morali bi se ukvarjati zgolj z glasbo in hitreje in več snemati."

• **Bartelj:** "Pomoč ljudi, ki bi se ukvarjali z neglasbenimi stvarmi, ekipa, ki bi skrbelo za promocije, nastope, opremo, vlaganja, sredstva. Dober menedžer, ki bi ne le pobral denar, ampak nam omogočil, da bi se posvetili samo glasbi."

• **Kaj ste še hoteli takrat, a vam ni uspelo?**

• **Blažon:** "Bili smo redki, pravzaprav edini, ki smo takrat v slovenski prostor prenesli vpliv ameriške glasbe, funka. To je bilo takrat nekaj novega, saj je bila glasba bolj evropska, z močnim vplivom glasbe iz Velike Britanije in od drugod. Mi smo poslušali skupine Earth Wind & Fire, Doobie Brothers, Eagles, Crusaders, King Crimson. Sam sem bil sicer pristaš Beatlov, potem pa sem spoznal Doobieje."

• **Šali:** "Posneti in izdati veliko ploščo. Pri Helidonu so dejali: najprej tri single, potem LP. Bili smo na RTB, Jugotonu... Materiala je bilo dovolj."

• **Bartelj:** "Za nas je bilo vse skupaj zabava in mislim, da smo kar dobro prilagodili ambicije našim možnostim."

• **Kako se danes spominjate skupine Rudolfovo?**

• **Blažon:** "Veliko, veliko smo vadili. Škufali smo delati pošteno in odkrito, brez blefiranja. Bili smo morda celo prvi slovenski rock band, ki je bil na prvem mestu lestvice popularnih in med prvimi smo posneli ploščo, za Kameleoni in Mladimi levi. Kar dobro smo tudi zaslužili z igranjem."

• **Šali:** "Kot obdobje odrasčanja, raziskovanja in spoznavanja glasbe. Lepo!"

• **Simič:** "Predvsem po tem, da je od takrat, ko smo igrali skupaj, minilo precej časa."

• **Bartelj:** "Čudovito obdobje življenja in moje generacije. Plesi so bili več kot le plesi. Združevanje enako mislečih, kjer so imeli tudi obiskovalci pomembno vlogo pri dogodkih, ki so se začeli že štirinajst dni pred nastopi in odmevali še vsaj toliko časa. Informacije, ki so se obilno pre-

NAŠA ZGODBA

IZI ŽIVLJENJE JE KRATKA PESEM

KNOBLEHARJEVA SPOMINSKA PLOŠČA – Ignacij Knoblehar (1819–1858), misijonar v Sudanu, ki je na svojih številnih potovanjih iskal izvir Belega Nila, je bil rojen v Škocjanu. Na to spominja spominska plošča iz leta 1867, vzidana pod kor župnijske cerkve. Ignacij Toman mlajši ji je dal historicično obliko epitafa, marmorni medaljon s portretom velikega misijonarja pa je delo Franca Zajca. (Priloga: umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič)

Na Trdinovih kopistkov

Ne za vero, za oblast – Bevc iz Hudega: Papež hoče imeti v eni roki boga v drugi meč - boga naj ima, meča pa mu ni treba - Lahi imeli so prav da so vzeli mu kraljestvo. Od cesarja ne bom jaz zahteval nikoli da se gre zanj vojskovat - vojskovali se bodo kmetje, tekla bo naša kri in vojskovanje je drago - denarje zanj bomo morali dati mi ubogi kmetje - davki se bodo spet povikšali etc. Vsi kmetje rekli so možato, da se bodo držali do smrti svoje prave, katoliške vere, ali to na kar jih duhovni zdaj nagovarjajo pa ni za vero ampak za posvetno oblast.

Nič ne prihranijo – Posli ne morejo si nič prihraniti zato ker hodijo na vsako žegnanje in puščajo tu saj po pol forinta in če je treba kamo iti, se naj raje vozijo, kar tudi ni zastoj. O novini sadja kupujo si črešenj, kostanja, hrušek, etc. posebno pa trošijo radi o vsaki priliki za vino, ki ni zastoj.

Kupuje od tatov – V Gabrji pri Polji je slovel Jurk (pisal se Lavrič) za takega, ki kupuje od tatov. Nek Hrvat je zahajal tje s tobakom in nakradenim blagom. On je temu Hrvat tu vse hiše povedal, kje da se taka roba proda - v Polji je ni bilo ne ene.

Ptičje petje je naznanjalo prekrasno jesensko vreme, vanj pa se je mešalo kranjsko vran in odmevalo med dolenski vinogradi. Škorci so že pridno zobali še malce kisle grozdne jagode, v sadovnjakih so dozorevali sadeži. Vse je bilo neizmerno lepo v pričakovanju bogate jeseni.

Tesnobno sem se počutila ob mislih, ki so mi begale po glavi, da je mogoče to zadnja jesen, ki sva jo srečna in zadovoljna preživela skupaj. V najino življenjsko idilo se je potuhnjeno vtihotapljala nezaželeni gostja - bolezen. Svoj prihod je naznanila že v zgodnjem poletju z občasnimi slabimi počutji in utrujenostjo, vendar nisva niti slutila, da je najhujše že skoraj pred vrati.

Bolezen je v vsej moči izbruhnila v zame najlepšem letnem času, v zgodnji jeseni. Rakaste celice so dobesedno podivjano uničevale njegovo telo kljub zdravniškim naporom in bogati vitaminski prehrani. Ta strašna uničevalna pošast je širila svoje lovke zelo hitro po vsem telesu. Mogočna in neustavljiva ga je pospešeno uničevala. Drvela je po svoji poti ne oziraje se na vse zdravniške terapije. Kmalu se je moral posloviti od doma. Odpeljali so ga v bolnišnico. Vedela sva, da je to dokončno slovo od domačega praga.

Zajel me je občutek nemoči, vrtenja v začaranem krogu, iz katerega se je kot edini izhod grozljivo prikazovala smrt, grozljiva, a vendar hkrati tudi kot rešiteljica iz strašnega trpljenja.

Vsak dan sem hitela na obisk, vsa napeta, nabita z žgočo bolečino v srcu in s strahom, kako je z njegovim počutjem. Največkrat sem ga ob vstopu v sobo zagledala v napol omočnem stanju. Prijela sem ga za roko in poklicala. Žalostno me

je pogledal in se čudil, zakaj sem tako tožna. Kar vprašal me je: "Kaj neki se je zgodilo?" in me tolažil, naj bom mirna, čez nekaj dni da bo že doma in da bova spet šla na najin hrib, zrla na zeleno Krko, sedela pod hrastovo senco in občudovala naravo... Hitro se je utrudil in padel v rahel spanec, meni pa je ostalo trdo razmišljanje, kakšno bo življenje brez njega, ali mu zdravila s tem ko mu lajšajo bolečine ne uničujejo življenjskih funkcij. Grozno me je tiščalo v prsih in strah me je bilo, kdaj mi bo v omotici za vedno zaspal.

EMA

SPOMIN NA BABICO

Večer je tako lep, ko sedi ob nogah babice in poslušaj dogodivščine iz njenih otroških let. Vse to, kar se je nekoč dogajalo, je tako skrivnostno polno, zdi se, kot bi bilo nekaj, kar se sedaj ne more več dogoditi, kar se je lahko zgodilo le veliko let nazaj.

V tistih časih se ljudje še niso vozili z avtomobili in kolesi, takratno prevozno sredstvo je bila le volovska vprega ali konj, vprežen v voz, ki so mu rekli koleselj in je bolj premožnim služil za nedeljske izlete. Takšen koleselj je imel spredaj dva sedeža, zadaj dva, na tleh pri nogah pa so lahko sedeli še otroci.

Z njim se je moja babica še kot mlado deklo neke nedelje peljala s starši k nedeljski sv. maši. Ko je bil del pota že za njimi, se je konj naenkrat ustavil. Voznik ga ni mogel ne zlepa ne zgrda več premakniti. Ni pomagalo drugega, kot

Od njega sem odhajala vsa potrta in izmučena, a vendar z upanjem, da se drugo jutro spet vidiva...

Neke pozne noči je zazvonil telefon... Nič več bolečin, nič več pogleda in ne nasmeha, ostala je samo večna tema, tišina, odsotnost. Jekleni obroč smrtne bolezni se je razklenil v temo...

Izgubila sem velikega ljubitelja narave, mehke dolenske pokrajine, sanjave Krke. Ljubil je življenje in vse, kar je bilo z njim povezano. V objem ga je za večno sprejela prijazna domača zemlja. Meni pa je ostala bolečina. Vsako drevo ob poti, cvet na gredi, veselo ptičje petje, vse me v samotni spominja nanj. Ob večerih in zgodnjih jutrih ga večkrat obiščem in se v mislih pogovarjam z njim.

Življenje je res kratka pesem, izpeta je v trenutku.

da je stopil s koleslja in pogledal, zakaj konj tako trmasto odklanja vožnjo. Na prašni cesti je zagledal veliko, v klobčič zvito kačo, ki je jezno sikala na vse strani ter iztegovala razklani jezik. Kočijaž je ves prestrašen skočil nazaj na voz, z bičem udaril po konju ter hotel na cesti obrniti voz. V tem trenutku pa se je konj splašil in prevrnil voz, da so vsi potniki popadali po cesti. Na srečo so staknili samo nekaj prask, resneje se ni poškodoval nihče. Največja skrb pa je bila, kaj bo s konjem, ki je v galopu odpeketal proti domu. A tudi konju ni bilo nič.

Babica nam je velikokrat povedala to prigodo in otroci smo zaradi nje dobili velik strah hoditi po tisti poti, da se ne bi tudi nam prikazala velika strupena kača. Babica ji je dala ime jara kača in rekla, da teh kač zdaj ni več, da so se za zmeraj poskrile.

7 Amfore so hkrati lepota in pripoved, obline pod globokimi dekolteji se vedno valovijo, nemir in slaba po življenju ostajata neukročena. Prizori na vazah pojejo o sproščenosti, razigranosti in uživanju življenja.

Lepo asfaltno cesti proti Knososu spremljajo lične pritlične hišice, obdane z nasadi pomaranč in limon. Pokrajina zunaj je gola, pusta in skoraj brez zelenja.

Knosos, prestolnica mitološkega kralja Minosa. Ogromen labirint razvalin je še vedno odmev izjemno elementarne in naravno žive kretske-kimenske kulture, ki je v raju vzhodnega Sredozemlja vzcvetela že v začetku 4. tisočletja pred našim štetjem.

Po odkritjih arheologa Evansa je bila na tem kraju že v srednjeminojskem obdobju zgrajena palača, ki pa je bila okrog leta 1600 pr.n.št. porušena. Druga palača, večja od prve, je bila zgrajena na istem mestu v poznominojskem obdobju, življenje v njej pa naj bi trajalo do okoli 1400 let pr.n.št.

Iz raziskav in materialnih ostankov je razvidno, da so bili okrog srednjega velikega dvorišča razporejeni prostori za bivanje in reprezentanco, delavnice, skladišča, prostori za zabavo, gledališče... Stanovnijski prostori so imeli dvojne stene, ki so bile znotraj bogato okrašene z mozaiki, zidnimi slikarjami in štukaturami. V palači so bile sanitarne naprave z odplačno kanalizacijo, klimatske naprave za gretje, vlaženje in hlajenje zraka, hidravlična dvigala, razsvetljava pa je bila glede na uporabnost v nekaterih prostorih močnejša, v drugih in v podzemnih hodnikih pa povsem intimna in skrivnostna.

Obstajajo razmišljanja, da je imela kretska kultura mnoge značilnosti domneve hiperborejske atlantske civilizacije, med drugim izreden smisel za umetnost in estetiko, prefinjenost v oblačenju in oblikovanju udobnosti bivalnih prostorov, popolno enakopravnost obeh spolov in posebno slo po stapljanju z naravo. Nedvomna pričevanja o tej bleščeči civilizaciji so poleg palač še zlat in srebrn nakit, reliefi, stensko slikarstvo, sanjsko lepa keramika, umetnost na vazah in draga posoda iz žlahtnih kovin.

Uporabna umetnost se je omejevala na krašenje arhitektonskih členov in uporabnih predmetov. Simbolika kipcev in idólov je bil mnogo bolj oddaljen svet. V tej umetnosti ni več togosti, ne pošastnih podob, ne popotovanja v neznanost in temo in mir, kar je značilno za Egipt, tu je samo nemir in svetloba in gibanje in zlitje človeka z naravo TU v enkratnem vidnem čutnem in slisnem svetu. Odnos človeka do

življenja je drugačen kot v Egiptu ali Mezopotamiji. Umetniku ni do tega, da bi izražal sebe, bolj ga vznemirjajo pojavi, ki ga obdajajo in jih doživlja kot del sebe in hkrati Neznanke kot del Celote. Zdi se, da je impresionizem obstajal že na Kreti. O razigranosti in radoživosti priča tudi visoka moda kretske dam. Kreta je bila Pariz starega sveta.

Začetki palače v Knososu so zaviti v tenčice mitov. Po enem od njih se je bog spremenil v bika in ugrabil lepo Evropo. Potem je z njo odplaval na Kreta, kjer mu je Evropa rodila tri sinove. Najstarejši Minos je postal vladar Krete in se oženil z lepoticco Pasifajo. Na dvoru kralja Minosa je delal tudi kipar, arhitekt in izumitelj različnih tehničnih naprav Dedal. Minosu je iz lesa izrezbaril bika, v katerega se je zaljubila kraljica Pasifaja. Sin, ki se je rodil iz te zveze, je bil spaka s človeškim telesom in bikovo glavico. Za Minosa je bila to sramota, zato je moral Dedal zgraditi labirint, kamor sta križanca skrila. Kasneje je Minos pošast - Minotavra razglasil za božanstvo, kateremu je moralo ljudstvo žrtvovati najlepše mladenke kraljestva.

Dedal se je naveličal zlate kletke na Kreti. Iz ptičjega perja, ki ga je lepil z voskom, je izdelal krila in poslal svojega sina Ikara na poizkusni polet. Zadnji del zgodbe je podoben svetli pravljici, ki pa se tragično konča. Nekateri raziskovalci preteklosti menijo, da vanjo ne bi smel biti vključen Dedal, ki je prav gotovo veliko vedel za značilne poletne svojih prednikov. Po njihovem mnenju Dedal ni gradil kril, temveč letalo, s katerim je hotel zapustiti Kreta.

Minosova palača je zdaj samo še labirint razvalin. Posamezni detajli so sicer znova oživiljeni, vendar si je celoto težko predstavljati, posebej še najbolj skrivnostni podzemni del. Vseeno potepanje po stopniščih, ploščadih, med stebrišči in skozi nekatere restavrirane prostore poraja v človeku vedno nova vpraševanja in uganke.

Labirint kot simbol

Labirint je lahko tudi simbol zapletenosti življenja in hkrati prepletenosti vseh življenj in pojavov, v

katere smo ujeti. Že sama misel, da brez Ariadne niti ali prevedeno, da brez Sreče, naklonjenosti Usode ali naključja, ki pa mu spet prišepetava Karma, ne moreš najti prave poti in da si samo zrno peska, ki ga naplavlja in odplavlja ocean življenja, veliko pove o tem, kako je življenje zapleteno in kako je hkrati harmonija in kaotičnost. Zdi se, da so graditelji labirinta to vedeli in so zato vanj vtkali tako tragičnost in usojenost kot tudi možnost razrešitve in osvoboditve.

Vpraševanje o tem, ali je življenje samo splet okoliščin, ugodnih ali neugodnih naključij ali pa je že od vseh nezačetkov premišljeno, načrtovano, vodeno in usmerjeno k nekemu končnemu smotru, je enako vznemirjalo Krečane kot rodove tisočletja z njimi.

Domneve, da je vse slučajno, ne sprejemamo radi. Ne moremo si predstavljati, da je tolikšno bogastvo fizičnega in miselnega sveta slučaj in da je vsa narava z vso svojo raznolikostjo in povezanostjo hkrati slučaj, da je bila res gmota, od vsega nezačetka do danes povsem prepuščena sama sebi, pa je vendarle kljub samotni iztrgala iz sebe zavest. Ali so naše misli, čustva, hotenja le slučaj?

Svet si nekako lažje razlagamo s slutnjo, da je za vsem dogajanjem v Naravi in v nas še neka drugačna nematerialna gonilna sila, ki spravlja gmoto v gibanje, spremembe, razvoj in zavest. Mogočno Neznanko včasih imenujemo porajajoča Narava, včasih Bog pa spet Absolutno zavest ali Tao.

Popotovanje v labirinte življenja in usodno povezanost vseh življenj in pojavov me nazadnje privede v popoln objem Neznanke. V tem objemu vse luči iskanja ugasnejo, čeprav ostajajo vpraševanja neukročena. Morda je potrebno ubrati drugo pot. Porajajočo Naravo odmislim in se vrnem domov v porojeno Naravo, ki je hkrati moja lastna narava, mnogo bližja in jo lahko tudi doživljam. V njenem naročju sem kot otrok v naročju matere. In ker sem otrok, sem kar naprej radoveden: ima porojena Narava, ki je v času in prostoru prav tako neskončna in zaradi tega prav tako skrivnost, kakšen smoter in mi, njeni otroci, kakšno odgovornost?

Ker šepeta od ZUNAJ ni, lahko razmišljam samo v sebi, pri čemer pa nastaja vrsta zadreg:

Če mislim na smoter, mislim hkrati na razvoj, ki pa najbrž vase ne more sprejeti neskončnosti.

Zdi se, da ima Narava kot neskončna celota prav zato, ker je neskončna, vse oblike svojega uresničevanja že v sebi, neskončno ne pušča izven sebe ničesar, k čemur bi lahko še težilo, in zdi se, da je tudi neskončno samo sebi dovolj, sem samo člen v neskončni verigi vzrokov in posledic in samo ena od neskončno možnih oblik ponašanja Biti, zato tudi ni nujno, da je narava Univerzuma, ki jo ustvarjam iz svoje človeške narave ista, kot je narava Univerzuma sama po sebi.

Domnevam, da Univerzum v drugih bitjih odmeva drugače, in če moja človeška narava ne zmora absolutne resnice, potem samo moja resnica ne more odkriti smotra, ki nedvomno vsebuje smotre vseh narav Univerzuma.

Smoter Narave mi ostaja popolna neznanka. Še najbolj prijazna in svetla je misel, da je Narava sama sebi dovolj, in ker izven nje ni ničesar, tudi sama sebi smoter. Zdi se, da je njeno večno spreminjanje in stalno vračanje k sebi in v svoje uresničevanje hkrati pot in smoter. In četudi na njeni poti vznika in ugaša neizmerno življenje, se v njenem snovanju porajajo vedno nova. Tako postaja ocean življenja brezkončen, krogi se zaljubijo v krogle in vsi svetovi v Eno, nedosegljivost obal postaja vabljivost in vabljivost nedosegljivost!

V naročju Celote

Vpraševanje o tem, kakšno vlogo imamo v naročju Narave ljudje in ali smo za svoja ravnanja in odločitve tudi odgovorni, vznemirja še posebno.

Nedvomno je tudi človekova zavest, njegovo čustvovanje in hotenje del naravnega programa, kar seveda pomeni, da tudi človeškega družbenozgodovinskega razvoja ne moremo ločevati od Narave. To vemo in misel, da se Narava s človekom in preko človeka spreminja v mišljenje in s tem v samozavedanje, nam je zasanjano samovsečna in nas dviga v sam njen vrh. Toda če smo v Naravi izbrani za tako pomembno vlogo, če smo zmožni sprejeti njene temeljne resnice, zaradi katerih lahko smo, če smo njena zavest, njeni možgani, vzrok in posledica, potem smo v tej vlogi izjemno pomembni in tudi odgovorni.

Zamislimo si samo naše nastajanje. Da smo postali živa in zavestna bitja, so bile potrebne milijarde let.

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

Mobitel: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

V SPOMIN

*Dragi sin in brat,
če bi solza koga obudila,
ne bi tebe črna zemlja krila.*

17. maja bo minilo 10 let, odkar nas je zapustil

**MILAN
ČEŠEK**

Bučka 47

Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu, se z mislijo pomudite pri njem in prižigate svečke.

Vsi njegovi

OB 22. APRILU

Zemlja... velika krogla, polna življenja. Vendar, ali bo to življenje še trajalo? Na začetku je bila zemlja čista. Potem se je pojavil človek. Po stoletjih je začel razmišljati, kako bi si življenje lahko izboljšal. Izumil je plastiko in druge umetne snovi. Čez nekaj časa ljudje niso več hodili peš ali se vozili s kolesom, začeli so se

prevažati z avtomobili. Vir onesnaževanja so tudi tovarne. Nekatere sploh nimajo čistilnih naprav in odplake spuščajo kar v vode. Ljudje bi morali kaj storiti za čisto okolje. Če delate v podjetju, ki je le kilometer ali dva od vašega doma, pojdite peš ali s kolesom. Ne odmetavajte smeti kjerkoli, raje jih vrzite v smetnjak! Ne škropite sadovnjakov, temveč pticam napravite

valilnice in pojedle vam bodo škodljivce. Gozdov ni treba samo izsekavati, ampak tudi pogozdovati, saj drevesa čistijo zrak. To je le nekaj nasvetov, za čisto okolje pa bi morali narediti še veliko stvari, ki se jih niti ne zavedamo.

DAMJANA CVELBAR, 4. c
OŠ Šentjerneje
Mladi dopisniki

• Množice ljudi bodo prej nasedle veliki laži kot majhni. (Hitler)

• V strahu so ugibali: Rode ali Stres? Prišel je Rode in z njim - stres. (Petan)

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

**LEOPOLD
VIDMAR**

Gumberk 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, pokojniku darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tovarni zdravil Krka, sektorju za tehnično oskrbo in energetiko za izrečeno sožalje, cvetje in denarno pomoč, zdravnikom in osebju Interne bolnišnice in Intenzivnemu oddelku Splošne bolnišnice, osebni zdravnici dr. Mijočevi ter g. župniku za molitve in opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Pomlad že prišla bo,
k' tebe na svet ne bo,
k' te bodo d'jali,
v to črno zemljo.*

V 70. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in tast

**JOŽE
BINGO**

iz Ribnice

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo govornikom, pevcem, pihalni godbi Rinica in trobentaču MNZ za zaigrano Tišino.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, praded ter brat in stric

**JOŽEF
GRANDA**

iz Dobrave 26

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence, cvetje, sveče, za sv. maše in pokojnega očeta v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Prav lepo se zahvaljujemo vsem prostovoljnim gasilcem občine Škocjan, predvsem pa gasilcem iz Dobrave, ki so mu v zadnjih letih izkazovali posebno pozornost. Hvala gospodu Martinu Strašku za poslovilni govor, Društvu upokojencev Škocjan, mešanemu pevskemu zboru Dobrava, duhovnikom za lepo opravljen obred, posebno duhovniku gospodu Jožetu Zrimu za pogoste obiske in tolažilne besede. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, babica, tašča, teta in botra

**JULIJANA
LAVRIČ**

roj. Lavrič

z Gorenjega Polja 1 pri Straži

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala sodelavcem kolektiva Tiskarna. Posebna zahvala velja g. Zupančiču za zaigrano Tišino ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in bratranec

**FRANC
KREN**

Pod vinogradi 2, Straža

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Hvala sodelavkam in sodelavcem podjetja Krka tovarna zdravil, Dolenjska banka in Krka Zdravilišča Dolenjske Toplice. Zahvalo dolgujemo vsem sosedom za nesebično pomoč, posebej še družinam Petan in Zupančič. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*V obupa žalosti brezbrežni,
v nemiru, polnem praznih brig,
zvenel mi dolgo glas je nežni,
tolažil me tvoj mili lik.
(Puškin)*

V 69. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, babica, sestra in teta

IVANKA ŠMALC

roj. Pungerčar

iz Gor. Podboršta 4, Mirna Peč

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stisnili roko in nam izrazili sožalje, pokojni pa darovali cvetje in sveče in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi osebju Internega oddelka - gastrologija Splošne bolnišnice Novo mesto. Posebna hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in cerkvenemu pevskemu zboru Mirna Peč.

Vsi njeni

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 71. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in teta

**MARIJA
ROGINA**

roj. Gršič

z Rožanca

Ob boleči izgubi se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili v njen poslednji dom. Posebna zahvala sodelavcem Pošte Črnomelj PE Novo mesto, MAPLO in EKI Črnomelj, Društvu upokojencev, govornici za ganljive besede slovesa, pevkam, g. Hitiju, pogrebem in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Jože, sin Bogdan in hčerka Marjanca z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Kamor zazre se naše oko,
povsod je praznina
in sivo nebo.*

V 57. letu nas je zapustil naš dragi mož, oči, stari oče, tast, brat in stric

**FRANC
KERŽAN**

iz Zagorice pri Mirni

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, prijateljem, znancem, sorodnikom za podarjeno cvetje, sveče in tolažilne besede. Posebna zahvala GD Ševnica in ostalim društvom, g. župniku, vsem govornikom, pevcem, Društvu upokojencev Mirna, podjetju Trimco, Krojaškemu podjetju Trebnje in g. Hitiju za odigrano Tišino. Vsem in vsakemu posebej, ki ste ga imeli radi in sočustvovali z nami, hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Le delo, skrb, trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.
Vse do zadnjega si upal in se bal,*

V 71. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ ŽUGELJ

z Dol. Dobravic 6

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala ZD Metlika, dr. Srebočanovi, še posebej družinam Štefanič, Črnogelj, Jeršin in Grahek za pomoč ter kolektivoma Kolpa San in Komet Metlika, GD Dobravec, DU Gradac, govornikom g. Alojzu Štefaniču in g. Jožetu Milavcu za poslovilne besede. Hvala g. Maleriču za pogrebne storitve, pevcem za zapete žalostinke in trobentaču za zaigrano Tišino ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu še enkrat hvala!

Žalujoci: žena Cvetka, sin Jože in hčerka Vera z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi

NACE KOVAČIČ

iz Cerovega Loga pri Šentjerneju

Od njega smo se zadnjič poslovili 6. maja 1997 na pokopališču Ločna v Novem mestu. Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in starega očeta se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem za izrečene ustne in pisne sožalne besede, kakor tudi drugo izkazano pozornost. Posebno toplo se zahvaljujemo Splošni bolnišnici iz Novega mesta, Urološkemu oddelku, dr. Janezu Kramarju in drugemu medicinskemu osebju. Zahvaljujemo se proštu gospodu Lapu za lepo opravljen obred s pevci v kapeli, vinogradniškemu oktetu iz Šentjerneja, Francu Martinčiču za izrečene poslovilne besede ter izvajalcu melodije Tišina. Zahvala velja tudi g. Oklešnu, Komunalni iz Novega mesta in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 15. maja - Zofka Petek, 16. maja - Janez Sobota, 17. maja - Jošt Nedelja, 18. maja - binkošti, Erik Ponedeljek, 19. maja - Ivo Torek, 20. maja - Bernard Sreda, 21. maja - Feliks

LUNINE MENE
22. maja ob 11.13 - ščip

kino

BREŽICE: 15. in 16.5. (ob 18. uri) ter od 17. do 19.5. (ob 20.30) film Dantejev vrh. 15. in 16.5. (ob 20.30) ter 17. in 18.5. (ob 18.30) drama Romeo in Julija. 21.5. (ob 20.30) erotični film Slačipunce.

ČRNOMELJ: 16.5. (ob 21. uri) ameriški znanstveno fantastični film Imperij vrača udarec, 2. del. 18.5. (ob 19. in 21. uri) ameriška znanstveno fant. komedija Mars napada.

DOBREPOLJE: 16.5. (ob 21. uri) ameriška mladinska drama Mularija. 18.5. (ob

15. uri in 20.30) ameriški film Matilda.

GROSUPLJE: 16.5. (ob 20. uri) ameriški film Matilda. 17.5. (ob 20. uri) ameriška mladinska drama Mularija.

KOSTANJEVICA: 17.5. (ob 20. uri) film Michael Collins. 18.5. (ob 20. uri) akcijski film Seme zla.

KRŠKO: 15. in 17.5. (ob 20. uri) ter 18.5. (ob 18. uri) slovenski film Outsider. 20.5. (ob 20.30) drama Romeo in Julija.

METLIKA: 16.5. (ob 19. in 21. uri) ameriška znanstveno fantastična komedija Mars napada. 18.5. (ob 19. in 21. uri) ameriški znanstveno fantastični film Imperij vrača udarec, 2. del.

NOVO MESTO: Od 15. do 18.5. (ob 18. uri in 20.30) ter od 19. do 21.5. (ob 18. uri) melodrama Romeo in Julija. Od 19. do 21.5. (ob 20.30) drama Samotna zvezda.

RIBNICA: 17.5. (ob 22. uri) ameriški film Matilda. 18.5. (ob 17. uri) ameriška mladinska drama Mularija.

ŠENTJERNEJ: 16.5. (ob 18. uri) film Michael Collins. 16.5. (ob 20. uri) akcijski film Seme zla.

VELIKE LAŠČE: 17.5. (ob 20. uri) ameriški film Matilda. 18.5. (ob 20. uri) ameriška mladinska drama Mularija.

film

• ANGLEŠKI PACIENT, drama (The English Patient, Velika Britanija, 1996, 160 minut, režija: Anthony Minghella)

Ja, ja, to tisti film, ki je z devetimi kipci snel zmago na letošnji podelitvi oskarjev in hkrati postal eden najbolj obdarjenih naslovov v zgodovini podeljevanja teh nagrad. Pa pozabimo, če se le da, na sij slave in postavimo diagnozo.

Angleški pacient je amezničen madžarski kartograf-arheolog grof Almaszy (samotarski in rezervirani Ralph Fiennes), ki ga od letalske eksplozije povsem ožganega v nekem toskanskem samostanu neguje kanadska medicinska sestra Hana (presenetljivo topla Juliette Binoche). Pacientovi spomini kronološko niso najbolj urejeni, pa vendar popolnoma jasni. Vračamo se v zadnja trideseta leta, ko je Almaszy v službi Kraljevega kartografskega inštituta risal zemljevide severne Afrike in se tam do ušes zaljublil v graciozno, aristokratsko Katherine Clifton (simpatična Kristin Scott-Thomas), poročeno z angleškim obveščevalcem (Colin Firth). Film nas prestavlja nazaj in naprej, pred vojno vihor, sredi in po njej, malo smo v Toskani, malo v Sahari, potem spet v eksotičnem kolonialnem Kairu. Ampak: vsi časovni in geografski prehodi in preskoki so mehki in predvsem lepo, fino drseči, kot puščavski pesek, ki ga imajo protagonisti vse polno v

laseh. Številne epizodne zgodbe in junaki so obdelani povsem enakopravno pozorno, tako da pravzaprav težko rečeš, kdo ima v žepu prve tri vloge. Hej, mogoče pa je tukaj ključ nenavadne poteze ameriške filmske akademije, ki je Pacientu podelila le enega igralskega oskarja, pa še tega za stransko vlogo Juliette Binoche.

Dimenzije tega filma so tako širokopotezne, epske narave, kot že pozabljen pustolovski heroične romance tipa Doktor Živago, Lawrence Arabski, Potovanje v Indijo. Ja, tipa Davida Leana. Seveda gre za izumrla vrsto velikega filma, v tem primeru polnega fantastičnih panoramskih, dolgih kadrov peščenih dun in rumenih skal, na ozadju te skrajno divje estetske pušče, ki izgleda kot najdragocnejši naravni zaklad, pa se riseta epska romanca in prešustvo. Ah, jasno, ob tem gre tako rekoč v paketu še epska izdaja, ko ima prednost srce posameznika in ne narodnost izdanih. "Saj je vseeno," pravi pacient kanadčanu Caravaggiu (Willem Dafoe), nekdanjemu britanskemu vohunu, ki se je prišel maščevati za izgubljene palce, "katerih nekaj tisoč ljudi je umrlo, jaz sem to moral storiti, za Katherine."

Eden izmed lepših šivov sta vzporedni romanci; ena, ki je le še stvar spomina, in druga, med Hano in poduhovljeno preprostim sikhovskim ekspertom za demontažo bomb, ki ima potencialno prihodnost. Kot bi nam hotel še enkrat reči: "Jebe meje in novo delitev svetovnih trgov." Vojna je, pravi angleški režiser, čas, ko so se predvsem lomila srca, čas epskih romanc s tra-gičnimi konci.

TOMAŽ BRATOŽ

bela tehnika

PRALNI STROJ Gorenje, star 5 mesecev, nujno prodam. Grancija 2 leti. ☎ (068)325-566. 5031

kmetijski stroji

TRAKTORSKO PRIKOLICO, 2500 x 1500, kombinirano za prevoz živine, hladilna komora, 3.1 x 1.85 x 1.4, kosilni greben za motokultivator, širine 1.30, okrasni kozolec za vrt, 1.50 x 0.85, prodam. ☎ (068)44-335. 4961

TRAKTOR Stayer s koso in vrtno kosilnico prodam. ☎ (068)60-137, zvečere. 5001

MANJŠO vinogradniško kosilnico, greben 85 cm, z manjšo okvaro, prodam. ☎ (068)73-382. 5002

NAHRBINO KOSILNICO na laks, solo, škroplilni agregat z bencinskim motorjem Tomos prodam. ☎ (068)40-195. 5006

MOTORNO ročno kosilnico Figaro, z vozičkom, na bencin, prodam. ☎ (0608)32-040. 5011

KOSILNICO BCS 715 C, 110 cm, staro 14 let, prodam. ☎ (068)64-256. 5012

KOSILNICO, priključek za kultivator Gorenje Muta, okrogli priklop, prodam. ☎ (068)83-761, po 14. uri. 5032

MOTOKULTIVATOR Gorenje Muta, 8 KM; s koso, širine 1 m, prodam. ☎ (068)52-227. 5034

SAMOHODNO vrtno kosilnico NTD, 5 KM, s košaro, skoraj novo, ugodno prodam. ☎ (068)73-421. 5053

ROTACIJSKO KOSILNICO, traktorsko, Sip 135, ugodno prodam. ☎ (068)76-353. 5059

SNOPOVEZALKO za BCS, dobro ohranjeno, ugodno prodam. ☎ (061)784-300. 5065

KLJUKO za IMT 539, vitlo, 3 t in opel astro prodam ali menjam. ☎ (068)47-839. 5075

RABLJEN predstvenik, repozrenik z elektromotorjem ter skoraj novo tračno pant žago, električno, za razrez kosti, prodam. ☎ (0608)82-395, popoldan. 5082

TRAKTOR IMT, gozdarsko opremljen, prodam. ☎ (0608)87-562 ali (0609)640-066. 5093

KOSILNICO BCS prodam. Milan Seničar, Zapuže 14, Sentjernej. ☎ (068)42-707. 5101

SAMONAKLADALKO Sip, 20 m³, novo, še nerabljeno, in traktor Cormic, 28 KM, prodam ali menjam za kosilnico BCS. ☎ (068)68-209. 5107

ROTACIJSKO KOSILNICO Sip 165 in snopovezalko prodam. ☎ (068)44-376. 5138

SAMOHODNO KOSILNICO Tomo Vinkovič kupim. ☎ (068)323-323. 5162

TRAKTOR Deutz, 45 KM, star 12 let, puhalnik Tajfun in kosilni greben 130 cm Gorenje Muta prodam. ☎ (068)42-527. 5176

OBRAČALNIK Sip 220 in prašiča, 100 kg, prodam. ☎ (068)73-532. 5191

TRAKTORJA Zetor 5011 in Ferguson 39 ter bočno kosilnico za Zetor 3511 prodam. ☎ (068)73-177. 5200

KMETOVALCI, POZOR! Prodajamo vsi kmetijsko mehanizacijo, traktorje vseh tipov (najugodnejši Univerzali) in priključke s popustom z dostavo na dom in najugodnejšimi krediti! Menjamo staro za novo. Rabljeni: TV 418, 523 koso, frezo, plugi. Vse pri Agroavtu, Kranj, Ljubljanska 30, ☎ (064)332-111, od 8. do 16. ure. 5210

kupim

4-VRSTNO navadno harmoniko izdelave Prostor kupim. ☎ (0608)77-322. 4989

ROTACIJSKO KOSO 135 kupim. ☎ (068)81-097. 5037

KUHINJO Marles, svetla orhideja, kupim. ☎ (068)342-117. 5089

DELNICE SAVE in Krke kupim. Plačilo takoj! ☎ (064)66-463. * 5167

motorna vozila

R 4 GTL, letnik 1984, drap, ohranjen, in 80-litrski bojler prodam. ☎ (068)83-571. 4958

Z 640 AN, letnik 1979, 120.000 km, prvi lastnik, 4 t, ugodno prodam. ☎ (068)57-739. 4962

GOLF D, letnik 1986, 145.000 km, prodam. ☎ (068)47-071. 4963

BMW 320 i, 6 valjev, letnik 1987, 119.000 km, grafitno sive kovinske barve, vsa oprema, zelo ugodno prodam ali menjam. ☎ (068)65-457. 4966

ŠKODO FAVORIT 135 L, letnik 1993, prvi lastnik, registriran do 1/98, prodam. ☎ (068)43-008. 4968

JUGO KORAL 45, letnik 7/88, rdeč, prodam za 1300 DEM. ☎ (068)87-247. 4973

OPEL KADETT 1.3 S limuzina, letnik 1987, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)74-088. 4975

GOLF JGL, letnik 1978, registriran do 2/98, prodam. ☎ (0608)77-366 4977

Z 101, letnik 1983, registrirano do 2/98, prodam. ☎ (0608)71-668. 4978

GOLF JX D, letnik 1989, registriran do decembra, 120.000 km, prodam za 8300 DEM. ☎ (0608)84-235. 4979

GOLF JX D, letnik 1987, registriran do 3/98, rdeč, ohranjen, prodam. ☎ (068)68-003, zvečere. 4980

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 1990, 94.000 km, kovinsko srebrn, prodam. ☎ (068)60-034. 4984

APN 6 S, letnik 1991, moder, MF izpuh, prodam. ☎ (068)81-412. 4991

CLIO 1.4 RT, bel, letnik 1994, prodam. ☎ (068)325-427. 5003

GOLF 1.1, letnik 1981, potreben generalne, prodam. ☎ (0608)89-172. 5009

DOLENJSKA BANKA

Priložnost meseca!

Tolarski depozit z valutno klavzulo

Znesek	Rok vezave	Obrestna mera	Način obrestovanja
od 10.000 do 100.000 SIT	od 31 do 90 dni	3,50 %	fiksno
od 100.001 do 1.000.000 SIT	od 31 do 90 dni	3,70 %	fiksno
nad 1.000.001 SIT	od 31 do 90 dni	3,90 %	fiksno
od 10.000 do 100.000 SIT	181 dni	4,33 %	spremenljivo
od 100.001 do 1.000.000 SIT	181 dni	4,75 %	spremenljivo
nad 1.000.001 SIT	181 dni	5,00 %	spremenljivo
od 10.000 do 100.000 SIT	nad 12 mesecev	5,60 %	spremenljivo
od 100.001 do 1.000.000 SIT	nad 12 mesecev	5,70 %	spremenljivo
nad 1.000.001 SIT	nad 12 mesecev	5,80 %	spremenljivo

Devizni depozit

nad 1.000 DEM nad 3 mesece **3,15 % fiksna obrestna mera**

Za izvršena plačila preko bančnih avtomatov zaračunava banka 50% nižjo provizijo.

Stavite na pravega

GOLF JX B, letnik 1989, model 1990, dobro ohranjen, bel, prodam. ☎ (068)51-819. 5010

R 5, letnik 1991, prodam. ☎ (068)27-582. 5020

VECTRO 1.6, letnik 1991, lepo ohranjeno, rdečo, z dodatno opremo, prodam. ☎ (068)64-115. 5021

R 18, letnik 1983, za 1500 DEM in škotskega ovčarja, starega pol leta, samičko, prodam. ☎ (068)45-892. 5023

GOLF JX D, letnik 1984, prodam. ☎ (068)42-571. 5024

MARUTI, letnik 1994, 60.000 km, garažiran, prodam. ☎ (068)44-883. 5025

BMW 520 i, 24 ventilov, letnik 1990, grafitno kovinske barve, kupljena in servisirana v Tehnionu Ljubljana, prodam. ☎ (068)45-053, popoldan. 5029

JUGO KORAL 45, letnik 1990, prevoženih 60.000 km, registriran do 8/97, prodam. ☎ (068)21-596. 5040

Z 101, letnik 12/86 in 126 P, letnik 5/88, registriran do 5/98, prodam. Klobučar, Vaška cesta 78, Uršna sela. 5046

GOLF, letnik 1991, 5V, 5 prestav, registriran do 3/98, prodam. ☎ (068)27-450, zvečere. 5049

TOYOTO MR 2 1600 16 W, star model, prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ (068)30-012. 5050

JUGO 55, letnik 1989, prodam ali menjam za diatonično harmoniko. ☎ (068)52-355. 5052

GOLF CXD, grablje, obračalnik UROP, samonakladalko, puhalnik z motorjem, tovorni avto, vozen, lahko po delih, prodam. ☎ (068)69-167. 5061

OPEL KADETT, tip C, letnik 1978, rdeč, zelo ugodno prodam. ☎ (068)73-349. 5062

R 4 GTL, letnik 1990, kovinsko moder, prodam. ☎ (0608)87-296. 5063

JUGO 45, sivo moder, prva barva, odlično ohranjen, 65.000 km, letnik 1988, prodam. ☎ (068)42-395. 5064

RENAULT 9 GTD 1.6, letnik 1988, drugi lastnik, 147.000 km, bel, sončna streha, vzdrževan, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0609)636-393 ali (068)81-705. 5073

TOMOS AVTOMATIC, malo vožen, lepo ohranjen, prodam. Možen kredit. Stane Tutin, V brezov log 41, Novo mesto. 5076

GOLF JX D, letnik 11/90, 5V, sive kovinske barve, dodatno opremljen, prodam. ☎ (063)806-131. 5173

JETTO 1.6 JX, letnik 6/87, rdečo, nikoli karambolirano, redno servisirano, prodam za 5900 DEM. ☎ (068)44-317. 5079

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 12/86, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)27-716. 5098

HYUNDAI PONY 1.5 LSI, letnik 1993, z avtoradiom, prodam za 10.000 DEM. ☎ (068)23-924. 5105

FIAT CINQUECENTO, letnik 5/94, rdeč, 12.500 km, prodam. ☎ (068)23-122. 5111

R 18, letnik 1983, registriran do konca junija 1997, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)45-892. 5113

126 P, letnik 1985, zelo dobro ohranjen, registriran do 8/97, prodam. ☎ (068)89-031. 5114

GOLF D, letnik 12/89, prvi lastnik, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)73-249. 5116

GOLF JX B, letnik 1988, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)75-540, popoldan. 5195

GOLF diesel, letnik 1983, ohranjen, prevoženih 160.000 km, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (068)75-334. 5196

VARTBURG 1.3, letnik 4/90, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)69-147. 5122

CITROEN AX 1.4 TRD, letnik 7/94, sive kovinske barve, 23.000 km, dodatna oprema, in brako prikolico, prodam. ☎ (068)323-138. 5126

CITROEN AX allure 1.1 i, letnik 1993, 58.000 km, kovinsko zelen, CZ, električno odpiranje stekel, prodam za 9200 DEM. ☎ (068)24-949. 5128

GOLF JX D, letnik 1987, model 1988, registriran do 22.1.1998, prodam za 6300 DEM. ☎ (068)47-491. 5131

TOMOS AVTOMATIC A3 MS in nov super čistilec na suho paro z likalnikom prodam. ☎ (068)321-307. 5135

126 P, letnik 1990, registriran do 1/98, prodam. ☎ (068)26-839. 5137

JUGO KORAL 55, bel, letnik 1989, prva barva, odličn, prodam. ☎ (068)73-069. 5143

JUGO 55, letnik 1988, prodam. ☎ (068)45-985 ali 44-406. 5144

R 4 GTL, letnik 1990, prodam. ☎ in fax: (068)28-426. 5149

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 11/97, prodam. ☎ (068)42-526. 5150

GOLF D, letnik 3/85 in jugo 45, letnik 3/86, prodam. ☎ (068)26-889. 5152

R 19, letnik 1993, 54.000 km, 5V, prodam. ☎ (068)28-831, po 16. uri. 5155

GOLF, letnik 12/91, rdeč, prvi lastnik, prodam za 10.400 DEM. ☎ (068)76-527. 5156

JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do 3.3.1998, temno moder, alu platišča, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)22-864. 5158

CLIO RT 1.4, bel, letnik 1994, prodam. ☎ (068)321-307. 5159

DAIHATSU CHARADE TS, letnik 10/91, prodam. ☎ (068)85-662. 5161

R 4 GTL, letnik 1990, prevoženih 60.000 km, registriran do 9/97, prodam. ☎ (068)42-115. 5164

CITROEN VISO 1.1 RE, letnik 1982, 111.000 km, registriran do 3/98, prodam. ☎ (068)323-460. 5169

NISSAN SUNNY 1.4 SLX, letnik 1994, bel, odlično ohranjen, 51.000 km, prodam za 16.500 DEM. ☎ (068)22-416. 5170

MERCEDES 190 D, letnik 1987, in 190 E, letnik 1990/91, oba lepo ohranjena, ugodno prodam. ☎ (068)25-461. 5173

R 19 chamade prodam. ☎ (068)57-886. 5174

GOLF JGL, letnik 1982, dobro ohranjen, in 126 P, letnik 1987, prodam. ☎ (0608)75-405. 5175

TERENSKI AVTO Aro 4 x 4, letnik 1989, registriran do 11/97, prodam. ☎ (068)41-560. 5180

Z 101 GTL 55, letnik 1987, registrirano do 4/98, 82.000 km, zelo ohranjeno, prodam. ☎ (068)81-563. 5182

UNO 60 S, letnik 1988, rdeč, in R 4 GTL, letnik 1989, registriran za eno leto, ugodno prodam. ☎ (068)42-253. 5183

GOLF II GTI, letnik 1984, rdeč, CZ, računalnik, registriran do 3/98, prodam. ☎ (068)75-370, popoldan. 5185

KADETT 1.6 i beauty, kovinsko bordo rdeč, letnik 1991, registriran do 10/97, ohranjen, prodam. ☎ (068)52-648. 5189

Z KIPER, 5 t, registrirano za celo leto, ter jugo 55, letnik 1988, in snežni plug Riko, 2.5 m, prodam. ☎ (0609)645-487. 5195

R 5 CAMPUS, letnik 1989/90, rdeč, 5V, prodam. ☎ (0608)75-376. 5196

NISSAN SUNNY, letnik 12/87, registriran do 12/97, kovinsko srebrne barve, prodam za 7400 DEM. ☎ (068)323-005. 5198

FIAT TIPO 1.4 i.e., letnik 1993, prodam. ☎ (068)27-759. 5201

AX 1.1 TRE, kovinsko sive barve, prodam. ☎ (068)321-230. 5204

JUGO GLX 65, kovinsko srebrne barve, 50.000 km, registriran do 5/98, v odličnem stanju, prodam. ☎ (068)76-300. 5205

OPEL KADETT 1.2 LS, letnik 1987, rdeč, prodam. Šporar, ☎ (068)84-580. 5207

OPEL KADETT 1.4 S, letnik 1992, registriran do 2/98, bel, prodam. Dušan Faleskini, ☎ (068)83-104. 5208

JUGO 45, letnik 1988, registriran do 5/98, prodam. ☎ (068)83-473. 5211

ATX, dobro ohranjen, prodam. Dominič, Šmarješke Toplice 142. 5212

obvestila

ŽALUZIJE, rolete, lamelne zavese in markize izdelujemo in montiramo po ugodnih cenah. Možnost plačila na čeki! ☎ (068)44-662 ali (0609)646-937. 3271

preklici

OPOZARJAM Franca Goršina, da preneha z osebnimi, zelo hudimi žaljivkami, ki jih je izrekel o meni in mu prepovedujem hojo in okopavanje po mojem zemljišču, parc. št. 2072/3, sicer ga bom sodno preganjal. Jože Kočmerlj, Črmošnjice 22, Novo mesto. 5096

JOŽE BOJANC, Mala Cikava 2, Novo mesto, prepovedujem družini Turk, Veliki Slatnik 7, Novo mesto, vožnjo in košnjo po parceli št. 1596/3. 5160

pohišstvo

PRODAJAMO in kupujemo rabljeno stanovanjsko opremo. ☎ (068)325-523 ali (061)133-94-54. 3535

RABLJENO ohranjeno kuhinjo ugodno prodam. ☎ (068)75-327. 4969

DNEV

razno

V NOVEM MESTU takoj oddam opremljeno večje enosobno stanovanje. ☎ (061)448-329. 5103

V najem oddajamo del poslovnih prostorov upravne stavbe na Kočevarjevi 4, Novo mesto, v skupni velikosti cca 180 m², primerni za pisarniške prostore, z možnostjo oddajanja več najemnikom z manjšo kvadraturu. Zainteresirani si lahko poslovne prostore ogledajo vsak delavnik od 7. — 15. ure. Informacije na tel. 321-845 int. 211.

posest

PARCELO za vikend, lepa lokacija, prodam. ☎ (068)325-690. 4982
OBJEKT z veliko zemljo okoli, ki stoji ob glavni cesti Metlika-Novo mesto, prodam. ☎ (068)59-634. 4983
V NEPOSREDNI BLIŽINI vaške cerkve v Grabrovcu pri Metliki prodam stanovanjski vikend na parceli 25 a, od tega je 13 a vinograda, ostalo njiva in sadovnjak. Ogled na kraju. Matija Plut, Grabrovec. 4993
GOZD, 26.200 m², dostop z avtom, vendar skrit pod Plešivico blizu Adlešič, prodam po 33 SIT/m² ali po dogovoru. ☎ (062)103-339. 4996
NA RELACIJI Koze-Senovo ugodno prodam gostinski lokal s stanovanjem, v izmeri 450 m², z vsem inventarjem. ☎ (063)806-106. 4998
STARO HIŠO z gospodarskim splotjem na vasi prodam. ☎ (068)45-187. 5041

V SEVNICI je naprodaj po ugodni ceni nova hiša z vodo, elektriko, plinom, pred vselitvijo, na mirni, lepi sončni legi. ☎ (061)441-552 ali (0608)82-262. 5044
PARCELO, 1,5 ha, s stavbinim zemljiščem, v okolici Krškega, lepa razgledna točka, prodam. ☎ (0608)67-394, po 15. ur. 5057

NJIVO, 1893 m², travnik, 5568 m², v Malem Gabru, prodam. ☎ (068)44-603. 5070

V OKOLICI METLIKE ugodno prodamo poslovno-stanovanjsko hišo, 364 m², s CK in telefonom, ter 473 m² poslovne dela do III. gradbene faze, primerno za kakršnokoli obrt. ☎ (068)69-122. 5083

VEČJI GOZD blizu Krškega prodam. ☎ (0608)87-562 ali (0609)640-066. 5094
VINOGRAD in zidanico na Dobljčki gori, na izredno lepi lokaciji, asfaltni dostop, prodam. ☎ (061)884-276. 5104

STAREJŠO HIŠO v okolici Novega mesta prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 5108
STAREJŠO HIŠO, vseljivo, s prizidkom v III. gradbeni fazi, parcela 800 m², zanimiva lokacija v Novem mestu, prodam za 72.000 DEM. ☎ (068)78-030. 5141

ZEMLJIŠČE za postavitev brunarice do 10 a kupim. ☎ (068)75-345 ali (0609)626-444. 5147

HIŠO na Podgozdu in 70 a zemlje prodam. ☎ (0609)619-680. 5192

PRI Starem trgu ob Kolpi, Dečini, prodam njivo in dve parceli travnika. ☎ (068)30-229. 5194

V PODBORŠTU pri Šentjanžu prodam 766 m² gozda in 5086 m² za vinograd primerne zemljišča. ☎ (061)552-209, po 18. uri. 5199

GOZD pri vasi Hrušica in bočno kobilnico za traktor IMT 539 prodam. ☎ (068)81-828. 5203

prodam

ELEKTRIČNE OMARICE, zunanje in notranje, kompletno opremljene, ugodno prodam. Možnost montaže in dostave. ☎ (061)751-425. 4896

KONTEJNER Biro 20, proizvod Trimmo komplet, z gostinsko opremo za točenje raznih napitkov in druge gostinske usluge, prodajamo. Kontejner se nahaja v Češči vasi. Cena 2.500.000 SIT. ☎ (068)321-712 ali 324-108. 4959

4 NOVE gume Kumho, 185-60-14, prodam. ☎ (068)73-068. 4965

KOMBINIRAN VOZIČEK Peg Perego ugodno prodam. ☎ (068)84-035. 5139

VEČJO KOLIČINO bukovih kalanih metrov prodam in dostavim na dom. ☎ (068)322-754. 5133

SUHE smrekove plohe, 5 CM, CCA 5 M3, prodam. ☎ (068)83-544. 5134

SESALEC Iskra 1100 W prodam. ☎ (068)76-385. 5139

VINO CVIČEK in tele, težko 130 kg, prodam. ☎ (068)85-955. 5146

4 GUME za lado nivo 16 col, 175/80, zimsko-letne, prevoženih 4.000 km, brezhibne, prodam za samo 25.000 SIT. ☎ (068)27-836. 5151

KORUZO v zrnju prodam. ☎ (068)73-458. 5157

LITOŽEZNICE CEVI, puhalnik, aluminijasto žico (od elektro) in prikolico, nosilnosti 2 t, prodam. ☎ (068)68-137. 5165

NOVO kopalno kad Kolpa, dolžine 130 cm, prodam. ☎ (068)23-328. 5166

BELO in rdeče vino prodam. ☎ (068)41-177. 5178

PEČ za centralno kurjavo Termik 17 KW, izdelava 1994, prodam. ☎ (0608)84-491. 5179

VINO CVIČEK zelo ugodno prodam. ☎ (068)42-864. 5181

DIRKALNO otroško kolo Rog Senior, 5 prestav, 20 colsko, ter navadno Pony kolo ugodno prodam. ☎ (068)325-174. 5184

ELEKTROMOTOR, 7,5 KW, primeren za puhalnik, prodam. ☎ (0608)82-226. 5187

BRIKETE iz bukovega lesa za kurjavo prodam po 12.000 SIT/1 t. ☎ (068)53-771. 5103

SALONITNE PLOŠČE, osemvalne, 180 kom., prodam 10% ceneje. ☎ (068)22-047. 5103

ENO LETO star kombiniran otroški voziček, kuhinjo in dnevno sobo poceni prodam. ☎ (0608)82-628. 4974

GORSKO KOLO, še v garanciji, prodam. ☎ (068)81-226. 4986

SENO ugodno prodam. ☎ (068)85-744. 4990

NOV železni gumi voz, 16 col, in belo vino šmarnico prodam. ☎ (068)30-235. 4995

VINO FRANKINJO pri Črnomlju prodam. ☎ (068)52-462. 5005

VRTALNI STROJ Bosch, 450 W, nov, še zapakiran, prodam za 13.000 SIT. ☎ (068)52-372. 5013

ROLERJE Roches, št. 36, prodam. ☎ (0608)77-314. 5018

RABLJENA dvizna garažna vrata, 240 x 210 cm, prodam za 200 DEM. ☎ (0608)88-236, popoldan. 5022

HARMONIKO Melodija Menges, be, es, as, prodam za 2000 DEM. Dušan Kermc, Gorenja vas 36, Šmarješke Toplice. 5026

BELO deklško obleko za obhajilo prodam. ☎ (0608)67-368. 5027

RDEČE vino prodam. ☎ (068)48-505. 5028

KORUZO v zrnju ali storžih prodam. ☎ (068)25-215. 5030

AVTOSEDEŽ, kot nov, za 100 DEM, ter različno lovsko strelno orožje prodam. ☎ (068)76-497. 5033

ZAMRZOVALNO SKRINJO, malo rabljeno, štedilnik 2 plin, 2 elektrika, 2 kavča in 2 nova fotelja zelo ugodno prodam. ☎ (0608)81-769. 5035

OBHAJILNO in maturantsko obleko prodam. Metod Žagar, Rumanja vas 11 b, Straža. 5042

PEČ za pečenje dveh odojkov prodam. ☎ (068)45-658. 5043

OTROŠKI kombiniran voziček, hojico, stajico, ugodno prodam. ☎ (068)22-467. 5055

CVIČEK in večjo količino kunccev ugodno prodam. ☎ (068)76-068. 5058

ALUMINIJASTO pleteno žico in šponarje za vinograd, 3 hrastove rabljene sode in kopalniško garnituro v rjavi barvi prodam. ☎ (061)775-500, zjutraj in zvečer. 5060

ELEKTROMOTOR, 7,5 KW, nov, in Z 750, letnik 1985, poceni prodam. ☎ (0608)82-203. 5067

HRASTOVE PLOHE, 5 cm, deske, 2,5 cm, 14 m³, suhe, stare 6 let, ter smrekove plohe, 52 mm, 15 m³, prodam. Franc Kravcar, Škovec 4, Velika Loka. 5084

KORUZO v zrnju in storžih, ječmen ter Z 101, letnik 1988, prodam. ☎ (068)60-716, zvečer. 5074

JEDILNI KROMPIR prodam po 200 SIT/kg. ☎ (068)75-586. 5077

V OKOLICI METLIKE ugodno prodamo celotno disco opremo (zvočenje, svetlobna oprema, stroposkopi, separeji, okrogel šank, dolžine 20 m, z vsemi priključki, mize, stoli). Možen ogled. ☎ (068)69-122. 5084

RADIATORJE, 200 kom. strešne opeke Bramac, 40 kom. strešnih valovitih plošč in vlečno kljuko prodam. ☎ (068)25-895. 5086

VEČ LET staro žganje prodam. ☎ (068)49-658. 5099

BEŽ hlačni kostim št. 42, primeren za birmo, prodam. ☎ (068)27-597. 5102

SENIK-POD, s kozolcem, hrastov les, v dobrem stanju, prodam. ☎ (068)64-564. 5109

SEZONSKO KOŠNJO trave v Žužemberku, 1 ha, prodam. ☎ (068)87-627. 5112

DIATONIČNO HARMONIKO a, d, g, c, prodam. ☎ (068)81-503. 5117

BUKOVA in gábrova drva prodam. ☎ (068)78-058. 5117

VINSKE SODE, volumna 24 hl ter 18 hl, prodam. ☎ (068)50-043 ali 50-075. 5117

Atu JANEZU GLAVANU iz Prečne vse najboljše za dvojni praznik vnuki: Primož, Blaž, Marko in Mitja.

živali

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)71-375. 3705

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068)49-711. 4753

ROTTWEILER MLADIČE z rodovnikom, odličnih staršev, jesenove deske, suhe, 3,2 cm, prodam. ☎ (068)27-445, zvečer. 4956

ČEBELE na 5, 7 in 10 satih prodam. ☎ (068)42-527. 4964

SIVO TELIČKO, staro 10 dni, prodam. ☎ (068)30-031. 4971

TELIČKO, staro 10 dni, in hladilnik za mleko prodam. ☎ (068)30-160. 4972

VEČ KOZ z mladiči prodam. ☎ (0608)68-391. 4981

BREJO TELICO v sedmem mesecu prodam. ☎ (068)48-731. 4985

BIKA, težkega 500 kg, za dopajanje, prodam. ☎ (068)68-679. 4987

VOLA, delovnega, starega 3 leta, in kravo simentalko z drugim teletom, prodam. ☎ (068)84-607. 4988

KOZE z mladiči ali posamezno ter Zetor 2511 brez kabine prodam. ☎ (068)87-532. 4992

BIKCA SIMENTALCA, starega 9 mesecev ter ovce in koze z mladiči prodam. Tone Zupančič, Sr. Grčevje 16, Otočec. 4994

PUJSKE, mesnate pasme, lantrae, 6 samcev, 4 samice, prodam. ☎ (0608)67-373. 5007

ženitne ponudbe

SAMSKI FANT, 49 let, s hišo in službo, želi spoznati žensko za skupno življenje. Šifra: »SREČA«. 5048

59-LETNI MOŠKI brez obveznosti, s hišo, osamljen, želi spoznati žensko za skupno življenje. Šifra: »PRIDI«. 5190

ROCK OTOČEC '97

MAVRICA GEA, s.p.

— posredovanje pri nepremičninah
— zobozdravstvene storitve
NOVOST IMPLANTATI
tel. fax: 0608/21-609, 22-609

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

Naročilnica za brezplačni mali oglas v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat na mesec)

v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)

Ime in priimek: .....
Ulica in kraj: .....
Pošta: .....
Naročniška številka: ..... Podpis: .....
Datum: .....

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

SUZUKI ALTO
ŽE ZA 12.990 DEM
Če iščete avto za vsakodnevne potrebe, je novi ALTO prava rešitev. Opremljen je z 1.0 l motorjem, ki premore 52 KM in pri 90 km/h porabi le 4,2 l goriva, servo zavorami, bočnimi ojačitvami, usnjenim volanom... Prodaja, servis in rezervni deli: AVTOSERVIS MURN, Reslova 4, Novo mesto, ☎ 068/24-791.

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751
ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacija.

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto
Tridnevni osnovni in nadaljevalni tečajji WINDOWS, WORD, EXCEL in INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

PARKETARSTVO IN TALNE OBLOGE
Ravbar Matej s.p.
K Roku 36, Novo mesto
☎ 068/27-033
Polaganje, brušenje in lakiranje vseh vrst parketov ter obnova starih. Polaganje tapisonov, plute in toplih podov. Storitve opravljamo z vašim ali našim materialom. Plačilo na več čekov.

POCENI POČITNICE V ANKARANU
Čisto morje, mrzlo pivo ali vročo juho ter poceni bivanje lahko vedno dobite pri nas v ŠTUDENTSKEM TABORU ANKARAN. Vabimo vse, ki greste na izlet, na kratek oddih, na dopust, v naše bungalove pod borovci, v času od junija do septembra. Informacije po ☎ 061/271-471

HI-PO, pisarniško pohištvo
OC Brezje, Grosuplje
☎ /fax: 061/764-467, 762-100
Najugodnejše cene kvalitetnega pisarniškega pohištva. Pisarniški sklop z omarami že za 129.000 SIT.

TABAKUM, d.o.o., NOVO MESTO
Podbevškova 5
☎ 068/341-288, 341-810
PESTRA IZBIRA vrtnih, nahrbtnih in bočnih kosilnic * ročnih, motornih in traktorskih škroplilnic * motorne žage RAZLIČNIH PROIZVAJALCEV * zaščitne in okrasne mreže * cevi za škropljenje in namakanje * semena * gnojila * bio zaščita * zemlja * VELIKI POPUSTI - MOŽNOST ODPLAČILA NA OBROKE.
VSE NA ENEM MESTU - V NOVEM MESTU * OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

kobra
Poblaščen zastopnik za svstavanje, montažo in servis mobilitel.
ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119
P.E. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

Mala Klinika
na vašem kanalu

službo dobi

ZA AKVIZITERSKO PRODAJO nagrobnih sveč redno zaposlimo komunikativne moške ali ženske z lastnim prevozom. ☎ (0609)622-668. 4402
V PRIUČITEV vzamemo ali z izkušnjami zaposlimo delavca v mizarstvu. ☎ (068)78-066. 4855
MLADO, prijetno dekle, ki bi bilo pripravljeno delati v gostinstvu, lahko tudi za priučitev, iščemo. Nudimo stanovanje. ☎ (061)16-13-256. 4860
KV KUJARJA zaposlimo. Pogoji: 5 let delovnih izkušenj. ☎ (061)854-102. 4960

službo išče

DIPLOMIRANA EKONOMISTKA brez opravljenega pripravništva išče kakršnokoli zaposlitev. Akvizitirstvo odpade. ☎ (068)65-020. 4957
EKONOMSKI TEHNIK išče pripravništvo v okolici Novega mesta ali Trebnjega. ☎ (068)45-835. 5017
SEM PRODAJALKA, iščem redno zaposlitev v okolici Brežic ali Krškega. ☎ (0608)77-455. 5066

stanovanja

V OKOLICI Šentruperta, Mokronoga ali Mirne njive iščem sobo ali starejšo hišo. ☎ (068)44-275 ali 45-777, Majda. 5015
DVOSOBNO stanovanje oddam. ☎ (068)89-022. 5054
ENOINPOLSOBNO STANOVANJE na Šegovi 6, 48 m², prodam. ☎ (068)22-146. 5085
GARSONJERI v Ljubljani in Litiji menjam za enoinpolsobno do dvosobno stanovanje v Ljubljani. ☎ (061)612-570. 5177

ŠTIRISOBNO komfortno stanovanje v Črnomlju na Čardaku zamenjam za dvosobno. ☎ (068)51-941. 5127
V NOVEM MESTU iščemo enoinpolsobno do dvosobno stanovanje, opremljeno s telefonom, za dobo štirih mesecev. ☎ (068)321-707. 5140
STANOVANJE v Metliki, 78 m², 2. nadstropje, novejši blok, južna stran, ugodno prodam. ☎ (068)58-460, od 8. do 18. ure. 5177
DVOSOBNO STANOVANJE, 52 m², v centru Krškega prodamo ali oddamo. ☎ (061)51-22-12, int. 880, od 8. do 15. ure, ali 1597-130, popoldan. 5209

Dragica Rome

na katerem je odliete podobe z lesoreza, ki ga je izdelal dr. Peter Gala Aleksander, na njem pa je upodobil Dragico, ki obvezuje ranjenega partizana.

Po zdravljenju je Dragica odšla s patrolo namestnika komandanta glavnega štaba preko Gorenjske in se priključila Serčerjevi brigadi, kjer je bil njen brat Janko. 15. septembra 1943 je v prvem boju Serčerjeve brigade z Nemci Janko padel. Iste dne so domobranci požgali tudi njihovo hišo. Našli pa so tudi njihovo mamo in ji privoščljivo povedali, da je izgubila sina. Mama jim je na to odgovorila, da ni svobode brez žrtve, čeprav bi najraje zajokala na glas, vendar jim bolečine ni hotela pokazati.

17. januarja 1944 je v spopadu Gradnikove brigade z Nemci in Vojskem padel njen najmlajši brat Svarun. Dragica je potem iz Serčerjeve brigade odšla v zaščitno četo glavnega štaba za politkomisarko, sredi leta 1944 pa je z nastankom Bataljona za zvezo pri glavnem štabu postala namestnik komisarja bataljona, februarja 1945 pa je bila premeščena v personalni oddelek glavnega štaba Slovenije. Dragica je vojaški vojni invalid, rezervni kapetan in nosilka partizanske spomenice 1941 ter mnogih drugih odlikovanj.

Po vojni se je poročila z Dolenjem Filipom Rometom, ki ga je spoznala v partizanih in rodila dve hčerki. Poleg vzgoje otrok se je izobraževala in hodila v službo, pri tem pa sta ji bila v veliko pomoč njena mama, ki je živela po vojni pri njej, in mož. Leta 1959 se je družina iz Kranja preselila v Novo mesto, ker je mož v Iskri dobil službo, ona pa je postala direktorica novomeškega pt podjetja, kjer je bila zaposlena deset let, vse do upokojitve. V tem času je poskrbela za posodobitev poštne telefonije na širši Dolenjski.

V Novem mestu živi še danes in je še naprej aktivna na zdravstvenem in socialnem področju, pa tudi pri borbi in upokojevcih. Enako trdna, odločna in delovna je ostala tudi po moževi smrti v sedemdesetih letih. Ponosna je na svoja partizanska leta in tudi na spremembe v zadnjih letih gleda pozitivno, bolj jo le prevelike razprije med strankami v svareh, kjer gre za narodov blagor.

V torek je praznovala 75-letnico. Tudi mi ji želimo še na mnoga leta!
JOŽICA DORNIŽ

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

V soboto, 24. maja, gremo v Benetke

Predzadnjo soboto v maju, to bo 24. dne v najlepšem mesecu, vas bomo peljali v Benetke. Odhod bo ob 5.30 z novomeške avtobusne postaje. Pot nas bo najprej vodila do nakupovalnega centra v Italiji, kjer bomo nekaj časa porabili za ugodno spomladansko "zapravljanje". Vožnjo bomo nadaljevali do Benetk in si pod organiziranim vodstvom ogledali mestno jedro. Na poti proti domu bo postanek za večerjo, prihod v Novo mesto bo v večernih urah.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 4.900 tolarjev, za druge 5.600 tolarjev. Ne pozabite na veljavne potne liste in dobro voljo!

Prijave sprejemamo do ponedeljka, 19. maja, na telefonskih številkah:

068/321-115

in 0609/623-116.

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST
in
MANA
turistična agencija

PREDSTAVITEV SEVERNEGA DELA INDIJE

NOVO MESTO - V četrtek, 15. maja, bo ob 19.15 v veliki čitalnici novomeške Knjižnice Mirana Jarca predstavitev videa o severnem delu Indije. Prikazano bo območje pod Himalajo, kjer se vedno spiritualno domuje bog Šiva v 18.000 let starih jamah. Prikazano bo tudi domovanje in ašram maha avatarja babajanja ter čudovita pokrajina z zdravilno reko Gautama Ganga. Potem sledi meditacija.

• Najkrajša kritika je molk. (Karalius)

• Ljudje ničesar ne pozabijo težje kot žalitev in ničesar tako hitro kot dobro dejanje. (Luther)

Od jutri jubilejna Vinska vigred

Na 15. metliški prireditvi zapored ne bo manjkalo kvalitetnega kulturnega programa, dobre pijače in jedače ter zabave - Letos prišlo v oceno rekordnih 664 belokranjskih vin

METLIKA - Jutri, 16. maja, se bo pričela v Metliki Vinska vigred, ki velja za eno največjih belokranjskih vinarstvo-turistično-folklornih prireditev. V treh dneh se bodo, tako kot že štirinajstkrat doslej, na vseh treh metliških trgih zvrstile številne prireditve, pri enajstih točilnih mizah bo moč kupiti najboljša belokranjska vina, ki bodo na pokušino tudi v grajski kleti.

Kot je na tiskovni konferenci dejal predsednik prireditvenega odbora metliški župan Branko Matkovič, ni poglobitveni namen Vinske vigrede, da se v Metliki zbere množica ljudi in popije na tisoče litrov vina, pač pa, da se izboljšuje vino. Ta je sedaj že tako dober, da dobivajo belokranjska vina priznanja na mednarodnih tekmovanjih v Sloveniji in v drugih državah. Pomembno je tudi, da so vinogradniki dokazali, da v Beli krajini dobro uspevajo tudi nepriporočene sorte vinske trte. In ne nazadnje: dvignila se je tudi kultura pitja.

Tako kot že leta doslej bodo prinesli na razstavo vino tudi metliški pobratimi iz avstrijske Wagne in italijanskih Ronk, pri-

reditev pa bo obiskala še delegacija prireditvenega odbora "Dnevov rofoška" iz Marezig. Matkovič je poudaril, da prireditev zagotovo ne bi uspela brez pokroviteljev, ki prispevajo od 25 do 30 tisoč DEM, sicer pa celotna prireditev velja okrog 80 tisoč DEM. Letos bo poleg Petrola kot glavnega

• S KOLESI NA VIGRED - Kot je že v navadi, bo rekreativni kolesarski klub Rog Franek iz Ljubljane tudi letos pripravil kolesarski izlet, katerega cilj je vinska vigred. Kolesarji se bodo iz Ljubljane v zaprti koloni odpravili proti Metliki v soboto, 17. maja, ob 8. uri, peljali pa bodo mimo Škofljice, čez Grosuplje, Žužemberk, Sotesko, Semeč in Gradac. Za popestritev izleta bo poskrbel Marjan Okorn, ki se bo na pot podal s triciklom, prijavljen pa je tudi tandem za tri osebe.

pokrovitelja še okrog 50 manjših. Prireditve zaradi slabih izkušenj z zavarovalnicami niso zavarovali proti slabemu vremenu, ugotavljajo pa tudi, da kljub kakšni plohi obisk ni nič manjši.

Program prireditve se bo pričel

Na dan "udara" po naključju na trgu sv. Marka v Benetkah

Naša novinarka priča klavrnemu oživljanju

BENETKE - Številni turisti, ki smo prejšnji petek, torej na dan, ko je nekdanja Beneška republika praznovala 200-letnico svojega konca, obiskali Benetke, enega najlepših in turistično najbolj obleganih mest na svetu, sicer nismo bili pretirano prizadeti zaradi dogodka, ki pa je doobna razburkal italijansko javnost.

Okoli ene ure zjutraj je namreč skupina osmih skromno oboroženih mladeničev najprej prisilila voznika trajekta, da je vkrcal avto prikolico in improviziran oklepnik, potem pa jih je zapeljal na znameniti Trg svetega Marka, kjer so zavzeli zvonik, odkoder so se vključili v jutranji program državne televizije in sporočili, da je "vojaški oddelek beneške armade po 200 letih osvobodil Trg sv.

Marka, s pomočjo neomajne vere pa bo danes ponovno rojena beneška serenissima republika".

Trg sv. Marka, okoli katerega se je kmalu po incidentu mirno zbralo približno 300 komandosov, je bil zaprt, ko je tja s Kompasovim katamaranom Prince of Venice pripotovala tudi skupina slovenskih novinarjev. Na zvoniku ni bilo več ne zastave ne zamaskiranih mladeničev, je bil zvonik, ki je sicer turistom na voljo za čudovit pogled na Benetke, še vedno zaprt.

Okoli zvonika so se še ves dan gibali karabinjerji, ki so poskušali biti med številnimi turisti čim manj opazni. Kako naj namreč

• Benetke, mesto na kolenih in 118 otokih, letno obišče kar okoli 12 milijonov turistov - lahko jih tudi vi, če se pridružite karavani naročnikov Dolenjskega lista, ki se bo v Benetke odpravila 24. maja, ali pa greste s hitrim in udobnim katamaranom Prince of Venice, ki vozi med vikendom iz Portoroža.

incident (ki je po mnenju nekaterih zgolj neslana šala skupine mladeničev, ki so s tem izzivali usodo vsaj nekaj let zapora, večji del javnosti pa opozarja, da gre za očitno organizirana prizadevanja za obnovo Beneške republike) prepreči užitek številnih turistov, ki jih v maju sicer ni toliko, kot jih je poletni ali v času karnevala.

T. GAZVODA

v petek, 16. maja, ob 16. uri s oktetom Vitis, sledil bo nastop folklorne skupine Tehnik, otvoritev razstave del semiške slikarske kolonije in kulinarčne razstave ter predstavitev adleških kresnic, ob 20. uri pa bo slavnostna otvoritev, na kateri se bodo predstavili Štajerski rogisti, Vitis in vinska kraljica Selma Lukač. Ob 21. uri bo modna revija, potem pa zabava na vseh treh trgih. Seveda ne bo šlo brez ognjemeta z Veselice. V soboto ob 10. uri bo slavnostna seja društva vinogradnikov s podelitvijo priznanj. Ob 13. uri bodo prikolesarili na Trg svobode člani društva Franek Rog, potem pa bodo vsako uro sledili nastopi folklornih skupin Ivan Navratil iz Metlike in avstrijske folkorne skupine, Popolnočnih kočij, Luigija, pihalne godbe iz Imotskega, vokalne skupine A kapelca in tamburaške skupine Vodomec iz Dragatuša ter od 20. ure naprej zabava na vseh treh trgih. V nedeljo se bo program pričel ob 10. uri z mestno godbo Metlika, sledile pa bodo folklorna skupina Ivan Navratil, ljudski harmonikarji, mladinska tamburaška skupina Dobreč in Jazo, pihalna godba Črnomelj, skupina Posodi mi jurja iz Ljutomera ter vinogradniški oktet. M. B.-J.

USPEH RAČUNALNIČARJEV

LJUBLJANA - V sklopu 3. festivala računalništva 9. in 10. maja na ljubljanski Fakulteti za računalništvo in informatiko je potekalo 12. državno tekmovanje osnovnošolcev in 21. državno tekmovanje srednješolcev v znanju računalništva. Sodelovali so tudi Dolenjci, in sicer pri osnovnošolskih Dane Šoba iz 6.r. z OŠ Center Novo mesto - 2. mesto v 4. skupini Pascal in Uroš Jurglič z OŠ Dr. Pavla Lunačka Šentrupert - 3. mesto v 8. skupini Zagovor programov z različnimi programskimi orodji. Na državnem tekmovanju srednješolcev je v 2. skupini Matevž Harlander z Gimnazije Novo mesto dosegel 2. mesto. Čestitamo!

BOGAT PLEN V ŽUŽEMBERKU

ŽUŽEMBERK - V noči na 9. maj je nekdo v Žužemberku vlomil v poslovne prostore kmetijske zadruge Suha krajina, vstopil v pisarno in iz kovinske blagajne ukradel več kot 1,3 milijona tolarjev. Policisti neznanca še iščejo.

VOZNIKI, POZOR!

NOVO MESTO - V nedeljo, 18. maja, med 15. in 23. uro bo na območju UNZ Novo mesto poostrena kontrola prometa. Policisti bodo še posebej pozorni na vožnjo pod vplivom alkohola, uporabo varnostnega pasu, na hitrost in druge hujše kršitve cestno prometnih predpisov.

Halo, tukaj je bralec Dolenjska!

Mali nogomet - po čem in ali v dvorani? - Najemnine na Glavnem trgu v Novem mestu - Trebanjcev ne zanima novomeški Breg - Zaplet s slaščicami - Šoferji polivajo pešce

Dolgoletni igralec malega nogometa iz okolice Smarjete je vprašal, do kdaj se si bodo morali malonogometiški sami plačevati ligo in sodnike. Zanima ga tudi, ali bo liga v malem nogometu v dvorani. Poklicali smo Mirana Jermana, strokovnega sodelavca za šolski šport in rekreacijo v Agenciji za šport Novo mesto, in ta je povedal, da malonogometni klubi plačajo del stroškov lige, preostalo pa plača agencija ali občina. Brezplačne v celoti so samo delavske športne igre, kot je povedal Jerman. Po Jermanovih besedah Agencija predlaga malonogometne ekipe s štirimi igralci in vratarjem. S tolikšnimi ekipami, s katerimi pa se ne strinjajo klubi, bi lahko igrali tudi na igriščih v dvorani. Če bi se odločili, bi preostale tekme zunaj morali odigrati na asfaltu, ker so dvo-

ranska in zunanja asfaltna primerljiva. Malonogometni klubi pa za zdaj vztrajajo, da so zunanje tekme na travnatih igriščih.

Poklicala je S. F. iz Žužemberka in rekla, da lastniki hiš na Glavnem trgu v Novem mestu zaračunavajo za najete poslovne prostore odušne najemnine. Pozna primer, ko je moral najemnik za površino 100 kvadratnih metrov plačati mesečno 3.500 mark, a je samo polovico te površine uporabljal za trgovino, ker je imel preostalo za skladišče. S. F. je prepričana, da bo zaradi vračanja premoženja novomeški Glavni trg kmalu ostal brez trgovin. Lastniki stavb, ki dobivajo nazaj premoženje, namreč postavljajo previsoke najemnine za prostore.

V. A. iz Trebnjega je povedala, da bralec s trebanjskega konca ne zanima novomeški Breg. Če Novomeščane res zanima toliko, kot o njem pišejo, naj se o vsem skupaj zmenijo drugje, ne v časopisu. V. A. je tudi rekla, da mora časopis narediti konec polemiki o Judeževih groših. Judeževih grošev se je dotaknil tudi Miran iz Krškega. Rekel je, da gre pisanje o Judeževih groših na živce tistim, ki imajo težko vest.

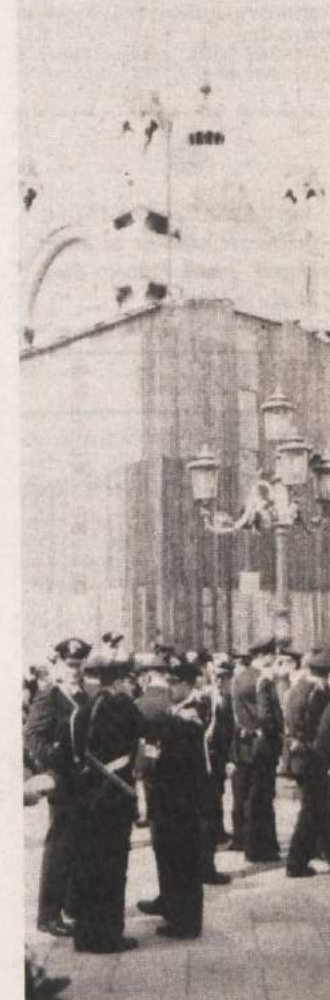
Ljudi zanima tudi vino in tudi še nedavna cvičkarija. Olga iz Novega mesta je predlagala, naj bi v Novem mestu odprli vinsko klet, vinotoč, kar je nekoč že bilo tukaj. V kleti naj bi prodajali vina z različnih vinorodnih območij, in sicer tudi manjše količine in za v steklenico, ki bi jo kupec prinesel s seboj.

Marija iz okolice Novega mesta pa je prepričana, da je lahko sicer huda reč, če je pesem o cvičkariji doživela pred javno objavo nekaj sprememb. Huje pa je, je prepričana, če se na vinski prireditvi pomeša vzorce.

A. A. iz Semiča je sporočila pohvalo za veterinarja Andreja Pluta iz Črnomlja. Na predvečer 1. maja so poklicali dežurnega veterinarja, je povedala A. A., in to za pomoč pri porodu ovce. "Čeprav je ovca majhna žival, je zdravnik prišel takoj in se zelo trudil, da bi pomagal živali. Res se mu zahvaljujemo," je rekla.

Bralec z Dolenjske, kot se je predstavil mlajši možki, ima za seboj neprijeten dogodek. V Mercatorjevi trgovini je naročil za 3. maj torto in kremne rezine. Medtem ko je naročeno torto dobil, mu rezin v Metliki niso mogli prodati, češ da jih nimajo. Na koncu je dobil tudi rezine, vendar te niso bile iz črnomaljske pekarnice, ampak so jih trgovke nabavile v tamkajšnji slaščičarni. Zaradi take neposlovnosti je imel veliko stroškov, bilo pa je tudi precej nejevolje.

M. K. iz Novega mesta se jezi na vse, ki so zadoženi za varno in prijetno hojo pešcev na območju mesta. Kot velik ljubitelj hoje je v dežju pogosto tarča voznikov, ki poškrbijo mimoidoče. Tudi pred dnevi ga je voda izpod koles nekega avtomobila pošteno namočila. M. K. predlaga, naj bi v mestu prilagodili vremenu prometno signalizacijo. Prepričan je, da bi se dalo "močvirja", ki nastajajo na cesti ob dežju, odpraviti pri obnovi ceste. Žal ugotavlja, da nastajajo ob dežju luže celo na cestah, ki so jih obnovili šele pred časom. M. K. je rekel, da bi za pešpoti in za pešce morali skrbeti mnogi, tudi prometna policija, komunala in cestno podjetje, pač vsak na svojem področju. Po njegovem mnenju je za pešce ena najmanj prijetnih ljubljanskih cest, ki je zelo slabo urejena in pomanjkljivo opremljena z znaki. L. M.

KARABINJERI STRAŽILI ZVONIK - Zvonik je bil v petek zaprt za javnost, okoli njega pa je bila skupina 15 karabinjerjev. Ko se je popoldne ulil dež, so med prvimi zapustili Trg sv. Marka. (Foto: T. G.)

DANCALL
Novi danski GSM
Telefon, ki zna tudi slovensko

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristuhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.